

22.VMTDK REZÜMÉKÖTET
2023

Szerkesztette:
Csányi Erzsébet

A 22. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia házigazdája az Újvidéki Egyetem Rektorátusa,
a Technológiai Kar és a Mezőgazdasági Kar

káosz

22. VMTDK REZÜMEKÖTET

2023

22. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia

22. Vojvodanska mađarska naučna konferencija studenata

22. Hungarian Scientific Conference of Vojvodinian Students

Újvidék, 2023. november 23–26.

22. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia

Újvidék, 2023. november 23–26.

Újvidéki Egyetem, Rektorátus (dr. Zoran Đinđić 1.)

Technológiai Kar (Újvidék, Lazar cár sugárút 1.)

Mezőgazdasági Kar (Dositej Obradović tér 8.)

22. VMTDK KERETPROGRAM

2023. november 23. (csütörtök)

11.00–15.00

PHILOS-KONFERENCIA 2023

Helyszín: Újvidéki Egyetem, Rektorátus, földszinti kisterem (Újvidék, dr. Zoran Đinđić 1.)

5

PHILOS
TUDOMÁNY – IRODALOM – MŰVÉSZET

K O N F E R E N C I A P R O G R A M

2023. november 24. (péntek)

22. VMTDK ART

Művészeti konferenciaprogramok

Helyszín: Újvidéki Egyetem, Rektorátus (Újvidék, dr. Zoran Đinđić 1.)

18.00–19.00 **VMTDK-TÁRLAT**

Helyszín: Újvidéki Egyetem, Rektorátus, előcsarnok (Újvidék, dr. Zoran Đinđić 1.)

TÁRLATMEGNYITÓ: **mgr. Lázár Tibor** és **Varga Valentin** képzőművészek köszöntője, a kiállító alkotók bemutatkozása

Faragó Rita (Újvidék): VIRÁGZÁS

Gerstmajer Renáta (Újvidék): MINDAZ, AMIT NEM MONDHATTAM KI

Hipik Tibor (Újvidék): AZ ELSŐ KÁOSZ

Mészáros Dániel (Újvidék): SOROZATGYÁRTOTT EGYEDISÉG

Varga Judit (Újvidék): LÉGI LÁTÓSZÖG: DIGITÁLIS MOZAIK

Végső Vivien (Újvidék): MIKRO VILÁG MAKRÓBAN / CSÜTÖRTÖK ESTE

19.00 **EGYÉB MŰVÉSZETI PROGRAMOK**

Helyszín: a Rektorátus amfiteátruma

FILM- ÉS VIDEOMŰVÉSZET

19.00–19.15 **Pásztor Kicsi Tamás–Brasnyó Albert** (Újvidék):

ÖRKÉNY ISTVÁN: ÉLETBEN MARADNI (video)

ZENEMŰVÉSZET

19.15–19.30 **Jung Anna** (Újvidék):

A KÁOSZ MEGJELENÍTÉSE JEAN-PIERRE LEGUAY MŰVÉSZETÉBEN (orgonajáték videóról)

19.30–19.40 **Jenován Flórián** (Újvidék):

JOHANN SEBASTIAN BACH: JESUS BLEIBET MEINE FREUDE, KORÁL A BWV 147 KANTÁTÁBÓL
MYRA HESS ÁTIRATÁBAN (zongorajáték)

19.40–19.50 **Mezei Szimóna** (Győr): FRÉDÉRIC CHOPIN – Op.40 No.2 c-MOLL POLONÉZ (zongorajáték)

19.50–20.30 **Vastag Krisztina, Juhász Krisztián, Lakatos Kinga, Zvekić Danijela, Preradović Danijela** (Újvidék):
BEVEZETÉS A FILMZENÉBE (kamarazene)

VMTDK ART – MŰVÉSZEK KÖZÖS FOTÓJA

K O N F E R E N C I A P R O G R A M

22. VMTDK Tudományos konferenciaprogram

2023. november 25. (szombat)

PLENÁRIS PROGRAM

Helyszín: Újvidéki Egyetem, Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum (Újvidék, Dositej Obradović tér 8.)

10.00–11.00 **REGISZTRÁCIÓ**

11.00–11.45 **MEGNYITÓ**

Himnuszok

Zenei megnyitó – **Kiss Tamás** énekszólója (zongorakíséret: **Jenován Flórián**)

KÖSZÖNTŐK

MEGNYITÓBESZÉDEK

Dr. Vastag Erna, a 2022-es Kristálygömb Díj nyertese

Dr. Csányi Erzsébet, a VMTDK tudományos bizottságának elnöke

11.45–12.15 **PLENÁRIS ELŐADÁS**

Dr. Horváth Péter egyetemi tanár, Biokémiai Intézet, Szeged:

ÉLET A PIREKELK MÖGÖTT: MESTERSÉGES INTELLIGENCIA AZ EGYSEJT- ÉS RÁKKUTATÁSBAN

PLENÁRIS DIÁKKÖRI ÜLÉSSZAK

Elnöklők: **Bicók Lea** (Újvidék), **Kopunović Dávid** (Pécs)

12.15–12.30 **Elekes István** (Szeged):

EGY REGÉNY, MELYET A KÁOSZ NARRÁL (Bodor Ádám: *Az érsek látogatása*)

12.30–12.45 **Lajkó Flórián** (Újvidék):

A MÉH CSÁSZÁRMETSZÉST KÖVETŐ HEGÉNEK SZÖVETTANI JELLEGZETESSÉGEI

12.45–13.00 **Kovács István** (Pécs):

KÁOSZ A KÖBÖN? (A mohácsi kataklizma 500. évfordulójának előkészületei és feladatai)

13.00 **SAJTÓTÁJÉKOZTATÓ**

13.00–13.30 **EBÉD**

Helyszín: Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum előtti csarnok

K O N F E R E N C I A P R O G R A M

- 13.30–18.00 **TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI SZEKCIÓÜLÉSEK**
Helyszín: a Mezőgazdasági és a Technológiai Kar termei (Újvidék, Dositej Obradović tér 8., Lazar cár sugárút 1.)
- 18.00–19.00 **MENTORI ÉRTEKEZLET**
Helyszín: Mezőgazdasági Kar, P1 díszterem, földszint
- 19.00–20.00 **A KRISTÁLYGÖMB DÍJ ÁTADÁSA KISS TAMÁSNAK**
Helyszín: Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum
- KONFERENCIAKIÉRTÉKELÉS, OKLEVÉLKIOSZTÁS**
Helyszín: Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum
- 21.00–01.00 **VMTDK-BULI** (Helyszín: Újvidéki Színház, Újvidék, Jovan Subotić utca 3–6.)

2023. november 26. (vasárnap)

- 10.00–14.00 **SZERVEZŐI KEREKASZTAL**
Helyszín: Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Tudósklub (Újvidék, Vojvode Mišića 1., udvari szárny)

8

22. VMTDK – TEREMBEOSZTÁS

2023. november 25. (szombat)

- 11:00–13:00 **PLENÁRIS PROGRAM** (Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum)
- 13:30–18:00 **SZEKCIÓS PROGRAM**
- **ÉLŐ TERMÉSZETTUDOMÁNYOK** (Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum/földszint)
 - **ÉLETTELEN TERMÉSZETTUDOMÁNYOK ÉS MŰSZAKI Tudományok** (Technológiai Kar, 12-es terem)
 - **TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK I.** (Mezőgazdasági Kar, P2/földszint)
 - **TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK II.** (Technológiai Kar, amfiteátrum)
 - **TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK III.** (Mezőgazdasági Kar, informatikaterem/földszint)
 - **HUMÁN Tudományok I.** (Mezőgazdasági Kar, P5/földszint)
 - **HUMÁN Tudományok II.** (Mezőgazdasági Kar, P4/földszint)
 - **HUMÁN Tudományok III.** (Mezőgazdasági Kar, P3/földszint)
 - **HUMÁN Tudományok IV.** (Mezőgazdasági Kar, S1/földszint)
 - **MŰVÉSZETEK** (Mezőgazdasági Kar, P1 díszterem/földszint)
- 18:00–19:00 **MENTORI ÉRTEKEZLET** (Mezőgazdasági Kar, P1 díszterem/földszint)

2023. november 25. (szombat)

Délutáni tudományos szekcióülések

ÉLŐ TERMÉSZETTUDOMÁNYOK

Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum/földszint

Növénytermesztési és kertészeti tudományok | Agrártudományok | Multidiszciplináris természettudományok
| Gyógyszertudományok | Biológiai tudományok | Erdészeti és vadgazdálkodási tudományok | Multidiszciplináris agrártudományok
| Környezettudományok | Élelmiszertudományok Klinikai orvostudományok | Egészségtudományok
| Elméleti orvostudományok | Orvostudományok | Multidiszciplináris orvostudományok
| Állatorvosi tudományok | Állattenyésztési tudományok

Szekcióvezetők:

Kastori Rudolf akadémikus

Dr. Barak Ottó egyetemi tanár, ÚE, Orvostudományi Kar, Újvidék, SZÓVIVŐ

Dr. Fábri Galambos Izabella egyetemi tanár, ÚE, Orvostudományi Kar, Újvidék

Dr. ifj. Bagi Ferenc egyetemi tanár, ÚE, Mezőgazdasági Kar, Újvidék

Dr. Horák Rita egyetemi tanár, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Dr. Lengyel László címzetes egyetemi docens, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Gödöllő

Dr. Pajić Mária egyetemi tanár, ÚE, Mezőgazdasági Kar, Újvidék

Elnöklők: Keresztesy Veronika (Pécs), Simon Oszkár (Újvidék)

- 13.30–13.45 **Pletikoszity Tamás** (Újvidék):
A CUKORRÉPALEVÉL FEHÉRJEFRAKCIÓJÁNAK KIVONÁSA ÉS KARAKTERIZÁCIÓJA
- 13.45–14.00 **Móricz Kincső Boróka** (Újvidék):
A HAGYOMÁNYOS, BIODINAMIKUS ÉS ORGANIKUS BOROK TECHNOLÓGIAI ÉS ÍZBELI
ÖSSZEHASONLÍTÁSA
- 14.00–14.15 **Kiss Noémi** (Újvidék):
A NANOSZŰRŐ MEMBRÁN HATÉKONYSÁGA A NÖVÉNYVÉDŐ SZEREK VÍZBŐL TÖRTÉNŐ
ELTÁVOLÍTÁSÁBAN
- 14.15–14.30 **Kratofil Zsóka** (Újvidék):
ÉLELMISZER-PAZARLÁS
- 14.30–14.45 *S z ü n e t*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

Elnöklők: Rózsa Róbert (Újvidék), Kató Hargita (Pécs)

- 14.45–15.00 **Sörös Dóra** (Újvidék):
HORMONÁLIS RENDELLENESSEGEK A HIPOFÍZIS MIRIGYDAGANATBAN SZENVEDŐ PÁCIEN-
SEKNÉL VAJDASÁG TERÜLETÉN
- 15.00–15.15 **Habram Hunor** (Újvidék):
PONTRENDSZEREK HELYE A POLITRAUMÁS GYERMEKEK GYÓGYÍTÁSÁBAN
- 15.15–15.30 **Fehér Flóra** (Újvidék):
REKREATÍV SPORTOLÓK ÉS EDZÉSI SZOKÁSAIK
- 15.30–15.45 **Kató Hargita** (Pécs):
ELEKTROMÁGNESES STIMULÁCIÓ HATÁSA A SPORTTELJESÍTMÉNYRE
- 15.45–16.00 *S z ü n e t*

Elnöklők: Lajkó Flórián (Újvidék), Móricz Kincső Boróka (Újvidék)

- 16.00–16.15 **Szécsényi Kata** (Újvidék):
A VEGYSZERES GYOMIRTÁS LEHETŐSÉGÉNEK ÉS HATÉKONYSÁGÁNAK KIVIZSGÁLÁSA
A RÓZSAALANYKÉNT HASZNÁLT VADRÓZSA (*ROSA CANINA*) MAGVETÉSBEN
- 16.15–16.30 **Simon Oszkár** (Újvidék):
SZILVAÜLTETVÉNY FERTŐZÖTTSEGE SZILVAHIMLŐVEL
- 16.30–16.45 **Boros Dianna** (Szabadka):
FENNTARTHATÓSÁG A SZÉPSÉGIPAR TÜKRÉBEN
- 16.45–17.00 **Mihályfi Leontina** (Újvidék):
MÁLNATERMESZTÉS SZERBIÁBAN ÉS A VILÁGBAN
- 17.00–17.15 **Miklós Miklós** (Újvidék):
AZ ARANYSZÍNŰ SÁRGASÁG (*Flavescence Dorée*)
- 17.15–17.30 **Keresztesy Veronika** (Pécs):
ROBOTASSZISZTÁLT REHABILITÁCIÓ HATÉKONYSÁGA A KÉZFUNKCIÓRA STROKE-ON
ÁTESETT PÁCIENSEK KÖRÉBEN
(Szisztematikus irodalmi áttekintés)
- 17.30–18.00 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

ÉLETTELEN TERMÉSZETTUDOMÁNYOK ÉS MŰSZAKI Tudományok

Technológiai Kar, 12-es terem

Fizikai tudományok | Földtudományok | Kémiai tudományok | Matematika- és számítástudományok
| Agrár műszaki tudományok | Anyagtudományok és technológiák | Építésztechnológiai tudományok
| Építőmérnöki tudományok | Gépészeti tudományok | Informatikai tudományok
| Katonai műszaki tudományok | Közlekedéstudományok | Multidiszciplináris műszaki tudományok
| Vegyészmérnöki tudományok | Villamosmérnöki tudományok

Szekcióvezetők:

Dr. Pósa Mihály egyetemi tanár, ÚE, Orvostudományi Kar Gyógyszerésztudományi Intézet, Újvidék

Dr. Kaszás-Lazetić Karolina egyetemi tanár, ÚE, Műszaki Kar, Újvidék

Dr. Lukity Tibor egyetemi tanár, ÚE, Műszaki Kar, Matematika Tanszék, Újvidék, SZÓVIVŐ

Dr. Szűcs Judit adjunktus, Pannon Egyetem, Zalaegerszeg

Dr. Pintér Róbert főiskolai tanár, Szabadkai Műszaki Szakfőiskola, Szabadka

Dr. Tarján László egyetemi tanár, ÚE, Műszaki Kar, Újvidék

Mgr. Póth Miklós főiskolai tanár, Szabadkai Műszaki Szakfőiskola, Szabadka

Dr. Sörös Zita egyetemi tanár, ÚE Technológiai Kar, Újvidék

Dr. Mészáros Minucsér egyetemi tanár, ÚE, Természettudományi-Matematikai Kar, Újvidék

Elnöklők: Mihályi Zselyke (Újvidék), Fábíán Viktor (Szabadka)

- 13.30–13.45 **Nagy Tamás** (Pécs):
A BOSNYÁK IDENTITÁS TÉRSTRUKTÚRÁI A SREBRENICAI MÉSZÁRLÁS VIZSGÁLATÁN
KERESZTÜL
- 13.45–14.00 **Bajusz Dávid** (Újvidék):
TERMÉSZETVÉDELEM ÉS FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS A VÉDETT TERÜLETEKEN
(A Fruška Gora Nemzeti Park esettanulmánya)
- 14.00–14.15 **Piri Pál** (Újvidék):
TŰZVESZÉLY-TÉRKÉPEZÉS
- 14.15–14.30 **Papp Daniella** (Budapest):
PEPTIDLÁNC ALAPÚ LINEÁRIS MOLEKULÁRIS MOTOROK SZINTÉZISE
- 14.30–14.45 **Mihályi Csenge** (Újvidék):
DIGITÁLIS KÉPJAVÍTÁS VARIÁCIÓS MÓDSZEREKKEL
- 14.45–15.00 **Erdélyi Violetta** (Újvidék):
FILMAJÁNLÓ-RENDSZER

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

- 15.00–15.15 **Mihályi Zselyke** (Újvidék):
VETÜLETI IRÁNYOK MEGHATÁROZÁSÁNAK VIZSGÁLATA A TOMOGRÁFIAI KÉPALKOTÁSBAN
- 15.15–15.30 **Rózsa Róbert** (Újvidék):
AZ ACETILSZALICILSAV ÉS SZALICILSAV SZOLUBILIZÁCIÓJA FELÜLETAKTÍV ANYAGOK ÁLTAL
- 15.30–15.45 *S z ü n e t*

Elnöklők: Németh Krisztián (Zalaegerszeg), *Nagy Tamás* (Pécs)
- 15.45–16.00 **Fábián Viktor** (Szabadka):
A KERESZTMETSZET MINT GEOMETRIAI KÁOSZ JELLEMZŐINEK MEGHATÁROZÁSA
AZ OCTAVE SZOFTVER SEGÍTSÉGÉVEL
- 16.00–16.15 **Erdei Szabolcs** (Újvidék):
A NOAA MŰHOLDAS VEVŐRENDSZER KONFIGURÁLÁSA ÉS AUTOMATIKUS MŰKÖDTETÉSE
- 16.15–16.30 **Fercsik Bence-Máté** (Újvidék):
GRAVITÁCIÓS ENERGIATÁROLÁS
- 16.30–16.45 **Szabó Péter – Németh Krisztián** (Zalaegerszeg):
JÁTÉKOS MÉRÉSEK
- 16.45–17.00 **Polyák Gabriella** (Újvidék):
METAHEURISZTIKUS ALGORITMUSOK ÖSSZEHOSONLÍTÁSA AZ UTAZÓ ÜGYNÖK PROBLÉMA
MEGOLDÁSÁRA
- 17.00–17.15 **Tóth Bagi Anna** (Szabadka):
PROGRAMKÓD-OLVASHATÓSÁG VIZSGÁLATA SZEMMOZGÁSKÖVETŐ ESZKÖZ SEGÍTSÉGÉVEL
- 17.15–17.30 **Tóth Szilárd** (Újvidék):
PNEUMATIKUS RENDSZER FOGYASZTÁSÁNAK TESZTELÉSE
- 17.30–17.45 **Kocsis Krisztina** (Szabadka):
ARCFELISMERÉS A BIZTONSÁGI RENDSZEREKNÉL
- 17.45–18.00 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK I.

Mezőgazdasági Kar, P2/földszint

Állam- és jogtudományok | Gazdálkodás- és szervezéstudományok | Közgazdaságtudományok
| Multidiszciplináris társadalomtudományok

Szekcióvezetők:

Dudás Attila egyetemi tanár, ÚE, Jogi Kar, Újvidék

Dr. Pétervári Máté adjunktus, SZTE, Állam- és Jogtudományi Kar, Magyar Jogtörténeti Tanszék, Szeged, SZÓVIVŐ

Dr. Kiss Ferenc tudományos munkatárs, ÚE, Technológiai Kar, Újvidék

Dr. ifj. Muhi Béla egyetemi tanár, Educons Egyetem, Közgazdasági Kar, Újvidék

Elnöklők: **Bognár Emese** (Újvidék), **Kovács Dániel** (Szeged)

- 13.30–13.45 **Varga Tamara** (Szeged):
3D NYOMTATÁS A SZERZŐI JOG ÉS AZ IPARJOGVÉDELEM LENCSEJÉN KERESZTÜL
- 13.45–14.00 **Varga Benedek** (Szeged):
A CSŐDBÜNCSELEKMÉNYEK DOGMATIKAI ÁTALAKULÁSA A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTTI
MAGYARORSZÁGON: A HITELSÉRTÉS
- 14.00–14.15 **Szabadi Kata** (Szeged):
A GYULAI JÁRÁS FELÉPÍTÉSE ÉS MŰKÖDÉSE A KIEGYEZÉST KÖVETŐEN
- 14.15–14.30 **Szabó István** (Szeged):
A KALOCSAI TÖRVÉNYSZÉK ELŐTTI KERESKEDELMI ÜGYEK AZ OKTÓBER DIPLOMÁT KÖVETŐ
ÉVEKBEN
- 14.30–14.45 **Bognár Emese** (Újvidék):
KISEBBSÉGEK PARLAMENTI KÉPVISELETE
- 14.45–15.00 **Kovács Dániel** (Szeged):
A MAGYAR ABORTUSZPOLITIKA JOGBÖLCSELETI, ALKOTMÁNYJOGI ÉS SZOCIOLÓGIAI
MEGÍTÉLÉSE A 29/2022 (IX.12.) BM RENDELET TÜKRÉBEN
- 15.00–15.15 **Győri Anett** (Szeged):
A MAGYAR PERJOGI HAGYOMÁNYOK ÉS AZ OSZTOTT PERSZERKEZET
- 15.15–15.30 **Király Ibolya** (Újvidék):
A SZERZŐI JOG KIHÍVÁSAI A XXI. SZÁZADBAN
- 15.30–15.45 *S z ü n e t*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

Elnöklők: Papp Csaba István (Szeged), Varga Tamara (Szeged)

- 15.45–16.00 **Grund Félix** (Szeged):
AZ 1874. ÉVI XXXIII. TÖRVÉNYCIKK VÉGREHAJTÁSÁNAK VIZSGÁLATA BELÜGYMINISZTERIUMI
IRATOK ALAPJÁN „A LEGSZEBB POLGÁRI JOG GYAKORLATÁHOZ”
- 16.00–16.15 **Forgó Zsanett** (Szeged):
AZ ÖZVEGYI JOG KORLÁTOZÁSA ÉS MEGSZÜNTETÉSE A BÍRÓSÁGI JOGGYAKORLATBAN
AZ I. VILÁGHÁBORÚ IDEJÉN
- 16.15–16.30 **Ležaić Schweitzer Liza** (Újvidék):
GYERMEKVÉDELEM A GENDERELMÉLET ÁRNYÉKÁBAN
- 16.30–16.45 **Kolozsvári Ádám István** (Szeged):
MESTERSÉGES INTELLIGENCIA – TÚL A CHATGPT-N
- 16.45–17.00 **Majzik Vivien** (Szeged):
SZEGED LESZ, SZEBB LESZ, MINT VOLT
– A szegedi kisajátítás jogintézménye (1879–1884)
- 17.00–17.15 **Papp Csaba István** (Szeged):
TÖRVÉNYHATÓSÁGI ÖNKORMÁNYZAT AZ 1886:XXI. TC. HATÁLYBALÉPÉSÉT KÖVETŐEN
(A törvényhatóságok feletti felügyelet gyakorlati tapasztalatai)
- 17.15–17.30 **Pataki Valentina** (Újvidék):
AZ ÉRZÉKSZERV MÁRKAÉPÍTÉS FOGYASZTÓKRA GYAKOROLT HATÁSÁNAK ELEMZÉSE
(Esettanulmány a Guarana energjaitalról)
- 17.30–17.45 **Vörös Szintia** (Szabadka):
DIGITÁLIS MARKETING
- 17.45–18.00 **Szász Tünde** (Szeged):
DAJKAANYASÁG AZ EURÓPAI SZABÁLYOZÁSOK TÜKRÉBEN
- 18.00 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK II.

Technológiai Kar, amfiteátrum

Neveléstudományok

Szekcióvezetők:

Dr. Major Lenke docens, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka, SZÓVIVŐ

Juhász Kovács Cintia asszisztens, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Elnöklők: **Hodász Kata** (Pécs), **Huszár Anna** (Újvidék)

- 13.30–13.45 **Kalmár Edina** (Újvidék):
A NYELVEMLÉK MINT KIÁLLÍTÁSI TÁRGY
- 13.45–14.00 **Butás Flórián** (Újvidék):
A NYELVTÖRTÉNET TANÍTÁSA AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA 8. OSZTÁLYÁBAN
- 14.00–14.15 **Móricz Virág Kinga** (Újvidék):
A SZERBIAI TANULÓK PISA- TESZTEN NYÚJTOTT TELJESÍTMÉNYÉNEK SZINKRÓN ÉS DIAKRÓN
VIZSGÁLATA
- 14.15–14.30 **Törtei Petra** (Szabadka):
A TANULÓK CSALÁDI HÁTTERE MINT A KÜLÖNBSEGEK EGYIK FORRÁSA ÉS ENNEK HATÁSA
A TANULÁSI TELJESÍTMÉNYRE
- 14.30–14.45 **Szedlár Ágnes** (Újvidék):
A TANULÓK HOZZÁÁLLÁSÁNAK VIZSGÁLATA A SZERVES KÉMIA TANÍTÁSÁBAN
ALKALMAZOTT INTERAKTÍV, HIBRID ILLUSZTRÁCIÓKHOZ
- 14.45–15.00 **Farkas Zsuzsanna** (Pécs):
A VAJDASÁGI MAGYAR CSERKÉSZEK TÁBOROZÁSAI 1923–1945 KÖZÖTT
- 15.00–15.15 **Drubina Zoltán Gábor** (Pécs):
EGY SZAKKOLLÉGIUM TUTORI RENDSZERÉNEK VIZSGÁLATA ÉLETÚTINTERJÚK TÜKRÉBEN
- 15.15–15.30 *S z ü n e t*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

Elnöklők: Szedlár Ágnes (Újvidék), Drubina Zoltán Gábor (Pécs)

- 15.30–15.45 **Lampek Sz. Bettina** (Pécs):
EGYETEMI HALLGATÓK TÁRSASJÁTÉK-KULTÚRÁJA
- 15.45–16.00 **Hajdu Noémi** (Pécs):
FENNTARTÓVÁLTÁS A 2000-ES ÉVEK ELEJÉN
(Egy általános iskola veszélyforrása)
- 16.00–16.15 **Hodász Kata** (Pécs):
GYÓGYPEDAGÓGIAI NEVELŐINTÉZET ALAPÍTÁSA BARANYA MEGYÉBEN (1955–1956)
- 16.15–16.30 **Nagy Attila** (Pécs):
ISKOLÁKBAN ÉS EGYESÜLETEKBEN ALKALMAZOTT NEGATÍV, „FEKETE” PEDAGÓGIAI
MÓDSZEREK ÉS AZOK HATÁSAINAK VIZSGÁLATA
- 16.30–16.45 **Huszár Anna** (Újvidék):
NYELVTÖRTÉNETI ISMERETEK A SZERBIAI ÁLTALÁNOS ISKOLÁK OKTATÁSI DOKUMENTUMAI-
BAN ÉS A NYOLCADIKOS TANKÖNYVBEN
- 16.45–17.00 **Mecserik Vivien** (Szabadka):
STEM VAGY SEM?
(Egy elméleti áttekintés a természettudományos tantárgyak népszerűségéről fiatalok körében)
- 17.00–17.15 **Samu Lilla** (Komárom):
FIGYELEMHIÁNYOS HIPERAKTIVITÁS-ZAVARRAL KÜZDŐ GYERMEKEK TANULÁSÁNAK
MEGSEGÍTÉSE A MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM ÓRÁKON
- 17.15–18.00 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK III.

Mezőgazdasági Kar, informatikaterem/földszint

Pszichológiai tudományok | Sporttudományok | Szociológiai tudományok

Szekcióvezetők:

Dr. Grabovac Beáta egyetemi tanár, ŰE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka, SZÓVIVŐ
Dr. Erdős Kavečan Györgyi főiskolai tanár, Felsőfokú Szakirányú Óvóképző és Edző Szakiskola, Szabadka
Badis Róbert kutató, Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium, Zenta

Elnöklők: **Kasza Laura** (Szabadka), **Molnár Ákos** (Pécs)

- 13.30–13.45 **Vég Dorina Mirtil** (Pécs):
A BORDERLINE SZELF-SZERVEZŐDÉS ÉS A NYELV KAPCSOLATA
- 13.45–14.00 **Übelacker Benjamin** (Pécs):
A NÁRCISZTIKUS SÉRÜLÉS RIZIKÓTÉNYEZŐI ÉS PROTEKTÍV FAKTORAI
- 14.00–14.15 **Balázs Beáta** (Szabadka):
AZ EMPÁTIA KAPCSOLATA A POZITÍV ÉS A NEGATÍV AFFEKTIVITÁSSAL VAJDASÁGI MINTÁN
- 14.15–14.30 **Szeszák Nóra** (Pécs):
AZ ÉRZELEM FELISMERÉS KOGNITÍV ÉS SZOCIÁLIS TÉNYEZŐI
- 14.30–14.45 **Nagy Anikó** (Újvidék):
MENNYIRE SZORONGANAK MANAPSÁG AZ EGYETEMISTÁK?
(A médiafogyasztás és a szociális szorongás kapcsolatának vizsgálata)
- 14.45–15.00 **Kasza Laura** (Szabadka):
MENTÁLIS EGÉSZSÉG ÉS KAPCSOLATI ELÉGEDETTSÉG VAJDASÁGI FELNŐTT MINTÁN
- 15.00–15.15 **Kálmán Barbara** (Szabadka):
VAJDASÁGI ÖSSZEFONÓDÁSOK A SÖTÉT ÉS A VILÁGOS VONÁSOK KÖZÖTT
- 15.15–15.30 **Molnár Ákos** (Pécs):
VÁLASSZ A TÁNCOT, VÁLASSZ EGY TÁNCOT!
- 15.30–15.45 **Sarus Tamás** (Pécs):
A KIÉGÉS ÉS MOTIVÁCIÓS SZINT VÁLTOZÁSA OSZTATLAN TESTNEVELŐTANÁR-KÉPZÉSBEN
- 15.45–16.00 *S z ü n e t*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

Elnöklők: Übelacker Benjamin (Pécs), Nagy Anikó (Újvidék)

- 16.00–16.15 **Eigner Eszter** (Pécs):
A TESTNEVELÉS-OKTATÁS REFORMJAI MAGYARORSZÁGON ÉS SZERBIÁBAN
- 16.15–16.30 **Bella Dániel** (Zalaegerszeg):
E-SPORT AZ OKTATÁSBAN: INNOVÁCIÓ GAZDASÁGI ÉS INFORMATIKUS KÉPZÉSEKEN
- 16.30–16.45 **Angyal Nándor** (Újvidék):
A TOPOLYAI TSC LABDARÚGÓINAK ÁLLÓKÉPESSÉGE A HAZAI ÉS NEMZETKÖZI MÉRKŐZÉSEKEN
- 16.45–17.00 **Majoros Ivett** (Pécs):
CHEERLEADER SPORTOLÓNÓK TESTKÉP MEGÍTÉLÉSÉNEK ÖSSZEHASONLÍTÓ VIZSGÁLATA
- 17.00–17.15 **Kopunović Dávid** (Pécs):
POTENCIA, IMPOTENCIA ÉS SZOCIALIZÁCIÓ A POLITIKAI MEZŐBEN
- 17.15–17.30 **Vég Dorina Mirtill** (Pécs):
AZ IDEGENNYELV-HATÁSRÓL
- 17.30–18.00 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

HUMÁN TUDOMÁNYOK I.

Mezőgazdasági Kar, P5/földszint

Nyelvtudományok | Irodalomtudományok

Szekcióvezetők:

Dr. Horváth Futó Hargita egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék, SZÓVIVŐ

Dr. Molnár Csikós László egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

Dr. Pápista Zsolt docens, ÚE, BTK, Német Tanszék, Újvidék

Dr. Pásztor-Kicsi Mária egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

Elnöklők: **Fenyő Dániel** (Pécs), **Sági Andrea** (Újvidék)

- 13.30–13.45 **Juszkán Petra** (Újvidék):
SZÓASSZOCIÁCIÓ: AZ ANYANYELV ÉS A KÖRNYEZETNYELV STÁTUSZA A MENTÁLIS
LEXIKONBAN
- 13.45–14.00 **Vadnai Erika** (Újvidék):
AZ INTONÁCIÓS ESZKÖZÖK HASZNÁLATÁNAK TUDATOSSÁGA 15–30 ÉVES VAJDASÁGI
MAGYAR FIATALOKNÁL
- 14.00–14.15 **Kaiser Kamilla** (Szeged):
KUZEBAJ GERD NYELVÚJÍTÓ TEVÉKENYSÉGE ÉS HATÁSA A MAI UDMURT NYELVRE
- 14.15–14.30 **Vojter Kitti** (Szeged):
MOZGÁSIGÉK A NGANASZANBAN
- 14.30–14.45 **Branczeiz Anna** (Pécs):
„MÉGSEM [...] A HALÁL EGYÉNEKŰ KÖLTŐJE”
(Szempontok Radnóti Miklós költészetének újraértelmezéséhez)
- 14.45–15.00 **Császár Andrea Mária** (Pécs):
„HOVA TŰNT A MI IDŐNK!”
(A berlini „zsidó szalonok” irodalom- és kultúrtörténeti jelentőségének értékelése 1780 és 1806 között)
- 15.00–15.15 **Locker Barnabás** (Pécs):
„NE HIDD. HOGY TÜKRÖT TART ELÉD. A TÓ.”
- 15.15–15.30 *S z ü n e t*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

Elnöklők: **Branczeiz Anna** (Pécs), **Balog Helga** (Szeged)

- 15.30–15.45 **Sági Andrea** (Újvidék):
A FANFIKCIÓ, MINT EGY LEGITIM MŰFAJ
- 15.45–16.00 **Balog Helga** (Szeged):
A NÉPSZÍNEMŰ ÉS A NÉPDRÁMA MŰFAJÁNAK KÉRDÉSEI
(Jókai Mór *A gazdag szegények* című drámájának műfaji kérdései)
- 16.00–16.15 **Fenyő Dániel** (Pécs):
AZ ÉLETÜNK VITÁJA
(A Magyar Műhely kanonizálásának megrekedése 1987-ben)
- 16.15–16.30 **Tóth Bálint** (Szeged):
CSELÉDMOTÍVUM AZ ÉVEKEN ÁT
(A Kosztolányi-cselédhagyomány alakulása)
- 16.30–16.45 **Szebenyi Naomi** (Szeged):
FIKCIÓ ÉS AUTOFIKCIÓ SZABÓ MAGDA REGÉNYEIBEN
- 16.45–17.00 **Balog Krisztián** (Újvidék):
IRODALOMTÖRTÉNET A MODERNIZMUS SZUBJEKTIVITÁSÁBAN VIRGINIA WOOLF ORLANDO
CÍMŰ MŰVÉBEN
- 17.00–17.15 **Török Gabriella** (Újvidék):
KÉT SIMON PÉTER
(Nádas Péter *Egy családregény vége* és Szöllősi Mátyás *Simon Péter* c. művének kapcsolódásai)
- 17.15–18.00 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

HUMÁN TUDOMÁNYOK II.

Mezőgazdasági Kar, P4/földszint

Irodalomtudományok | Multidiszciplináris bölcsészettudományok | Művészeti és művelődéstörténeti tudományok

Szekcióvezetők:

Dr. Fogarasi György egyetemi tanár, Szegedi Tudományegyetem, BTK, Szeged, SZÓVIVŐ

Hózsá Éva egyetemi tanár, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Bordás Sándor főiskolai tanár, Tanárképző Főiskola, Baja, Magyarország

Csányi Erzsébet egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

Elnöklők: **Markó Dalma** (Szeged), **Szabó Beatrix** (Újvidék)

- 13.30–13.45 **Hegedüs Ferenc** (Pécs):
HAMLET FARKASBŐRBEN
– A pszichoanalitikus elméletek rendszere *Az északi* (2022) c. filmben
- 13.45–14.00 **Ignác Barbara** (Pécs):
SZÖRNY-KONCEPCIÓK (NÉMET) IRODALMI ÉS FILMES VONATKOZÁSBAN
- 14.00–14.15 **Juhász Péter** (Budapest):
KÁOSZ ÉS KOZMOSZ
(A kerttervezés esztétikai forradalma és a tájépítészet politikai esztétikájának kezdetei)
- 14.15–14.30 **Bicók Lea** (Újvidék):
A KÁOSZ KULTUSZREGÉNYE
(Julio Cortázar *Sántaiskolája* a káoszelmélet fényében)
- 14.30–14.45 **Horváth Mihály** (Budapest):
A DÉTOURNEMENT ESZTÉTIKO-POLITIKAI MŰKÖDÉSE
- 14.45–15.00 **Szűcs Dóra** (Újvidék):
HUMÁN-NONHUMÁN VISZONYOK MEGJELENÉSEI TOLNAI OTTÓ *VILÁGPOR* C. KÖTETÉBEN
- 15.00–15.15 **Szabó Beatrix** (Újvidék):
KÍSÉRLET SZÖGI CSABA *SAKURA ANGYALAI* C. PRÓZAMŰVÉNEK POSZTANTROPOCENTRIKUS OLVASATÁRA
- 15.15–15.30 *S z ü n e t*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

Elnöklők: Ignác Barbara (Pécs), Szűcs Dóra (Újvidék)

- 15.30–15.45 **Rottler Lili** (Pécs):
A NŐI TEKINTET LEHETŐSÉGEIRŐL
- 15.45–16.00 **Kaiser Zsanett** (Szeged):
SZERKEZET ÉS ELBESZÉLÉSMÓD HÁROM 20. SZÁZADI MESEREGÉNYBEN
(Lázár Ervin: *Szegény Dzsoni és Árnika*, Békés Pál: *A bölcs hiánypótló*, Nemes Nagy Ágnes: *Az aranyecset*)
- 16.00–16.15 **Markó Dalma** (Szeged):
EGY FÉNYKÉPALBUM MINT A KÁOSZ HORDOZÓJA
(Márton László: *Árnyas főutca*)
- 16.15–16.30 **Erős Henrietta** (Újvidék):
TESTISÉG, VÁGY ÉS SZEXUALITÁS IRODALMI SZEMMEL, NŐK TOLLÁBÓL
(Szabó T. Anna: *Szabadulógyakorlat*)
- 16.30–16.45 **Zabos Kasziba Angéla** (Újvidék):
TOLNAI OTTÓ MISZTIFIKÁLÓDÓ TÁRGYAI
(Tolnai Ottó *Végeladás* c. drámájának megközelítése a posztantropocentrikus elmélet szemszögéből)
- 16.45–17.00 **Joó Rebeka Zoé** (Szeged):
ALBERT CAMUS: A PESTIS CÍMŰ REGÉNYÉNEK AKTUALITÁSA,
A COVID19 TAPASZTALATAI UTÁN
- 17.00–17.15 **Rác Petra** (Újvidék):
ÁTLÉNYEGÜLŐ EMBER-NÖVÉNY KAPCSOLATOK A 21. SZÁZADBAN
(Danyi Zoltán *A rózsákról* c. regényének posztantropocentrikus megközelítése)
- 17.15–18.00 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

HUMÁN TUDOMÁNYOK III.

Mezőgazdasági Kar, P3/földszint

Filozófiai tudományok | Történelemtudományok

Szekcióvezetők:

Dr. Beke Ottó docens, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka, SZÓVIVŐ

Dr. Pfeiffer Attila docens, ÚE, BTK, Történelem Tanszék, Újvidék

Elnöklők: **Németh Roland** (Pécs), **Juszkán Petra** (Újvidék)

- 13.30–13.45 **Vida Tamás** (Pécs):
„KI HÁT AZ UTCÁKRA, FUTURISTÁK!”
(Művészetelmélet és kultúrpolitika a Szovjetunió első évtizedeiben)
- 13.45–14.00 **Ónya Balázs** (Pécs):
A KRITIKAI TÁRSADALMI ONTOLÓGIA LEHETŐSÉGEI
- 14.00–14.15 **Fekete Róbert** (Pécs):
GÉP/EMBER-VARIÁCIÓK – A TECHNOHUMANIZMUS VÁLTOZATAI
- 14.15–14.30 **Csabay István** (Pécs):
HALÁLBÜNTETÉS VAGY KÉNYSZERMUNKA?
(Büntetések a felvilágosult abszolutizmusban)
- 14.30–14.45 **Morvai Rác Richárd** (Újvidék):
AZ OSZTRÁK–MAGYAR MONARCHIA ÉS A SZERB KÉRDÉS TISZA KÁLMÁN
MINISZTERELNÖKSÉGÉNEK (1875–1890) IDEJÉN
- 14.45–15.00 **Németh Roland** (Pécs):
„KINCSEK A FÖLDBŐL”, AVAGY DÍSZKERÁMIÁK A KORA CSÁSZÁRKORBÓL
- 15.00–15.15 **Bata Dorián** (Újvidék):
A MODERN NEMZET KONCEPCIÓJA TISZA KÁLMÁN IDEJÉBEN A MAGYAR, SZERB ÉS HORVÁT
NEMZET VISZONYLATÁBAN
- 15.15–15.30 **Pap Luca Zsófia** (Pécs):
A PÉCSI URÁNVÁROS
(Az uránbányászok életforma-változásai 1956 és 1967 között)
- 15.30–15.45 *S z ü n e t*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

Elnöklők: **Fekete Róbert** (Pécs), **Ónya Balázs** (Pécs)

- 15.45–16.00 **Madarász Marianna** (Újvidék):
A SZARAJEVÓI MERÉNYLET ÉS KÖVETKEZMÉNYEI
(Eltérő vélemények a nemzeti sajtókban)
- 16.00–16.15 **Zab Tamás Lóránd** (Pécs):
A TANÁCSKÖZTÁRSASÁGBÉLI SZEREPVÁLLALÁS SOMOGYI PÁL 1945 UTÁNI (ÖN)
REPREZENTÁCIÓJÁBAN
- 16.15–16.30 **Weisz Anna Rozália** (Pécs):
SZENT ISTVÁN KIRÁLYSÁGÁNAK KIALAKULÁSA ÉS A KORSZAK EGY SAJÁTOS FORRÁSA:
AZ INTELMEK
- 16.30–16.45 **Farkas Viktor** (Pécs):
UDVARIASSÁG ÉS NEMI EGYENLŐSÉG
– *A Vidám illemtan* (1965) és a *Tudni illik, hogy mi illik* (1966) című illemtankönyvek összehasonlítása
- 24 16.45–17.00 **Pálfi Ádám** (Eger):
VAJON EREDETI VAGY HAMISÍTVÁNY?
(Az árverésen vásárolt Petőfi-kéziratok megoldatlan rejtélye)
- 17.00–17.15 **Csóke Nóra Hanna** (Szeged):
A NIGERI VÁLSÁG
- 17.15–17.30 **Juszkán Petra** (Újvidék):
ÁTTEKINTÉS A VAJDASÁGI MAGYAR TANÍTÁSI NYELVŰ ISKOLÁK HELYZETÉRŐL
1918-TÓL NAPJAINKIG
- 17.30–17.45 **Morvai Rác Richárd** (Újvidék):
A MAI BÁCSKA TELEPÜLÉSEINEK GAZDASÁG- ÉS TÁRSADALOMPOLITIKAI VÁLTOZÁSAI MÁRIA
TERÉZIA BETELEPÍTÉSI POLITIKÁJÁNAK KEZDETÉTŐL II. JÓZSEF HALÁLÁIG (1751–1790)
- 17.45–18.00 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

HUMÁN TUDOMÁNYOK IV.

Mezőgazdasági Kar, S1/földszint

Média- és kommunikációs tudományok | Multidiszciplináris bölcsészettudományok | Művészeti és művelődéstörténeti tudományok
| Néprajz és kulturális antropológiai tudományok

Szekcióvezetők:

Dr. Zakinszky Toma Viktória, docens, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Dr. Kulcsár Sarolta kutató, SZÓVIVŐ

Elnöklők: Hizsnyik Zsófia (Pécs), *Szabó Réka Dorottya* (Szeged)

13.30–13.45 **Gulyás Viktória** (Újvidék):
A SZENTMIHÁLYI LAKODALOM

13.45–14.00 **Csapó Zsófia** (Baja):
KÁOSZ A RENDBEN
(Néphagyományok és a népviseleti etnopszematika az oktatásban)

14.00–14.15 **Borbély Polla Valéria** (Pécs):
CLAIRE VASARELY KÁRPITMŰVÉSZETE

14.15–14.30 **Folyi Bence** (Pécs):
ÉLŐ VÁSZNAK, KIMÉRÁK
(Pierre Huyghe képzőművészetének poszthumanista olvasatai)

14.30–14.45 *S z ü n e t*

Elnöklők: Csapó Zsófia (Baja), *Gulyás Viktória* (Újvidék)

14.45–15.00 **Lajó Odil** (Budapest):
A MÍTOSZ ELUTASÍTÁSA
(Felnövés és narratív kettősség az *El agua* – 2022 című filmben)

15.00–15.15 **Hizsnyik Zsófia** (Pécs):
A GORPCORE JELENSÉG ÉRTELMEZÉSE ÉS KULTURÁLIS BEÁGYAZÓDÁSA

15.15–15.30 **Balázs Zita** (Szabadka):
MAGYAR KÖZSZEREPLŐK MEGJELENÉSE A PODCASTAKBAN

15.30–15.45 **Sinkovics Eleonóra** (Szabadka):
REKLÁMOZÁS CÉLJÁBÓL KÉSZÜLT TARTALMAK (Instagram és TikTok)

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

15.45–16.00 *S z ü n e t*

Elnöklők: Borbély Polla Valéria (Pécs), Balázs Zita (Szabadka)

16.00–16.15 **Szabó Zsuzsanna** (Újvidék):
MAGYAR NYELVŰ MÉDIUMOK MARKETINGKOMMUNIKÁCIÓS LEHETŐSÉGEI VAJDASÁGBAN

16.15–16.30 **Szabó Réka Dorottya** (Szeged):
„A SZÍNHÁZ NEM SZÓ”
(Esterházy Péter *Én vagyok a Te* című drámájának színházesztétikai elemzése)

16.30–16.45 **Pamlényi Laura** (Szeged):
A MAGYAR VIDÉK SZÍNPADI REPREZENTÁCIÓJA A KÜLÖNBÖZŐ TÉRBELI METAFORÁK
TÜKRÉBEN

16.45–17.00 **Zabos Kasziba Angéla** (Újvidék):
A SZEXUALITÁS REPREZENTÁCIÓI LONGOSZ *DAPHNISZ ÉS CHLOÉ* CÍMŰ MŰVÉBEN

17.00–18.00 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

MŰVÉSZETEK

Mezőgazdasági Kar, P1 díszterem/földszint

Film- és videoművészet | Képzőművészet | Multimédia | Színházművészet | Tánc- és mozdulattművészet | Zeneművészet

Szekcióvezetők:

Kapitány Attila egyetemi tanár, grafikusművész, Művészeti Akadémia, Újvidék

Borbély Zoltán egyetemi tanár, Újvidéki Művészeti Akadémia, Zeneművészeti Tanszak, Újvidék, SZÓVIVŐ

Mgr. Lázár Tibor festőművész, Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium, Zenta

Varga Valentin képzőművész, TAKT művészeti vezető, Temerin

Elnöklők: **Hipik Tibor** (Újvidék), **Mezei Szimóna** (Győr)

13.30–13.45 **Varga Judit** (Újvidék):
LÉGI LÁTÓSZÖG: DIGITÁLIS MOZAIK

13.45–14.00 **Végső Vivien** (Újvidék):
MIKRO VILÁG MAKRÓBAN / CSÜTÖRTÖK ESTE

14.00–14.15 **Mészáros Dániel** (Újvidék):
SOROZATGYÁRTOTT EGYEDISÉG

14.15–14.30 **Faragó Rita** (Újvidék):
VIRÁGZÁS

14.30–14.45 *S z ü n e t*

Elnöklők: **Jenován Flórián** (Újvidék), **Vastag Krisztina** (Újvidék)

14.45–15.00 **Hipik Tibor** (Újvidék):
AZ ELSŐ KÁOSZ

15.00–15.15 **Gerstmajer Renáta** (Újvidék):
MINDAZ, AMIT NEM MONDHATTAM KI

15.15–15.30 **Pásztor Kicsi Tamás** (Újvidék)–**Brasnyó Albert** (Újvidék):
ÖRKÉNY ISTVÁN: ÉLETBEN MARADNI

15.30–15.45 **Jung Anna** (Újvidék):
A KÁOSZ MEGJELENÍTÉSE JEAN-PIERRE LEGUAY MŰVÉSZETÉBEN

15.45–16.00 *S z ü n e t*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

Elnöklők: Végső Vivienn (Újvidék), Mészáros Dániel (Újvidék)

- 16.00–16.15 **Mezei Szimóna** (Győr):
FRÉDÉRIC CHOPIN – OP.40 NO.2 C-MOLL POLONÉZ
- 16.15–16.30 **Jenován Flórián** (Újvidék):
JOHANN SEBASTIAN BACH: JESUS BLEIBET MEINE FREUDE, KORÁL A BWV 147 KANTÁTÁBÓL
MYRA HESS ÁTIRATÁBAN
- 16.30–16.45 **Vastag Krisztina, Juhász Krisztián, Lakatos Kinga, Zvekić Danijela, Preradović Danijela** (Újvidék):
BEVEZETÉS A FILMZENÉBE
- 16.45–17.00 **Jenován Flórián** (Újvidék):
BÁNÁTI RÓMAI KATOLIKUS HALOTTI BÚCSÚZTATÓ ÉNEKEK, SZAJÁNI GYŰJTÉS ALAPJÁN
- 17.00–18.00 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

ELŐSZÓ

A VMTDK-t 2023-ban a káosz (Khaosz) jegyében hirdettük meg. Egyre inkább úgy tűnik, nem tudjuk kétségbevonni egyéni és közösségi életünkben sem a megzabolázhatatlan káosz, a destrukturalódás tüneteinek fokozott jelenlétét.

Kihívás ez a tudományos gondolkodás számára, amelynek lényege a kaotikus, a kiszámíthatatlan, a misztikus és az ellenőrizhetetlen ellentéte. A tudós úgy vezeti le tételeit az új felismerés felé vezető folyamatban, hogy az bármikor megismételhető, kiszámítható, ellenőrizhető legyen.

Az új felfedezések azonban, tudjuk, nagyon sokszor a káoszból nőnek ki, a káosz teremti meg azt a képlékeny feltételrendszert, amikor a megszokott ismeretek hiányában másféle, új megoldásokat tudunk és vagyunk kénytelenek kitalálni.

Az igazi alkotó ember akkor van elemében, ha szabadon játszhat, kereshet, kombinálhat. Márpedig a káosz valamiféle szabadságot is magával hoz, egy formálódási állapotot, a *minden lehetséges még* érzését. A szilárd kánonok is ideiglenesek, idővel elévülnek, megkövülnek, lecserélődnek, átadják helyüket valami újnak.

A VMTDK mint rendezvény sincs sose kész, mindig változik és a jövő felé nyitott. Egy olyan világgépet sugall a jelentkezők, a résztvevők felé, amely az értékkeresésben nem a tekintélyelvű autoritás lebetonozott, nyomasztó parancsaira épül, hanem a Homo Ludens eszméjét tekinti az alkotás előfeltételének.

Az idei VMTDK-ra beadott egyik rezümé (Juhász Péter) szavaival élve: „a fennálló érzékelési keretek” és „a hegemon kulturális beszédmodok revidálására” koronként sor kerül, új, forradalmi tapasztalatok jönnek.

A VMTDK-ra felszabadító erőket szeretnénk bevonni, amelyek elnyerik tetszésünket és az ilyen alkotói állapotban a kiindulópont mindig a káosz, amely mint gomolygó semmi, fenyegető feketeség egyben a szabad teremtés előfeltétele is.

Újvidék, 2023. november 10.

Csányi Erzsébet

VMTDK

ANGAL NANDOR BAJUSZ DÁVID BALÁZS BEÁTA BALÁZS ZITA BALOG KRISZTIÁN
 BATA DORIAN BICOK LEA BOGNAR EMESE BOROS DIANNA BRASNYÓ ALBERT
 BUTAS FLÓRIÁN ERDEI SZABOLCS ERDÉLYI VIOLETTA ERŐS HENRIETTA FABIAN
 VIKTOR FARAGÓ RITA FARKAS ZSUZSANNA FEHER FLÓRA FERCSIK BENCE-MATÉ
 GERSTMAJER RENÁTA GULYÁS VIKTÓRIA HABRAM HUNOR HIPPIK TIBOR
 HUSZÁR ANNA JENOVÁN FLÓRIÁN JUHÁSZ KRISZTIÁN JUNG ANNA JUSZKÁN PETRA
 KALMAN BARBARA KALMÁR EDINA KASZA LAURA KIRÁLY IBOLYA
 KISS NOÉMI KOCSIS KRISZTINA KOPUNOVIC DÁVID KRATOFIL ZSÓKA
 LAJKÓ FLÓRIÁN LAKATOS KINGA LEZÁIC SCHWEITZER LIZA MADARÁSZ MARIANNA
 MECSERIK VIVIEN MÉSZÁROS DÁNIEL MEZEI SZIMÓNA MIHÁLYFI LEONTINA MIHÁLYI
 CSENGE MIHÁLYI ZSELYKE MIKLÓS MIKLÓS MÓRICZ KINCSE BORÓKA MÓRICZ
 VIRÁG KINGA MORVAI RÁ CZ RICHÁRD NAGY ANIKÓ PAPP DANIELLA PRERADOVIC
 ALEKSANDRA PÁSZTOR KICSI TAMÁS PATAKI VALENTINA PIRI PÁL PLETIKOSZITY
 TAMÁS POLYÁK GABRIELLA RÁC PETRA RÓZSA RÓBERT SÁGI ANDREA SIMON
 OSZKAR SINKOVICS ELEONÓRA SÓRÓS DÓRA SZABÓ BEATRIX SZABÓ RÉKA
 DOROTTYA SZABÓ ZSUZSANNA SZÉCSÉNYI KATA SZEDLÁR ÁGNES SZÜCS DÓRA
 TÓTH BAGI ANNA TÓTH SZILÁRD TÖRÖK GABRIELLA TÖRTEI PETRA VADNAI ERIKA
 VARGA JUDIT VASTAG KRISZTINA VÉGSŐ VIVIENN VOJTER KITTI VÓROS SZINTIA
 ZABOS KASZIBA ANGÉLA ZVEKIĆ DANIJELA

BALOG HELGA BELLA DÁNIEL BORBÉLY POLLA VALÉRIA BRANCZEIZ ANNA CSABAY
 ISTVÁN CSAPO ZSÓFIA CSÁSZÁR ANDREA MÁRIA CSÓKE NÓRA HANNA DRUBINA
 ZOLTÁN GÁBOR EIGNER ESZTER ELEKES ISTVÁN FARKAS VIKTOR FEKETE RÓBERT
 FENYŐ DÁNIEL FOLYI BENCE FORGÓ ZSANETT GRUND FÉLIX GYÓRI ANETT HAJDU
 NOÉMI HARGITA KÁTO HEGEDŰS FERENC HIZSNYIK ZSÓFIA HODÁSZ KATA
 HORVÁTH MIHÁLY IGNÁCZ BARBARA JOÓ REBEKA JOE JUHÁSZ PÉTER KAISER
 KAMILLA KAISER ZSANETT KERESZTESY VERONIKA KOLOZSVÁRI ADÁM ISTVÁN
 KOVÁCS DÁNIEL KOVÁCS ISTVÁN LAMÓ ODIL LANPEK SZ. BETTINA LOCKER
 BARNABÁS MAJOROS IVETT MAJZIK VIVIEN MARKÓ DALMA MOLNÁR ÁKOS NAGY
 ATTILA NAGY TAMÁS NÉMETH KRISZTIÁN NÉMETH ROLAND
 ONYA BALÁZS PÁLFI ADÁM PÁMLÉNYI LAURA PAP LÚCA ZSÓFIA PAPP CSABA
 RÖTTLER LILI SARUS TAMÁS SZABADI KATA SZABÓ ISTVÁN SZABÓ PÉTER
 SEBÉNYI NAOMI SZESZÁK NÓRA TÓTH BALINT SZÁSZ TÜNDE ÜBELACKER
 BENJAMIN VARGA PENEDEK VARGA TAMARA VEG DORINA MIRTILL VIDA TAMÁS
 WEISZ ANNA ROZÁLIA ZAB TAMÁS LÓRÁND

SAMU LILLA

A TDK-dolgozatok összefoglalói

Plenáris tudományos diákköri ülészak

EGY REGÉNY, MELYET A KÁOSZ NARRÁL (Bodor Ádám: *Az érsek látogatása*)

Szerző: **ELEKES István**, III. évfolyam (elekesistvan99@gmail.com)

Témavezető: **Dr. HANSÁGI Ágnes** tanszékvezető egyetemi tanár

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Bölcsészstudományi Kar, Magyar Irodalmi Tanszék, Szeged

TDK-dolgozatom témája a lehetetlen életviszonyok közötti emberi reakciók bemutatása Bodor Ádám: *Az érsek látogatása* című regényében, amelyet a kritika gyakorta szokott a szerző *Sinistra körzet* című művével párhuzamosan elemezni. Dolgozatomban megkísérlem a regény önálló elemzését. Kutatásom célja, hogy a narráció elemzése alapján bemutassam a szöveg szerveződésében kulcsszerepet játszó emberi és elbeszélői attitűdöket, amelyek szorosan összefüggenek az elképzelt világ erkölcsi, fizikai, gazdasági és politikai káoszával. Ezt a hipotézist arra alapozom, hogy a regényfikció imaginárius világát egy homodiegetikus narrátor elbeszélése teremti meg, aki annak az általa káoszként érzékelt világnak a része, amelyet elbeszél.

Kulcsszavak: magyar irodalom, 20. század, Bodor Ádám, *Az érsek látogatása*

A NOVEL NARRATED BY CHAOS (Ádám Bodor's *Az érsek látogatása* [*Visitation of the Archbishop*])

Author: **István ELEKES**, third-year student (elekesistvan99@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Ágnes HANSÁGI**, Department Head and University Professor

Institution: University of Szeged, Faculty of Humanities, Department of Hungarian Literature, Szeged

The aim of my presentation is to showcase the presence of human reactions emerging from impossible life situations in Ádám Bodor's novel *Az érsek látogatása* [The visitation of the Archbishop], which is usually compared to the author's novel *Sinistra körzet* [The Sinistra Zone]. In my essay I will attempt to analyse the novel separately. A great emphasis will be put on the examination of the text's human and narrative attitude which plays a key role in the establishment of the represented world's moral, physical, political and economic chaos. My hypothesis is based on the assumption that the literary work of art's fictitious world is served to the reader by a homodiegetic narrator who inhabits the realm that is being described by him.

Keywords: Hungarian literature, 20th century literature, Ádám Bodor, *Az érsek látogatása*

A MÉH CSÁSZÁRMETSZÉST KÖVETŐ HEGÉNEK SZÖVETTANI JELLEGZETESSÉGEI

Szerző: LAJKÓ Flórián, VI. évfolyam (iskolaiskola@gmail.com)

Témavezető: Dr. Aleksandra VEJNOVIĆ, egyetemi adjunktus;

Prof. Dr. Ivan ČAPO, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Orvostudományi Kar, Szülészeti és Nőgyógyászati Tanszék, Újvidék

Újvidéki Egyetem, Orvostudományi Kar, Szövet- és Fejlődéstani Tanszék, Újvidék

Témafelvetés: Egyre több szerző ismeri el a méh zárását, mint a császármetszés legfontosabb lépését, ugyanis a méhseb zárásának módja közvetlen hatással bír a gyógyulási folyamatra, valamint az akut és krónikus szövődmények kialakulására. Ennek ellenére humán mintákon mindmáig egyetlen kutatásban sem kerültek összehasonlításra különböző császármetszési technikák alkalmazását követően a méhen kialakuló hegek szövettani jellegzetességei.

A kutatás célja: Összehasonlítani a méhen, császármetszés folyamán, különböző méhseb-zárási technikák alkalmazását követően kialakuló hegek kötőszövet-tartalmát valamint a méhfal vastagságát.

Anyag és módszer: Az alanyokat második császármetszésükre felvételt nyert nők alkották, akiknél az előző beavatkozás alkalmával az alábbi méhzárási technikák közül egyik került alkalmazásra: A technika – egyrétegű, a bemetszési vonal összehúzásával, B technika – egyrétegű, a bemetszési vonal összehúzása nélkül, C technika – kétrétegű. A hegből való mintavétel egyhasználatos *punch* kés segítségével történt a második császármetszés kivitelezése folyamán. A minták standard szövettani feldolgozással, valamint Masson – féle trikróm festéssel lettek előkészítve majd lefényképezve. A kapott képek a Fiji (Image J) ingyenes szoftvercsomagjában kerültek elemzésre, majd a kapott eredmények statisztikai feldolgozása következett.

Eredmények: A nők átlagéletkora 32.29 ± 5.15 volt. Az első császármetszéstől eltelt idő 5.09 ± 3.22 évet tett ki. A méh heg körüli falvastagsága az A technika alkalmazását követően statisztikailag nagyobb volt a B és C technikához viszonyítva (6.2 ± 1.4 mm vs. 3.7 ± 1.8 ; 3.8 ± 1.3 mm, $p < 0.01$). A heg kötőszövetének tartalma a legtöbb alanynál 25-49% volt (A technika 43%; B 43%; C 36%) és a technikák között nem figyelhető meg statisztikailag számottevő különbség ($p = 0.68$). Az első alkalommal szülő nők 54%-ánál kevesebb, mint 25%-ot tett ki.

Következtetés: Császármetszést követően növekszik a méhfal kötőszövet-tartalma. A méhseb-zárási technika nem hat ki jelentősen a heg szövettani felépítésére, azonban hatással van a méhfal vastagságára.

Kulcsszavak: császármetszés, technika, heg, méh, szövettan

HISTOLOGICAL CHARACTERISTICS OF UTERINE SCARS AFTER CAESAREAN SECTIONS

Author: **Florian LAJKO**, sixth year student (iskolaiskola@gmail.com)

Supervisors: **Aleksandra VEJNOVIĆ**, MD, TA;

Ivan ČAPO, MD, Assoc. Prof.

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Medicine, Department of Gynaecology and Obstetrics;

University of Novi Sad, Faculty of Medicine, Department of Histology and Embryology, Novi Sad

Introduction: An increasing number of authors recognize uterus closure as the most important step in caesarean sections, because the way of uterus suturing directly affects the healing process and the development of acute and chronic complications. However, there are no studies that have compared the histological characteristics of scars in human material after different techniques of caesarean sections.

Objective: Comparing the proportion of connective tissue in the uterus scar and the thickness of the uterine wall following different techniques of uterus suturing in caesarean sections

Material and methods: Women admitted for second caesarean sections were recruited for this study. Their first caesarean section was performed by one of the following techniques: A – single layer with compression of the incision site, B – single layer without compression of the incision site, C – double layer. Scar tissue specimens were collected using a single-use punch biopser during the second caesarean section. The specimens were processed according to standard histological procedure, stained with Masson trichrome and photographed. The photographs were analysed using a free software system, Fiji (Image J), and data were statistically processed.

Results: The average age of the patients was 32.29 ± 5.15 years. The average time since the first caesarean section was 5.09 ± 3.22 years. Wall thickness in the region of the scar was significantly greater after technique A than following technique B and C (6.2 ± 1.4 mm vs. 3.7 ± 1.8 ; 3.8 ± 1.3 mm, $p < 0.01$). The proportion of connective tissue in the scar was 25-49% in most of the patients (technique A 43%; B 43%; C 36%), and there was no statistically significant difference in the distribution between the techniques ($p = 0.68$), but in 54% of primiparas proportion of connective tissue was less than 25%.

Conclusion: The proportion of connective tissue in the scar area of uterine wall increases after caesarean section. The technique of uterus suturing does not significantly affect the histological structure of scar, but, rather, the thickness.

Keywords: caesarean section, technique, scar, uterus, histology

PLENÁRIS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI ÜLÉSSZAK

KÁOSZ A KÖBÖN?

(A mohácsi kataklizma 500. évfordulójának előkészületei és feladatai)

Szerző: **KOVÁCS István**, tudományos munkatárs (istvan.kovacs@nori.gov.hu)

Intézmény: Nemzeti Örökség Intézete, Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Igazgatóság (TKFI), Budapest

A mohácsi kataklizma történeti emlékezete a csata másnapjától élénken izgatta az utókor fantáziáját. A középkori Magyar Királyság összeomlását elindító esemény évszázadokon keresztül a magyar történelem legfontosabb három óráját eredményezte. Az előadás során arra a kérdésre keresem a választ: mit üzen félévezred távlatából a mohácsi esemény, illetve hogyan dolgozhatjuk fel a történelmi katasztrófát a 21. században.

A Nemzeti Örökség Intézetének égisze alatt elindult projekt négy komponense arra koncentrál, hogy 1) a mohácsi csatasíkon esett keresztények végtisztességét megnyugtató módon rendezze. 2) A mohácsi nemzeti emlékhelyet olyan emlékezeti térré alakítsa, amely megfelel a csatában áldozatul esett katonák és „civiliek” emlékeztetének. 3) Olyan emlékeztetpedagógiai programot dolgozzon ki, amely alkalmas a kataklizma széleskörű, minden korcsoportot célzó megismertetésére. 4) Mindezekon felül a csatát olyan nemzetközi diskurzusba ágyazza, amely a Jagelló-dinasztiára és a középkorvégi Magyar Királyságra is jellemző volt, hiszen a mohácsi csatasíkon nem csupán a magyarok és a törökök, hanem a Jagelló-dinasztia keresztény seregei és az Oszmán Birodalom népei ütköztek meg. Az előadás során bemutatom a projekt szélesebb együttműködési hálózatát, a Nemzeti Örökség Intézetének ebben elfoglalt helyét, valamint körvonalazom a kevesebb, mint három esztendő múlva esedékes évforduló legfontosabb teendőit.

Kulcsszavak: emlékeztetpedagógia, mohácsi csata, Nemzeti Örökség Intézete, tömegsír, történelem

CHAOS ON THE CUBICLE?

– Preparations and tasks for the 500th anniversary of the battle of Mohács (1526)

Author: **István KOVÁCS**, research fellow (istvan.kovacs@nori.gov.hu)

Institution: National Heritage Institute, Directorate for Social Relations (TCI)

From the day after the battle, the historical memory of the Mohács cataclysm was a vivid source of fascination for posterity. For centuries, the event that initiated the collapse of the medieval Kingdom of Hungary resulted in the most important three hours in the history of Hungary. In this presentation, I will seek to answer the question: what do the events of Mohács tell us half a millennium later, and how can we process the historical catastrophe in the 21st century? The four components of the project, launched under the auspices of the National Heritage Institute, focus on 1) a reassuring way to honour the final memory of the Christians who fell on the battlefield of Mohács; 2) the transformation of the Mohács National Memorial into a square of remembrance that is appropriate to the memory of the soldiers and ‘civilians’ who died

PLENÁRIS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI ÜLÉSSZAK

in the battle; 3) developing an educational programme of commemoration that is suitable for a broader understanding of the cataclysm, aimed at all age groups; 4) embedding the battle in an international discourse that was characteristic of both the Jagellonian dynasty and the medieval Kingdom of Hungary, since the battle of Mohács was not only a clash between Hungarians and Turks, but also between the Christian armies of the Jagellonian dynasty and the peoples of the Ottoman Empire. In this presentation I will outline the wider collaborative network of the project, the role of the National Heritage Institute in it, and the most important tasks for the anniversary in less than three years' time.

Keywords: **memory pedagogy, the Battle of Mohács, National Heritage Institute, mass grave, history**

Élő természettudományok

A CUKORRÉPALEVÉL FEHÉRJEFRAKCIÓJÁNAK KIVONÁSA ÉS KARAKTERIZÁCIÓJA

Szerző: **PLETIKOSZITY Tamás**, mesterhallgató (pletikoszitytamas@gmail.com)

Témavezető: **Dr. SÖRÖS Zita** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Technológiai Kar, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék; Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Napjainkban a világ népességének intenzív növekedésével új, alternatív növényi alapú fehérjeforrásokra van szükség. A cukorrépa levelei magas fehérjetartalmuknak köszönhetően kiváló alapanyagok lehetnek a fehérjék előállítására, és a fehérjekivonási folyamat új értéket adhat ennek az agráripari hulladéknak. A kutatás célja a leghatékonyabb és leggazdaságosabb módszer meghatározása a cukorrépa levelében található fehérjeforrások kinyerésére. Egy korábbi kutatás során az izoelektromos kicsapósos módszert teszteltünk, de ebben a kutatásban 2 új módszer hatékonyságának tesztelése a cél. Az extrakciós eljárások során nyert fehérjekoncentrátumok fehérjetartalmát Kjeldahl-módszerrel határoztuk meg. A kapott fehérjehozam 0,072 és 0,09% volt, és a kapott izolátum 7,1% fehérjét tartalmazott. Mivel mindkét extrakció során alacsony hozamot értünk el, a kapott fehérjekoncentrátumokat FTIR-analízis alá vetettük, hogy meghatározzuk a bennük található szennyező anyagok típusait. Az izolátumokban a fehérjék mellett nagyszámú poliszacharid, lipid és amid vegyület található, ezért a fehérjék tisztítása érdekében szeparációs műveleteket kell végrehajtani. Mindezek mellett a nyersanyagként felhasznált levelek és a préselés után hátramaradt pogácsa szárazanyag-tartalmátának meghatározására is sor került.

A méréseink alapján megállapítottuk, hogy a kezdeti levélminta 93,4%, a levélpogácsa 93,1% szárazanyagot tartalmazott. Mivel a kapott fehérjehozam alacsonynak számít, további fejlesztések szükségesek a kivonási folyamat ipari méretekben történő alkalmazásához (pl. új extrakciós eljárások, hőmérséklet, inhibitorok tesztelése). Továbbá nagy lehetőségek rejlenek még a fehérjék tulajdonságainak, illetve a hátramaradt levélpogácsa felhasználási lehetőségének kivizsgálásában.

Kulcsszavak: cukorrépa levél, fehérjetartalom, fehérjehozam, szárazanyag-tartalom, FTIR

EXTRACTION AND CHARACTERIZATION OF THE PROTEIN FRACTION OF SUGAR BEET LEAVES

Author: **Tamás PLETIKOSZITY**, master's student (pletikoszitytamas@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Zita SÖRÖS**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technology, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad; "Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

Nowadays, with the intensive growth of the world's population, there is a need for alternative plant-based protein sources. Sugar beet leaves, with their high protein content, can be a good source for the production of proteins, and the

leaf processing can revalorize this agro-industrial waste. The aim of this research is to determine the most effective and economical method for extracting the protein sources found in sugar beet leaves.

In a previous research study, the isoelectric precipitation method was tested, but in this study, the goal is to test the efficiency of two new methods. The protein content of the protein concentrates obtained during the extraction processes was determined using the Kjeldahl method. The obtained protein yield was 0.072 and 0.09%, and the isolate contained 7.1% protein. Since a low yield was achieved during both extractions, the obtained protein concentrates were subjected to FTIR analysis in order to determine the contaminating substances found in them. In addition to the proteins, a large number of polysaccharide, lipid and amide compounds are found in the isolates, so further separation must be performed in order to purify the proteins. In addition to all of this, the dry matter content of the leaves and of the cake left after pressing of the leaves was also determined.

Based on the measurements, the initial leaf sample contained 93.4% and the cake contained 93.1% dry matter. Since the obtained protein yield is considered low, further improvements must be made to ensure its use on an industrial scale (e.g. testing of new extraction processes, temperature, inhibitors). Furthermore, there are great opportunities in the investigation of the properties of proteins and in the potential use of the left-over leaf cake in industry.

Keywords: sugar beet leaf, protein content, protein yield, dry matter content, FTIR

A HAGYOMÁNYOS, BIODINAMIKUS ÉS ORGANIKUS BOROK TECHNOLÓGIAI ÉS ÍZBELI ÖSSZEHAISONLÍTÁSA

Szerző: **MÓRICZ Kincső Boróka**, IV. évfolyam (morkinbor@gmail.com)

Témavezető: **Dr. SÖRÖS Zita** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Technológiai Kar, Élelmiszeri Biotechnológiai Szak, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A kutatás fő témája a hagyományos, biodinamikus és organikus borok technológiai és ízbeli összehasonlítása. Ennek keretében az alapfeltételezés az, hogy ezek a borok jelentős különbségekkel rendelkeznek, mind a készítési módszerek, mind pedig az ízjegyek tekintetében. Az organoleptikus összehasonlítás során a borok színét, áttetszőségét, valamint az érzékelhető aromákat vizsgálom. Az analízis terén számos irodalmi forrást (M. Blesić (2016): Tehnologija vina; V. Puškaš (2018): Priručnik za fizičku-hemijsku analizu grožđa, šire i vina; Eperjesi E. (2012): Borászati technológia 1.) használok, amelyek részletesen ismertetik a borok érzékszervi értékelésének módszereit és szempontjait.

A kutatás során áttekintjük a hagyományos borászatot és annak technológiáját, ahol gyakran használnak kémiai adalékanyagokat és élesztőket. Ezt követően megvizsgáljuk a biodinamikus borászatot, amire a fenntartható mezőgazdasági gyakorlatok, a terroir, a biokozmikus naptári rendszerek és természetes készítmények használata jellemző. Az orga-

nikus borok esetében a szőlőtermesztésben minimalizálják a vegyi anyagok használatát és a környezeti fenntarthatóságot részesítik előnyben. Hogyan befolyásolják ezek a borászati technológiák az ízjegyeket és aromákat? Ez a kérdés alapvető fontosságú a borok minőségének és fogyasztói preferenciáknak a megértéséhez. A kutatás során vizsgáljuk továbbá a tárolási potenciált, az allergének jelenlétét és az adalékanyagok szerepét. Az adalékanyagok használata is fontos tényező lehet a borok összetételében és ízében.

A kutatás során példaként vajdasági területről ugyanabból a szőlőfajtából, de különböző technológiával és különböző évekből származó borokat is összehasonlítottuk. Ez az összehasonlítás lehetővé teszi számunkra, hogy még mélyebb betekintést nyerjünk a borok organoleptikus jellemzőit befolyásoló borászati technológiákba és az évjáratok hatásába.

A kutatás végén a szakirodalmi források alapján összegezzük az elérhető eredményeket és következtetéseket. A borászati technológiák közötti és az ízbeli különbségek alapos elemzése hozzájárulhat a borászat és a fogyasztói preferenciák jobb megértéséhez, és segíthet a boripar fenntarthatóságának és minőségének fejlesztésében.

Kulcsszavak: **bor, borászati technológia, biodinamikus, organikus**

COMPARISON OF TRADITIONAL, BIODYNAMIC, AND ORGANIC WINES IN TERMS OF TECHNOLOGY AND FLAVOR

Author: **Kincső Boróka MÓRICZ**, fourth-year student (morkinbor@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Zita SÖRÖS**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technology, Food Biotechnology, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

The main topic of the research is the technological and sensory comparison of traditional, biodynamic, and organic wines. Within this framework, the fundamental assumption is that these wines exhibit significant differences, both in terms of production methods and sensory characteristics. Through organoleptic analysis, the research examines the colour, transparency, as well as the detectable aromas of the wines. Several literary sources (M. Blesić (2016): *Tehnologija vina*; V. Puškaš (2018): *Priručnik za fizičku-hemijsku analizu grožđa, šire i vina*; Eperjesi E. (2012): *Borászati technológia 1.*) are utilized in the analysis, providing detailed insights into the methods and criteria for sensory evaluation of wines.

The study begins with an overview of traditional winemaking and its technology, often involving the use of chemical additives and yeasts. Subsequently, the research explores biodynamic winemaking characterized by sustainable agricultural practices, terroir, biodynamic calendar systems, and the use of natural preparations. In the case of organic wines, grape cultivation minimizes the use of chemical substances while emphasizing environmental sustainability.

How do these winemaking technologies influence flavour profiles and aromas? This question is of paramount importance for understanding wine quality and consumer preferences. Additionally, the research investigates storage potential, the presence of allergens, and the role of additives. The use of additives can be a crucial factor in the composition and taste of wines.

As part of the research, a comparison is made, for example, of wines from the Vojvodina region, all of the same grape variety but produced using different technologies and from different years. This comparative analysis allows for deeper insight into the organoleptic characteristics of wines in relation to winemaking technologies and vintages.

At the conclusion of the study, the available results and conclusions are summarized based on literary sources. A thorough analysis of technological and flavour differences between winemaking methods contributes to a better understanding of winemaking and consumer preferences, thereby assisting in the development of sustainability and quality in the wine industry.

Keywords: wine, wine technology, biodynamic, organic

A NANOSZŰRŐ MEMBRÁN HATÉKONYSÁGA A NÖVÉNYVÉDŐSZEREK VÍZBŐL TÖRTÉNŐ ELTÁVOLÍTÁSÁBAN

Szerző: **KISS Noémi**, IV. évfolyam (noemikiss887@gmail.com)

Témavezető: **Dr. SÖRÖS Zita**, egyetemi tanár;

Társmentor: **Jelena ŠURLAN**

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Technológiai Kar, Élelmiszeripari Biotechnológiai Szak, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A peszticidok jelenléte a környező vizekben egyre gyakoribbá vált a mezőgazdaságban való túlzott használatuk következtében (Saleh, et. al. 2020). A környezetre és az emberi egészségre gyakorolt negatív hatásuk miatt fontos a vízből való hatékony eltávolításuk.

A tanulmány célja egy poliamid nanoszűrő membrán hatékonyságának meghatározása három peszticid eltávolítási folyamatában. A nanoszűrési folyamat dead-end szűrőberendezéssel ment végbe, a nyomás értéke pedig 3 bar volt. A poliamid nanoszűrő membrán molekulatömege (MWCO) 400 Da. A kiválasztott peszticidok a karbofurán, acetamiprid és propikonazol voltak, 221,25 Da, 222,674 Da és 342,22 Da molekulatömeggel. A legnagyobb molekulatömegű peszticid, a propikonazol nem volt kimutatható a permeátumban, ezért az eltávolítási hatékonysága a legmagasabb volt. Az alacsonyabb molekulatömegű peszticideknél azonban kisebb kiválasztódást figyelhattunk meg. A nanoszűrő membrán magas MWCO-értéke miatt a karbofurán és az acetamiprid molekulatömegéhez képest ezeknek a peszticidoknak a kiválasztódási aránya 85%, illetve 70% körül volt.

Kulcsszavak: nanoszűrő, növényvédő szerek, víztisztítás

Ez a tanulmány a TwiNSol-CECs, 101059867 számú projekt keretén belül készült, amelyet a Horizon Europe program támogat. (<https://twinsol-cecs.com/>)

EFFICIENCY OF NANOFILTRATION MEMBRANE IN THE REMOVAL OF PESTICIDES FROM WATER

Author: **Noémi KISS**, fourth-year student (noemikiss887@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Zita SÖRÖS**, professor; *Co-Supervisor:* **Jelena ŠURLAN**

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technology, Food Biotechnology, Novi Sad;
“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

Excessive use of pesticides in the agricultural domain has led to their frequent detection in aquatic environments (Saleh, et. al. 2020). Due to the negative impact of pesticides on the environment and human health, their efficient removal from water is required. The aim of this study was to determine efficiency of a polyamide nanofiltration membrane in the removal of three pesticides. Dead end filtration equipment was used for the nanofiltration process and the pressure was set at 3 bar. Molecular weight cut off (MWCO) of the polyamide nanofiltration membrane is 400 Da. The selected pesticides were carbofuran, acetamipride and propiconazole, with molecular weights of 221,25 Da, 222,674 Da and 342,22 Da, respectively. Pesticide with the highest molecular weight, propiconazole, was not detected in the permeate and, therefore, had the highest removal efficiency. However, lower rejections were observed for pesticides with lower molecular weights. Due to high MWCO of the nanofiltration membrane in comparison with the molecular weight of carbofuran and acetamipride, rejection rates for these pesticides were around 85% and 70%, respectively.

This study is conducted under the project TwiNSol-CECs that has received funding from the Horizon Europe programme. (<https://twinsol-cecs.com/>)

Keywords: nanofiltration, pesticides, water cleaning

References: [1] Saleh, I. A., Zouari, N., & Al-Ghouti, M. A. (2020). Removal of pesticides from water and wastewater: Chemical, physical and biological treatment approaches. *Environmental Technology & Innovation*, 19, 101026.

ÉLELMISZER-PAZARLÁS

Szerző: **KRATOFIL Zsóka**, III. évfolyam (kratofilzsoka@gmail.com)

Témavezető: **Dr. SÖRÖS Zita**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Technológiai Kar, Élelmiszeripari Biotechnológiai Szak, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A háztartási élelmiszer-hulladék megelőzése és megfelelő kezelése kollektív kihívást jelent. Az élelmiszer-pazarlás sokrétű és összetett probléma, amely társadalmi és etikai aggályokhoz vezet, de mélyen érinti a környezetet is. Ebben az

értelemben a probléma kezelése olyan prioritás, amely olyan cselekvéseket igényel, amelyek az egész élelmiszerrendszerünket célozzák. Az EU-ban évente körülbelül 88 millió tonna élelmiszer-hulladék keletkezik, és a kapcsolódó költségeket 143 milliárd euróra becsülik. Míg a becslések szerint az összes megtermelt élelmiszer 20%-a elvész vagy pazarlásba megy, 33 millió ember nem engedheti meg magának, hogy minden második nap minőségi ételt fogyasszon (Eurostat, 2018). A FAO jelentése szerint egy év alatt világszerte 1,3 milliárd élelmiszer-hulladék keletkezik.

Jelen tanulmány célja az volt, hogy Vajdaság-szerte megvizsgálja a válaszadók élelmiszer-pazarlással kapcsolatos hozzáállását, viselkedését, valamint, hogy megbecsülje az eldobott élelmiszer-hulladék havi mennyiségét és gazdasági értékét a háztartásokban, önkitöltős módszer segítségével. A kérdőív 19 kérdésből állt melyet összesen 193 személy töltött ki. A kitöltők átlag életkora 18 és 40 év közé tehető. Az eredmények szerint a válaszadók nagy része aggódik az élelmiszer-pazarlás miatt és ha csak teheti, megpróbálja elkerülni. Az eldobott élelmiszer-hulladék megbecsült havi értéke kb. 1.000 dinár, mennyisége pedig 250 és 500 gramm közé tehető.

Kulcsszavak: pazarlás, komposztálás, hulladék, élelmiszer

FOOD WASTE

Author: **Zsóka KRATOFIL**, third year student (kratofilzsoka@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Zita SÖRÖS**, professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technology, Food Industry Biotechnology, Novi Sad;

“Europa”, University Centre – University Dormitory, Novi Sad

The prevention and proper management of household food waste is a collective challenge. Food waste is a multifaceted and complex problem that raises social and ethical concerns, but also deeply affects the environment. In this sense, addressing the problem is a priority that requires actions that target our entire food system. Around 88 million tonnes of food waste is generated in the EU every year and the associated costs are estimated at €143 billion. While an estimated 20% of all food produced is lost or wasted, 33 million people cannot afford to eat quality food every other day (Eurostat, 2018). According to the FAO report, 1.3 billion food waste is generated worldwide in a year.

The purpose of this study was to examine the attitudes and behaviour of respondents in Vojvodina regarding food waste and to estimate the monthly amount and economic value of discarded food waste in households, using the method of a survey. The questionnaire consisted of 19 questions, which were filled in by a total of 193 people. The average age of the applicants is between 18 and 40 years old. According to the results, most of the respondents are concerned about food waste and try to avoid it if possible. The estimated monthly value of discarded food waste is approximately the amount of 1,000 dinars, and is estimated to be between 250 grams and 500 grams.

Keywords: waste, composting, waste, food

HORMONÁLIS RENDELLENESSEGEK A HIPOFÍZIS MIRIGYDAGANATBAN SZENVEDŐ PÁCIENSEKNÉL VAJDASÁG TERÜLETÉN

Szerző: **SÖRÖS Dóra**, III. évfolyam (dora.seres01@gmail.com)

Témavezető: **Dr. GYÜLVÉSZI Gyula** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Általános Orvostudományi Kar, Sebészeti Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Kutatásom célja a jóindulatú agyalapi mirigydaganatokkal diagnosztizált páciensek számbavétele Vajdaság területén, az agyalapi mirigydaganatok leírása, valamint annak vizsgálata, hogy e daganat milyen hatást gyakorol a szervezet hormon-szintjeire. Kutatásomon belül a Vajdasági Klinikai Központ Idegsebészeti Klinikájának, valamint az Endokrinológiai, Cukorbetegség és Anyagcsere-betegségek Klinikájának adatbázisát vizsgáltam át, a D352 (Neoplasma benignum glandulae pituitariae) keresési kulcsszó alatt. Az adatbázis áttekintése a 2020. január – 2022. december időintervallumra vonatkozott. Kutatásom során 30 páciens adatait használhattam fel.

Az összegyűjtött adatokból a betegeket életkoruk alapján nyolc csoportba soroltam, tízéves intervallumban. A legtöbb páciens az 51 és 60 életév közötti csoportba tartozik. Kisebb eltérés mutatkozik a nemek között, a nők gyakrabban esnek e betegség áldozatául. A szakirodalomban arra a következtetésre jutottak, hogy a legnagyobb egyéni csoportot a prolaktinómás páciensek alkotják, ezt követik a nem funkcionális adenómák, majd a sor végén a GH-t kiválasztó adenómák állnak.

Míg a Vajdaságban végzett kutatásban a legelterjedtebbek a nem funkcionális adenómák, ezt követik a prolaktinómák, majd a növekedési hormont kiválasztó adenómák. A makroadenóma valamivel gyakoribb mint a mikroadenóma. A legtöbb makroadenómát sebészileg kezelték, vagy azért, mert tömeges hatást okoznak, például látáskiesést, vagy azért, mert hormon-kiválasztó hatásukat gyógyszerekkel nem lehetett teljes mértékben kezelni. A funkcionális mikroadenómák által okozott tüneteket pedig sikeresen kezelték megfelelő gyógyszerekkel.

Kulcsszavak: agyalapi mirigy adenóma, rendellenességek, akromegália, prolaktinóma

HORMONAL DISORDERS IN PATIENTS SUFFERING FROM PITUITARY ADENOMAS IN THE REGION OF VOJVODINA

Author: **Dóra SÖRÖS**, third-year student (dora.seres01@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Gyula GYÜLVÉSZI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Medicine, Department of Surgery, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The purpose of my research is to review patients diagnosed with benign pituitary adenomas in Vojvodina, to characterize these adenomas, and to examine the effect they have on the body's hormone levels.

Within my research, I analysed the database of the Neurosurgery Clinic and the Clinic of Endocrinology, Diabetes and Metabolic Diseases within the Clinical Centre of Vojvodina under the search keyword D352 (Neoplasma benignum glandulae pituitariae). The overview of the database was limited to the time interval January 2020 – December 2022. In the course of my research, I was able to use the data of 30 patients.

Based on the collected data, the patients were organized into eight groups based on their age, in ten-year intervals. The age group between 51 and 60 years of age were the most prevalent. The data show a slight difference in the gender of the patients, as women occur more often. In other publications, it was concluded that the largest individual group is made up of patients with prolactinoma, followed by non-functional adenomas, and then GH-secreting adenomas. While in the research conducted in Vojvodina, non-functional adenomas are the most common, followed by prolactinomas and then growth hormone-secreting adenomas. Macroadenomas are slightly more common than microadenomas. Most macroadenomas are treated surgically, either because they cause mass effects, such as vision problems, or because their hormone-secreting effects cannot be fully treated with drugs. The symptoms caused by functional microadenomas were successfully treated with adequate drugs.

Keywords: pituitary adenoma, disorders, acromegaly, prolactinoma

PONTRENDSZEREK HELYE A POLITRAUMÁS GYERMEKEK GYÓGYÍTÁSÁBAN

Szerző: **HABRAM Hunor**, IV. évfolyam (ifjhabramhunor@gmail.com)

Témavezető: **FÁBRI GALAMBOS Izabella**, Ph.D., docens

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Orvostudományi Kar, Általános szakirány, Újvidék

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A gyermekkori politraumas sérülések életveszélyesek és hosszú időtartamú intenzív osztályos gyógyításuk nemritkán jelentős mortalitással és morbiditással jár. A kutatás fő témája a pediátriai traumás betegek intenzív osztályos gyógyítása, valamint a mortalitás előrejelzése. A mortalitás, valamint az intenzív osztályos gyógyítás időtartama, és a kórházi gyógyítás időtartama fontos paraméterek a gyógyítás minőségének a fölmérésében. A fent említett paramétereket legsűrűbben a felnőtt betegeknél használt skálák jelzik előre nagy pontossággal. A szakirodalomban viszont sokkal kevesebb skála áll rendelkezésünkre a traumás gyerekek evaulálására. A sokk index (SI) hasznos szerszám a sérülés súlyosságának felbecslésében és a halálozás előrejelzésében a traumás betegeknél.

E kutatás célja a sokk index (SI) skála és az életkorhoz igazított SI-t (SIPA) skála valamint a Pediatric Logistic Organ Disfunction 2 (PELOD 2) skála minőségének összehasonlítása a pediátriai betegeknél, akik súlyos trauma végett intenzív osztályos gyógyításra szorulnak.

A munka hipotézise, hogy a PELOD2 skála pontosabban jelzi előre a figyelt paramétereket. Az adatokat retrospektív analízis alapján gyűjtöttük össze. Összesen 70 pediátriai politraumas beteg orvosi dokumentumait elemeztük. Az elsődleges cél a kórházi halálozás felmérése, a másodlagos pedig a kórházi, valamint az intenzív osztályos tartózkodás időtartamának vizsgálata volt néhány reprezentatív paraméter alapján. Az adatokat táblázatok és grafikonok segítségével mutattuk be. A statisztikai analízisek az IBM SPSS program, valamint a Microsoft Excel használatával dolgoztuk fel.

Kulcsszavak: **pontrendszer, politrauma, gyermekek**

THE ROLE OF SCORING SYSTEMS IN THE TREATMENT OF POLYTRAUMA IN CHILDREN

Author: **Hunor HABRAM**, fourth-year student (ifjhabramhunor@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Izabella FÁBRI GALAMBOS**, docent

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Medicine, General Course, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Childhood polytrauma injuries are life-threatening, and their long-term intensive care treatment is often associated with significant mortality and morbidity. The main topic of the research is the treatment of paediatric trauma patients in the intensive care unit, as well as the prediction of mortality. Mortality, as well as the duration of treatment in the intensive care unit and the duration of hospital treatment are important parameters in assessing the quality of treatment. The above-mentioned parameters are most frequently predicted by the scales used in adult patients with high accuracy. In the literature, however, there are much fewer scales available for the evaluation of traumatized children.

The shock index (SI) is a useful tool in assessing injury severity and predicting mortality in trauma patients. The purpose of this research is to compare the quality of the shock index (SI) scale and the SI scale adjusted for age (SIPA) and the Paediatric Logistic Organ Dysfunction 2 (PELOD 2) scale in paediatric patients who require treatment in the intensive care unit due to severe trauma.

The hypothesis of the work is that the PELOD2 scale predicts the monitored parameters more accurately. The data was collected based on a retrospective analysis. The medical documents of a total of 70 paediatric polytrauma patients were analysed. The first objective was in-hospital mortality, and the secondary objective was length of hospital- and intensive care unit stay, based on some representative parameters. Data is presented using tables and graphs. The statistical analyses were processed using the IBM SPSS program and Microsoft Excel.

Keywords: **score, polytrauma, children**

REKREATÍV SPORTOLÓK ÉS EDZÉSI SZOKÁSAIK

Szerző: **FEHÉR Flóra**, VI. évfolyam (feher.flora1@gmail.com)

Témavezető: **Dr. BARAK Ottó** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Orvostudományi Kar, Orvosi képzés, Újvidék;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A dolgozat egy szabadkai edzőterem rekreatív sportolói edzési szokásainak vizsgálatát tűzte ki célul. A rekreatív sportoló fogalom a szabad időben sporttal foglalkozó egyént foglalja magába, aki elsősorban pszicho-fizikai jóllétét kívánja ezzel fejleszteni. A kutatást a szabadkai Bravo edzőterem rekreatív sportolói között végeztem, akik az edzőterem aktív használói. Céлом az volt, hogy felmérjem az edzőterem aktív sportolóinak hozzáállását az edzéshez, illetve az edzési szokások és az egészségügyi állapotuk összefüggését. A hipotézisem az volt, hogy a rekreatív sportolók nem melegítenek be edzés előtt, nem nyújtanak edzés után és nem fektetnek kellő figyelmet a sport által okozott egészségügyi problémákra.

A kutatás eredményeképpen elmondható, hogy hipotézisem helytálló volt. A rekreatív sportolók nem melegítenek be edzés előtt, nem nyújtanak edzés után és nem fektetnek kellő figyelmet a sport által okozott egészségügyi problémákra.

Megállapítható, hogy a hipotézisem helytálló volt és megoldásképp diplomás edző felkeresését javasolnám, illetve a tudás bővítését az edzéssel és egészséggel kapcsolatban.

Kulcsszavak: rekreatív sportoló, edzés, edzési szokások

RECREATIONAL ATHLETES AND THEIR TRAINING HABITS

Author: **Flóra FEHÉR**, fourth-year student (feher.flora1@gmail.com)

Supervisor: **Prof. Dr Ottó BARAK** professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Medicine, Medical training, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Introduction: This study aims to investigate the topic of recreational athletes and their training habits. The concept of recreational athlete includes those individuals who train in their free time primarily to develop their psycho-physical health.

The aim and methods: The research was carried out among the recreational athletes of the Bravo Training Center in Szabadka who are active users of the training center. My hypothesis was that recreational athletes do not warm up before working out, do not stretch after the workout, do not pay attention to the health problems caused by exercising.

Results: As the result of my research I can say that my hypothesis was correct. Recreational athletes do not warm up before working out, do not stretch after the workout, do not pay attention to the health problems caused by exercising.

Conclusion: As a result of my research, I can conclude that my hypothesis was correct, and as a solution, I recommend asking for help from a certified coach, learning more about sport and health.

Keywords: recreative athletes, training, training habits

ELEKTROMÁGNESES STIMULÁCIÓ HATÁSA A SPORTTELJESÍTMÉNYRE

Szerző: **KATÓ Hargita** (kathaargita@gmail.com)

Témavezetők: **Dr. ATLASZ Tamás** egyetemi docens; **Dr. MURLASITS Zsolt Tamás**, adjunktus;
LÁSZLÓ Szilárd, tanársegéd

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Sporttudományi és Testnevelési Intézet, Pécs

A mikrocirkuláció a legkisebb vérerekben lejátszódó folyamat. A BEMER egy olyan pulzáló elektromágneses stimulációs eszköz, amely a mikroerekben javítja a vazomóciót, ezáltal a sejtekben sokkal jobb anyagcsere jöhet létre. A BEMER 3000 készülék a pulzusszám alakulását, ezenkívül a lactacidóziót befolyásolja. Ismert, hogy versenysportolók számára gyakran kevés idő áll rendelkezésre a regenerációra, így a gyorsabb tejsav elimináció, a pulzusszám alakulása az edzettségi állapot mutatói lehetnek.

Vizsgálatunk során feltételeztük, hogy a BEMER javítja a mikrokeringést, ezáltal gyorsabban helyre állhat a pulzusszám, ezen felül gyorsabb tejsav elimináció jöhet létre, így két egymást rövid időn belül követő terhelés során kisebb teljesítménycsökkenés várható. Méréseinken a Magyar Sárkányhajó Szövetségnél igazolt, 10 férfi sportoló vett részt. Vizsgálataink önkontrollosok voltak, ugyanazt a mérést 72 óra elteltével is elvégezték a sportolók. Méréseinken az alanyok kettő ugyanazon futópados terhelést hajtották végre és a kettő között részesültek BEMER valós/placebo kezelésben. Vizsgálatunk során mértük a terhelések előtti pulzusszámot (HR), szívfrekvencia variabilitást (HRV), tejsavváltozás értékeit, ugyanezen paramétereket a terhelések utáni első és ötödik percben. Ezen felül a terheléseket követően Borg-skálán határoztuk meg a vizsgálati személyek fáradtságérzetét. Függetlenül attól, hogy BEMER valós/placebo kezelésben részesültek a vizsgálati személyeink az első ($p=0,014$) és a második vizsgálati napon ($p=0,000$), az első terheléshez viszonyítva a második terhelés során szignifikánsan magasabb volt a HR, s ez a HRV esetében sem alakult másként az első ($p=0,014$) és második mérés ($p=0,000$) alkalmával.

A BEMER terápia nem befolyásolta szignifikánsan a vizsgálati személyek tejsav-eliminációját, HR, HRV értékeit, valamint Borg skálán adott fáradtságérzetüket. A BEMER kezelés nem okozott változást a fiziológiai paraméterekben, így kimondhatjuk, hogy egy kezelés nem elegendő az edzettségi állapot javítására, nem befolyásolja a sportteljesítményt. A korábbi tanulmányokkal ellenkező eredményeket kapva így arra a következtetésre jutottunk, hogy célszerű lehet egy hosszabb protokoll kidolgozása, amely során hatásvizsgálatot végzünk és akár magasabb intenzitású kezelést alkalmazunk.

Kulcsszavak: **Sport, BEMER, regeneráció**

EFFECT OF ELECTROMAGNETIC STIMULATION ON SPORTS PERFORMANCE

Author: **Hargita KATÓ** (kathaargita@gmail.com)

Supervisors: **Dr. Tamás ATLASZ**, associate professor; **Dr. Zsolt Tamás MURLASITS**, associate professor;
Szilárd LÁSZLÓ, assistant professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Sciences, Institute of Sport Science and Physical Education, Pécs

Microcirculation is a crucial physiological process that occurs in the smallest blood vessels. BEMER is a pulsating electromagnetic stimulation device designed to enhance vasomotion in microvessels, thereby improving cellular metabolism. BEMER 3000 affects heart rate variability and lactate accumulation. Athletes often have limited time for recovery in competitive sports. Therefore, rapid lactate elimination and heart rate recovery are indicative of fitness levels.

Our study hypothesized that BEMER enhances microcirculation, leading to quicker restoration of heart rate and faster lactate elimination. Consequently, we expected an attenuated decline in performance during two closely spaced consecutive loads. Ten male athletes from the Hungarian Dragon Boat Federation participated in our study. Self-controls were implemented, repeating the same measurements 72 hours later. Participants underwent two identical treadmill exercises with BEMER real/placebo treatments administered in between. We measured pre-exercise heart rate (HR), heart rate variability (HRV), lactate changes, and the same parameters again in the first and fifth minutes post-exercise. Additionally, participants rated their fatigue using the Borg Scale after the exercises. Regardless of whether participants received BEMER real/placebo treatments, their HR was significantly higher during the second exercise compared to the first on both the first day ($p=0.014$) and the second day ($p=0.000$). The same trend was observed for HRV on both the first ($p=0.014$) and second measurements ($p=0.000$).

BEMER therapy did not significantly influence lactate elimination, HR, HRV values, or the participants' perceived fatigue on the Borg Scale. Acute BEMER treatment did not induce changes in physiological parameters, indicating that a single session is insufficient to enhance fitness levels or affect sports performance. Contrary to previous studies, our results suggest that a longer protocol with impact assessment and potentially higher intensity treatments may be more effective.

Keywords: **sport, BEMER, regeneration**

A VEGYSZERES GYOMIRTÁS LEHETŐSÉGÉNEK ÉS HATÉKONYSÁGÁNAK KIVIZSGÁLÁSA A RÓZSAALANYKÉNT HASZNÁLT VADRÓZSA (*ROSA CANINA*) MAGVETÉSBEN

Szerző: **SZÉCSÉNYI Kata**, IV. évfolyam (szecsenyi.kata@gmail.com)

Témavezető: **Dr. BAGI Ferenc**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Mezőgazdasági Kar, Növény- és Környezetvédelmi Tanszék, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A vadrózsaaalanyok a nemesrózsák termesztésének alapját képezik, így a folyamat során elengedhetetlen a genetikailag jó adottságokkal rendelkező és egészséges alany megválasztása. A rózsaaalanyok termesztését számos növényvédelmi gond terheli, növénykórtani, kártevői és gyomirtási szempontból is, amely utóbbi képezi munkám fő témáját.

A kutatás célja a vegyszeres gyomirtás lehetőségének és hatékonyságának kivizsgálása a rózsaaalanyként használt vadrózsaa (*Rosa canina*) magvetésben, valamint kikutatni azokat a forgalomban lévő pre-, és posztemergens szereket, amelyek hatékonyak a keskeny-, és széleslevelű gyomok ellen, különös tekintettel azokra, amelyek a vadrózsaaültvényekben gyakorta előfordulnak, mivel az említett növényfaj esetében nincs hivatalosan regisztrált gyomirtó. A preemergens gyomirtók tesztelése nem valósult meg, mivel a kora tavaszi fagykár által okozott elváltozások és sérülések a kibújt növényeken nem nyújtottak kivizsgálható alapot a vegyszer lehetséges fitotoxikus hatásainak elemzéséhez, valamint az előbb említett károk kiirtották a kísérleti alapul szolgáló vadrózsaaalanyok egyharmadát. Kutatásom során a posztemergens szerek felméréséhez a 2023-as termesztési évben 10m²-es kísérleti parcellákra fogom osztani a földterületet, ahol kivizsgálható lesz az említett vegyszerek fitotoxikus hatása a termesztett növényre, valamint annak hatékonysága a fennálló gyomokra.

Céлом a munka kivitelezésével a vadrózsaaalanyok termesztése során jelentkező mechanikai gyomirtás anyagi költségeinek csökkentése, amely a jövőben segítheti a termelők egyszerűbb és fenntarthatóbb munkáját.

Kulcsszavak: rózsaaalany, gymnővény, gymirtó, fitotoxikus hatás

INVESTIGATION OF THE POSSIBILITY AND EFFECTIVENESS OF CHEMICAL WEED CONTROL FOR WILD ROSE (*ROSA CANINA*) SEEDBED USED AS ROSES

Author: **Kata SZÉCSÉNYI**, fourth-year student (szecsenyi.kata@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Ferenc BAGI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Agriculture, Department of Plant and Environmental Protection, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Wild rose rootstocks form the basis of the cultivation of roses, so it is essential to choose a genetically good and healthy rootstock during the process. The cultivation of rose rootstocks is burdened by many plant protection problems, from the

point of view of phytopathology, pests and weed control, the latter of which is the main topic of my work. The aim of the research is to investigate the possibility and effectiveness of chemical weed control for wild rose (*Rosa canina*) seedbed used as rose rootstocks, as well as to find out the pre- and post-emergence agents on the market that are effective against narrow- and broad-leaved weeds, especially those that often occur in wild rose plantations, as there is no officially registered herbicide for the mentioned plant species. The testing of pre-emergent herbicides was not carried out, as the changes and injuries caused by early spring frost damage on the emerged plants did not provide a valid basis for the analysis of the possible phytotoxic effects of the chemical, and the above-mentioned damages destroyed one third of the wild rose rootstocks on which the experiment was based.

In the course of my research, for the assessment of post-emergent chemicals, I will divide the land into 10m² experimental plots in the 2023 cultivation year, where the phytotoxic effect of the mentioned chemicals on the cultivated plant, as well as its effectiveness on the existing weeds will be investigated. My aim is to reduce the financial costs of mechanical weeding during the cultivation of wild rose rootstocks, which can help the producers make their work simpler and more sustainable in the future.

Keywords: rootstock, weed, herbicide, phytotoxic effect

SZILVAÜLTETVÉNY FERTŐZÖTTSÉGE SZILVAHIMLŐVEL

Szerző: **SIMON Oszkár**, III. évfolyam (simonoscar2001@gmail.com)

Témavezető: **Dr. BAGI Ferenc**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Mezőgazdasági Kar, Növénytermesztés Szak, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A szilvát számos kártevő és kórokozó veszélyezteti. Ezek közül a legfontosabb betegség a szilvahimlő vírus. A fertőzött csonthéjasok szinte mindenhol jelen vannak hazánkban és nagy termésvesztést okozhatnak, továbbá a hagyományos, a vírusra érzékeny szerbiai szilvafajták eltűnéséhez vezetnek. Kutatásom során a cseneji szilvaültetvény fertőzöttségi mértékét vizsgáltam, illetve felmértem a gyümölcsösben telepített toleráns szilvafajták ellenálló képességét és a megelőző védekezés hatásosságát. A mintagyűjtésre július elején került sor. A vírus jelenlétének a vizsgálatát DAS ELISA standard protokoll alkalmazásával végeztem. Eredményképpen 25 százalékos fertőzöttségi szintet mértem.

Kulcsszavak: szilva, szilvahimlő, vírus, ELISA teszt

PLUM POX POTYVIRUS INFESTATION RATE IN THE PLUM ORCHARD IN CSENEJ

Author: **Oszkár SIMON**, third-year student (simonoscar2001@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Ferenc BAGI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Agriculture, Department of Plant Production, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad;
“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

Plums are threatened by many pests and pathogens. The most important of these is the plum pox potyvirus. Infected bollworms are almost ubiquitous in our country and can cause large yield losses and lead to the disappearance of traditional Serbian plum varieties susceptible to the virus. In my research, I investigated the level of infection in the plum orchard in Csenej and assessed the resistance of tolerant plum varieties planted in the orchard and the effectiveness of preventive control. The samples were collected in early July. The presence of the virus was detected using a DAS ELISA standard protocol. As a result, I measured an infection level of 25%.

Keywords: **plum, plum pox, potyvirus, ELISA test**

FENNTARTHATÓSÁG A SZÉPSÉGIPAR TÜKRÉBEN

Szerző: **BOROS Dianna**, IV. évfolyam (diannaboros99@gmail.com)

Témavezető: **HORÁK Rita** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A környezetszennyezés napjaink egyik kulcsfontosságú problémája, ezért is fontos, hogy az emberek környezettudatossága magasabb szintre kerüljön. Külön megnehezíti a környezetvédelmet az, hogy a közösségi média, divat-, illetve reklámcégek a folytonos fogyasztásra buzdítanak minket, melynek eredményeként lassan, de biztosan kiaknázzuk Földünk természeti kincseit, forrásait. Dolgozatom középpontjában a szépségipar áll, hiszen a szépségápolási termékek előállításakor rengeteg vegyszert használnak fel és sok hulladék is keletkezik. Sajnos az emberek nincsenek tisztában ennek az iparágaknak a veszélyeivel, illetve kevesen figyelnek oda arra, hogy olyan termékeket vásároljonak, amelyek környezetbarátok.

Véleményem szerint, leendő pedagógusként elengedhetetlen, hogy tájékozottak legyünk, s ez által a jövő generáció számára megfelelő környezeti nevelést biztosítsunk.

Kutatásom alapját egy online, anonim kérdőív képezi, mely segít feltárni a fogyasztói viselkedést a kozmetikumokkal kapcsolatban. Kérdőívemet a közösségi médián osztottam meg, s a kitöltők válaszaiból kiderült, hogy többségük nincs

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

tisztában a zöld szépségipar fogalmával, ezen felül pedig a termékek ára a meghatározó a döntések meghozatalakor. Válaszadóim nagy része úgy véli, hogy a környezetbarát alternatívák mögött nincs megfelelő mennyiségű tudományos háttér, ebből adódóan pedig kevésbé hatásosak.

Kulcsszavak: **környezettudatosság, zöld szépségipar, fogyasztói viselkedés**

SUSTAINABILITY IN THE MIRROR OF THE BEAUTY INDUSTRY

Author: **Diana BOROS**, master's student (diannaboros99@gmail.com)

Supervisor: **Prof. Dr. Rita HORAK**, professor

Institution: University of Novi Sad, Hungarian Language Teacher Training Faculty, Subotica;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

In today's world, despite hearing a lot about the importance of environmental protection, the media, fashion, and advertising companies continue to encourage and even promote increasing consumption. The results of my research conducted in 2021/22 showed that only a few pay attention to eco-friendly alternatives available on the market. This means that the concept of the green beauty industry still does not have the right impact on our consumer habits.

However, by observing foreign examples and more environmentally advanced countries, it is noticeable that people's attitude towards eco-friendly beauty products is slowly but surely changing. The growing demand for organic, chemical-free, and sustainable ingredients encourages companies to offer more accessible eco-friendly alternatives.

In this year's paper, we continued the 2021/22 research and expanded it to a larger, more relevant sample. We collected the data through an online, anonymous questionnaire, which was shared on social media. Respondents, mainly consisting of educators and students from the Hungarian Faculty of Education, revealed that most of them are not familiar with the concept of the green beauty industry, and product pricing is the determining factor in their decision-making. A significant portion of the respondents believes that there is not enough scientific background behind eco-friendly alternatives, which makes them less effective.

Keywords: **environmental awareness, consumer behaviour, green beauty industry**

AZ ACETILSZALICILSAV ÉS SZALICILSAV SZOLUBILIZÁCIÓJA FELÜLETAKTÍV ANYAGOK ÁLTAL

Szerző: **RÓZSA Róbert**, V. évfolyam (robertroza99@gmail.com)

Témavezető: **Dr. FARKAS AGATÍC Zita**, egyetemi docens

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Orvostudományi Kar, Gyógyszerészeti Intézet, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A kutatás témája az acetilszalicilsav és a szalicilsav oldhatóságának növelése szurfaktánsok segítségével (nátrium deoxikolat, hexadecil trimetil ammónium bromid és a két felületaktív anyag bináris micellája által), amely hozzájárulhat a két anyag biológiai hozzáférhetőségének növeléséhez a gyógyszerészeti formulációkban. A dolgozat tárgyalja a vegyületek kémiai tulajdonságait, szerkezetüket, tulajdonságaikat, előállításukat és felhasználásukat. A kutatás során a mintákat spektrofotométer segítségével vizsgáltuk. A munka során kimutattuk, melyik micellában oldódik az acetilszalicilsav és a szalicilsav a legjobban, ami által növelhetjük az adott analgetikumok hozzáférhetőségét per os alkalmazásuk után.

Kulcsszavak: szalicilsav, spektrofotometria, szurfaktáns, oldhatóság

SOLUBILIZATION OF ACETYLSALICYLIC ACID AND SALICYLIC ACID BY SURFACTANTS

Author: **Róbert RÓZSA**, fifth-year student (robertroza99@gmail.com)

Supervisor: **Dr. FARKAS AGATÍC Zita**, assistant professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Medicine, Department of Pharmacy, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The aim of this research is increasing the solubility of acetylsalicylic acid and salicylic acid with the help of surfactants (sodium deoxycholate, hexadecyl trimethyl ammonium bromide and the binary micelle of the two surfactants), which can contribute to increasing the bioavailability of the two substances in pharmaceutical formulations. The thesis discusses the chemical properties of the compounds, their structure, properties, production and use. In the research, the samples were examined using a spectrophotometer. This paper shows in which micelles acetylsalicylic acid and salicylic acid are dissolved best, which allows us to increase the availability of the given analgesics after oral administration.

Keywords: salicylic acid, spectrophotometry, surfactant, solubility

AZ ARANYSZÍNŰ SÁRGASÁG (Flavescence dorée)

Szerző: **MIKLÓS Miklós**, III. évfolyam (miklosmiklos02@gmail.com)

Témavezető: **Dr. BAGI Ferenc**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Mezőgazdasági Kar, Növényvédelem Szak, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Napjainkban a klímaváltozásnak köszönhetően a szőlőt térségünkben számos új kórokozó veszélyezteti. Kutatásom témája a szőlő fitoplazmás megbetegedése, az arany színű sárgaság, amelynek megjelenése környezetünkben visszavezethető a klímaváltozás következményeire. Munkámban a kórokozó elterjedtségét vizsgáltam Zentán és környékén, valamint a különböző fajták érzékenységét. A mintákat 2022 nyarán gyűjtöttem be az EPPO által meghatározott mintavételi eljárásnak megfelelően, a laborvizsgálatot pedig az Újvidéki Egyetem Mezőgazdasági Karán végeztük el egy nemzetközileg elfogadott protokoll szerint. (OEPP/EPPO, 2016). 40 mintát gyűjtöttem be, amelyből 22 bizonyult pozitívnak.

Kulcsszavak: szőlő, fitoplazma, arany színű sárgaság, mintavétel

VINE PHYTOPLASMA DISEASE (Flavescence dorée)

Author: **Miklós MIKLÓS**, third-year student (miklosmiklos02@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Ferenc BAGI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Agriculture, Department of Phytomedicine, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad;

“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

As a result of climate change, a number of new, emerging diseases are damaging vine production. The goal of my research was the detection of vine phytoplasma disease, *Flavescence dorée* in the Senta municipality region. I also investigated the susceptibility/resistance of different vine cultivars. The samples were collected during the summer of 2022 using EPPO protocol. The laboratory work was done at the University of Novi Sad, Faculty of Agriculture, Department of Plant Production by protocol OEPP/EPPO, 2016. Of 40 collected samples, 22 proved to be infected.

Keywords: vine, phytoplasma, *Flavescence dorée*, sampling

ROBOTASSZISZTÁLT REHABILITÁCIÓ HATÉKONYSÁGA A KÉZFUNKCIÓRA STROKE-ON ÁTESETT PÁCIENSEK KÖRÉBEN (Szisztematikus irodalmi áttekintés)

Szerző: **KERESZTESY Veronika**, IV. évfolyam (veronika.keresztesy@gmail.com)

Témavezető: **Dr. habil. MOLICS Bálint** egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Fizioterápiás és Sporttudományi Intézet, Pécs

Kutatásunk célja, hogy szisztematikus irodalmi áttekintést végezzünk a robotasszisztált fizioterápiás eljárások kézfunkcióra gyakorolt hatékonyságáról stroke-on átesett páciensek körében. Feltételezzük, hogy a rehabilitációt korszerűsítő robotasszisztált terápia hatékony eszköze a stroke utáni kézfunkció helyreállításában. Az irodalmak keresését a National Library of Medicine (PubMed, Medline), EMBASE és Google Scholar, Cochrane Library adatbázisaiban végeztük a „hand function” és „stroke” és „robot-assisted” keresőszavakkal, illetve hazai folyóiratok (Ideggyógyászati Szemle, ElitMed, Rehabilitáció) cikket tekintettük át a témában. Az irodalmak osztályozását és beválasztását a PRISMA 27 lépéses protokollja szerint végeztük el. Várható eredményünk, hogy vizsgálatunk az eddig a témában fellelhető nemzetközi és hazai szakirodalmak elemzésével egy transzparens és tudományos áttekintést ad a kézfunkciók rehabilitálására szolgáló robotterápia lehetőségeiről.

Kulcsszavak: szisztematikus irodalmi áttekintés, rehabilitáció, kézfunkció, stroke, robotasszisztált terápia

EFFECTIVENESS OF ROBOT-ASSISTED REHABILITATION ON HAND FUNCTION IN STROKE PATIENTS (A systematic literature review)

Author: **Veronika KERESZTESY**, fourth-year student (veronika.keresztesy@gmail.com)

Supervisor: **Dr. habil. Bálint MOLICS**, associate professor

Institution: University of Pécs Faculty of Health Sciences, Department of Physiotherapy and Sport Sciences, Pécs

The aim of our study was to conduct a systematic literature review on the effectiveness of robot-assisted physiotherapy procedures on hand function in stroke patients. We hypothesize that robotic assisted therapy is an effective tool for rehabilitation and rehabilitation in the recovery of hand function after stroke. Literature research was conducted in the National Library of Medicine (PubMed, Medline), EMBASE and Google Scholar, Cochrane Library databases using the search terms “hand function” and “stroke” and “robot-assisted”, and articles in national journals (Neurology Review, ElitMed, Rehabilitation) were reviewed on the topic. The literature was classified and selected according to the PRISMA 27-step protocol. The expected outcome of our study is to provide a transparent and scientific review of the potential of robotic therapy for the rehabilitation of hand function by analysing the international and national literature on the topic to date.

Keywords: systematic literature review, rehabilitation, hand function, stroke, robot-assisted therapy

Élettelen természettudományok és műszaki tudományok

A BOSNYÁK IDENTITÁS TÉRSTRUKTÚRÁI A SREBRENICAI MÉSZÁRLÁS VIZSGÁLATÁN KERESZTÜL

Szerző: **NAGY Tamás** doktorandusz (tamasnagy199555@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PAP Norbert**, egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Földtudományok doktori képzés, Pécs

Az 1995-ös daytoni béke egy olyan etnikailag és vallásilag heterogén államot segített életre hívni, amely lehetővé teszi az identitások konstruálását, ezek egymással szembe állítását és olyan terek létrehozását, amelyek a különböző etnikai egységek sajátos nemzetállami képét erősítik. Az előadás célja a bosnyák identitástudat-formálás bemutatása a kollektív emlékezet helyszínein keresztül. Ezzel összefüggésben a kutatás során a különböző identitáselméletek (Ernesto Laclau, Heller Ágnes, Bokor László stb.) szinkretizmusát igyekszem bemutatni a térformálás szempontrendszerei által. Meglátásom szerint a bosnyák identitás egyik alapköve a srebrenicai népiértékek emlékezte, amelyet a politikai és vallási vezetők az évek során igyekeznek megerősíteni. A hipotézisem értelmében a srebrenicai emléktér stabilizálása érdekében tudatos és spontán kapcsolati hálók alakultak ki, amely hálózati rendszerek megerősítik a srebrenicai emlékezetet és biztosítják a terület helyét a bosnyák identitástudatban. A prezentáció során igyekszem kielemezni a srebrenicai lokális, belföldi és nemzetközi terek együttes hatásait a bosnyák identitástudat alakulásában, illetve alakításában.

Kulcsszavak: **Srebrenica, identitás, emléktér**

THE SPATIAL STRUCTURES OF BOSNIAN IDENTITY THROUGH THE EXAMINATION OF THE SREBRENICA MASSACRE

Author: **Tamás NAGY**, doctoral student (tamasnagy199555@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Norbert PAP**, university professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Sciences, Earth Sciences Doctoral Studies, Pécs

The 1995 Dayton Peace Accords helped to create an ethnically and religiously heterogeneous state that allows for the construction of identities, the juxtaposition of identities and the creation of spaces that reinforce the particular nation-state image of different ethnic entities. The presentation aims to show how Bosnian identity is shaped through sites of collective memory. In this context, the research will try to present the syncretism of different identity theories from Ernesto Laclau, Ágnes Heller, László Bokor, etc. through the perspective of space formation. In my view, one of the cornerstones of Bosnian identity is the memory of the Srebrenica genocide, which political and religious leaders have sought to reinforce over the years. According to my hypothesis, in order to stabilise the memory space of Srebrenica, conscious and spontaneous

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

networks of connections have been formed, which reinforce the memory of Srebrenica and secure the place of the area in the Bosnian identity consciousness. Throughout this presentation, I will attempt to analyse the combined effects of local, domestic, and international spaces in Srebrenica in shaping and forming Bosnian identity consciousness.

Keywords: **Srebrenica, identity, memory of space**

TERMÉSZETVÉDELEM ÉS FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS VÉDETT TERÜLETEKEN (A Fruška Gora Nemzeti Park esettanulmánya)

Szerző: **BAJUSZ Dávid**, III. évfolyam (davidbajusz512@gmail.com)

Témavezető: **Dr. MÉSZÁROS Minucsér** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Természettudományi-matematikai Kar, Földrajz tanszék, Tanári Szak, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

56

Dolgozatom fő témája a Fruška Gora Nemzeti Park bemutatása, a természetvédelem jelenlegi állapotának elemzése a Nemzeti Parkban, valamint a közlekedés és a gazdasági tevékenységek hatásainak értékelése. A természetvédelem és a fenntarthatóság legjobb gyakorlatainak azonosítása hasonló védett területeken. Intézkedések ajánlása a Fruška Gora Nemzeti Park természetvédelmének és fenntarthatóságának fokozására. A dolgozatomban az alkalmazott módszerek a következők: kvalitatív és kvantitatív kutatási módszerek, beleértve a szakirodalmi áttekintést és a helyszíni felméréseket is. Az összegyűjtött adatok elemzése statisztikai és térinformatikai módszerekkel. A megfigyelések alapján elért eredmények azt mutatják, hogy a fenntartható fejlődés segítségével nagyban csökkenthetők a veszélyt jelentő tényezők.

Kulcsszavak: **földcsuszamlások, Nemzeti Park, Fruška Gora, fenntartható fejlődés**

NATURE CONSERVATION AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN PROTECTED AREAS

(The case study of the Fruška Gora National Park)

Author: **Dávid BAJUSZ**, third-year student (davidbajusz512@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Minucsér MÉSZÁROS**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Science and Mathematics, Department of Geography, Teaching, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

The main topic of my thesis is the presentation of the National Park, the analysis of the current state of nature conservation in the National Park, and the evaluation of the effects of traffic and economic activities. Further aims are identify-

ing the best practices for nature conservation and sustainability in similar protected areas, and recommending measures to enhance nature protection and sustainability of the Fruška Gora National Park. The methods used in my thesis include application of qualitative and quantitative research methods, along with literature review and on-site surveys, analysis of the collected data using statistical and geospatial methods. The results achieved based on the observations show that with the help of sustainable development, the risk factors can be greatly reduced.

Keywords: **landslides, National Park, Fruška Gora, sustainable development**

TÚZVESZÉLY-TÉRKÉPEZÉS

Szerző: **PIRI Pál**, IV. évfolyam (palpiri77@gmail.com)

Témavezető: **Dr. MÉSZÁROS Minucsér** egyetemi tanár

Intézmény: Műszaki Tudományok Kara, Geodézia és Geoinformatika, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Munkám során a tűzveszély területeinek azonosítására és elemzésére specializálódtam. Fő feladatomban az volt, hogy feltárjam azokat a tényezőket és összefüggéseket, amelyek elősegítik a tüzek kialakulását a természetben. Ehhez a Google Earth Engine nevű térinformatikai platformot használtam fel, ahol saját kódot írtam olyan céllal, hogy vizuálisan térképezhessem a tűzveszélyes területeket. A munkám elősegítheti a tűzveszélyes területek azonosítását és a tűzvédelem területén való jobb döntéshozatalt.

Kulcsszavak: **tűzveszély, műholdas felvételek**

FIRE RISK MAPPING

Author: **Pál PIRI**, fourth-year student (palpiri77@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Minucsér MÉSZÁROS**, professor

Institution: Faculty of Technical Sciences, Geodesy and Geoinformatics, Novi Sad;
“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

In my work, I specialized in identifying and analysing areas of fire risk. My main task was to reveal the factors and casual connections that promote the formation of fires in nature. For this, I used a geospatial platform called Google Earth Engine, where I wrote my own code with the aim of being able to visually map fire-prone areas. My work can facilitate the identification of fire-prone areas and better decision-making in the field of fire protection.

Keywords: **fire risk, satellite images**

PEPTIDLÁNC ALAPÚ LINEÁRIS MOLEKULÁRIS MOTOROK SZINTÉZISE

Szerző: **PAPP Daniella**, IV. évfolyam (pappdaniella992@gmail.com)

Témavezető: **Dr. MÁNDITY István** egyetemi docens, kutatócsoport-vezető; **MÁNDITYNÉ HUSZKA Beáta**;
VARRÓ Nikolett PhD-hallgató

Intézmény: Semmelweis Egyetem, Gyógyszerésztudományi Kar, Szerves Vegytani Intézet, Természettudományi
Kutatóközpont (TTK), Anyag- és Környeztkémiai Intézet, Budapest

Kutatásom célja szintetikus úton előállítani lineáris molekuláris motorokat, melyek mozgása utánozza az élő szervezetek sejtjeiben megtalálható motorfehérjék működését. A biológiai motorfehérjék számos élettani folyamatban vesznek részt, például az intracelluláris anyagok és vezikulák szállításában, a sejtosztódásban, a baktériumok mozgásában és a sejtmozgásban, valamint az izomösszehúzódást is lehetővé teszik. A motorfehérjék az aktin filamentumok vagy mikrotubulusok által alkotott „pályán” haladnak és mechanikai munkát végeznek ATP felhasználása közben. Ehhez hasonlóan a mesterségesen előállított molekuláris motorokban a „sétáló egység” kölcsönhatások kialakítása révén halad egy polimer láncon oda-vissza.

Az általunk létrehozott rendszerek alapja egy öt aminosavból felépülő peptidlánc (*Lys-Ala-Lys-Ala-Lys-NH₂*), melyet szilárd fázisú peptidszintézissel készítettem el Novabiochem gyantán. A peptidlánchoz különböző benzaldehid-származékok és ciszteamin reakciójával előállított „sétáló egységeket” kapcsoltam. Eddigi munkám során 4-nitrobenzaldehiddel, ánizsaldehiddel (4-metoxibenzaldehid) és 4-trifluorometil-benzaldehiddel kísérleteztem. Elképzeléseink szerint az előállított tiazolidin-származékok nyílt láncú formái a peptidben lévő lizin aminosavak oldalláncainak amino-csoportjain fognak irányítottan mozogni. A reakcióelegyekből meghatározott időközönként mintát vettem, fordított fázisú HPLC-MS rendszerrel ellenőriztem a reakció lejártszódását és a molekulatömegeket. A 4-nitrobenzaldehid és ciszteamin reakciójával előállított, majd átkristályosítással tisztított tiazolidin-származék egy hét elteltével kapcsolódott a peptidlánchoz, az ánizsaldehiddel előállított reagens esetében a reakció lejártszódásához két hétre volt szükség, a 4-trifluorometil-benzaldehidet felhasználva pedig melegítéssel egy hét múlva jelent meg a termék megfelelő intenzitású csúccsal a kromatogramon. További céljaink a reakciókörülmények optimalizálása és a „sétáló egység” mozgásának nyomon követése NMR spektroszkópiával.

Kulcsszavak: motorfehérjék, mesterséges molekuláris motorok, szilárd fázisú peptidszintézis, benzaldehid-származékok, ciszteamin, HPLC-MS

SYNTHESIS OF PEPTIDE-BASED LINEAR MOLECULAR MOTORS

Author: **Daniella PAPP**, fourth-year student (pappdaniella992@gmail.com)

Supervisor: **Dr. István MÁNDITY**, associate professor, research group leader;
Beáta MÁNDITYNÉ HUSZKA; **Nikolett VARRÓ**, PhD student

Institution: Semmelweis University, Faculty of Pharmaceutical Sciences, Department of Organic Chemistry,
Research Centre for Natural Sciences, Institute of Materials and Environmental Chemistry, Budapest

The aim of my work is to synthesize linear molecular motors that move like motor proteins in the cells of living organisms. Motor proteins are responsible for lots of physiological processes – for example, for intracellular transport of

substances and vesicles – they also play important roles in cell division and bacterial motility. Molecular motor proteins are required for cell movement and they are the driving force behind muscle contraction. Motor proteins move along actin filament or microtubule tracks by adenosine triphosphate hydrolysis. They convert chemical energy from ATP hydrolysis into mechanical work. Similarly, in synthetic molecular motors, the walker unit walks up and down a polymeric track due to interactions.

The molecular walker systems we created are based on a peptide of five amino acids (*Lys-Ala-Lys-Ala-Lys-NH₂*), which is made by solid-phase peptide synthesis (SPPS) protocol using Novabiochem Rink Amide resin. I produced walker units by reaction between cysteamine and different benzaldehyde derivatives, then I added these to the peptide. I used 4-nitrobenzaldehyde, anisaldehyde (4-methoxybenzaldehyde) and 4-(trifluoromethyl) benzaldehyde. We are expecting that the open chain forms of thiazolidine derivatives move directionally along the amino groups of the side chains of lysine amino acids in the peptide. Reversed-phase HPLC-MS was used to monitor the progress of reactions and measure the molar masses. The open-chain form of the thiazolidine derivative produced by reaction between 4-nitrobenzaldehyde and cysteamine and purified by recrystallization was attached to the peptide chain within one week. Using reagent synthesized from anisaldehyde, the reaction produced the expected linear molecular motor within two weeks. The synthesis using 4-(trifluoromethyl) benzaldehyde and heated up above 60 degrees Celsius was completed in one week and the product was determined on chromatogram with high intensity peak. Our further goals are to optimize the reaction conditions and to monitor the movement of walking unit using NMR spectroscopy.

Keywords: motorproteins, artificial molecular motors, solid-phase peptide synthesis, benzaldehyde derivatives, cysteamine, HPLC-MS

DIGITÁLIS KÉPJAVÍTÁS VARIÁCIÓS MÓDSZEREKKEL

Szerző: **MIHÁLYI Csenge**, IV. évfolyam (csenge2905@gmail.com)

Témavezető: **dr. LUKITY Tibor**, rendes egyetemi tanár

Intézmény: Műszaki Tudományok Kara, Újvidéki Egyetem, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A kutatás bemutatja a variációszámítás lehetőségeit a digitális képek homálytalanításánál és zajtalanosításánál. A kutatómunka első részében részletesen vizsgáljuk a homály és a zaj előfordulásának eshetőségeit a digitális kamerák alkalmazásánál. A megfelelő variációs modellek elemzésének segítségével variációs eljárások alkalmazását határozzuk meg a degradált képek minőségének javításában. Kísérleti munkánk során a zajtalanítást és homálytalanítási eljárások teljesítményét vizsgáljuk, összevetve néhány különböző típusú eljárás eredményeit. A tesztelések során valós képeket alkalmazunk, az eljárások futtatását pedig a Matlab programcsomagot alkalmazva érjük el.

Kulcsszavak: digitális kép, homálytalanítás, zajtalanítás, Matlab, képfeldolgozás

DIGITAL IMAGE ENHANCEMENT BY VARIATIONAL METHODS

Author: **Csenge MIHÁLYI**, fourth-year student (csenge2905@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Tibor LUKITY**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

The research presents the possibilities of variational calculus in the deblurring and denoising of digital images. We examine in detail the possibilities of the occurrence of image blur and noise in image acquisition by digital cameras. By analysing appropriate variation models, we determine suitable variation methods for improving the quality of degraded images. The performance of noise reduction and blur reduction algorithms, comparing the results of several different algorithms, is thoroughly analysed. Experimental evaluation is mostly based on real images. The considered variational image processing methods are implemented in Matlab.

Keywords: **digital image, deblurring, denoising, Matlab, digital image processing**

FILMAJÁNLÓ-RENDSZER

Szerző: **ERDÉLYI Violetta**, IV. évfolyam (erdelji.violeta@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PINTÉR Róbert** főiskolai tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Műszaki tudományok Kara, Elektrotechnika és számítógép kezelés mérnök, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Egy hosszú nap után szívesen ülünk le és nézünk meg egy jó filmet. Mindazonáltal az embereknek sok film áll rendelkezésükre, mind a régebbi filmek, úgy a naponta megjelenő újak is. A nagy választási lehetőség oda vezet, hogy a felhasználók nehezen tudnak választani. A választási lehetőségek bőséges kínálatával egyidőben bukkant fel az első Social Navigation Systems (közösségi útmutatás támogatás) program, amely arra hivatott, hogy csökkentse a választás terhet. Az első ötlet nyomán több megoldási módszer is megjelent. Az egyik ilyen megoldási módszer a neurális hálózatokkal kialakított modell.

A kutatásomban megvizsgálom, mennyire pontos és megbízható egy olyan ajánlás, amelyet neurális hálózat és gépi tanulás módszereivel hozunk létre. A modell betanítására a MovieLens adathalmazt használtuk.

Kulcsszavak: **neurális hálózat, gépi tanulás, ajánlórendszer**

MOVIE RECOMMENDATION SYSTEM

Author: **Violetta ERDÉLYI**, fourth-year student (erdelji.violeta@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Róbert PINTÉR**, college professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Electrical and Computer Engineering, Novi Sad;
“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

After a long day, we like to sit down and enjoy a good movie. However, people have a lot of movies to choose from, both the older ones and the newer ones that come out every day. The large number of movies makes it difficult for users to decide on just one. With the problem of making choices, the first social navigation systems, which are meant to reduce the stress of making a decision, appeared. Several solutions emerged from the idea of these first systems. One of these solution methods is a model created using neural networks. In my research, I examine how accurate and reliable a recommendation system created using neural network and machine learning methods is. The model was trained using the dataset created by MovieLens.

Keywords: **neural network, machine learning, recommendation system**

VETÜLETI IRÁNYOK MEGHATÁROZÁSÁNAK VIZSGÁLATA A TOMOGRÁFIAI KÉPALKOTÁSBAN

Szerző: **MIHÁLYI Zselyke**, IV. évfolyam (zselykem13@gmail.com)

Témavezető: **Dr. LUKITY Tibor** rendes egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Műszaki Tudományok Kara, Újvidék;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A munka fő témája a digitális képfeldolgozás területén található tomográfiai képalkotó módszerek matematikai modelljeinek vizsgálatával foglalkozik. A tomográfiai képalkotásban vetületi adatok alapján digitális képeket állítunk elő. A tomográfiai módszereknek több típusa létezik, melyeket két fő részre oszthatunk: determinisztikus és sztohasztikus módszerekre. Munkánk során a determinisztikus módszert vizsgáljuk kiemelt figyelemmel. A rekonstruált képek minősége sokban függ az alkalmazott vetületi irányok meghatározásától. Kutatásunk során ezt a nyitott problémát fogjuk vizsgálni és lehetőség szerint megoldást találni. Kutatási témánkhoz tartozik a gyakorlati munka, mely során determinisztikus rekonstrukciós módszerek segítségével különböző tesztképeken vizsgáljuk a vetületi irányok kiválasztásának legjobb lehetőségeit. A rekonstrukciós módszerek implementálásánál a Matlab programcsomagot alkalmazzuk.

Kulcsszavak: **alkalmazott matematika, digitális képfeldolgozás, tomográfiai képalkotás, Matlab programcsomag, optimalizáció**

ÉLETTÉLEN TERMÉSZETTUDOMÁNYOK ÉS MŰSZAKI TUDOMÁNYOK

PROJECTION ANGLE SELECTION IN TOMOGRAPHIC IMAGE RECONSTRUCTION

Author: **Zselyke MIHÁLYI**, fourth-year student (zselykem13@gmail.com)

Supervisor: **Tibor Dr. LUKITY**, full professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

The main topic of this research is the examination of the mathematical models in tomographic imaging. Tomography deals with image reconstruction based on projection data. There are several types of tomographic methods, which can be divided into two main classes: deterministic and stochastic type of algorithms. In our work, we focused on deterministic methods. The quality of the reconstructed images largely depends on the selection of the applied projection directions. Our research is focused on this open problem with the aim of analysing the connection between the angle selection and the reconstruction quality. In the experimental evaluation, we use the MATLAB program package to implement reconstructions from different projection angle settings.

Keywords: applied mathematics, digital image processing, tomographic imaging, MATLAB program package, optimization

MÁLNATERMELÉS SZERBIÁBAN ÉS A VILÁGBAN

Szerző: **MIHÁLYFI Leontina**, III. évfolyam (leontina.mihaljf@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PAJIĆ Mária**, egyetemi tanár

Újvidéki Egyetem, Mezőgazdasági Kar, Agrárgazdaságtani és Vidékszociológiai Tanszék,
Mezőgazdasági Közgazdászati Szak, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Dolgozatom fő témája a málnatermesztés Szerbiában és a világban.

Kutatásom célja a termesztés helyzetének és fejlődési tendenciáinak elemzése a Szerb Köztársaságban és a világban. Abból az alapfeltételezésből indultam ki, hogy ha a málna iránti érdeklődés az elmúlt néhány évtizedben nőtt, akkor fontos megvizsgálni, hogy ennek hatására a termesztés növekszik-e Szerbiában és világszerte.

A jelen írásban bemutatott eredmények a málna legfontosabb termesztési paramétereinek elemzése alapján történtek, ami a 2011 és 2021 év közötti időszakra vonatkozik. A kutatás kitűzött célja és a rendelkezésre álló adatforrások feldolgozása leíró statisztikai módszerek alkalmazását tette szükségessé: átlagérték, szélsőértékek (minimum és maximum), variációs együttható. A megfigyelt jelenségek relatív változásainak értékelése az éves változás átlagos mértékével történt,

amelyet az exponenciális trendmodell alapján kaptunk. A teljes málnatermesztés világszerte növekedési tendenciát mutat (a változás mértéke 5,31%). Szerbia 13,3%-os részesedésével a világ málnatermesztő országai között a harmadik helyen áll, 98.773 tonnás átlagos hozammal.

Kulcsszavak: málna, termesztés, mezőgazdaság, kereskedelem

RASPBERRY PRODUCTION IN SERBIA AND IN THE WORLD

Author: **Leontina MIHÁLYFI**, third-year student (leontina.mihaljfi@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Mária PAJIĆ**, university professor

University of Novi Sad, Faculty of Agriculture, Department of Agricultural Economics and Rural Sociology,
Agricultural economy, Novi Sad;

“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The main topic of my research includes raspberry cultivation in Serbia and around the world. The purpose of my research is to analyse the situation and development trends of cultivation in the Republic of Serbia and the world, which started from the basic assumption that the interest in raspberry cultivation has increased in the past few decades; therefore, the aim of this research was to investigate whether cultivation has increased in Serbia and worldwide. The results presented in this paper were based on the analysis of the most important raspberry cultivation parameters, covering the period between 2011 and 2021. The set goal of the research and the processing of the available data sources necessitated the use of descriptive statistical methods: average value, extreme values (minimum and maximum), coefficient of variation. The relative changes of the observed phenomena were evaluated using the average rate of the annual change, which was obtained based on the exponential trend model. The total raspberry production shows an increasing trend worldwide (the rate of change is 5.31%). With a share of 13.3%, Serbia ranks third among the world’s raspberry-growing countries, with an average yield of 98,773 tons.

Keywords: raspberry, production, agriculture, trade

A KERESZTMETSZET, MINT GEOMETRIAI KÁOSZ JELLEMZŐINEK MEGHATÁROZÁSA AZ OCTAVE SZOFTVER SEGÍTSÉGÉVEL

Szerző: **FÁBIÁN Viktor**, II. évfolyam (fabianmviktor@gmail.com)

Témavezetők: **Dr. ROŽNJIĆ Andrea** egyetemi tanár; **Dr. LANDOVIĆ Aleksandar** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Építőmérnöki Kar, Szabadka

A dolgozatban egy programot mutatunk be, amely egy tetszőleges szerkezeti elem homogén keresztmetszetének geometriai jellemzőit határozza meg. A program Octave-ban íródott, alkalmazásával egyszerűbben tudjuk kiszámítani a

metszet geometriai jellemzőit, mint például a keresztmetszet területét, súlypontjának koordinátáit, másodrendű nyomatékait, fő tehetetlenségi nyomatékait, főtengely szögét, valamint tehetetlenségi sugarait. Ezen kívül, a program lehetőséget ad az adott keresztmetszet és a tehetetlenségi ellipszis ábrázolására. A felsorolt jellemzők különböző szilárdságtani számításokhoz szükségesek, mint a normál-, nyíró- és hajlítófeszültség, a kritikus terhelés és kritikus feszültség nagyságának meghatározása. Néhány példával illusztráljuk, hogy az egyszerűbb geometriai alakzatok jellemzői hogyan vezethetők le az integrál alakban megadott képletekből. A program működési elvét a program kódján keresztül mutatjuk be, alkalmazását pedig feladatok megoldásával szemléltetjük.

Kulcsszavak: **keresztmetszetek geometriai jellemzői, másodrendű nyomaték, szilárdságtan, Octave program**

DETERMINING THE PROPERTIES OF THE CROSS-SECTION, AS A GEOMETRICAL CHAOS, USING THE *OCTAVE* SOFTWARE

Author: **Viktor FÁBIÁN**, second-year student (fabianmviktor@gmail.com)

Supervisors: **Dr. Andrea ROŽNÍK**, assistant professor;

Dr. Aleksandar LANDOVIĆ, associate professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Civil Engineering, Subotica

This paper presents the computer program that determines the properties of a homogeneous cross-section of a structural element. The program was written in the *Octave* software. Using the program, we can more easily calculate the geometric properties of a cross-section such as area, coordinates of the centroid, the second moments of area, the principal moments of inertia, the angle that defines the principal axis, and the principal radii of gyration. In addition, the program provides the possibility of drawing the given cross-section and its ellipse of inertia. The stated properties are necessary for various engineering calculations, such as determining the values of normal, shear, and bending stresses, critical loads, and critical stresses. With a few examples, we demonstrated the derivation of expressions for the mentioned properties for simpler geometric shapes from their integral form. The principle of the usage of the program is shown by the source code. The application of the program is presented through several examples.

Keywords: **cross-section properties, second moment of area, solid mechanics, Octave programs**

A NOAA MŰHOLDAS VEVŐRENDSZER KONFIGURÁLÁSA ÉS AUTOMATIKUS MŰKÖDTETÉSE

Szerző: **ERDEI Szabolcs**, IV. évfolyam (szabolcs.erdei123@gmail.com)

Témavezető: **Mgr. PÓTH Miklós** főiskolai tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Műszaki Tudományok Kara, Mérés és szabályozás, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Ez a szakmunka egy egyetemi projekt eredménye. A projekt célja a meteorológiai műholdak által sugárzott jelek vételére alkalmas vevőrendszer felszerelése, üzembehelyezése és automatikus működtetése. A jelvétel egy két elemes kereszt yagi antennával történik előerősítő segítségével. A jelfeldolgozás számítógépen Windows operációs rendszer alatt történt a megfelelő szoftverekkel. A jel hang formában lett rögzítve a műholdakról, amit később egy alkalmas program segítségével átalakítottunk képpé. A kapott eredmények bizonyították, hogy a rendszer automatikus működése kifogástalan, továbbá, hogy a rendszer alkalmas más FM modulált jelek vételére is. Több szoftver segítségével történt a jelvétel, az átalakítás és a megfelelő beállítás, majd végül a rendszer működése teljesen zavartalan volt és a kapott meteorológiai képek jó minőségűek.

A közeljövőben automatizálást tervezünk, azaz a rádiós rendszer által vett jel automatikus térképpé alakítását és LAN hálózaton keresztül való továbbítását egy központi kivetítőhöz.

Kulcsszavak: NOAA, FM moduláció, APT rendszer

CONFIGURATION AND AUTOMATIC OPERATION OF THE NOAA SATELLITE RECEIVER SYSTEM

Author: **Szabolcs ERDEI**, fourth-year student (szabolcs.erdei123@gmail.com)

Supervisor: **Mgr. Miklós PÓTH**, college professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Measurement and regulation, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

This thesis is a result of a university project. The aim of the project was the installation and automatic commissioning of a receiver system capable of receiving signals broadcast from meteorological satellites. The signal is received with a two-element cross yagi antenna with the help of a preamplifier. Signal processing was performed on a PC computer on a Windows operating system. The signal was recorded in the form of sound, which was later converted into an image using an appropriate software. The obtained results proved that the automatic operation of the system is impeccable, and that the system is also suitable for receiving other FM modulated signals.

With the help of several software, the signal was received, converted and adjusted, and finally the operation of the system was completely smooth and the received meteorological images were of good quality.

In the near future, the system is planned to be automated, i.e. the signal received by the radio system will be automatically converted into a map and transmitted to a central projector via a LAN network.

Keywords: NOAA, FM modulation, APT system

GRAVITÁCIÓS ENERGIATÁROLÁS

Szerző: **FERCSIK Bence-Máté**, II. évfolyam (fercik.mate@gmail.com)

Témavezető: **Dr. TARJÁN László** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Műszaki Tudományok Kara, Számítás- és vezérléstechnika, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A megújuló energiaforrásokra való átállásban az egyik legnagyobb akadály a hatékony energiatárolás hiánya. Erre kíván megoldást találni a gravitációs energiatárolás. A kutatás alapvető hipotézise, hogy a gravitációs energiatárolás hatékonyan képes kiegyenlíteni az energiaellátás ingadozásait a fosszilis eredetű és a megújuló energiaforrások esetében is. A dolgozat célja a gravitációs energiatárolás rendszereinek elemzése, hatékonyságuk értékelése, és az alkalmazási lehetőségeik feltárása. A munkában kivizsgálásra kerülnek a jelenleg is használt gravitációs energiatároló rendszerek, azok előnyei és hátrányai, valamint újabb, a gyakorlatban még alig használt rendszerek.

Az eredmények azt mutatják, hogy a gravitációs energiatárolás hatékony megoldást kínál az energiaellátás stabilizálására. A szivattyús tárolók széles körben alkalmazottak és magas hatékonyságúak, míg az szilárd gravitációs energiatárolók új lehetőségeket kínálnak olyan területeken, ahol a topográfia nem megfelelő más rendszer kialakításához. A szilárd gravitációs energiatárolók további fejlesztést igényelnek, de ígéretes alternatívát jelentenek az energiatárolás terén.

Kulcsszavak: energiatárolás, potenciális energia, megújuló energiaforrások, műszaki megoldások

GRAVITATIONAL ENERGY STORAGE

Author: **Bence-Máté FERCSIK**, second-year student (fercik.mate@gmail.com)

Supervisor: **Dr. László TARJÁN**, associate professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Computing and Control Engineering, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

One of the major obstacles in the transition to renewable energy sources is the lack of efficient energy storage. Gravitational energy storage aims to provide a solution to this challenge.

The fundamental hypothesis of this research is that gravitational energy storage can effectively balance energy supply fluctuations for both fossil and renewable energy sources. The objective of this thesis is to analyse gravitational energy storage

systems, evaluate their efficiency, and explore their application possibilities. The work investigates currently used gravitational energy storage systems, their advantages and disadvantages, as well as newer systems that are hardly utilized in practice.

The results show that gravitational energy storage offers an efficient solution for stabilizing energy supply. Pumped hydroelectric energy storage power plants are widely used and highly efficient, while solid gravitational energy storage systems offer new opportunities in areas where the topography is unsuitable for other systems. Solid gravitational energy storage systems require further development but represent a promising alternative in the field of energy storage.

Keywords: energy storage, potential energy, renewable energy sources, technical solutions

JÁTÉKOS MÉRÉSEK

Szerzők: NÉMETH Krisztián, III. évfolyam (sergely100@gmail.com);

SZABÓ Péter, III. évfolyam (expecto0621@gmail.com)

Témavezető: Dr. SZŰCS Judit adjunktus

Intézmény: Pannon Egyetem, Műszaki Informatika Kar, Informatikai Rendszerek és Alkalmazásai Tanszék

Társ témavezető: BELLA Dániel, Pannon Egyetem, Zalaegerszegi Egyetemi Központ, Zalaegerszeg

Napjainkban a számítógépes játékok behálózák az emberek életét és gyakran néznek rá szórakozási, kikapcsolódási tevékenységként. A játékok többsége általában azonban nem ad visszajelzést a felhasználók számára az aktuális fiziológiai adataikról és arról, hogy mennyire változnak ezen értékek a játékmenet közben. Kutatásunk során egy saját fejlesztésű, horror témájú játék végigjátszása alatt mérjük és elemezzük a játékosok élettani értékeit.

A szakirodalomban különböző műfajú játékok esetén már születtek hasonló vizsgálatok, azonban horror témájú játékra vonatkozóan nem találtunk kapcsolódó tanulmányt. Ezeket az eredményeket szeretnénk kutatásunk alapján tovább mélyíteni és jobban kifejteni saját játékunkra vetítve, végül pedig összehasonlítani a tapasztaltakat. Nem elhanyagolható továbbá, hogy az elemzések segítségével következtetéseket vonhatunk le az egyes játékelemek félelemkiváltó képességéről, esetleges élettani hatásairól. Feltételezésünk szerint egy horror műfajú játék magasabb hatásfokot válthat ki a felhasználóknál, mint például egy kalandjáték.

A tesztelést önkéntes játékosokkal végezzük, akikre különböző szenzorokat (pulzoximéter, EKG) helyezünk, amelyekkel a játék folyamán monitorozzuk őket. Egy szintén saját fejlesztésű telefonos alkalmazás segítségével valós időben jelenítjük meg a mért értékeket.

Kulcsszavak: játékfejlesztés, telefonos applikáció, szenzorok, élettani hatás

MEASURING PLAYERS

Authors: **Krisztián NÉMETH**, third-year student (sergely100@gmail.com);

Péter SZABÓ, third-year student (expecto0621@gmail.com)

Supervisor: **Judit SZÜCS**, PhD, assistant professor

Institution: University of Pannonia, Faculty of Information Technology, Department of Information Technology and its Applications, Zalaegerszeg

Co-Supervisor: **Dániel BELLA**, University of Pannonia, Zalaegerszeg University Centre, Zalaegerszeg

Nowadays, computer games have become a part of everyday life and are often defined as a source of entertainment and recreation. However, most games usually do not provide feedback to users about their current physiological data and how these values change during gameplay. In our research, we measure and analyse the physiological values of players while playing a self-developed, horror-themed game.

Similar studies have already been conducted in the literature for games of different genres, but no related studies have been found for horror games. Based on our research, we would like to deepen and explain these results further in relation to our own game, and finally compare the experiences. Furthermore, it is not negligible that with the help of analyses we can draw conclusions about the fear-inducing ability and possible physiological effects of certain game elements. We hypothesize that a horror game may have a higher impact on users than, for example, an adventure game.

The testing is carried out with the help of volunteer players, on whom various sensors (pulse oximeter, ECG) are placed to monitor them while they are playing. The measured values are displayed in real time using a self-developed phone application.

Keywords: **game development, phone application, sensors, physiological effect**

METAHEURISZTIKUS ALGORITMUSOK ÖSSZEHAISONLÍTÁSA AZ UTAZÓ ÜGYNÖK PROBLÉMA MEGOLDÁSÁRA

Szerző: **POLYÁK Gabriella**, doktori képzés, I. évfolyam (gabriellapolyak8@gmail.com)

Témavezető: **mgr. PÓTH Miklós**, főiskolai tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Műszaki Tudományok Kara, Közlekedési Szak, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A munka célja egy optimalizálási probléma megoldása metaheurisztikus módszerekkel. A problémát az utazó ügynök problémához lehet hasonlítani, ugyanis útvonal optimalizációról van szó. A teszteléseket a Formula-1-es versenynaptár nagydíjhelyszíneinek földrajzi koordinátáin, illetve más nyilvánosan elérhető adathalmazon végeztük el.

Az optimalizálás a Microsoft Excel egyik bővítményével, az Excel Solverrel történt, illetve MATLAB-ban íródott programokkal. A MATLAB-ban írt egyik program a genetikusan algoritmusokban használt módszereket alkalmazza, mint amilyen a szelekció, mutáció, keresztezés és a visszahelyezés. A másik program pedig a hangyakolónia algoritmust alkalmazza, ami azon a természetbeli megfigyelésen alapul, hogy minden hangya nyomot hagy maga után, egy bizonyos feromon nevű vegyi anyagot, és minél több hangya követi ugyanazt az utat, annál több lesz a feromon, és ez minden következő hangyának „pozitív információ” az adott út helyességéről.

A munkában az Excelben és a MATLAB-ban kapott eredményeket hasonlítottuk össze és összegeztük.

Kulcsszavak: útvonal-optimalizáció, genetikusan algoritmus, Formula-1, hangyakolónia algoritmus

COMPARISON OF METAHEURISTIC ALGORITHMS FOR SOLVING THE TRAVELING SALESMAN PROBLEM

Author: **Gabriella POLYÁK**, first-year PhD student (gabriellapolyak8@gmail.com)

Supervisor: **Mgr. Miklós PÓTH**, college lecturer

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Traffic Engineering, Novi Sad;
“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The aim of the work is to solve an optimization problem using metaheuristic methods. The problem can be compared to the Traveling Salesman Problem, because it is route optimization. Testing was carried out using the geographical coordinates of the Grand Prix venues of the Formula 1 race calendar and other publicly available data sets.

The optimization was done using Excel Solver, an add-in for Microsoft Excel, and programs written in MATLAB. One of the programs written in MATLAB uses methods used in genetic algorithms such as selection, mutation, crossover and insertion. The other program uses the ant colony algorithm (ACO), which is based on the natural belief that each ant leaves a trail, a certain chemical substance called a pheromone, the more ants follow the same path, the more pheromones there will be, and this is “positive information” for each next ant about the correctness of a particular path.

In the work, the results obtained in Excel and MATLAB are compared and summarized.

Keywords: route optimization, genetic algorithm, Formula-1, ant colony algorithm

PROGRAMKÓD-OLVASHATÓSÁG VIZSGÁLATA SZEMMOZGÁSKÖVETŐ ESZKÖZ SEGÍTSÉGÉVEL

Szerző: **TÓTH BAGI Anna**, I. évfolyam, MSc (wancsa95@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PINTÉR Róbert**, főiskolai tanár, egyetemi docens

Intézmény: Szabadkai Műszaki Szakfőiskola, Szabadka;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A kutatás a szemmozgáskövetés alkalmazási területeit igyekszik feltérképezni. Ebben a munkában azt vizsgáljuk, hogy mennyire befolyásolja a kód olvashatóságát a programsorok elején használt behúzás mértéke. A behúzás mértéke, a bal margótól való szóközök száma egy fontos része a kódírásnak. Azonos szinthez tartozó utasítások esetén a behúzás értéke azonos. A behúzás alakítja ki a program vizuális szerkezetét, és segít a program könnyebb megértésén. A behúzások által a programozó láthatja, mely utasítások alkotnak egy egységet. A sorbehúzás nagysága, vagyis a szóközök száma nem egy egzakt érték. Csak ajánlások vannak arra, hogy mennyi szóközt kell használni. A szakirodalomban 2-től 8 szóköz használatát javasolják. A kutatás fő kérdése megvizsgálni, hogy mennyire befolyásolja egy programkód olvashatóságát, és ezzel a megértését is a különböző behúzások alkalmazása. A kutatásban résztvevők feladata 3 különböző behúzással értelmezni egy rövid programkódot-feladatot. Az adatokat arról, hogy hogyan „nézte”, közben mire fókuszált, milyen sorrendben elemezte a kódot, egy szemmozgáskövető eszköz fogja szolgáltatni. Ily módon lehetőség adódik összehasonlítani a behúzás hatását. A kutatásban vizsgálni fogjuk, van-e összefüggés a feladatra adott válasz helyessége és a kódban alkalmazott behúzások száma között.

Azon felül, hogy a szemmozgáskövetési technika segítségével elemezni lehet az algoritmizálási folyamatot, a kutatás eredménye egy olyan kódírás-stílus ajánlása lehet, amely segítheti a kezdőket a programozási készségek könnyebb elsajátításában.

Kulcsszavak: programkód, behúzás, szemmozgáskövetés, szóköz, olvashatóság

EVALUATING CODE READABILITY USING EYE-TRACKING TECHNOLOGY

Author: **Anna TÓTH BAGI**, first-year MSc student (wancsa95@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Róbert PINTÉR**, college lecturer, associate professor

Institution: Subotica Tech – College of Applied Sciences, Subotica;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

This research aims to explore the applications of eye-tracking technology. In this study, we investigate how the indentation used at the beginning of code lines influences code readability. Indentation, the number of spaces from the left margin, is an important aspect of coding. Instructions belonging to the same level should have the same indentation value. Indentation shapes the visual structure of the program and helps in understanding the code better. Through indentation, programmers can identify which instructions form a unit. The magnitude of indentation, i.e., the number of spaces, is not an exact value.

There are only recommendations on how many spaces should be used. Literature suggests using 2 to 8 spaces. The main question of the research is to examine how different indentations affect the readability and comprehension of a program code. Participants in the research will be tasked with interpreting a short code task using three different indentations. The eye-tracking device will provide data on how they “looked at” the code, what they focused on, and the order in which they analysed the code. This allows for a comparison of the impact of indentation. The research will also investigate if there is a correlation between the accuracy of the task response and the number of indentations used in the code.

In addition to analysing the algorithmic process through eye-tracking technology, the research results can provide a coding style recommendation that helps beginners in acquiring programming skills more easily.

Keywords: code, indentation, eye-tracking, spaces, readability

PNEUMATIKUS RENDSZER FOGYASZTÁSÁNAK TESZTELÉSE

Szerző: **TÓTH Szilárd**, III. évfolyam (tothszilard000@gmail.com)

Témavezető: **Dr. TARJÁN László**, rendkívüli egyetemi tanár+

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Műszaki Tudományok Kara, Mechatronika, robotika és automatizáció Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

71

Az utóbbi évtizedekben egyre több és több figyelmet kap az energiahatékonyság. A mérnökök jelentős időt fektetnek be a fogyasztás optimalizálásába, ami még nagyobb értelmet kap napjaink energiaárait szemlélve. A fogyasztást legegyszerűbben a befektetett energia és a hasznos munka relációjaként lehet leírni. Egy igazán jó rendszer nem csak a funkcióját végzi el, de ezt úgy teszi meg, hogy a feladat elvégzéséhez a legkevesebb energiát használja fel. Kutatómunkám alapvető gondolata ezen alapszik.

A pneumatika a magasnyomású levegővel működő rendszerekkel foglalkozó tudomány. A levegő megszámlálhatatlan mennyiségben vesz minket körül, ebből kifolyólag ideális alapanyagnak tűnik. A gond ott adódik, hogy a folyamat, amellyel használható magasnyomású levegőt kapunk, viszonylag drága. A pneumatikában a használt levegő a légkörbe távozik, ennek következtében sok az elvesztegetett erőforrás, emiatt rendkívül fontos megtalálni a rendszer ideális nyomását, azt a nyomást, amellyel a befektetett energia a leghatékonyabb módon lesz felhasználva.

A munka célja megtalálni azt a minimális nyomást, amellyel a rendszer késleltetés nélkül elvégzi a funkcióját, vagyis minimális befektetett energia mellett zavartalanul működik. A problémát gyakorlati szempontból közelítettük meg, ami azt jelenti, hogy egy valós rendszer fogyasztását elemeztük. Az eredmények alapján megállapítható, hogy az adott kereteken belül egy optimalizált rendszer szignifikánsan kevesebb energia felhasználásával is el tudja végezni a feladatát.

Kulcsszavak: pneumatika, fogyasztás, energiahatékonyság

TESTING THE CONSUMPTION OF A PNEUMATIC SYSTEM

Author: **Szilárd TÓTH**, third-year student (tothszilard000@gmail.com)

Supervisor: **Dr. László TARJÁN**, associate professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Department of Mechatronics,
Robotics and automatization, Novi Sad;
“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

In recent decades, there has been increasing attention paid to energy efficiency. Engineers invest significant time in optimizing consumption, which makes even more sense considering today's energy prices. Consumption can most simply be described as the relationship between invested energy and useful work. A truly good system not only performs its function, but does so by using the least amount of energy necessary to complete the task. The fundamental idea of my research is based on this concept. Pneumatics deals with systems that operate with high-pressure air. Air surrounds us in vast quantities, making it an ideal resource. However, the process of obtaining usable high-pressure air can be relatively expensive. In pneumatic systems, the used air is released into the atmosphere, resulting in a lot of wasted resources. Therefore, it is extremely important to find the ideal pressure for the system, the pressure at which the invested energy is most effectively utilized.

The goal of the work is to find the minimum pressure at which the system performs its function without delay, meaning it operates smoothly with minimal invested energy. The problem was approached from a practical perspective, meaning the consumption of a real-world system was analysed. Based on the results, an optimized system can perform its task within the given constraints while significantly reducing energy consumption.

Keywords: **pneumatics, consumption, energy efficiency**

ARCFELISMERÉS A BIZTONSÁGI RENDSZEREKNÉL

Szerző: **KOCSIS Krisztina**, III. évfolyam (tincsy01@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PINTÉR Róbert** főiskolai tanár

Intézmény: Szabadkai Műszaki Szakfőiskola, Informatika Szak, Szabadka

Az arcfelismerés egy olyan technológia, amelyet széles körben használnak különböző területeken, mint például a biztonság, az azonosítás és az élmény személyre szabása. Az arcfelismerési rendszerek lehetővé teszik, hogy az embereket azonosítsák és azonosítsák mások arcát a digitális képek vagy videók alapján.

Az arcfelismerés rendkívül fontos lehet a biztonsági területen, például a repülőtereken, a határátkelőkön és a közterületeken, ahol segítségével azonosítani lehet gyanús személyeket vagy bűnözőket. Emellett bankokban és pénzintézetekben is alkalmazzák az arcfelismerést, hogy megerősítsék az ügyfélazonosítást és csökkentsék a csalásokat.

Kulcsszavak: **arcfelismerés, FisherFaces, Viola-Jones, algoritmusok**

ÉLETTÉLEN TERMÉSZETTUDOMÁNYOK ÉS MŰSZAKI TUDOMÁNYOK

FACIAL RECOGNITION FOR SECURITY SYSTEMS

Author: **Krisztina KOCSIS**, third-year student (tincsy01@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Róbert PINTÉR**, college professor

Institution: Subotica Tech – College of Applied Science, Informatics, Subotica

Face recognition is a technology widely used in various fields such as security, identification, and personalized user experiences. Face recognition systems allow people to identify and verify the faces of others based on digital images or videos.

Face recognition is of paramount importance in the realm of security, for example, at airports, border crossings, and public spaces where it can help identify suspicious individuals or criminals. Furthermore, banks and financial institutions also employ face recognition to enhance customer identification and reduce fraud.

Keywords: **face recognition, FisherFaces, Viola-Jones, algorithms**

Társadalomtudományok I.

3D NYOMTATÁS A SZERZŐI JOG ÉS AZ IPARJOGVÉDELEM LENCSÉJÉN KERESZTÜL

Szerző: **VARGA Tamara**, V. évfolyam (vargatamara1@gmail.com)

Témavezető: **DR. BAKOS-KOVÁCS Kitti**, adjunktus

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam és Jogtudományi Kar, Civilisztikai Tudományok Intézete, Szeged

A témaválasztás során fontosnak tartottam egy releváns problémát fejtegetni, ugyanis egyre inkább megfigyelhető a technológia társadalomra gyakorolt hatása, amely egyes esetekben közvetlenül, míg más esetekben közvetetten is kihat a jogi előírásokra. Ezek fényében kutatásom fókuszában a 3D nyomtatásszerzői-, illetve iparjogvédelem összefüggéseinek tárgyalása áll, nemcsak a magyar jog, hanem az Európai Unió joga szemszögéből is. A technika mai állása alapján ezen technológia nem számít feltétlen újszerűnek, annak ellenére, hogy alig negyven éve került feltalálásra, azonban csupán nemrég tulajdonítottak neki nagyobb jelentőséget, tekintettel arra, hogy egy szélesebb kör számára vált elérhetőbbé, így kihatással van az emberek közötti viszonyokra.

Dolgozatomban kitérek mind a 3D nyomtatás előnyeire, mind annak árnyoldalára, ugyanis ezen technológia magában hordozza azt a lehetőséget, hogy segítsen az emberiségnek, így például a gyógyszergyártásban, de ugyanakkor számos veszélyt is rejt magában azoknak köszönhetően, akik visszaélnek vele.

Kulcsszavak: 3D nyomtatás, Berni Unió Egylemény, szerzői jog, iparjogvédelem, jogosulatlan felhasználás visszaszorítása

3D PRINTING THROUGH THE LENS OF COPYRIGHT AND INDUSTRIAL PROPERTY RIGHTS

Author: **Tamara VARGA**, fifth-year student (vargatamara1@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Kitti BAKOS-KOVÁCS**, adjunct

Institution: University of Szeged, Faculty of Law and Political Sciences, Institute of Civilistic Sciences, Szeged

In choosing this topic, I felt it important to address a relevant issue, as the impact of technology on society is increasingly being observed, in some cases directly, and in other cases indirectly, affecting legal regulations. In light of this, the focus of my research is on the impact and correlation of 3D printing on copyright and industrial property protection, not only from the perspective of Hungarian law, but also from the perspective of European Union law. In its current state, this technology is not necessarily new, even though it was invented less than forty years ago, but it has only recently been given

greater importance because of its wider accessibility and its impact on human relations. In my thesis, I will discuss both the benefits and the downsides of 3D printing, as this technology has the potential to help humanity, for example, in the production of medicine, but it also has many dangers, due to those who abuse it.

Keywords: 3D printing, Berne Convention, copyright, industrial property rights, curbing unauthorised use

A CSŐDBŰNCSELEKMÉNYEK DOGMATIKAI ÁTALAKULÁSA A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTTI MAGYARORSZÁGON: A HITELSÉRTÉS

Szerző: **VARGA Benedek**, V. évfolyam (benedekvarga1@gmail.com)

Témavezető: **Dr. HOMOKI-NAGY Mária** egyetemi tanár;

Dr. VARGA Norbert egyetemi tanár

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Magyar Jogtörténeti Tanszék, Szeged

Kutatásom célja azoknak a kérdéseknek a megválaszolása, hogy miért volt szükség a fizetéseképtelenségi büntetőjog strukturális átalakítására a két világháború közötti Magyarországon és a hitelsértésről szóló 1932: IX. tc. milyen dogmatikai változásokat hozott az 1932 előtti jogállapothoz képest.

Kutatás-módszertanom történeti és teleologikus jogértelmezésen alapul. A témának aktualitást kölcsönöz, hogy az Alkotmánybíróság 15/2023 (VII. 24.) határozatával megsemmisítette a csődbűncselekmény sértettjét és jogi tárgyát értelmező 6/2018 Büntető jogegységi határozatot, új értelmezési támpontot teremtve a deliktum jogi tárgya vonatkozásában.

A gazdaságtörténeti és köztörténeti irodalom, valamint az Országgyűlési Naplók és Irományok feldolgozását követően sikerült kimutatnom, hogy a jogalkotó a hitelsértés tényállásának megalkotásával a nagy gazdasági világválság okozta hitelforgalmi krízisre reagált. A jogtárgyértelmezés arra vezetett, hogy a törvényhozó célja egyszerre irányult a hitelezők egyéni vagyoni érdekeinek védelmére és a hitelforgalom zavartalan működésének biztosítására.

A kutatás módszertanát tekintve a bűncselekményi tényállás elemzését három szinten végeztem el. Elsőként az egyes tényállási elemeket övező jogirodalmi-dogmatikai álláspontokat elemeztem a 20. századi büntetőjogi irodalom felhasználásával (például Angyal Pál, Mecsér József, Zöldy Miklós munkái), majd a Magyar Királyi Kúria vonatkozó döntvényeinek vizsgálata következett. Végül a Budapesti Királyi Ítéletábrla és illetékességi körébe tartozó törvényszékek 1932-1935 közötti joggyakorlatát vizsgáltam Budapest Főváros Levéltára VII. 5. c. törzsszáma alatt őrzött levéltári anyagok alapján.

Összefoglalva kijelenthető, hogy a hitelsértés kriminalizálásával az állam erőteljesen beavatkozott a magánjogi viszonyokba, jelentősen kiterjesztve a hitelezőket károsító magatartások büntetendőségét az 1932 előtti szabályozáshoz képest.

Kulcsszavak: jogtörténet, gazdasági büntetőjog, hitelsértés

THE DOGMATIC TRANSFORMATION OF THE INSOLVENCY CRIMINAL LAW IN THE INTER-WAR PERIOD IN HUNGARY: THE CONCEALMENT OF ASSETS

Author: **Benedek VARGA**, fifth-year student (benedekvarga1@gmail.com)

Supervisors: **Prof. Dr. Mária HOMOKI-NAGY**, department head, professor; **Dr. Norbert VARGA**, docent

Institution: University of Szeged, Faculty of Law and Political Sciences, Department of Hungarian Legal History, Szeged

The purpose of my research revolved around two main questions: (1) what historical and economic circumstances led to the structural modification of insolvency criminal law in the inter-war period and how the creation of Act IX of 1932 about concealment of assets changed the dogmatic character of insolvency criminal law. Regarding the methodology, I used historical and teleological interpretation. The topicality of the research is underlined by the fact that the Hungarian Constitutional Court annulled the Uniformity Decision no. 6/2018 of the Curia, which interpreted the aggrieved party and the legal matter of the fraudulent bankruptcy. After analysing the relevant economic history literature as well as the Parliamentary Diaries, I managed to draw the conclusion that the legislator created Act IX of 1932 in response to the credit crisis caused by the Great Depression. The interpretation of the legal matter showed that the legislator wanted to protect both the individual economic interests of the creditors and the normal course of the credit flows, as collective economic interest. I divided the analysis of the definitional elements into three main levels. First of all, I compared the different dogmatic views, using the 20th-century criminal law literature (e. g. Pál Angyal, József Mecsér, Miklós Zöldy), followed by the examination of the relevant decisions of the Royal Hungarian Curia. Finally, I analysed the judicial practice of the Royal Regional Court of Appeal of Budapest and the courts operating within its territorial jurisdiction between 1932 and 1935, based on the documents which are kept in the Archives of Budapest.

In summary, it can be reasonably declared that the state intervened in the private law relations with the criminalization of the concealment of assets, significantly extending the scope of punishability compared to the legal situation before 1932.

Keywords: **legal history, economic criminal law, concealment of assets**

A GYULAI JÁRÁS FELÉPÍTÉSE ÉS MŰKÖDÉSE A KIEGYEZÉST KÖVETŐEN

Szerző: **SZABADI Kata**, I. évfolyam (kataszabadi4@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PÉTERVÁRI Máté**, adjunktus

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Szeged

Előadásom fő gondolata Békés vármegye egy járásának, a Gyulai járás közigazgatási működésének megismerése, a járási közigazgatás sajátosságainak feltárása a dualizmus korának első éveiben. Előadásom célja a kiegyezést követő közigazgatási

reform következményeinek bemutatása, hogy a reform miként alakította át a neoabszolutizmus után visszaállított rendi közigazgatási szervezetet. E téma feldolgozása során válaszokat kaphatunk arra, hogy a szolgabírák milyen típusú igazgatási tevékenységet végeztek a járási szervezet irányítása során, valamint milyen kapcsolat állt fenn a községek és a járási tisztviselők között. Emellett szintén kulcskérdésként jelenik meg a községek önkormányzata feletti felügyelet intenzitása.

A fellelhető szakirodalom (pl. Csizmadia Andor, Boncz Ferenc, Kérészy Zoltán) mellett a levéltári anyagok felhasználásával kívánom a vizsgált kérdést bemutatni. A levéltári kutatás során a Magyar Nemzeti Levéltár Békés Vármegyei Levéltárában található dualizmuskori közigazgatási anyagokra kívánok támaszkodni.

Kulcsszavak: közigazgatás-történet, község, járás, szolgabíró, levéltári források, dualizmus kora

A KALOCSAI TÖRVÉNYSZÉK ELŐTTI KERESKEDELMİ ÜGYEK AZ OKTÓBERI DIPLOMÁT KÖVETŐ ÉVEKBEN

Szerző: **SZABÓ István**, IV. évfolyam (szaboistvan12@icloud.com)

Témavezető: **Dr. PÉTERVÁRI Máté** adjunktus

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Magyar Jogtörténeti Tanszék, Szeged

Előadásom fókuszában Magyarország provizórium időszakának (1861–1865) bírósági joggyakorlata áll a kereskedelmi ügyletek vonatkozásában egyetlen bíróság iratanyagának feldolgozása segítségével. A korszak vizsgálata amiatt indokolt, mert a neoabszolutizmus korában (1851–1860) új típusú igazságszolgáltatási rendszert vezettek be az Osztrák Császárságban, így az annak részét képező Magyarországon is, azonban az 1860. évi októberi diploma ezek megszüntetéséről rendelkezett, valamint visszaállította az 1848 előtti bírósági szervezetet. Ennek okán érdekes kérdés, hogy a neoabszolutizmus által bevezetett változtatások mennyiben éreztették továbbra is a hatásukat, vagy teljes mértékben visszatértek-e a vármegyék a törvénykezési szervezet működtetésében a 15 évvel korábbi hagyományokhoz.

A kutatásom középpontjában a Kalocsai Törvényszék provizórium kori kereskedelmi ügyeinek bírói gyakorlata (MNL BKVL VII.2.b. 1862/39/40, 1862/28, 1864/289, 1862/10, 1865/444, 1863/360, 1863/56, 1863/311) áll. A bírósági rendszer átalakítása miatt az ügyek elbírálásának helye és módja is megváltozott. Ennek a vizsgálatnak a célja az, hogy az elbírált kereskedelmi ügyek dokumentációja alapján feltérképezze a szervezeti aspektusok mellett az alkalmazott anyagi és eljárásjogi szabályokat.

A kutatás során részletes dokumentum- és tartalomelemzés, valamint statisztikai adatok felhasználása révén mélyebb betekintést nyerhetünk a korszak jogrendszerébe és az ügyek elbírálásába.

Kutatásom elsődlegesen a korábban nem vizsgált primer források feldolgozására épül, lehetővé téve az eredeti következtetések levonását. A Bács-Kiskun Vármegyei Levéltárban végzett kutatás fontos új eredményekkel szolgálhat a kereskedelmi joggal foglalkozó szakemberek és a történeti kutatások iránt érdeklődők számára.

Kulcsszavak: kereskedelmi jog, Kalocsai törvényszék, provizórium kora

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

COMMERCIAL CASES BEFORE THE KALOCSA TRIBUNAL IN THE YEARS FOLLOWING THE OCTOBER DIPLOMA

Author: **István SZABÓ**, fourth-year student (szaboistvan12@icloud.com)

Supervisor: **Dr. Máté PÉTERVÁRI**, adjunct

Institution: University of Szeged, Faculty of Law and Political Sciences, Department of Hungarian Legal History, Szeged

The focus of my lecture will be on the judicial jurisprudence of Hungary's Provizorium period (1861–1865) in relation to commercial transactions, using the records of a single court. This period is justified because the neo-absolutist period (1851–1860) saw the introduction of a new type of judicial system in the Austrian Empire, including Hungary, but the October Diploma of 1860 abolished it and restored the pre-1848 court organisation. It is therefore an interesting question to what extent the changes introduced by neoabolitionism continued to have an impact, or whether the counties fully returned to the traditions of 15 years earlier in the operation of the judicial organisation.

The focus of my research is on the judicial practice of the Kalocsa Tribunal in commercial cases of the Provizorium period (MNL BKVL VII.2.b. 1862/39/40, 1862/28, 1864/289, 1862/10, 1865/444, 1863/360, 1863/56, 1863/311). Due to the restructuring of the court system, the place and manner in which cases were heard also changed. The aim of this study is to identify the substantive and procedural rules applied, in addition to the organisational aspects, on the basis of the documentation of the decided commercial cases.

The research will use detailed documentary and content analysis and statistical data to gain a deeper insight into the legal system and the adjudication of cases in the period.

My research is primarily based on the processing of primary sources that have not been previously examined, allowing original conclusions to be drawn. The research carried out in the Archives of Bács-Kiskun County may provide important new results for specialists in commercial law and for those interested in historical research.

Keywords: **commercial transactions, Kalocsa Tribunal, Provizorium period**

KISEBBSÉGEK PARLAMENTI KÉPVISELETE

Szerző: **BOGNÁR Emese**, II. évfolyam (bognaremes02@gmail.com)

Témavezető: **Dr. HALÁSZ Iván**

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Jogtudományi Kar, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Dolgozatom fő témája a kisebbségek parlamenti képviselésének vizsgálata az Európa Tanács (ET) dokumentumain keresztül. Elsősorban olyan dokumentumokat elemeztem, amelyek közvetlen módon kitérnek a kisebbségek képviselésé-

nek témakörére, valamint az alapvető kisebbségi jogokra. Ezen dokumentumok száma 5. Dolgozatom másik felében olyan megtörtént jogeseteket mutattam be, amelyek ezt a témakört érintik. Továbbá egy általános áttekintés keretein belül bemutattam az Európa Tanács létrejöttének történetét, intézményeit, szerkezeti összetételét, bizottságait.

Összegezve, amikor az Európa Tanács dokumentumait vizsgáltam megállapítottam, hogy az ET számos olyan dokumentumot fogadott el, amelyek a kisebbségi jogok védelmét szolgálják. Az Európa Tanács értékelése szerint az emberi jogok és a jogállamiság elveinek tiszteletben tartása a demokratikus társadalmak sarokköve. A demokrácia és a jogállamiság felé vezető úton elengedhetetlen a megfelelő szintű érdekképviselés minden állampolgár számára, ezért az Európa Tanács különböző módokon biztosítja a kisebbségek parlamenti képviselését.

Kulcsszavak: **kisebbségek, parlament, Európa Tanács**

THE PARLIAMENTARY REPRESENTATION OF MINORITIES WITHIN THE FRAMEWORK OF THE DOCUMENTS OF THE COUNCIL OF EUROPE AND THE CASE STUDY OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS IN STRASBOURG ON THE SUBJECT OF THE PARLIAMENTARY REPRESENTATION OF MINORITIES

Author: **Emese BOGNÁR**, second-year student (bognaremes02@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Iván HALÁSZ**

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Law, Novi Sad;

“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The main topic of my thesis is the parliamentary representation of minorities within the framework of the documents of the Council of Europe. I primarily analysed documents that deal directly with the topic of minority representation and basic minority rights. The number of these documents is 5. In the other half of my thesis, I presented legal cases that have occurred that affect this topic.

Furthermore, within the framework of a general overview, I presented the history of the establishment of the Council of Europe, its institutions, its structural composition, and its committees.

In summary, when I examined the documents of the Council of Europe, I found that the Council of Europe adopted many documents that serve to protect minority rights. According to the assessment of the Council of Europe, respect for human rights and the principles of the rule of law are the cornerstones of democratic societies. On the way to democracy and the rule of law, an adequate level of interest representation for all citizens is essential, therefore the Council of Europe ensures the parliamentary representation of minorities in various ways.

Keywords: **minorities, parliament, Council of Europe**

A MAGYAR ABORTUSZPOLITIKA JOGBÖLCSELETI, ALKOTMÁNYJOGI ÉS SZOCIOLÓGIAI MEGÍTÉLÉSE A 29/2022 (IX.12.) BM RENDELET TÜKRÉBEN

Szerző: **KOVÁCS Dániel**, III. évfolyam (koacsdani665@gmail.com)

Témavezető: **Dr. MEZEI Péter** egyetemi docens

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Összehasonlító Jogi és Jogelméleti Intézet, Szeged

Fő téma: a 29/2022 (IX.12.) BM „abortusz rendelet” megalkotásának jogbölcseleti, alkotmányjogi és jogszociológiai vizsgálata, a Savigny-féle jogi néplelek magyar variánsának feltérképezése.

Aktualitás: a dolgozat az abortusz-szabályozás aktuális és mindenkori viszonyait elemzi.

Hipotézis: A dolgozat feltételezi: *a magyar abortusz-szabályozás illiberális pályára lépett.*

Módszertan: A kutatás módszertanilag jogösszehasonlításon, szakirodalmi reflexión, illetve kvantitatív-kvalitatív elemzésen alapul.

A dolgozat (gondolatmenet) főbb részei: Kutatásom lefedi az abortusz szabályozásának absztrakt természeti, majd magyarországi történeti ívét, természetét; az állami retorika és a jogalkotói motiváció vizsgálatát; a Rawls-i igazságosság-fogalom absztrakt megítélését és a rendelet alkotmányos megítélését; végül sor kerül a hazai viszonyok értékelésére a svéd modell tükrében.

Konklúzió: az alkotmányos tartalmi értékeket hordozó rendelet megalkotásának körülményei, alakísága, a metajurisztikus önellentmondások illiberális jogalkotásra engednek következtetni.

A kutatás iránya: Az írás a rendeletet övező demonstrációk és a szorongó közhangulat fényében felvilágosításként szolgál az objektivitás és higgadság iránymutatásával.

Szakirodalmi keretek: a dolgozat hazai és külföldi szakirodalmat, jogforrásokat, statisztikai adatokat, interjúkat, újságcikkeket, valamint egy törvényjavaslatot hasznosít.

Kulcsszavak: *terhességmegszakítás, néplelek, pro life-pro choice, szokásjog*

THE LEGAL, CONSTITUTIONAL AND SOCIOLOGICAL ASSESSMENT OF THE HUNGARIAN ABORTION POLICY IN THE LIGHT OF THE MI DECREE 29/2022 (IX.12.)

Author: **Dániel KOVÁCS**, third-year student (koacsdani665@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Péter MEZEI**, associate professor

Institution: University of Szeged, Faculty of Law and Political Sciences, Institute for Comparative Law and Legal Theory, Szeged

Subject: Legal philosophy, constitutional law and legal sociology in connection with the creation of the so-called “abortion decree” 29/2022 (IX.12.) MI, shaping the Hungarian variant using Savigny’s legal ‘Volksgeist’.

Relevance: The thesis analyses the current and general state of abortion regulation.

Hypothesis: The thesis assumes that the Hungarian abortion regulation has entered onto an illiberal path.

Method: The research is methodologically based on legal comparison, literature reflection and quantitative-qualitative analysis.

Main parts of the thesis: The research covers the abstract natural and the exact Hungarian historical arc and nature of abortion regulation; the examination of state rhetoric and legislative motivation; the explanation of Rawls' concept of justice and the constitutional assessment of the regulation; eventually, an evaluation of the domestic situation in the light of the Swedish model.

Conclusion: The circumstances and formality of creating the decree and the meta-legal self-contradictions suggest illiberal legislation, despite the indisputably carried constitutional values.

Direction of the research: Considering the demonstrations and the anxious public mood surrounding the decree, the paper serves as an enlightening guide to objectivity and sobriety.

Literary framework: The study involves domestic and foreign literature, legal sources, statistical data, interviews, newspaper articles, and a bill.

Keywords: *abortion, 'Volksgeist', pro-life-pro-choice, customary law*

A MAGYAR PERJOGI HAGYOMÁNYOK ÉS AZ OSZTOTT PERSZERKEZET

Szerző: GYÖRI Anett, V. évfolyam (yygyori@gmail.com)

Témavezető: Dr. TAMÁSI Éva egyetemi tanár

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Európai Jogtörténeti Tanszék, Szeged

A dolgozat témája a polgári törvénykezés reformja 1861. év után és az osztott perszerkezet. A hatályos perrendtartás erősen épít a perjogi hagyományokra, ezért szükséges tisztában lenni a perjog-történet folyamatával.

Munkám során abból a feltételezésből indultam ki, hogy a hatályos perjogi újítások gyökerei már a sommás eljárás szabályozása kapcsán is fellelhetők.

A kutatásommódszere az összehasonlítás volt.

Munkám lefedi a polgári törvénykezési szervezet 1861. év utáni állapotának jellemzését, liberális permodell elveinek összevetését, magyar kodifikáció-történet leírását, a sommás eljárás és a főtárgyalási modell szabályozását, röviden az osztott perszerkezet szembeállítását a hatályos és a Plósz-féle Rpp rendszerében.

A következtetésem az, hogy a Plósz-féle Pp. és a hatályos perjogunk ellentétei legmarkánsabban az alapelvekben, valamint a pervezetésben mutatkoznak. Bízom abban, hogy a kutatásommal segítem az oly sokszor zavaros perjog-történet folyamatainak megértését.

Kulcsszavak: *polgári törvénykezés, ITSZ, sommás, szóbeli, Plósz, Rpp., (új) Pp.*

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

HUNGARIAN LITIGATION TRADITIONS AND THE DIVIDED LITIGATION STRUCTURE

Author: **Anett GYÖRI**, fifth-year student (yygyori@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Éva TAMÁSI**, senior lecturer

Institution: University of Szeged, Faculty of Law and Political Sciences, Department of European Legal History, Szeged

Subject: The reform of civil jurisdiction after 1861 and the divided litigation structure

Relevance: Since the current legal procedure is heavily based on legal traditions, it is necessary to be aware of the process of the history of litigation.

Hypothesis: I assume that the roots of the current legal innovations can be found in connection with the regulation of the summary procedure.

Method: During my research, I basically made a comparison.

Main parts of the research: My research covers the characterization of the state of the civil legislative organization after 1861, a comparison of the principles of the liberal 'permodel', the description of the Hungarian codification history, the summary procedure and the regulation of the main trial model, the contrast of the divided litigation structure in the current and Plósz's Rpp system.

Conclusion: The contradictions between the Plósz-Pp. and our law in force are most pronounced in the principles and in the conduct of litigation.

Direction of future research: I hope that my research will help understand the often confusing processes of procedural history.

Literature: legal historical and effective commentaries, decision libraries

Keywords: civil legislation, ITSZ, short cause, verbal, Plósz, Rpp., (new) Pp.

A SZERZŐI JOG KIHÍVÁSAI A ZENEIPARBAN A XXI. SZÁZADBAN

Szerző: **KIRÁLY Ibolya**, IV. évfolyam (k.ibolya@outlook.com)

Témavezető: **Dr. DUDÁS Attila** rendkívüli egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Jogtudományi Kar, Általános Szakirány, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A szakdolgozat a szerzői jog kihívásait vizsgálja a XXI. században. Korunk internetes világában már a szerzők jogai, illetve bérezése sem szabályozható úgy, hogy ne legyen figyelembe véve az interneten történő illegális letöltés és a streaming szolgáltatások elterjedtsége. Ezen kívül a dalszerzők hátrányos helyzetét sem szabad figyelmen kívül hagyni, ugyanis a

tévés és a rádiós sugárzások fontos bevételek számítottak, ez manapság viszont elhanyagolható összeg, hiszen a célközönség már nem néz tévét és nem hallgat rádiót. A törvényhozó szervek számos hasonló akadállyal találkoznak a szerzői jog témakörében, mivel tulajdonképpen mindez új törvényeket, illetve szabályozásokat követelne meg. A tanulmány ilyen jellegű kihívásokat elemez, foglal össze.

A kutatás abból az alapfeltetelezésből indult ki, hogy a szerzői jogi törvények csak nehezen, vagy egyáltalán nem felelnek meg a XXI. századnak.

A kutatás célja felhívni a figyelmet a szerzői jogi szabályozások hiányosságaira, illetve a szerzők méltánytalan bérezésének kérdéskörére a XXI. században. A téma azért fontos, mert aránytalan bevételek mutatkoznak a lemezkiadók és a zeneműkiadók között, valamint a technológiai vállalatok szerzői jogba ütközve teszik közzé a műveket.

Felhasznált módszerek: elsősorban az internetes kutatás, ezenfelül a jogszabályok kivizsgálása a szerzői jog témakörében.

A kutatás várható eredményei: a szabályozások hosszadalmas és kevés eredményt mutató módosítása, továbbá a technológiai vállalatok tiltakozása a változtatások ellen.

Kulcsszavak: szerzői jog, kihívás, XXI. század, internet, technológiai vállalatok

COPYRIGHT CHALLENGES IN THE 21ST CENTURY

Author: **Ibolya KIRÁLY**, fourth-year student (k.ibolya@outlook.com)

Supervisor: **Dr. Attila DUDÁS**, associate professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Law, General Course, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

The thesis examines the challenges of copyright in the 21st century. In today's Internet world, the rights and remuneration of authors can no longer be regulated without taking into account the prevalence of illegal downloading and streaming services on the Internet. In addition, the disadvantaged position of songwriters should not be ignored either, because TV and radio broadcasts used to be an important source of income, but nowadays this is a negligible amount, since the target audience no longer watches TV or listens to the radio. Legislators face many similar obstacles in the area of copyright, as this would actually require new laws and regulations.

The study analyses and summarizes such challenges. The research started from the basic assumption that the copyright laws meet the 21st century with difficulty, or not at all. The importance of the topic is most evident in the disproportionate revenues between record labels and music publishers, as well as the publishing of works in violation of copyright by technology companies. Expected results are lengthy and ineffective amendments to the regulations, as well as protests by technology companies against the changes.

The methods used are primarily internet research, and also the investigation of legislation in the field of copyright. The purpose of the research is to highlight the shortcomings of the copyright regulations, and to explore the issue of unfair remuneration of authors in the 21st century.

Keywords: copyright, challenge, 21st century, internet, technology companies

AZ 1874. ÉVI XXXIII. TÖRVÉNYCIKK VÉGREHAJTÁSÁNAK VIZSGÁLATA BELÜGYMINISZTERIUMI IRATOK ALAPJÁN „A LEGSZEBB POLGÁRI JOG GYAKORLATÁHOZ”

Szerző: **GRUND Félix**, I. évfolyam (grufeel@gmail.com)

Témavezetők: **Dr. habil. VARGA Norbert** egyetemi tanár;
Dr. PÉTERVÁRI Máté egyetemi tanár

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Magyar Jogtörténeti Tanszék, Szeged

Az 1874. évi XXXIII. törvényekről Jean Bérenger és Kecskeméti Károly *Országgyűlés és parlamenti élet Magyarországon, 1608–1918* című könyvében mint „a parlamenti váltógazdaságot megakadályozni hivatott politikai barkácsolás első” műemlékéről írtak. Az említett törvény cikk valóban arról vált nevezetessé, hogy csökkentette a választásra jogosultak létszámát, valamint elősegítette a kiegyezéspárti politikai erők kormányzati pozíciójának bebetonozását. Azonban nem szabad megfeledkezni a politikai viták és a köztörténeti történéseken kívül a választójog gyakorlatáról. Erre figyelmeztet Csizmadia Andor és Ruzsoly József munkássága is, akik az 1848. évi V. és erdélyi II. törvények alapján tartott választásokat dolgozták fel kormányhatósági és hazai helyhatósági levéltári források felhasználásával.

Kutatásom célja adott volt, azaz arra törekedtem, hogy a szakma által fel nem tárt 1874. évi XXXIII. törvény cikk alapján tartott országgyűlési képviselőválasztások lebonyolításáról minél teljesebb képet nyújthassak. A módszerhez a segítséget Csizmadia Andor és Ruzsoly József munkája szolgáltatta, azaz a kutatás során a választások lebonyolításáért felelős belügyminiszter képviselőválasztásokkal kapcsolatos levéltári iratait (MNL-OL-K150-Belügyminisztériumi Levéltár-Belügyminisztérium-Általános Iratok) tekintetem át. Elsősorban arra irányult a figyelmem, hogy azon jogalkotói akarat, amely az egységesen és világosan alkalmazható választójogi novella megalkotását tűzte ki célul, mennyire valósult meg a gyakorlatban.

Kulcsszavak: választójog, dualizmus, belügyminisztérium

ACT XXXIII OF 1874 IN PRACTICE ACCORDING TO THE DOCUMENTS OF THE INTERIOR MINISTRY

Author: **Félix GRUND**, first-year student (grufeel@gmail.com)

Supervisors: **Dr. Habil. Norbert VARGA**, associate professor;
Dr. Máté PÉTERVÁRI, senior lecturer

Institution: University of Szeged, Faculty of Law and Political Sciences, Department of Hungarian Legal History, Szeged

Jean Bérenger and Károly Kecskeméti said in their book *Parliament and parliamentary life in Hungary, 1608-1918* that the aim of act XXXIII of 1874 on electoral law was to lower the chances of the anti-Compromise parties in the elections.

This act is also famous for another impact, as it caused a fall in the number of voters. We know a lot about the political debates and politically significant events in connection with electoral law but there is another important question. What do we know about the practice of act XXXIII? Andor Csizmadia and József Ruszoly researched the practice of the first Hungarian electoral law act V of 1848 according to archival sources.

My work can be notable because, according to archival sources, literature on the topic does not contain detailed writings about the practice of act XXXIII. For my work, I researched the archival papers of the Interior Ministry because it was that part of the government which controlled the execution of the electoral law. So the legislative power changed the electoral law in 1874 for the first time since 1848. They had several causes to change it, and one of them was to make a law which is easy and clear to execute. Was it a success? This will be revealed in my presentation because I have been searching for the answer to this question.

Keywords: electoral law, Austro-Hungarian Compromise, Interior Ministry

AZ ÖZVEGYI JOG KORLÁTOZÁSA ÉS MEGSZÜNTETÉSE A BÍRÓSÁGI JOGGYAKORLATBAN AZ I. VILÁGHÁBORÚ IDEJÉN

Szerző: **FORGÓ Zsanett**, III. évfolyam (forgo.zsani@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PÉTERVÁRI Máté** egyetemi tanár

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Szeged

Előadásom központi témája az özvegyi jog korlátozásának, illetve megszüntetésének kapcsán felmerült vitás kérdések bemutatása a bírósági gyakorlaton keresztül az I. világháború idején. Az özvegyi jog (*ius viduale*) a megözvegyült élettársról való gondoskodás jogintézménye, amelynek értelmében a megözvegyült nő haláláig, vagy ameddig elhunyt férje nevét viseli, benne marad férje birtokában és rangjának megfelelő tartásra, ellátásra tarthat igényt. Előadásom célja az egyedi esetekben hozott bírósági döntések vizsgálatán keresztül minél átfogóbb képet adni a bíróságok által vizsgált kérdésekről, a mérlegelt körülményekről és az alkalmazott jogforrásokról.

Előadásom során több, az özvegyi haszonélvezeti jog megszüntetése iránt folyamatba tett peres ügy ismertetésén keresztül mutatom be a Kalocsai Királyi Törvényszék és a Budapesti, valamint a Szegedi Királyi Ítéltábla joggyakorlatát, kiemelve a Magyar Királyi Kúria szerepét a jogegységesítésben. A kutatómunkám során a Magyar Nemzeti Levéltár Bács-Kiskun Vármegyei Levéltárában található Kalocsai Törvényszék peres irataira, továbbá a Csongrád-Csanád Vármegyei levéltárban található Szegedi Ítéltábla peres irataira támaszkodok, valamint főként a korabeli jogtudósok (pl. Szladits Károly, Márkus Dezső) munkáit használom fel.

Kulcsszavak: joggyakorlat, jogtörténet, magyar öröklési jog, özvegyi jog

GYERMEKVÉDELEM A GENDERELMÉLET ÁRNYÉKÁBAN

Szerző: **LEŽAIĆ SCHWEITZER Liza**, III. évfolyam (lizelott02@gmail.com)

Témavezető: **Dr. DUDÁS Attila** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Jogtudományi Kar, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Kutatásom fő témája a gyermekek jogai és a gyermekvédelem. Főként a genderelméletre és a gyermekek korai nemi érzékenyítésére koncentrálok. A jogrendszer szerepe a gyermekek védelmében rendkívül fontos, illetve a gyermekek számára a testi és lelki egészség, szociális biztonság és a jólét biztosítása is kulcsfontosságú. A genderelmélet hozta változások kihatással vannak a gyermekek és az őket érintő befolyásolásra, és ez nagyon fontos az egyén jogainak védelme és a társadalmi igazságosság szempontjából. Az alkotmány, a törvények és a rendeletek szabályozzák a gyermekek jogait és védelmüket, figyelembe véve a legfőbb célt, amely a gyermekek egészséges fejlődése és jóléte.

A dolgozatomban a szerb és magyar jogszabályoknak a gyermekek védelmét célzó rendelkezéseit elemeztem és hasonlítottam össze, valamint az elérhető szakirodalmat és médiafelületeken publikált írásokat, majd ezek alapján vizsgáltam a szülő-gyerek, iskola-tanuló, állam-állampolgár közötti jogi kapcsolatokat.

A genderelmélet és a gyermekek korai szexualizálása aggodalomra ad okot. A genderelmélet célja a hagyományos nemi felállás eltörlése és a nukleáris család gyengítése, amit az eltérő országok különbözően szabályoznak.

Kulcsszavak: **gyermekvédelem, genderelmélet, gyermekjogok, családjog**

CHILD PROTECTION UNDER THE BURDEN OF GENDER IDEOLOGY

Author: **Liza LEŽAIĆ SCHWEITZER**, third-year student (lizelott02@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Attila DUDÁS**, professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Law, Novi Sad;

“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The subject of my research is the rights of children and, overall, the protection of them. I focus mainly on the subject of gender ideology and the early sexualisation of children. The importance of law and governmental regulations are significant, as well as the need to ensure that children fully experience their physical and mental health and social safety. In a lot of cases, those who are obligated to protect children are the ones who harm them the most. This newly created ideology of gender is bringing a big difference in the matter of child protection, which is important from the perspective of personal rights and social justice. These issues are protected constitutionally by the law and other regulations, focusing mainly on children's healthy growth and well-being. The government is responsible for equality and the emergence of rights as well as for protecting the young.

All this is for a higher purpose because children are the hope of our future generations. The commitment to the protection of children is crucial for society. Our youth represents humanity, based on their knowledge of what they learned from their ancestors, educational backgrounds, and traditions.

In my work, I analysed and compared the laws of Serbia and Hungary, as well as several other books, writings, and publications about child protection. Based on these studies, I examined the connections and regulations of parents-children, schools-students, and county-citizens.

Gender ideology and early sexualisation of children may be considered problematic. Children are very fragile and vulnerable. Gender ideology tends to destroy the idea of gender roles and nuclear families, which are controlled differently among different countries.

I think that the stance of Serbia and Hungary is exemplary, and other countries should also ban these ideas, especially in schools and the media, so that parents can have the freedom to teach their children the way it aligns with their beliefs.

Keywords: **child protection, gender ideology, child law, family law**

MESTERSÉGES INTELLIGENCIA – TÚL A CHATGPT-N

87

Szerző: **KOLOZSVÁRI Ádám István**, III. évfolyam (adamkolozsvari24@gmail.com)

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Összehasonlító Jogi és Jogelméleti Tanszék, Szeged

Fő téma: A mesterséges intelligencia fejlődésének és működésének fejtegetése, az abban rejlő veszélyek és potenciálok.

Relevancia: A mesterséges intelligencia a ChatGPT megjelenésével egyre inkább bekerült a köztudatba, növekvő hatást gyakorolva a modern társadalmakra.

Hipotézis: Feltételezem, hogy a mesterséges intelligencia egy új korszakot hozhat el az emberiség fejlődésében.

Módszer: A kutatásom részben empirikus tapasztalatgyűjtésen alapul a ChatGPT funkcióinak tesztelésével, másrészt más szerzők műveit tanulmányoztam, amelyek összehasonlítása saját nézőpontot indukált.

A kutatás (dolgozat) főbb részei: A kiindulópont az AI fejlődésének fő állomásait érinti, majd a modern AI-hoz eljutva annak típusait és működését elemzem. Ezután az AI tudatosságával kapcsolatba bocsátkozok fejtegetésekbe, végül pedig a jövő szuperintelligenciája felvetette kérdésekre térek ki.

Konklúzió: Ha képesek vagyunk ezen új vívmány nyújtotta lehetőségeket kiaknázni és ennek veszélyeit elkerülni, akkor az emberiség a következő nagy ugrást teheti meg a mesterséges intelligencia forradalma révén.

Kutatások iránya: Bízom abban, hogy a kutatásommal felkelthetem a hallgatóságban az érdeklődést a mesterséges intelligencia iránt és rávilágíthatok néhány érdekes feltevésre.

Szakirodalom keretei: Változatos külföldi és magyar nyelvű tanulmányok és egyéb írások.

Kulcsszavak: **mesterséges intelligencia, AI, fejlődés, tudatosság, ChatGPT, jövő**

ARTIFICIAL INTELLIGENCE – BEYOND CHATGPT

Author: **Ádám István KOLOZSVÁRI**, third-year student (adamkolozsvari24@gmail.com)

Institution: University of Szeged, Faculty of Law and Political Sciences, Department of Comparative Law and Legal Theory, Szeged

Main topic: The development and operation of artificial intelligence; the author discusses the dangers and potentials of artificial intelligence.

Relevance: With the emergence of ChatGPT, artificial intelligence has become widespread, having a growing impact on modern societies.

Hypothesis: I hypothesise that artificial intelligence could usher in a new era in the evolution of humanity.

Method: My research is partly based on empirical research by testing the features of ChatGPT, and partly on the works of other authors, which I compared to induce my own perspective.

The main parts of the research: The starting point concerns the main stages in the development of AI, and then I move to the modern AI and analyse its types and functioning. Then I discuss AI consciousness, and finally I address the questions raised by a possible superintelligence in the future.

Conclusion: If we can harness the potential and avoid the dangers of this new accomplishment, humanity can take the next big leap forward in history with revolution of artificial intelligence.

Research direction: I hope that my research can raise the interest of the audience in artificial intelligence and shed light on some interesting hypotheses.

Bibliographical framework: Various studies and writings in Hungarian and other languages

Keywords: artificial intelligence, AI, development, consciousness, ChatGPT, future

SZEGED LESZ, ÉS SZEBB LESZ, MINT VOLT – A szegedi kisajátítás jogintézménye (1879–1884)

Szerző: **MAJZIK Vivien** egyetemi hallgató

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem Állam-és Jogtudományi Kar, Szeged

A szegedi kisajátítási törvény végrehajtása egy nem igazán kutatott téma, olyannyira, hogy munkám magját a levéltári anyagok adták. Ezekből sok elveszett, amelyek oka a két világháború, valamint az, hogy a Szegedi Királyi Biztosság iratai nagyrészt Budapestre kerültek.

A kisajátításon belül 2 kártalanítási forma volt: az egyik a pénzbeli kártalanítás, amit a kisajátítási alaphól fizettek ki, a másik az unikálisnak számító telekcsera, amely először itt Szegeden volt megfigyelhető. Az utóbbi dominált. A kisajátítás

menetének egyik nagyon fontos mozzanata volt a hirdetmények közzététele, amelyekkel felszólították az érintett személyeket, hol és mikor kell megjelenni. A kisajátítás meneténél megfigyelhető, hogy először azokat a magánkézen lévő telkeket szerezték meg, amelyek helyén a közigazgatás céljára rendelt épületet terveztek építeni, ilyen például a jelenleg jogi kar főépülete, amely eredetileg polgári leányiskolának épült. A modernnek számító sugárutak, körutak rendezéséhez rengeteg magánkézen lévő telek kisajátítására volt szükség.

A város megépítése során két nagyon fontos szempontot figyelembe kellett venni: az egyik a jövőre nézve a Tisza távoltartása a várostól és a város akkori szintjének megemlése.

Kulcsszavak: **kisajátítási törvény, levéltár, kártalanítás**

TÖRVÉNYHATÓSÁGI ÖNKORMÁNYZAT AZ 1886:XXI. TC. HATÁLYBALÉPÉSÉT KÖVETŐEN (A törvényhatóságok feletti felügyelet gyakorlati tapasztalatai)

Szerző: **PAPP Csaba István**, III. évfolyam (csaba.papp11231@gmail.com)

Témavezető: **Dr. habil. VARGA Norbert** egyetemi docens; **Dr. PÉTERVÁRI Máté** adjunktus

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola, Szeged

A kutatás fő célkitűzése a kormány és a törvényhatóságok közötti felügyeleti jogviszony gyakorlati tapasztalatainak történeti vizsgálata volt. A témaválasztás azonban a jelenkor közigazgatási szakemberei számára is releváns, mivel az ezzel azonosítható jogintézménnyel manapság is találkozhatunk. Az 1886:XXI. tc. biztosította a jogot a törvényhatóságok számára, hogy a törvényi keretek között saját belügyeikben önállóan dönthessenek, a kormány tagjai, különösen a belügyminiszter pedig felügyeleti jogot gyakoroltak felettük, amelyre számos eszközt nyújtott a törvény. Példaként lehet felhozni a belügyminiszter azon tevékenységét, amely során saját közegei útján vizsgálódhatott a törvényhatóságok önkormányzati hatásköri ügyeiben.

Kutatásomban a kormány és a törvényhatóságok közötti törvényességi felügyelet gyakorlati megvalósulását vizsgáltam. A releváns szakirodalom feldolgozása mellett (pl. Cieger András, Csizmadia Andor, Kajtár István, Mezey Barna, Ruszoly József, Sarlós Béla, Stipta István), idesorolva a korabeli szerzők munkásságát is (pl. Kmety Károly, Grünwald Béla), a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltár belügyminisztériumi forrásanyagát dolgoztam fel. (MNL. BM. K150. Általános iratok. 1505. csomó II. tétel: Megyei közigazgatási szervezeti ügyek. 1613. csomó II. tétel: Megyei közigazgatási szervezeti ügyek.)

A kutatás eredményeként arra a kérdésre kívánok választ kapni, hogy a belügyminiszter milyen rendszerességgel és milyen tárgyköröket érintően rendelt el vizsgálatokat a törvényhatóságok tevékenységét ellenőrizve, továbbá mi indokolta a főispáni titkárok alkalmazását, ahol erre szükség volt.

Kulcsszavak: **közigazgatás-történet, törvényhatóság, főispán, felügyelet**

MUNICIPALITY AUTONOMY FOLLOWING THE COMING INTO FORCE OF ACT XXI OF 1886

(Practical experiences of the legality supervision of municipalities)

Author: **Csaba István PAPP**, third-year student, (csaba.papp11231@gmail.com)

Supervisor: **Dr. habil. Norbert VARGA**, docent; **Dr. Máté PÉTERVÁRI**, senior lecturer

Institution: University of Szeged, Doctoral School of Law and Political Sciences, Szeged

The main objective of my research was to examine the practical experiences of the supervisory relationship between the government and municipalities. My choice of subject carries actuality, since we can identify the equivalent of this instruction in contemporary public administration. Act XXI of 1886 guaranteed municipalities the right to make independent decisions in their own internal affairs within the framework of the act, and the members of the government, especially the Minister of the Interior, exercised the right of supervision over them, for which the act provided many tools. To serve as an example, we can cite the activities of the Minister of the Interior, during which he was able to investigate matters within the jurisdiction of local governments through his own officials. I examined the practical implementation of legality supervision rights between the government and the municipalities. In addition to processing relevant literature (e.g. András Cieger, Andor Csizmadia, István Kajtár, Barna Mezey, József Ruzsoly, Béla Sarlós, István Stipta), including the work of authors of this age (e.g. Károly Kmety, Béla Grünwald), I used archival sources of the Ministry of the Interior, in the National Archives of Hungary. As a result of the research, I would like to answer the question of how regularly and in what subjects the Minister of the Interior ordered investigations to control the activities of the municipalities, and what the reason for the use of secretaries of the Lord Lieutenant was, and where this was necessary.

Keywords: **history of the public administration, municipality, Lord Lieutenant, supervision**

AZ ÉRZÉKSZERV M Á R K A É P Í T É S F O G Y A S Z T Ó K R A G Y A K O R O L T HATÁSÁNAK ELEMZÉSE

(Esettanulmány a Guarana energjaitalról)

Szerző: **PATAKI Valentina**, IV. évfolyam (vpataki56@gmail.com)

Témavezető: **Dr. KISS Ferenc** tudományos munkatárs

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Közgazdasági Kar, Marketing Szak, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A vásárló az érzékszervei által észleli és tudatosítja a termékeket. Éppen ezért a marketingszakemberek igyekeznek minél hatékonyabban befolyásolni a fogyasztók viselkedését különböző ingerek bekapcsolásával. A dolgozat célja, hogy a Guarana

energiaital példáján kikutassa, milyen mértékben befolyásolta az érzékszervi marketing a márkaismeret és a márkaidentitás kialakulását. A kutatás során kérdőíves és kísérleti módszereket egyaránt alkalmaztam. A felmérés az Újvidéki Egyetemen tanuló egyetemistákra korlátozódott. A kérdőíves kutatásban összesen 142 egyén vett részt, míg a vaktesztes kísérletben, amelyben három ismert energiaital közül az érzékszerveik által kellett beazonosítaniuk a Guaranát, 12 egyetemista.

A kutatás eredményei alapján megállapítható, hogy az újvidéki egyetemisták több mint 80%-a rendszeresen fogyaszt energiaitalokat és leginkább annak íze miatt konzumálják őket. A piacon megtalálható számos márka közül leginkább a Guaranát és a Hellt kedvelik. Ami a Guarana márkájú energiaital brand identitását illeti, egyértelműen a látás és ízlelés érzékszerve dominál, ugyanis a résztvevők 97%-a úgy véli, hogy fel tudja idézni a logóját és dobozának csomagolását. Az ital íze is jelentős megkülönböztető tényezőként szerepel, hiszen a 12 egyetemista közül 9-en képesek voltak felismerni a Guaranát. A legkevésbé domináns érzékszerv a tapintás. A válaszadók zöme úgy véli, hogy a Guarana energiaital kézben való tartásának érzete megegyezik bármely másik márkájú energiaital tapintásával.

Kulcsszavak: érzékszervi marketing, márkaismertség, márkaidentitás

THE IMPACT OF SENSORY BRANDING ON CONSUMER BEHAVIOUR (A case study with Guarana energy drink)

Author: Valentina PATAKI, fourth-year student (vpataki56@gmail.com)

Supervisor: Dr. Ferenc KISS, research fellow

*Institution: University of Novi Sad, Faculty of Economics, Marketing, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad*

Customers perceive and become aware of products through their senses. That is why marketing professionals strive to influence consumer behaviour more effectively by incorporating various stimuli. The aim of this study is, through the example of the Guarana energy drink, to investigate to what extent sensory marketing has influenced brand awareness and brand identity. In the research, both questionnaire and experimental methods were applied. The survey was limited to university students studying at the University of Novi Sad. A total of 142 individuals participated in the questionnaire survey. In addition, 12 students participated in the blind test experiment, in which they had to identify Guarana among three well-known energy drinks based on their sensory perception.

Based on the research results, it can be concluded that more than 80% of Novi Sad university students regularly consume energy drinks, mainly because of their taste. Among the numerous brands available on the market, Guarana and Hell are the most favoured. Regarding the brand identity of the Guarana energy drink, it is clear that the senses of sight and taste dominate, as 97% of the participants believe they can recall its logo and packaging. The taste of the drink also plays a significant differentiating role, as 9 out of 12 university students were able to recognize Guarana. The least dominant sense is touch. Most respondents believe that the sensation of holding Guarana energy drink in their hands is similar to holding any other brand of energy drink.

Keywords: sensory marketing, brand awareness, brand identity

DIGITÁLIS MARKETING

Szerző: **VÖRÖS Szintia**, II. évfolyam (vorosszintia528@gmail.com)

Témavezető: **Dr. MUHI B. Béla** egyetemi tanár

Intézmény: Educons Egyetem, Közgazdasági Kar, Újvidék – Szabadka;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A digitális marketing hihetetlenül gyors fejlődésen ment át az utóbbi években, így a vállalkozások sikerének egyik kulcsává vált. A marketing azon részterülete ez, amely az internet és az online technológiák segítségével népszerűsít termékeket vagy szolgáltatásokat. A marketing alapszabálya pedig az, hogy a hirdetéseknek ott kell lenniük, ahol a fogyasztók elérhetőek.

A kutatásom célja rámutatni arra, hogy melyek a legfontosabb online marketing eszközök manapság és hogy hogyan kell felépíteni egy jó marketinget.

A kutatás vajdasági kis- és középvállalkozások körében történt, valamint néhány szakértő véleményét is kikértük, hogyan lehet sikeresen online marketinget folytatni.

Külön kitérek a közösségi médiában való hirdetésre, illetve arra, hogy hogyan kell igényes weboldalt létrehozni.

Kutatási eredményeim is felhívják a figyelmet annak szükségességére, hogy a kis- és középvállalkozások több hangsúlyt fektessenek az online marketingre.

Kulcsszavak: digitális marketing, marketing eszközei, közösségi média marketing, weboldal

DAJKAANYASÁG AZ EURÓPAI SZABÁLYOZÁSOK TÜKRÉBEN

Szerző: **SZÁSZ Tünde**, III. évfolyam (szasztunde02@gmail.com)

Témavezető: **Dr. KÁLMÁN Renáta** egyetemi tanársegéd

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Alkotmányjogi Tanszék, Szeged

Fő téma: A dajkaanyaság jelentősége a meddő párok számára és annak jogi vonatkozásai az Európa Tanács tagállamaiban.

Relevancia: A meddőség egyre több embert érint világszerte. Számukra utolsó lehetőségként jelenhet meg a dajkaanyaság a gyermekvállalás terén.

Hipotézis: Feltételezem, hogy a dajkaanyaság helyet kaphat a magyar jogrendszerben, elősegítve a gyermekvállalást.

Módszer: A kutatásom során összehasonlítást végeztem.

A kutatás (dolgozat) főbb részei: A kutatásom során megvizsgáltam az Európa Tanács tagállamainak szabályozását, kiemelve a magyar jogszabályi történetet. Szembeállítottam a béranyasággal, részletezve ezek további alfajait.

Konklúzió: Az altruista pótanyság jelentőségét egyre több Európa Tanács tagállam felismeri és bevezeti a jogrendszerbe. Ezen országok joggyakorlata példát reprezentálhat Magyarország számára is.

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

Kutatások iránya: Bízom abban, hogy a kutatásommal a dajkaanyaság jellegzetességeinek és nemzetközi gyakorlatainak ismertetésével több tévhitet is eloszlatok a hallgatóság körében.

Szakirodalom keretei: hatályos jogszabályok, kutatási bizottságok javaslatai.

Kulcsszavak: dajkaanyaság, béranyaság, családjog, meddőség, Európa Tanács, Eütv

ALTRUISTIC SURROGACY IN LIGHT OF EUROPEAN REGULATIONS

Author: **Tünde SZÁSZ**, third-year student (szasztunde02@gmail.com)

Topic leader: **Dr. Renáta KÁLMÁN**, assistant lecturer

Institution: University of Szeged, Faculty of Law and Political Sciences, Department of Constitutional Law, Szeged

Main Topic: The significance of altruistic surrogacy for infertile couples and its legal aspects in the member states of the Council of Europe.

Relevance: Infertility is affecting an increasing number of people worldwide. Altruistic surrogacy can be seen as a last resort for those seeking to have children.

Hypothesis: I assume that altruistic surrogacy may find a place in the Hungarian legal system, facilitating parenthood.

Method: In my research, I conducted a comparative analysis.

Key Parts of the Research Paper: In the course of my research, I examined the regulations of the Council of Europe member states, highlighting the legal history of Hungary. I contrasted altruistic surrogacy with commercial surrogacy, detailing their subtypes.

Conclusion: The importance of altruistic surrogacy is increasingly recognized by more Council of Europe member states, and they are incorporating it into their legal systems. The legal practices of these countries can serve as an example for Hungary.

Research Directions: I hope that through my research, I can dispel several misconceptions among the audience by explaining the characteristics and its international practices of altruistic surrogacy.

Literature Framework: Current legal regulations, recommendations from research committees.

Keywords: altruistic surrogacy, commercial surrogacy, family law, infertility, Council of Europe, Healthcare law

Társadalomtudományok II.

A NYELVEMLÉK MINT KIÁLLÍTÁSI TÁRGY

Szerző: **KALMÁR Edina**, IV. évfolyam (dinus0805@gmail.com)

Témavezető: **Dr. HORVÁTH FUTÓ Hargita** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A dolgozat célja bemutatni, miképpen lehet a nyelvtörténeti tananyagok átadásában felhasználni az élményalapú tanítás módszereit. Az iskola falain kívül eső tanítási formák, például a tanulmányi kirándulások, múzeumlátogatások nem csak élménnyel gazdagítják a diákokat, hanem lehetőséget nyújtanak a tananyag könnyebb elsajátítására azáltal, hogy nem csak elméleti síkon hallanak bizonyos ismeretekről, hanem azokat közvetlenül láthatják és megismerhetik, így a tanulási folyamat középpontjába a tanuló saját tapasztalata kerül. A szemléltetés módszerének alkalmazása az oktatásban felkelti a tanulók kíváncsiságát, mely által aktívabbakká válnak. A nyelvtörténet esetében egy olyan tananyagrésztől van szó, melyben kevesebb a gyakorlat, így a diákok száraznak, megfoghatatlannak tekinthetik ezeket a témaköröket, éppen ezért ennek oktatásakor nagy szükség mutatkozhat a fent említettek alkalmazására.

Kulcsszavak: nyelvemlék, nyelvtörténet, élményalapú tanítás, szemléltetés, tanulmányi kirándulás

LANGUAGE RECORD AS EXHIBITION ITEM

Author: **Edina KALMÁR**, fourth-year student (dinus0805@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Hargita HORVÁTH FUTÓ**, professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Studies, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The purpose of the dissertation is to present how experience-based learning methods can be used in language history teaching. Out-of-school teaching forms, such as study trips and museum visits, not only enrich the students with experience, but also provide an opportunity for learning the curriculum more easily by not only hearing about certain knowledge on a theoretical level, but also by seeing and learning it directly. Thus the student's own experience gets in the focus of the learning process. Using the method of illustration in education arouses the students' curiosity, due to which they become more active. In the case of language history, it is a part of the curriculum with less practice, so students may consider this topic flat and incomprehensible, which is why there may be a great need to apply the above-mentioned topics when teaching it.

Keywords: language memory, language history, experience-based learning, illustration, study trip

A NYELVTÖRTÉNET TANÍTÁSA AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA 8. OSZTÁLYÁBAN

Szerző: **BUTÁS Flórián**, III. évfolyam (butasflori@gmail.com)

Témavezető: **Dr. HORVÁTH FUTÓ Hargita** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A dolgozat a nyelvtörténet tanításának problematikájával foglalkozik az általános iskola nyolcadik osztályában.

A munka első része felvázolja, hogyan jelenik meg ez a tudásanyag a Magyar nyelv és irodalom tantárgy nyolcadik osztályos szerbiai tantervében, a kötelező oktatás végén elvárt tanulói teljesítmény általános tudásszabványaiiban Magyar nyelv és irodalom tantárgyból, továbbá a nyolcadikosok számára írt nyelvtankönyvben.

A tanulmány második része kitér a nyelvtörténeti ismeretek oktatására az általános iskola nyolcadik osztályában, és óraterv formájában javaslatot ad a legelső összefüggő szövegű magyar nyelvemlék, a *Halotti beszéd és könyörgés* tanítására, többek között virtuális oktatási környezet kialakításával, okos eszközök, IKT-alkalmazások (Kahoot interaktív kvízkészítő alkalmazás, Wordwall feladatkészítő program), multimediális szolgáltatások és internetes mém felhasználásával, a szöveg-emlék intertextuális és intermedialis vonatkozásaival.

Kulcsszavak: **nyelvtörténet, tanterv, tudásszabványok, nyelvtankönyv, nyolcadik osztály, Halotti beszéd és könyörgés**

TEACHING LANGUAGE HISTORY IN EIGHTH-GRADE PRIMARY CLASSES

Author: **Flórián BUTÁS**, third-year student (butasflori@gmail.com)

Mentor: **Dr. Hargita HORVÁTH FUTÓ**, professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Studies, Novi Sad;

“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The thesis deals with the problem of language history teaching for eighth-grade pupils in elementary school. The first part of the work outlines how this knowledge appears in the eighth-form curriculum of the subject of Hungarian language and literature in Serbia, in the general standards of student performance expected at the end of compulsory education in the Hungarian language and literature subject, and in the language textbook for eighth formers. The second part of the study goes into detail on teaching language history in the eighth form of elementary school, and the third part gives a proposal, in the form of a lesson plan, for teaching the very first Hungarian language memory with a coherent text, *Halotti beszéd és könyörgés* [Funeral oration].

Keywords: **language history, curriculum, knowledge standards, grammar book, eighth grade, Halotti beszéd és könyörgés**

A SZERBIAI TANULÓK PISA-TESZTEN NYÚJTOTT TELJESÍTMÉNYÉNEK SZINKRÓN ÉS DIAKRÓN VIZSGÁLATA

Szerző: **MÓRICZ Virág Kinga**, mesterképzés (moriczviragkinga@gmail.com)

Témavezető: **Dr. HORVÁTH FUTÓ Hargita** és **Dr. PÁSZTOR KICSI Mária** egyetemi tanárok

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék; Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A PISA jelenleg a legnagyobb nemzetközi kutatás az oktatás területén. A programot az OECD indította el 1997-ben, 2022-ben már 85 ország vett részt benne. A teszt célja a tizenöt éves diákok funkcionális írás-olvasási, matematikai és természettudományos kompetenciaszintjének meghatározása. Jelen kutatás célja bemutatni a szerbiai tanulók teljesítményének ingadozását az évek során, megvizsgálni, hogy milyen összefüggés mutatható ki az oktatáspolitikai változások és a tanulók eredményei között. A dolgozat összehasonlítja a szerbiai eredményeket a világ többi országában kapott eredményekkel, illetve összefüggéseket keres az egyes országok mutatóinak javulása és az oktatáspolitikai változásai között. A dolgozat a szerbiai tanulók teljesítményét szinkrón és diakrón tekintetben egyaránt összefoglalja, és bemutatja a változásokat kiváltó háttérjelenségeket.

Kulcsszavak: **PISA, szövegértés, oktatáspolitikai, kompetenciafelmérés**

ANALYSIS OF THE PERFORMANCE OF SERBIAN STUDENTS IN THE PISA TEST: A SYNCHRONIC AND DIACHRONIC EXAMINATION

Author: **Virág Kinga MÓRICZ**, master's student (moriczviragkinga@gmail.com)

Supervisors: **Dr. Hargita HORVÁTH FUTÓ**; **Dr. Mária PÁSZTOR KICSI**, university professors

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad; "Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

PISA is currently the largest international research project in the field of education. The program was initiated by the OECD in 1997, and by 2022, 85 countries had participated in it. The aim of the test is to determine the functional reading, mathematical, and scientific literacy levels of fifteen-year-old students. The purpose of this study is to present the variation in the performance of Serbian students over the years and to examine the correlation between educational policy changes and student outcomes. The paper compares the results of Serbian students with those of other countries around the world, and explores the relationship between the improvement of results in individual countries and their educational policy changes. The paper provides a summary of the performance of Serbian students both synchronically and diachronically, and presents the underlying factors that have caused the changes.

Keywords: **PISA, reading comprehension, educational policy, competency assessment**

A TANULÓK CSALÁDI HÁTTERE MINT A KÜLÖNBBSÉGEK EGYIK FORRÁSA ÉS ENNEK HATÁSA A TANULÁSI TELJESÍTMÉNYRE

Szerző: **TÖRTEI Petra**, IV. évfolyam (terteipetra@gmail.com)

Témavezető: **Dr. MAJOR Lenke** docens

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

A családi háttér témáját számos különböző aspektusból lehet vizsgálni. Dolgozatom fő célja egy általános képet adni a gyermek személyiségét és tanulmányi eredményét befolyásoló, családi környezethez köthető hatásokról Vajdaságban. A gyermekkorban szerzett tapasztalatok, élmények nagyon is meghatározóak a személyiség, ezzel együtt pedig az egyén megküzdési stratégiáinak kiforrásában. Foglalkozom a szülők viselkedésbeli különbségeivel, elvált szülők gyermekeinek helyzetével. Körüljáróm a családban szerzett lelki sérülések kialakulásának témáját, a szülői elvárások hatását, az anyagi háttér szerepét. A kutatás eredményeiből kiderült, hogy a gyerekek többsége számára biztosítottak a tanuláshoz szükséges anyagi tényezők, a saját szoba, felszerelés. Emellett a szülők általi lelki támogatás is megfelelő, elősegítik a gyerekek érdeklődésének kifejlődését, iskolai és iskolán kívüli tevékenységeik gyakorlását. A gyerekek kielégítő tanulmányi eredménnyel rendelkeznek. A vizsgálatban részt vevő szülőknek fontos gyermekük lelki egészsége, megfelelő fejlődése. A szülők többsége fontosnak tartja, hogy a gyermekneveléssel kapcsolatos ismereteiket szakirodalom segítségével bővítsék.

Kulcsszavak: **családi háttér, szülők, tanulói eredményesség**

STUDENTS' FAMILY BACKGROUND AS ONE OF THE SOURCES OF DIFFERENCES AND INFLUENCES ON LEARNING PERFORMANCE AND THE DEVELOPMENT OF NEEDS

Author: **Petra TÖRTEI**, fourth-year student (terteipetra@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Lenke MAJOR**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Hungarian Teacher Training Faculty, Subotica

We can explore family background from various aspects. The main goal of my work is to provide a general overview of the influence of the family environment on a child's personality and academic performance. I will consider the role of the family in general, as research has shown that childhood experiences and perceptions are of great importance in shaping one's personality and in striving to achieve goals. Additionally, I will address differences in the behaviour of parents and the situation of children with divorced parents. I will investigate the consequences of emotional injuries that occur within the family, the impact of parental expectations, and the role of material resources. In the research, I will specifically emphasize the analysis of the family conditions of children living in Vojvodina and their parents.

Keywords: **family background, parents, student achievement**

A TANULÓK HOZZÁÁLLÁSÁNAK VIZSGÁLATA A SZERVES KÉMIA TANÍTÁSÁBAN ALKALMAZOTT INTERAKTÍV, HIBRID ILLUSZTRÁCIÓKHOZ

Szerző: **SZEDLÁR Ágnes**, doktorandusz (agnes.sedlar@gmail.com)

Témavezető: **Dr. RONČEVIĆ Tamara**, docens

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Természettudományi-matematikai Kar, Kémia, Biokémia és Környezetvédelem Intézet, Kémitanítás Módszertana Tanszék, Újvidék, Szerbia

Az alábbi munka egy nagyobb kutatás részletét mutatja be, amely a digitális, interaktív hibrid illusztráció szerves kémia órákon való alkalmazásáról szól az általános iskolai oktatásban. A kutatásban négy, újvidéki általános iskola tanulói vettek részt, kontroll- és kísérleti csoportokba osztva. Ebben a munkában 151, a kísérleti csoportba tartozó nyolcadikos diák véleményének leíró statisztikai elemzésére került sor, akiket a 2022-2023-as tanév második félévében az új tanítási-tanulási módszernek vetettek alá.

Egy 12 tételes papír-ceruza kérdőív segítségével a nyolcadik osztályos szerves kémia ismétlő és gyakorló óráin alkalmazott, interaktív, digitális, hibrid illusztrációkkal ellátott feladatok hatékonyságának vizsgálatára került sor, a tanulók szemszögéből. A tételeket a tanulók egy ötfokozatú Likert-skálán értékelték, amelyen az 1,00 – „Egyáltalán nem értek egyet” és 5,00 – „Tejesen egyetértek” értéknek felelt meg. A kérdőív kitöltéséhez szükséges idő 20 percre korlátozódott.

A leíró elemzések szerint a mintában szereplő tanulók a tételek többségén belül az „Egyetértek” opciót jelölték meg ($M = 3,57 - 3,94$). Az a tétel, amelyre a tanulók a legnagyobb egyetértést mutatták ($M = 3,94$), a szerkesztett interaktív hibrid illusztrációk és az órákon tanított szerves kémia tartalmának szoros kapcsolatáról szólt. Egyes tételeknél fontos kiemelni, hogy a „Egyezem is, meg nem is” opció jelölésével a tanulók semleges véleményüket nyilvánították ki például a szerves kémia tartalmának jobb megértése céljából készített tananyagok hasznosságáról ($M = 3,38$), a tudásfelmérőre való felkészülés megkönnyítéséről ($M = 3,33$), illetve a Moodle platformon való jövőbeni tanulási hajlandóságról ($M = 3,32$). Az egyik tételben a „Nem értek egyet” opciót jelölték meg a tanulók ($M = 2,35$), ami a digitális, hibrid illusztrációs interaktív feladatok otthoni használatának hiányát jelezte.

A munka ezeket az összefüggéseket részletesen vizsgálja, figyelembe véve a kérdőív egyéb tételeinek értékelését is. A kutatás folytatásában hasznos lenne további vizsgálatokat végezni olyan eszközök használatával, mint például az interjúk vagy a nyitott típusú kérdések. Ezenkívül szükséges lehet további statisztikai elemzéseket, például varianciaanalízist (ANOVA) is végezni.

Kulcsszavak: szerves kémia, digitális tanulás, hibrid illusztrációk

EVALUATING STUDENTS' ATTITUDES TOWARDS ORGANIC CHEMISTRY LESSONS THAT USE INTERACTIVE HYBRID ILLUSTRATIONS

Author: Ágnes SZEDLÁR, PhD student (agnes.sedlar@gmail.com)

Supervisor: Dr. Tamara RONČEVIĆ, docent

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Sciences, Department of Chemistry, Biochemistry and Environmental Protection, Chair of Chemistry Teaching Methodology, Novi Sad

The following work presents a part of a larger research study on the application of the digitalized interactive hybrid illustration within primary-school organic chemistry lessons. In the research, there were control and experimental groups of students who attended four primary schools in Novi Sad. In this work, a descriptive statistical analysis of the opinions of 151 eighth-grade students has been processed only in the experimental group, which was subjected to the new teaching and learning method during the second semester of the 2022-2023 school year.

The 12-item paper-and-pencil questionnaire was used to examine the effectiveness of interactive tasks with digital hybrid illustrations in eighth-grade organic chemistry review and practice lessons from the students' perspective. The items were graded on a five-point Likert-scale presented in the range from 1.00 – “Strongly disagree” to 5.00 – “Strongly agree”. The time needed to finish the questionnaire was limited to 20 minutes.

According to descriptive analyses, the students in the sample marked the option “Agree” ($M = 3.57 - 3.94$) within the majority of the items. The item for which the students showed the highest agreement ($M = 3.94$) was about a close connection between designed interactive hybrid illustrations and the organic chemistry contents taught in the lessons. In the case of some items, it is important to highlight that the students marked the option “Neither agree nor disagree”, showing neutral opinion about the usefulness of the prepared teaching and learning materials for better understanding of the organic chemistry contents ($M = 3.38$) or for exams preparations ($M = 3.33$), and about the willingness to learn and work on the Moodle platform in the future ($M = 3.32$). In one item, students marked the “Disagree” option ($M = 2.35$), which indicated the lack of use of interactive tasks with digital hybrid illustrations at home.

The work examines these relations in detail, taking into account the evaluation of other items of the questionnaire as well. This study would benefit from further investigation with the use of instruments, such as interviews or open-ended questions. Also, it is necessary to perform additional statistical analysis, such as analyses of variance (ANOVA) tests.

Keywords: organic chemistry, digital learning, hybrid illustrations

A VAJDASÁGI MAGYAR CSERKÉSZEK TÁBOROZÁSAI 1923–1945 KÖZÖTT

Szerző: **FARKAS Zsuzsanna**, I. évfolyam (zsuzsika.farkas@gmail.com)

Témavezető: **Dr. habil. JANCÁS Csaba** tanszékvezető egyetemi docens

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar,
„Oktatás és Társadalom” Neveléstudományi Doktori Iskola, Pedagógia-történet és Nevelésfilozófia Program, Pécs

Kutatásom témája a vajdasági magyar cserkészlet története, az 1909 és 1946 közötti időszak. Kutatásom célja feltérképezni, hogy a vajdasági magyar cserkészcsapatok működésére, szerepvállalására és értékvilágára milyen hatással voltak a történelmi sorsfordulók, gazdasági, társadalmi változások a kutatott korszakban. TDK-dolgozatomban témája a vajdasági magyar cserkészek táborozása 1923 és 1945 között.

További kutatási kérdés, hogy a cserkészmozgalomban részt vevő személyek személyes narratívái (napló, visszaemlékezés, oral history interjú) alkalmasak-e arra, hogy az abból kirajzolódó „Life Story” vonatkozásában mikrotörténelmi forrásként referáljanak a köztörténeti, társadalomtörténeti és neveléstörténeti kutatásokhoz, illetve arra, hogy a globális történelmi jelenségek mélyebb megértéséhez adalékokkal szolgáljanak.

A kutatás primer forrásokra épül, amelyek helyi levéltárakban (Szabadka, Zenta, Újvidék, Topolya, Szeged) és a gödöllői cserkészlevéltárban találhatóak. A levéltári forrásokon kívül a kutatásban különböző magyar, illetve szerb nyelvű kiadványok, jegyzőkönyvek, naplók, iskolai évkönyvek, hetilapok, tábori jelentések és szóbeli források (riportok) kerültek feldolgozásra.

Kulcsszavak: cserkészlet, impériumváltások, transz-történelmi értékek, táborozások, Vajdaság

THE CAMPING OF THE HUNGARIAN SCOUTS IN VOJVODINA BETWEEN 1923 AND 1945

Author: **Zsuzsanna FARKAS**, first-year student (zsuzsika.farkas@gmail.com)

Supervisor: **Dr. habil. Csaba JANCÁS**, head of the department, docent

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities, Education and Society Doctoral School of Education, Pécs

The topic of my research is the history of Hungarian Scouts in Vojvodina between 1909 and 1946. The purpose of my research is to map how the historical turning points, economic and social changes in the researched period affected the operation, role and values of the Hungarian scout troops in Vojvodina. The topic of my thesis is the camps of Hungarian scouts in Vojvodina between 1923 and 1945.

A further research question is whether the personal narratives of the people participating in the scouting movement (diaries, reminiscences, oral history interviews) are suitable for referring to public history, social history and education history research as a micro-historical source in relation to the resulting “Life Story” or for providing additives for a deeper understanding of global historical phenomena.

The research is based on primary sources, which can be found in local archives (Subotica, Senta, Novi Sad, Bačka Topola, Szeged) and the scout archive in Gödöllő. In addition to archival sources, various publications, memos, diaries, school yearbooks, press sources, camp reports and oral sources (reports) were processed in the research in the Hungarian and Serbian languages.

Keywords: scouts, imperium change, trans-historic values, camping, Vojvodina

EGY SZAKKOLLÉGIUM TUTORI RENDSZERÉNEK VIZSGÁLATA ÉLETÚTINTERJÚK TÜKRÉBEN

Szerző: **DRUBINA Zoltán Gábor**, V. évfolyam (drubina.zoltan@pte.hu)

Témavezetők: **HORVÁTH Gergely** tanársegéd;

Dr. habil. HÍVES-VARGA Aranka intézetigazgató

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Pécs

101

Az előadás során a Wlislack Henrik Szakkollégium (WHSZ) alumni hallgatóinak karrierjéről szóló kutatási eredményeket mutatom be, a társadalmi mobilitásra és a társadalmi befogadásra összpontosítva. Kiemelem a vizsgált szakkollégium szerepét a hátrányos helyzetű és/vagy roma származású hallgatók támogatásában. Ebben a támogatási rendszerben a tutorok különleges szerepet játszanak a hallgatók sikerességének és társadalmi befogadásának elősegítésében. Az előadásban a tutori tevékenységek komplexitására és a diákok oktatási mobilitására gyakorolt pozitív hatásukra összpontosítok. Az előadás középpontjában a tutor-tutorált interakciók fontossága áll. A kutatás a WHSZ 20. évfordulója alkalmából készült. Az adatgyűjtés 2022. novembere és 2023. februárja között valósult meg és összesen 50 résztvevő (22 férfi és 28 nő) vett részt a személyes vagy online interjúkban. Az eredmények rávilágítanak a tutorok (mint mediátorok) szerepére az oktatási mobilitás és a társadalmi befogadás előmozdításában.

A kutatás kiemeli a tutori támogatás pozitív hatását a hallgatók tanulmányi előmenetelére és társadalmi befogadására. Ezek az eredmények kiemelik a tutorok szerepének fontosságát az oktatási intézményekben és a hátrányos helyzetű és/vagy roma (egyetemi) tanulók iskolai sikerességének elősegítésében.

Kulcsszavak: tutori támogatás, oktatási mobilitás, reziliencia, tanár-diák kapcsolat, inklúzió

ANALYSIS OF THE TUTORING SYSTEM IN A STUDENT SOCIETY IN LIGHT OF LIFEPATH INTERVIEWS

Author: **Gábor Zoltán DRUBINA**, fifth-year student (drubina.zoltan@pte.hu)

Supervisors: **Gergely HORVÁTH**, assistant professor; **Dr. habil. Aranka HÍVES-VARGA**, Head of the Institute

Institution: University of Pécs, Faculty of Sciences, Pécs

In the following presentation, research findings on the careers of alumni of the Henrik Wlisslock Student Society (WHSZ) are presented, with a focus on social mobility and inclusion. The role of the student society under study is highlighted in supporting students of disadvantaged backgrounds and/or Roma students. In this support system, tutors play a special role in promoting students' success and social inclusion. In this presentation, I will focus on the complexity of tutoring activities and their positive impact on students' educational mobility. The presentation will focus on the importance of tutor-student interactions. The research was carried out on the occasion of the 20th anniversary of the WHSZ. The period of data collection was between November 2022 and February 2023 and included a total of 50 participants (22 men and 28 women) who participated in face-to-face or online interviews. The results highlight the role of tutors (as mediators) in promoting educational mobility and social inclusion. The research highlights the positive impact of tutor support on students' academic progress and social inclusion. These findings underline the importance of the role of tutors in educational institutions in helping disadvantaged and/or Roma (university) students to succeed in school.

Keywords: **tutoring support, educational mobility, resilience, student-teacher relationship, inclusion**

EGYETEMISTA HALLGATÓK TÁRSASJÁTÉK-KULTÚRÁJA

Szerző: **LAMPEK SZ. Bettina**, I. évfolyam (lampek.sz.bettina@gmail.com)

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar „Oktatás és Társadalom”
Neveléstudományi Doktori Iskola, Pécs

Témavezető: **Dr. PRISZTÓKA Gyöngyvér** egyetemi docens

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Sporttudományi és Testnevelési Intézet,
Sportelméleti és Sportszervezési Tanszék, Pécs

Az utóbbi években a társasjátékok iránti érdeklődés jelentős fejlődést mutat a rekreáció egyik közkedvelt formájaként (Ehrenfeld 2022). A társasjáték egy olyan tanulási eszközként szolgál, amely a magas élményfaktoron keresztül, az aktuális ingerküszöbhez megfelelően igazodik (Mamaril, 2019). A kognitív képességek (pl. problémamegoldás, a logikus gondolkodás, kreatív alkotóerő, kommunikáció) észrevétlenül, játszva kerülnek fejlesztésre (Ramani és Siegler, 2008). Kutatásunk első részében – pilot study keretein belül – célunk egyetemista hallgatók társasjátékozási szokásainak felmérése. Vizsgálatunkban a 25 kérdésből álló, online kérdőív segítségével egyetemista hallgatók (N= 101; életkor: 24,95±7,75 év; 62 férfi/39

nő) társasjáték-szokásait vizsgáltuk. A korábbi kutatásokra alapozott kérdések középpontjában a társasjátékkultúrában való tájékozottság áll. Megállapítottuk, hogy már gyermekkorban közkedvelt a társasjátékozás, amely a későbbi életszakaszokban is a szabadidőeltöltés szerves részét képezik. A társasjátékozás mint élményalapú kapcsolódás gyakori rekreációs időtöltés egyetemisták körében, amelynek a szociális kompetenciákra is pozitív hatásai vannak.

Kulcsszavak: társasjáték, szabadidő, egyetemi hallgatók

EXAMINING BOARD GAME HABITS AMONG UNIVERSITY STUDENTS

Author: **Bettina SZ. LAMPEK**^{1,2}, first-year student (ladybettytaylpr@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Gyöngyvér PRISZTÓKA**¹, associate professor

Institutions: ¹University of Pécs, Faculty of Science, Institute of Sport Science and Physical Education, Pécs;

²University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Education and Society Doctoral School of Education, Pécs

In recent years, interest in board games has shown a significant development as a popular form of recreation (Ehrenfeld 2022). The board game serves as a learning tool that adapts to the current stimulus threshold through the high experience factor (Mamaril, 2019). Cognitive abilities (e.g. problem solving, logical thinking, creative creativity, communication) are developed unnoticed by playing (Ramani and Siegler, 2008). In the first part of our research – within the framework of a pilot study – we aimed to analyse the board game habits of university students. In the questionnaire-based study, we examined the board game habits of university students (N= 101, 24.95±7.75 years old, 61.4% male and 38.6% female) using an online questionnaire consisting of 25 questions. Based on previous research, self-edited questions focus on awareness of board game culture. During our research, we established that board games are already popular in childhood, and are also an integral part of the later stages of life as part of appropriate leisure time. Board games as an enjoyable relaxation is a common recreational activity among university students, which has positive effects on social competence.

Keywords: board game, free time, university students

FENNTARTÓVÁLTÁS A 2000-ES ÉVEK ELEJÉN (Egy általános iskola veszélyforrása)

Szerző: **HAJDU Noémi** doktorandusz, I. évfolyam (hajdu.noemi@pte.hu)

Témavezető: **Dr. ANDL Helga**, adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Neveléstudományi Intézet,

Oktatás és Társadalom Neveléstudományi Doktori Iskola, Pécs

Dolgozatomban egy több mint három évtizedet (1990–2023) felölelő kutatás egy szegmensével foglalkozom, ahol egy általános iskola fenntartóváltását veszem górcső alá a 2000-es években. A többcélú kistérségi társulások (TKT-k) megal-

kulásukkor azoknak az intézményeknek nyújtottak mentőövet – közoktatási viszonylatban –, melyek létszámproblémák miatt létükért küzdöttek. Létrejövetelükkor kérdéses volt, hogy valóban sikeres lehet-e az így megalakuló oktatásszervezés. Sok esetben az iskolák kényszer hatására csatlakoztak – így volt ez a Drávamenti Körzeti Általános Iskola Darányi Tagiskolájával is, mely kutatásom terepe. Bár az intézmény a TKT-ba lépés idején (2007) jól működő iskolaként volt számon tartva, mégis kötelezték őket a fenntartóváltásra. Ennek hatására az iskola autonómiája csökkent, hiszen a központi, döntéshozó intézmény sem a darányi lett. Interjúkkal, valamint oktatásstatistikai adatok elemzésével bizonyítható, hogy a vizsgált intézményre negatív hatással volt a többcélú kistérségi társuláshoz való csatlakozás, mely közvetetten ugyan, de az iskola hanyatlásához vezetett.

Kulcsszavak: fenntartó, oktatáspolitikai, többcélú kistérségi társulás

CHANGE IN MANAGEMENT IN THE EARLY 2000S (A source of danger for a primary school)

Author: Noémi HAJDU, first-year doctoral student (hajdu.noemi@pte.hu)

Supervisor: Dr. Helga ANDL, assistant professor

*Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of Education,
Education and Society Doctoral School of Education, Pécs*

In my thesis, I deal with a segment of a research covering more than three decades (1990–2023), where I scrutinize the change of management of an elementary school in the 2000s. When the multi-purpose micro-regional associations were established, they provided a lifeline – in terms of public education – to those institutions that were struggling for existence due to problems related to student population. When the multi-purpose micro-regional associations were created, it was questionable whether the educational organization created in this way could really be successful. In many cases, the schools felt pressure to join – this was also the case with the Darányi Member School of the Drávament District Primary School, the field of my research. Although the institution was considered to be a well-functioning school at the time, it joined the multi-purpose micro-regional association (2007), and was still obliged to change management. As a result, the autonomy of the school decreased, since the central, decision-making institution did not become the school of Darány. Through interviews and the analysis of educational statistical data, it can be proven that joining the multi-purpose sub-regional association had a negative impact on the examined institution, which indirectly led to the decline of the school.

Keywords: maintenance, education policy, multi-purpose subregional association

GYÓGYPEDAGÓGIAI NEVELŐINTÉZET ALAPÍTÁSA BARANYA MEGYÉBEN (1955–1956)

Szerző: **HODÁSZ Kata**, I. évfolyam (hodaszkata1309@gmail.com)

Témavezető: **Dr. habil. MOLNÁR-KOVÁCS Zsófia** tanszékvezető adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar,
„Oktatás és Társadalom” Neveléstudományi Doktori Iskola, Pedagógiatörténet és Nevelésfilozófia Program, Pécs

1955 szeptemberében bentlakásos gyógypedagógiai nevelőintézet létesült Baranya megye és Pécs város fogyatékossgal élő gyermekeinek befogadására. A dolgozat a pécsi Állami Gyógypedagógiai Nevelőintézet megszervezésének előzményeit és körülményeit, működésének első évét mutatja be. A kutatás – eddig feltáratlan intézményi dokumentumok, levéltári források alapján – célul tűzte a pécsi Állami Gyógypedagógiai Iskola, majd (1955-től) Gyógypedagógiai Nevelőintézet teljes (1946-1966 közötti) történetének feltárását. A dolgozat az intézet második jelentős szakaszának kezdetét, az 1955 és 1956-os évet járja körül. A kutatási kérdések az értelmi fogyatékossgal élő gyermekek iskoláztatása, a nevelőintézet létesítésének eseménytörténeti jellegű feltárása, az intézmény oktató-nevelő munkájának feltérképezése, valamint az országos történelmi események hatásának vizsgálata mentén körvonalazódnak. A vizsgálat elsősorban primer forrásokon alapul, melyek lelőhelye a Magyar Nemzeti Levéltár Baranya Vármegyei Levéltára. A források feldolgozásánál a hagyományos megértő módszer alkalmazása, a forrás-, dokumentum- és szakirodalom-elemzés módszere kerül előtérbe. A kutatási eredmények által képet kapunk a fogyatékossgal élő gyermekek intézményes nevelésének mérföldköveiről, az iskola és az internátus mindennapjairól, a Baranya megyei Áttelepítő Bizottság és Nevelési Tanácsadó munkájáról, valamint az 1956-os forradalom és szabadságharc iskolát érintő hatásairól.

Kulcsszavak: **gyógypedagógia-történet, iskolatörténet, 20. század, Baranya megye, értelmi fogyatékossg**

THE FOUNDATION OF A SPECIAL-EDUCATION BOARDING SCHOOL IN BARANYA COUNTY (1955-1956)

Author: **Kata HODÁSZ**, first-year student (hodaszkata1309@gmail.com)

Supervisor: **Dr. habil. Zsófia MOLNÁR-KOVÁCS**, adjunct department head

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities, Education and Society Doctoral School of Education, Pécs

In September 1955, a boarding school for children with disabilities was established in Baranya County and the city of Pécs. This paper gives an overview of the background and circumstances of the establishment of the State Institute for Special Education in Pécs, and the first year of its operation. The aim of the research is to reveal the complete history of the State School of Special Education (from 1955), followed by the Special Education Boarding School (from 1946 to 1966),

discovering the beginning of the second significant period of the school, between 1955 and 1956. The main research questions are outlined along the lines of the schooling of children with intellectual disabilities, the historical background of the institution's establishment, the educational work of the institution and the impact of national historical events. The analysis is based mainly on primary sources from the Hungarian National Archives of Baranya County. In the processing of the sources, the traditional method of understanding, the method of source, document and literature analysis will be applied. The research findings provide a better understanding of the milestones of the institutional education of children with disabilities, the everyday life of the school and the boarding school, the work of the Baranya County Resettlement Committee and the Educational Counselling Centre, as well as the impact of the 1956 Revolution and the 1956 War of Independence on schools.

Keywords: special education history, school history, 20th century, Baranya county, intellectual disability

ISKOLÁKBAN ÉS EGYESÜLETEKBEN ALKALMAZOTT NEGATÍV, „FEKETE” PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK ÉS AZOK HATÁSAINAK VIZSGÁLATA

Szerző: **NAGY Attila**, II. évfolyam (nagyattila10.na@gmail.com)

Témavezető: **Dr. NÉMETH Zsolt** egyetemi docens

Intézmény: PTE BTK Oktatás és Társadalom Neveléstudományi Doktori Iskola, Pécs

Célkitűzésünk az volt, hogy a korábban általunk készített kérdőívből kinyert adatok további elemzésével az edzők és sportolók között zajló interakciók közben megjelenő rossz pedagógiai módszerek negatív hatásait és következményeit vizsgáljuk iskolákban, illetve sportegyesületekben.

125-en töltötték ki az általunk készített online kérdőívet. A felszínre került adatok között összefüggéseket kerestünk. Az elemzéseket részben az SPSS statisztikai programmal végeztük.

A helyszínek tekintetében a kutatásból kiderült, hogy ugyan a testnevelés órákon történt leggyakrabban negatív pedagógiához köthető eset, mégis, ha a többi tanórán történteket, mint nem mozgásos tárgyakat együtt vizsgáljuk, akkor elmondható, hogy megfordul az arány, hiszen csaknem a duplája az ezen órákról felidézett sérelmek száma.

Az iskolatípusokról azt tudtuk meg, hogy több, mint kétszer annyian idéztek fel általános iskolában történt eseteket, mint középiskolában vagy egyetemen elszenvedetteket. A sportágak tekintetében a csapatsportokban érte a megkérdozteteket a legtöbb atrocitás, azonban hasonló számban fordult elő sérelem az olyan zenéhez is köthető sportágakban, mint az RG vagy az Aerobic. Meg kell jegyeznünk, hogy a kitöltők között olyanok is voltak, akik nem tudtak felidézni egyetlen negatív, fekete pedagógiához köthető eseményt sem (35,2%).

Kulcsszavak: ártó pedagógia, negatív hatás, tanár, diák, edző, sportoló, interakció

EXAMINATION OF NEGATIVE “BLACK” PEDAGOGIC METHODS USED IN SCHOOLS AND ASSOCIATIONS AND THEIR EFFECTS

Author: **Attila NAGY**, second-year student (nagyattila10.na@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Zsolt NÉMETH**, university associate professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities, Education and Society Doctoral School of Education, Pécs

Our goal was to further analyse the data extracted from the questionnaire we prepared earlier, to further investigate the negative effects and consequences of bad pedagogic methods that appear during the interactions between teachers and their students in schools, and coaches and their athletes in sports clubs.

125 people filled out our online questionnaire, from which we looked for correlations between the data that surfaced. The analyses were partially carried out using the SPSS statistical program.

Regarding the locations, the research revealed that although physical education classes are the most frequent cases related to negative pedagogy, if we examine the events in other classes, such as “non-moving” subjects, as opposed to physical education, it can be said that the ratio is reversed, since in these classes, the number of grievances recalled is almost double. Regarding the types of schools, it was revealed that more than twice as many people recalled incidents that happened in elementary school than those that happened in high school or university. In terms of sports, the most atrocities happened to those interviewed in team sports, but a similar number of injuries occurred in sports related to music, such as RG or Aerobics. It should be noted that among the respondents, there were also those who could not recall any negative events related to black pedagogy (35.2%).

Keywords: **harmful pedagogy, negative impact, teacher, student, coach, athlete, interaction**

NYELVTÖRTÉNETI ISMERETEK A SZERBIAI ÁLTALÁNOS ISKOLÁK OKTATÁSI DOKUMENTUMAIBAN ÉS A NYOLCADIKOS TANKÖNYVBEN

Szerző: **HUSZÁR Anna**, IV. évfolyam (panni.h1204@gmail.com)

Témavezető: **Dr. HORVÁTH FUTÓ Hargita** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A nyelvtörténet fontos részét képezi a nyelvi alapműveltségnek, illetve részben a magyar kultúra ismeretének is jelentős építőköve. Magyar nyelv és irodalom tantárgyból a vajdasági magyar ajkú tanulók általános és középiskolai tantervének szerves részét alkotják a nyelvtörténeti ismeretek.

A dolgozat azt vizsgálja, a magyar nyelvtörténet tanítása kapcsán a vajdasági magyar nyelvű tagozatok nyolcadik osztályában milyen ismereteket szereznek a tanulók nyelvünk történetéről, kitér a nyelvtörténet tanításának módszereire, illetve azok felhasználhatóságára a második oktatási cikluson belül. A kutatás rövid betekintést kínál az általános iskola második ciklusa végére kidolgozott oktatási szabványokba, s összegzi, milyen készségek várhatóak el a tanulóktól. A dolgozat felvázolja, hogyan épül be a nyelvtörténeti anyag a nyolcadikos tantervbe, s mik az oktatásával kapcsolatos célok. Ennek függvényében elemzi a Pásztor-Kicsi Mária és Rokvić Erzsébet-féle, 2022-ben a nyolcadik osztályosok számára kiadott magyar nyelvtankönyvet az alábbi szempontok alapján: milyen témaköröket dolgoznak fel nyelvtörténetből, és milyen kiegészítő anyaggal látják el a diákokat a tananyag minél hatékonyabb elsajátítása érdekében.

Kulcsszavak: **nyelvtörténet, oktatás, tudásszabvány, kimenetek, tankönyvelemzés**

KNOWLEDGE OF LANGUAGE HISTORY IN SERBIA'S GRADE SCHOOLS' EDUCATIONAL DOCUMENTS AND IN THE COURSEBOOK FOR EIGHTH- GRADERS

Author: **Anna HUSZÁR**, fourth-year student (panni.h1204@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Hargita HORVÁTH FUTÓ**, professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

Language history is an important part of basic language skills, and it is also a significant building block of the knowledge of Hungarian culture. Knowledge of language history is an integral part of the Hungarian language and literature subject in the primary and secondary school curriculum for Hungarian-speaking students in Vojvodina. The thesis examines the knowledge the eighth-grade students of Hungarian-language classes in Vojvodina acquire in connection with the history of our language; it covers the methods of teaching language history and their applicability during the second cycle of education. The thesis provides a brief insight into the educational standards developed for the end of the second cycle of elementary school, it summarizes the skills that can be expected from the students. The thesis outlines how language history material is integrated into the eighth-grade curriculum, and also the goals related to its education. Depending on this, it analyses the Hungarian grammar book published in 2022 by Mária Pásztor-Kicsi and Erzsébet Rokvić for eighth-graders, based on the following aspects: the topics that are covered in connection with language history, and the additional materials provided to the students in order to master the curriculum as efficiently as possible.

Keywords: **language history, education, standard of knowledge, outputs, textbook analysis**

STEM VAGY SEM? (Egy elméleti áttekintés a természettudományos tantárgyak népszerűségéről fiatalok körében)

Szerző: **MECSERIK Vivien**, I. évfolyam, mesterképzés (mecserikvivien2@gmail.com)

Témavezető: **JUHÁSZ KOVÁCS Cintia**, egyetemi tanársegéd

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Az utóbbi időben egyre többet lehet hallani arról, hogy a fiatalok nem mutatnak nagy érdeklődést a STEM tantárgyak iránt. Az alacsony érdeklődésnek számos negatív következményei lehetnek, melyek elsősorban gátolhatják a tudomány és a gazdaság fejlődését.

Elméleti tanulmányomban a STEM tantárgyak iránti félelemmel, e félelem lehetséges kiváltó okaival foglalkozom. Különös hangsúlyt fektetek az oktatásban felmerülő, ismétlődő problémákra, amelyek hozzájárulnak a fiatalok természettudományos gondolkodásának torzításához. Mindemellett egy átfogó képet szeretnék adni a STEM tantárgyak reputációjáról a fiatalok körében.

Dolgozatom végén javaslatokat teszek a szakirodalom szerinti legproblémásabb tantárgyak iránti érdeklődés felkeltésére, illetve a megfelelő hozzáállás javításának lehetőségeire az oktatásban.

Kulcsszavak: **STEM, tudomány, természettudományos gondolkodás, oktatás**

THE STEM PROBLEM (A theoretical overview of the popularity of science subjects among young people)

Author: **Vivien MECSEKRIK**, first-year-master's student (mecserikvivien2@gmail.com)

Supervisor: **Cintia JUHÁSZ KOVÁCS**, university teaching assistant

Institution: University of Novi Sad, Hungarian Language Teacher Training Faculty, Subotica;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Lately, we can hear more and more about the fact that young people do not show much interest in STEM subjects. Low interest can have many negative consequences, which can primarily hinder the development of science and the economy.

In my theoretical study, I deal with the fear of STEM subjects and the possible root causes of this fear. I place particular emphasis on recurring problems in education that contribute to the distortion of young people's scientific thinking. In addition, I would like to give a comprehensive picture of the reputation of STEM subjects among young people.

At the end of my thesis, I will make suggestions for arousing interest in the most problematic subjects, in accordance with the literature, as well as the possibilities for improving the appropriate attitude in education towards the sciences.

Keywords: STEM, science, scientific thinking, education

FIGYELEMHIÁNYOS HIPERAKTIVITÁS-ZAVARRAL KÜZDŐ GYERMEKEK TANULÁSÁNAK MEGSEGÍTÉSE A MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM ÓRÁKON

Szerző: **SAMU Lilla, Mgr.** II. évfolyam (samu.lilla.94@gmail.com)

Témavezető: **PaedDr. TÖRÖK Tamás**, PhD. egyetemi tanár

Intézmény: Selye János Egyetem, Tanárképző Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék,

Magyar nyelv és irodalom – Hitoktatás tanulmányi Szak, Komárom

A TDK-dolgozat fő témája a figyelemhiányos hiperaktivitás-zavarral küzdő gyermekek tanulástámogató módszereinek rendszerezése, a magyar nyelv és irodalom órákon használható lehetőségek feltárása. Kutatásom célja bemutatni a figyelemhiányos hiperaktivitás-zavart, mint napjaink egyre gyakoribb oktatási-nevelési- tanulási nehézségét.

A szakirodalmi háttér áttekintését a figyelemhiányos hiperaktivitás-zavar meghatározásával, tünetegyüttesének bemutatásával kezdem. Ezt követően a kialakulás okai, biológiai magyarázata, vezető tünetek, típusok és súlyossági szintek kifejtése következik. Ezt követően ismertetem az érintett gyermekek képességstruktúráját, diagnosztikáját, közoktatásban elfoglalt helyét, ellátásának és fejlesztésének eddig ismert lehetőségeit. A jelenlegi gyakorlókönyvek feladatainak kategorizálása, csoportosítása, rendszerezése után a magyar nyelv és irodalom tantárgyak Magyar Nemzeti Alaptanterveinek (NAT) követelményeit mutatom be 5-8. osztályos tanulók esetében.

A dolgozat második részében kifejtem a kutatás céljait, fő kérdéseit. Összevetem az említett tantárgyak tanmenetét, tematikáját és céljait a figyelemhiányos hiperaktivitás-zavarral küzdő gyermekek számára nehézségeket okozó területekkel, feladattípusokkal.

Szemléltetem a szakirodalmi áttekintés és a NAT alapján kidolgozott feladatokat és munkaformákat. Ezek által az érintett gyermekek hatékonyabban tudják elsajátítani a tananyagot és a magyar nyelv és irodalom órákon felépítjük támasztott követelményeknek sikeresebben tudnak eleget tenni. Ismertetem a kutatási minta kiválasztását, a feladatok részvevőkhöz való eljuttatásának menetét, eredményeit.

A dolgozat végén található összegzés a kutatási célok megvalósulásáról, tapasztalataimról, a résztvevő pedagógusoktól kapott visszajelzésekről szól.

Kulcsszavak: figyelemhiányos hiperaktivitás-zavar, Magyar Nemzeti Alaptanterv, magyar nyelv-és irodalom óra

Társadalomtudományok III.

A BORDERLINE SZELF-SZERVEZŐDÉS ÉS A NYELV KAPCSOLATA

Szerző: **VÉG Dorina Mirtill**, III. évfolyam (vegdorina@gmail.com)

Témavezető: **HEROLD Márton**, PhD hallgató (PTE KK Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika)

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Pszichológia Intézet,
Általános és Evolúciós Pszichológia Intézmény, Pécs

Tanulmányomban a borderline személyiségzavarral rendelkező egyének szelf-szerveződését vizsgálom, illetve hogy én-narratíváikban milyen nyelvi megnyilvánulások kísérik ezt a diagnózist. Egy olyan dramatikus személyiségzavarról van szó, amely igen összetett kórképpel rendelkezik. Esetében gyakori a magas fokú komorbiditás (pl. hangulati zavarok, függőség, szorongásos zavarok, ADHD).

A populáció meglehetősen heterogén, ezért diagnosztikája gyakran nehézségekbe ütközik. Azonban a jellemző tünetei (fragmentált énkép, identitásdiffúzió, instabil érzelmi állapot, hangulatingadozás, impulzivitás, ürességérzet) megjelenhetnek az érintettek írott, vagy beszélt nyelvhasználatában: önjellemzéseikben, elbeszéléseikben, dialógusaikban. Megvizsgáltam az eddigi kutatási eredményeket, különös figyelmet fordítva nem csupán a tartalmi elemekre, de a nyelvi megformáltságra, a lexikális, szintaktikai és a szentimentális jellegekre is. A kiterjedt szakirodalmi feldolgozás azt mutatja, hogy a borderline személyiségzavarral rendelkező személyek nyelvhasználat a normális mintától valóban eltér. Megfigyelhetőek a DSM-5-ben lejegyzett kórkép sajátosságai, illetve a Kernberg féle tárgykapcsolati elmélet identitás-jellemzése.

Összességében, a nyelvi, és narratív markerek megfigyelése, amelyre a kutatás folytatásaképpen vállalkoztam, hozzáadhat a differenciáldiagnosztikához és segítséget nyújthat a terápiás folyamatról való visszajelzésben.

Kulcsszavak: **borderline személyiségzavar, szelf-szerveződés, nyelvi markerek**

THE CONNECTION BETWEEN BORDERLINE SELF-ORGANIZATION AND LANGUAGE

Author: **Dorina MIRTILL VÉG**, third-year student (vegdorina@gmail.com)

Supervisor: **Márton HEROLD**, psychologist, PhD student (University of Pécs, Psychology and Psychiatry Clinic, Pécs)

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of Psychology,
General and Evolutionary Psychology, Pécs

In my study, I investigate the self-organization of individuals with borderline personality disorder. In addition, I investigate the linguistic manifestations of this diagnosis throughout their self-narratives. Borderline personality disorder is a

dramatic personality disorder with a very complex pathology. It is characterised by a high degree of comorbidity (e.g. mood disorders, addiction, anxiety disorders, ADHD).

The population is rather heterogeneous and therefore its diagnosis is often difficult. However, the characteristic symptoms (fragmented self-image, identity diffusion, emotional instability, mood swings, impulsivity, sense of emptiness) may be present in the written or spoken language of the affected persons: self-characterisation, narratives, dialogues. I have examined the results of previous research, paying particular attention not only to the content, and narrative elements but also to the linguistic form, lexical, syntactic, and sentiment features. The extensive literature review shows that the use of language of individuals with borderline personality disorder does differ from the normal population. The characteristics of the disorder as written in DSM-5 and the identity characterization of Kernberg's object relations theory can be observed.

Summing up, the observation of linguistic and narrative markers, which I undertake as a continuation of this research, may contribute to differential diagnosis and can be a helpful tool to extract information concerning the therapeutic process.

Keywords: **borderline personality disorder, self-organization, language markers**

A NÁRCISZTKUS SÉRÜLÉS RIZIKÓTÉNYEZŐI ÉS PROTEKTÍV FAKTORAI

Szerző: ÜBELACKER Benjamin, III. évfolyam (ubelackerbenjamin@gmail.com)

Témavezető: HAPP Zsuzsa

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Pszichológia Tanszék, Pécs

TDK-dolgozatom fő témája azon koragyermekkori sérülés, mely számos pszichopatológia, úgy a nárcisztikus személyiség kialakulásában is szerepet játszik. A nárcisztikus sérülések elkerülését lehetővé tevő, Winnicott nyomán „elég jó szülő” koncepcióját (mentalizáció, szülői affektusszabályozás és érzelemtükrözés) Gergely György és Peter Fonagy elméletei alapján határoztam meg. A dolgozatban a korábbi klasszikus elméletalkotók elgondolásait figyelembe véve taglalom a nárcisztikus sérülések kialakulásának lehetséges okait és az azok ellen védő tényezőket.

A kutatásom célja egy minél teljesebb képet felvázolni azon korai és fiatal gyermekkori viselkedésekről (mind a gyermek és szülő vonatkozásában), melyek meghatározzák a lelki fejlődés nárcisztikus sérülésének tényezőit.

A kutatás célja, hogy egy elméleti áttekintésen túl, a pszichológián belül megjelölje a kisgyermekkorban a nárcisztikus sérülések feltételeit.

A vizsgált anyag a klasszikus pszichoanalízisen át a modern pszichoanalízisig, a kognitív szemléletű mentalizáción és tükrözésen alapuló elméletekig tart. A kutatás csupán elméleti és szöveges anyagokat eszközöl, így az részben a vetekedő elméletek egymással való szembeállítását, ütköztetését célozza meg.

Kulcsszavak: **mentalizáció; pszichoanalízis; szelf; nárcisztikus sérülés**

AZ EMPÁTIA KAPCSOLATA A POZITÍV ÉS A NEGATÍV AFFEKTIVITÁSSAL VAJDASÁGI MINTÁN

Szerző: **BALÁZS Beáta**, II. évfolyam (balazs1959beata2004@gmail.com)

Témavezető: **Dr. GRABOVAC Beáta** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Társadalom- és Humántudományi Tanszék, Szabadka

Dolgozatom témája az empátia és a pozitív, valamint a negatív affektivitás közötti kapcsolat feltárása vajdasági mintán, valamint a nemi különbségek vizsgálata.

Kutatásomban Baron-Cohen (2006) Empátiahányados kérdőívét és Watson és munkatársai Pozitív és negatív affektivitás skálájának magyar változatát használtam. Kutatásomban 276 vajdasági magyar felnőtt személy vett részt.

Eredményeink szerint nemi különbségeket találtunk az empátiában, valamint trendszerű hatást a pozitív affektivitás szintjén. Emellett az empátia és a pozitív affektivitás között pozitív a kapcsolat.

Kulcsszavak: **empátia, affektivitás, korreláció**

THE RELATIONSHIP BETWEEN EMPATHY AND POSITIVE AND NEGATIVE AFFECTIVITY IN A VOJVODINIAN SAMPLE

Author: **Beáta BALÁZS**, second-year student (balazs1959beata2004@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Beáta GRABOVAC**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Hungarian Language Teacher Training, Department of Social Sciences and Humanities, Subotica

The topic of my paper is the relationship between empathy and positive and negative affectivity in a Vojvodinian sample, as well as the examination of gender differences related to these two variables.

In my research, I used Baron-Cohen's (2006) Empathy Quotient and the Hungarian version of Watson et al.'s Positive and Negative Affectivity Scale. The participants were 276 Hungarian adults from Vojvodina.

According to our results, we found gender differences in empathy, as well as a trend-like effect regarding positive affectivity. In addition, there is a positive relationship between empathy and positive affectivity.

Keywords: **empathy, affectivity, correlation**

AZ ÉRZELEMFELISMERÉS KOGNITÍV ÉS SZOCIÁLIS TÉNYEZŐI

Szerző: **SZESZÁK Nóra**, BA III. évfolyam, (noraszeszak@gmail.com)

Témavezető: **BALI Cintia**, tanársegéd;

PACZUR Hanna, tanársegéd

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Pszichológia Intézet, Pécs

Az érzelmefelismerés képessége egész életünk során fejlődik. Az érzelmefelismerést leginkább meghatározó tényezők a korai tapasztalatok, valamint a gyermekkorban elsajátított kognitív képességek.

Az érzelmefelismerés képességét mérő kutatások nagy része a gyerekekkel foglalkozik, viszont a pontosabb fejlődési stádiumok megállapítása miatt fontosnak tartom megvizsgálni a fiatal felnőttek korcsoportját is. Az érzelmefelismerés és -értelmezés képességének elsajátítása nagyrészt gyermekkorban történik, ezért az elsődleges szociális közeg (családi környezet) jelentős mértékben meghatározza, hogy hogyan és milyen mértékben fejlődik a gyermek kognitív képessége. A beszéd tanítása során különböző társadalmi csoportokban úgynevezett *dajkanyelven* beszélnek a nevelők gyermekeikhez: túlzóan gesztikulálnak és magas hangon beszélnek, amely megkönnyíti a nyelvelsajátítás folyamatát. A *dajkanyelv*hez hasonlóan a nevelők a nem-verbális kommunikációhoz szükséges érzelm kifejezéseket is túlzó módon tanítják. A nem-verbális kommunikáció tanítását és tanulását Gergely és Watson tanulmányozza mélyrehatóan. Gergelyék Szociális Biofeedback modellje is jól mutatja, hogy milyen nagy szerepe van az elődleges gondozóknak a gyermek tanulásában.

Előadásomban arra keresem a választ, hogy az elsődleges gondozók tanítási és nevelési stílusa mennyiben határozza meg a gyermekek érzelmefelismerésének fejlődését, illetve, hogy az ebből adódó kognitív képességbeli eltérések fiatal felnőttkorban is megjelennek-e.

Kulcsszavak: **érzelmefelismerés, nevelési stílusok, arckifejezések**

COGNITIVE AND SOCIAL FACTORS OF EMOTION RECOGNITION

Author: **Nóra SZESZÁK**, third-year BA student, (noraszeszak@gmail.com)

Supervisor: **Cintia BALI**, assistant lecturer;

Hanna PACZUR, assistant lecturer

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of Psychology, Pécs

The ability to perceive emotions develops throughout our lives, but the most important determinants of emotion perception are the early experiences and the cognitive skills acquired in childhood. Most of the research on emotion recognition has focused on childhood, but in order to establish more precise developmental stages, I think it is important to examine the age group of young adults. The ability to recognise and interpret emotions is mostly acquired in childhood, and, therefore, the primary social environment (e.g. the family) is a major determinant of the way the child's cognitive ability develops. Most of the caregivers use "nanny language" to help their children acquire the cognitive skills for speaking. They gestic-

ulate exaggeratedly and speak in a high-pitched voice, which facilitates the process of language acquisition. The caregivers use the same method as “nursery language” for teaching the skills of non-verbal communication. They exaggerate the emotional expressions and mimic the baby’s emotion with gestures and sounds. The teaching and learning of non-verbal communication is studied by Gergely and Watson. Gergely and Watson’s Social-biofeedback model theory also illustrates the role of primary caregivers in a child’s learning. In my presentation, I will examine how the teaching and parenting style of primary caregivers determines the development of children’s emotion recognition and whether the resulting differences in cognitive abilities are also recognisable in young adulthood.

Keywords: emotion recognition, parenting styles, facial expressions

MENNYIRE SZORONGANAK MANAPSÁG AZ EGYETEMISTÁK? (A médiafogyasztás és a szociális szorongás kapcsolatának vizsgálata)

Szerző: **NAGY Anikó**, IV. évfolyam (anikonagy115@gmail.com)

Témavezető: **Dr. ERDŐS KAVECSÁN Györgyi**, főiskolai tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Szociológia Tanszék, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

115

A fiatalok közösségi médiában mutatott aktivitása az utóbbi évtizedekben nagyon népszerű téma a pszichológiában. Úgy tűnik, hogy a szorongás elválaszthatatlanul kapcsolódik a közösségi médiák használatához, és a közelmúltban megjelent cikkek egy része azt sugallja, hogy azon fiatalok, akik sokat használják a közösségi médiákat, szoronganak, amikor nem használják, akkor viszont a közösségi médiákhoz fordulnak, hogy csökkentsék ezt az „elvonási” szorongást. Ennek a „kettős szorongásos csapásnak” a mentális egészségre gyakorolt hatásai egyértelműek.

A kutatásunk során arra kerestük a választ, hogy az újvidéki egyetemistáknál hogyan alakul a kapcsolat a médiafogyasztás és a szociális szorongás között. Abból az alapfeltételezésből indultunk ki, hogy a közösségi média intenzívebb használata által növekszik az egyetemisták szociális szorongásának az intenzitása is.

A vizsgálatban (N=36) egyetemista vett részt. A válaszadók kora 19 és 26 év között mozgott, ahol a legtöbb válaszadó 20 éves volt (40%). A kutatás kérdőív formájában történt. A válaszadók először is néhány alapinformációt osztottak meg magukról, a közösségi médiához kötődő használati szokásokat, valamint a szorongáshoz kapcsolódó állításokat viszont öt-pontos Likert-skálán értékelték. Az első elemzéseink azt mutatják, hogy azon fiatalok, akik átlagos vagy magas szintű intenzitással használták a közösségi médiákat, magasabb eredményeket értek el a szociális szorongás kategóriájában is. A további eredmények részletes bemutatására a dolgozat keretein belül kerül sor.

Kulcsszavak: közösségi média, szociális szorongás, médiafogyasztás

HOW ANXIOUS ARE UNIVERSITY STUDENTS NOWADAYS? (Researching the relationship between media consumption and social anxiety)

Author: **Anikó NAGY**, fourth-year student (anikonagy115@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Györgyi ERDŐS KAVECSÁN**, professor of vocational studies in psychology

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Sociology, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The activity of young people on social media platforms has been a very popular topic in psychology in recent decades. Anxiety seems to be inseparably linked to social media use and a number of recent articles suggest that young people who use social media a lot experience anxiety when they are not using it, but turn to social media to reduce the "withdrawal" anxiety. The effects on mental health of this "double anxiety hit" are clear.

In the course of our research, we looked for the answer to how the relationship between media consumption and social anxiety develops among university students in Novi Sad. We started from the basic assumption that the more intense the usage of social media is, the more the intensity of university students' social anxiety increases.

University students (N=36) participated in the study. The age of the respondents ranged from 19 to 26 years, where most of the respondents were 20 years old (40%). The research was conducted in the form of a questionnaire. First, the respondents shared some basic information about themselves, their habits related to social media usage, as well as statements related to anxiety that were evaluated on a five-point Likert scale. Our first analyses show that young people who used social media at an average or high level of intensity also achieved higher results in the category of social anxiety. Further results will be presented in detail within the framework of the thesis.

Keywords: **social media, social anxiety, media consumption**

MENTÁLIS EGÉSZSÉG ÉS KAPCSOLATI ELÉGEDETTSÉG VAJDASÁGI FELNŐTT MINTÁN

Szerző: **KASZA Laura**, III. évfolyam (laurakasza13@gmail.com)

Témavezető: **Dr. GRABOVAC Beáta** egyetemi tanár

Intézmény: Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék; Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar,
Társadalom- és Humántudományi Tanszék, Szabadka;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Dolgozatom fő témája vajdasági adatközlők mentális egészsége, valamint a mentális egészség és a romantikus kapcsolattal való elégedettség összefonódásának vizsgálata. Kutatásom során abból az alapfeltételezésből indultam ki, hogy a

társas kapcsolatok meghatározzák a mentális egészséget és ennél fogva egy mély, intim kapcsolat még erőteljesebben kihat rá. Kutatásomban vajdasági magyar felnőtt férfiak és nők (N = 93) mentális egészséget vizsgálom a Magyarországon kifejlesztett Mentális Egészség Teszttel (MET, Vargha és mtsai., 2020) és azt is feltérképezem, hogy ezzel kapcsolatban áll-e a kapcsolati elégedettség. Eredményeink szerint a kapcsolati elégedettség a jólléttel korrelál jelentősen, amely alapvetően meghatározza a mentális egészséget.

Kulcsszavak: **mentális egészség, férfiak, nők, romantikus kapcsolat minősége**

MENTAL HEALTH AND RELATIONSHIP SATISFACTION IN A VOJVODINIAN ADULT SAMPLE

Author: **Laura KASZA**, third-year undergraduate student (laurakasza13@gmail.com)

Supervisor: **Dr Beata GRABOVAC**, associate professor

Institution: University of Novi Sad, Hungarian Language Teacher Training Faculty, Subotica;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

The main topic of my work is the mental health of Vojvodinian participants, as well as the examination of the relationship between mental health and the satisfaction with romantic relationships. In my research, my basic assumption is that social relationships determine mental health and therefore a deep, intimate relationship can have an even stronger effect on it. In my research, I examine the mental health of adult Hungarian men and women (N = 93) in Vojvodina using the Mental Health Test (MET, Vargha et al., 2020) developed in Hungary, and I also map whether relationship satisfaction is related to it. According to our results, relationship satisfaction significantly correlates with well-being, which basically determines mental health.

Keywords: **mental health, men, women, romantic relationship quality**

VAJDASÁGI ÖSSZEFONÓDÁSOK A SÖTÉT ÉS A VILÁGOS VONÁSOK KÖZÖTT

Szerző: **KÁLMÁN Barbara**, IV. évfolyam (kalmanbarbie@gmail.com)

Témavezető: **Dr. GRABOVAC Beáta** egyetemi tanár; **dr. SAMU János** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Társadalom- és Humántudományi Tanszék, Szabadka;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Dolgozatom témája a sötét és világos vonások közötti kapcsolat feltárása vajdasági mintán. A világos vonások közé tartozik a kantianizmus, a humanizmus és az emberiségbe vetett hit. Ezek a vonások különböző mértékben és összetételben

jelenhetnek meg az egyéneknél. A sötét vonások közé tartozik a machiavellizmus, a szubklinikai nárcizmus és pszichopátia. Kutatásomban a Rövid Sötét Hármas skálát (SD-3-HU) kérdőívet és a Világos Triád skála magyar fordítását használtam. A felmérésben 81 vajdasági magyar felnőtt személy vett részt.

Eredményeink szerint a sötét vonások között pozitív a kapcsolat, ugyanígy a világos vonások között is, viszont a világos és a sötét vonások között főként negatív.

Kulcsszavak: sötét vonások, világos vonások, korreláció, vajdasági minta

VOJVODINIAN RELATIONS BETWEEN DARK AND LIGHT TRAITS

Author: **Barbara KÁLMÁN**, fourth-year student (kalmanbarbie@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Beáta GRABOVAC**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Hungarian Language Teacher Training, Department of Social and Human Sciences, Subotica;

Hungarian College of Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

118

The topic of my paper is the relationship between dark and light traits in a Vojvodinian sample. Light traits include Kantianism, humanism and belief in humanity. These traits can manifest in individuals to varying degrees and have diverse compositions. Dark traits include Machiavellianism and subclinical narcissism and psychopathy. In my research, I used the Short Dark Triad scale (SD-3-HU) and the Hungarian translation of the Light Triad scale. The sample included 81 Vojvodinian Hungarian adult individuals. Our results indicate a positive relationship among dark traits, as well as among light traits, but mainly negative relationships between light and dark traits.

Keywords: dark traits, light traits, correlation

VÁLASZD A TÁNCOT, VÁLASSZ EGY TÁNCOT!

Szerző: **MOLNÁR Ákos**¹, PhD hallgató, III. évfolyam, (molnar.akos@gamma.ttk.pte.hu)

Témavezető: **PRISZTÓKA Gyöngyvér**², egyetemi docens

Intézmény: ^{1,2}Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, OTNT Doktori Iskola, Pécs;

²Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Sporttudományi és Testnevelési Intézet, Pécs

A mai modern és felgyorsult világ digitalizált technológiai változásai és forradalmasított újításai országhatártól függetlenül globális folyamatokat generáltak a társadalomban. Az emberi gondolkodásmód rendszerszintű változása figyelhető meg, új trendek, nézőpontok és társas nexusok érvényesülnek, melynek következtében új, digitálisan bedrótozott generáció jött létre. Az oktatási rendszerben történő innovatív megújítás és megújulás – amely adekvátan reflektál a megváltozott

társadalmi igényekre – létfontosságú, így az iskolai testnevelés oktatásában a módszertani struktúraváltás és annak innovatív megközelítése idő- és szükségyszerű.

Vizsgálataink célja annak bizonyítása, hogy a tánc változatos mozgásrendszere élményközpontú, a fizikai aktivitásra ösztönző eszközként használható és eredményes az iskolai testnevelés megújításában. A most bemutatásra kerülő eredmények egy nagyobb, több részből álló komplex kutatás részét képezik. Jelen vizsgálat során felmértük, hogy a testnevelést oktató pedagógusok miként viszonyulnak az innovációhoz és a módszertani megújuláshoz. Megkérdeztük véleményüket a tánc praxisukban való megjelenéséről. Online kérdőívet alkalmaztunk, a mintát 422 testnevelést oktató pedagógus alkotta: 265 nő ($43 \pm 11,8$) és 157 ffi ($41 \pm 11,73$). A kapott eredmények validitása és a kutatásban történő felhasználhatósága érdekében egy- és többváltozós statisztikai eljárásokat alkalmaztunk (korreláció, T-próba, Cronbach-alfa). Eredményeink igazolják, hogy a vizsgálatba bevont pedagógusok akceptálják a szemléletmódváltás, a módszertani megújulás és az új mozgásformák integrálásának szükségességét. A tánc innovatív szerepét, élményszerző funkcióját, viselkedésszinkronizációs és a tanulók közötti szociális koherenciaérzet-erősítő hatását elismerik. Ugyanakkor a pedagógusok nagy része nem érzi magát szakmailag felkészültnek a táncos mozgásformák oktatására, ennek köszönhetően 64,2%-nál semmilyen formában nem jelenik meg a tánc a testnevelésórakon. A tánc belső nevelő ereje, személyiségformáló hatása, értékteremtő funkciója és kultúrárték-hordozó szerepe felbecsülhetetlen, így a táncoktatás nevelőértéke az iskolai testnevelésben nélkülözhetetlen.

Kulcsszavak: **tánc, innováció, generációs kulcs, iskolai testnevelés**

119

CHOOSE DANCE, CHOOSE A DANCE!

Author: **Ákos MOLNÁR**¹, third-year PhD student(molnar.akos@gamma.ttk.pte.hu)

Supervisor: **Gyöngyvér PRISZTÓKA**², associate professor

Institution: ^{1,2}University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Doctoral School of Education, Pécs;

²University of Pécs, Faculty of Science, Institute of Sport Sciences and Physical Education, Pécs

The digitalised technological changes and revolutionised innovations of today's modern and accelerated world have generated global processes in society, regardless of national borders. There is a systemic shift in human mindset, with new trends, perspectives and social nexuses, resulting in a new digitally wired generation. Innovative renewal and innovation in the education system is vital, and so a change in the methodological structure and innovative approach to teaching physical education in schools is timely and necessary. The aim of our research is to demonstrate that dance's varied movement system is experiential, can be used as a tool to encourage physical activity and is effective in renewing physical education in schools. The results presented here are part of a larger, multi-part complex study. This study assessed the attitudes of physical education teachers towards innovation and methodological innovation. We asked for their views on the integration of dance in their practice. An online questionnaire was used and the sample consisted of 422 PE teachers: 265 women ($43 \pm 11,8$) and 157 men ($41 \pm 11,73$). To ensure the validity of the results and their usability in the research, univariate and multivariate statistical procedures were used (correlation, T-test, Cronbach's alpha). Our results show that the teachers involved in the study accept the need for a change of approach, methodological innovation and the integration of new forms of

movement. They acknowledge the innovative role of dance, its experiential function, its synchronisation of behaviour and its impact on the sense of social coherence between students. However, a large proportion of teachers do not feel professionally equipped to teach dance as a form of movement, with 64.2% of teachers not including dance in any form in their PE lessons. The intrinsic educational power of dance, its personality-forming effect, its value-creating function and its role as a cultural asset are invaluable, making the educational value of dance teaching in school physical education indispensable.

Keywords: dance, innovation, generation key, school physical education

A KIÉGÉS ÉS MOTIVÁCIÓS SZINT VÁLTOZÁSA OSZTATLAN TESTNEVELŐTANÁR-KÉPZÉSBEN

Szerző: **SARUS Tamás**^{1,2}, I. évfolyam (sarustom6@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PRISZTÓKA Gyöngyvér**¹, egyetemi docens

Intézmény: ¹Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Sporttudományi és Testnevelési Intézet, Pécs

²Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Oktatás és Társadalom Neveléstudományi Doktori Iskola, Pécs

120

Kutatásunk három év (2019, 2021 és 2022) mérési eredményeit összegezi. Vizsgálatunk célja az volt, hogy felmérjük, hogyan alakulnak a pécsi testnevelő tanár és az edző szakos hallgatók kiégés és motivációs szintjei a képzés során.

Az adatok felvételére egy három részből összeállított kérdőívet alkalmaztunk. Az első rész szociodemográfiai, valamint a korábbi kitöltők anonim azonosítására szolgáló kérdéseket tartalmazott. A kérdőív második és harmadik része a Maslach Kiégés-teszt Hallgatói Változatából (MBI SS) és a Globális Motivációs Skálából (GMS-28) állt. A kérdőívet a Pécsi Tudományegyetem osztatlan testnevelő tanár és edző szakos hallgatói töltötték ki 2019 (N=160), 2021 (N=128) és 2022 (N=143) szeptemberében és októberében. Az összefüggések feltárására korrelációanalízist alkalmaztunk a Jamovi 1.1.7 statisztikai program felhasználásával.

Megismételt vizsgálatunk eredményei, minimális eltéréssel minden évben hasonló tendenciát mutatnak: a testnevelő tanárszakos hallgatók képzéssel kapcsolatos motivátlansága és cinizmusa növekszik, elégedettsége pedig csökken. Az utolsó tanév tanítási gyakorlata során több faktor értéke, így például a cinizmus szintje is kedvezőbb irányba változik.

Kulcsszavak: motiváció, kiégés, pedagógusképzés

THE CHANGE OF BURNOUT AND MOTIVATION LEVELS IN THE EDUCATION OF PE TEACHERS

Author: **Tamás SARUS^{1,2}**, first-year student (sarustom6@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Gyöngyvér PRISZTÓKA¹**, associate professor

Institution: ¹University of Pécs, Faculty of Science, Institute of Sport Science and Physical Education, Pécs

²University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Education and Society Doctoral School of Education, Pécs

The aim of our examination is to measure the motivation and burnout levels of the future PE teachers and trainers of the University of Pécs in order to find out if they experience any degree of decrease in their motivation, and increase in their burnout levels during their studies.

We used three questionnaires which were filled out in 2019 (n= 160), in 2021 (n=128), and in 2022 (N=143) by students from the University of Pécs. The first questionnaire contained simple questions about the students' satisfaction with their studies, and special questions meant to anonymously identify the fillers in order to compare the answers. The second one was the Maslach Burnout Inventory Students Survey (MBI SS). The last one was the Global Motivation Scale (GMS-28). The evaluation of the results was done by correlation analysis in the Jamovi statistical program.

The results of the examinations measured in 2022 were similar to those measured in 2019 and in 2021. In all three examinations, the higher the grade of the students, the higher their burnout levels and the lower their level of motivation, except in the last year of their studies, where the measures of these factors decreased.

Keywords: **motivation, burnout, teacher education**

A TESTNEVELÉS-OKTATÁS REFORMJAI MAGYARORSZÁGON ÉS SZERBIÁBAN

Szerző: **EIGNER Eszter**, IV. évfolyam (chesty8@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PRISZTÓKA Gyöngyvér**, egyetemi docens

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, „Oktatás és Társadalom” Neveléstudományi
Doktori Iskola, Pécs

Magyarországon a közoktatásban a testnevelés területe a 2012/2013-as tanévben került kiemelt pozícióba, amikor bevezették a mindennapos testnevelést. Ennek a megvalósítására és a sokszínűséget biztosítva a testnevelő tanárok számára alternatív lehetőségeket kínáltak fel, 10 sportághoz kötődő alternatív kerettantervet dolgoztak ki. Ezeknek a kerettanterveknek tartalmáról, ismertségéről és felhasználásáról készítettünk pilot felmérést Magyarországon, a Dunántúl területén.

Szerbiában a mostani tanévtől (2023/2024.) érezhető egy hasonló kezdeményezés, a testneveléssel kapcsolatos óraszámok növelése. Az ország célja hasonló a magyarországihoz, ami egy fizikailag aktívabb és az egészségét tudatosabban kezelő társadalom kialakítása és ennek egy lehetséges első lépcsőfoka az iskola. Kutatásunkban célként fogalmaztuk meg a két ország testneveléssel kapcsolatos intézkedéseinek áttekintését és jövőbeni lehetőségeinek feltérképezését.

Kulcsszavak: **alternatív tanterv, iskolai testnevelés, egészségtudatos társadalom**

EDUCATIONAL REFORMS OF PHYSICAL EDUCATION IN HUNGARY AND IN SERBIA

Author: **Eszter EIGNER**, fourth-year student (chesty8@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Gyöngyvér PRISZTÓKA**, associate professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities, Education and Society Doctoral School of Education, Pécs

In Hungary, physical education in public education gained priority in the 2012/2013 school year, when everyday physical education was introduced. To achieve this program and ensure its diversity, physical education teachers were offered alternative options: an alternative curriculums related to 10 sports was developed. We conducted a pilot survey on the content, familiarity and use of these curriculums in Hungary, in the Transdanubia area. In Serbia, a similarly prominent increase in the number of physical education lessons can be felt from this school year (2023/2024). The goal of the country is similar to the Hungarian goal, to raise a society that is more physically active and takes care of its health more consciously, that the first step of this starts with school-aged children. In our research, our aim is to review the physical education measures of the two countries and find their future possibilities.

Keywords: **alternative curriculum, physical education in schools, health-conscious society**

E-SPORT AZ OKTATÁSBAN: INNOVÁCIÓ GAZDASÁGI ÉS INFORMATIKUS KÉPZÉSEKEN

Szerző: **BELLA Dániel**, 1. évfolyam (bellad1992@gmail.com)

Témavezető: **Dr. SZŰCS Judit** adjunktus; **Dr. SZILI-FODOR Dóra** tanársegéd

Intézmény: Pannon Egyetem, Zalaegerszegi Egyetemi Központ, Zalaegerszeg

Mindennapjaink már elképzelhetetlenek okoseszközök nélkül. Ha a felsőfokú oktatást nézzük, számos elavult szokással és idejétmúlt gyakorlattal találkozhatunk, holott a folyamatos fejlődés, innovatív gondolkodás, újszerű ötletek megvalósítása elengedhetetlen a XXI. században. Különösen igaz ez a gazdasági és az informatikus képzések esetében, hiszen mindkét terület vonatkozásában folyamatosan és rohamosan fejlődik az iparág.

A Pannon Egyetem Zalaegerszegi Egyetemi Központban (PE-ZEK) 2023-ban második alkalommal rendeztük meg a PE-ZEK E-sport Szakmai Napokat. Az előadások alkalmával többek között a tudományos élet gazdasági, informatikai, jogi és sporttudománnyal foglalkozó szakembereit szólítottuk meg, valamint gazdasági szereplők is bevonásra kerültek az előadások és a kerekasztal-beszélgetések alkalmával is. Az elmúlt két év közel harminc szakmai előadása, valamint a többórányi kerekasztal-beszélgetésen elhangzottak arra engednek következtetni, hogy ez E-sportnak helye van a felsőoktatásban. Kutatásaink során a két említett tudományterület vonatkozásában végzünk vizsgálatokat, amelyet a későbbiekben a sporttudományra is szeretnénk kiterjeszteni. A Pannon Egyetemen 2022-ben bevezették a projektalapú oktatást, mely egy egyedülálló oktatásmódszertani fejlesztés eredménye és jelenleg egyetlen szakon érhető el. A fejlesztéssel foglalkozó szakemberek, valamint a projektmenedzsment arra törekszik, hogy az összes képzés esetében bevezetésre kerüljön. Véleményünk szerint az E-sport folyamatosan növekvő térhódítása jó alapot szolgáltat arra, hogy a felsőoktatásban úttörője legyen mind a gazdasági, mind pedig az informatikai képzések megreformálásának.

Jelen dolgozat annak a hosszútávú, mélyreható kutatásnak az előtanulmánya, mellyel célunk egy olyan oktatásmódszertani javaslatcsomag előállítása, amely mind a gazdasági, mind pedig az informatikai képzések tekintetében innovációhoz vezethet. Az E-sport edukációba történő beépítésének új, lehetséges irányait a rendelkezésre álló szakirodalom feldolgozása, valamint médiaelemzés mellett empirikus vizsgálatokkal kívánjuk meghatározni.

Kulcsszavak: **edukáció, E-sport, gazdasági képzés, informatikus képzés**

E-SPORT IN EDUCATION: INNOVATION IN BUSINESS AND IT TRAININGS

Author: **Dániel BELLA**, first-year student (bellad1992@gmail.com)

Supervisor: **Judit SZÜCS**, PhD, assistant professor

Institution: University of Pannonia, Zalaegerszeg University Centre

Co-Supervisor: **Dóra SZILI-FODOR**, PhD, University of Pannonia, Zalaegerszeg University Centre

Everyday life would be unimaginable without smart devices. In the case of higher education, many outdated habits and practices can be observed. However, continuous improvement, innovative thinking and the implementation of novel ideas are essential in the 21st century. This is especially true in the case of economic and IT courses, as the industry is constantly and rapidly developing in both areas.

In 2023, the PE-ZEK E-Sport Professional Days were organized for the second time at the Zalaegerszeg University Centre, University of Pannonia (PE-ZEK). During the lectures, among others, we addressed experts from economics, IT, law and sports sciences. Also, economic actors were involved during the lectures and round table discussions. Nearly thirty professional presentations over the past two years, as well as the many hours of round table discussions, lead to the conclusion that E-sport has a place in higher education. We are conducting our research in the aforementioned two disciplines, and would also like to extend to sport science in the future. In 2022, project-based education was introduced as a result of a unique development in educational methodology at the University of Pannonia, which is currently available in only one major. However, development specialists and project management are working towards its introduction in all disciplines

of the training portfolio. In our opinion, the expansion of E-sport provides a good basis for being a pioneer in reforming both economic and IT training in higher education.

This paper is a preliminary study of the long-term, in-depth research where the aim is to produce a package of educational methodology proposals that can lead to innovation in terms of both economic and IT training. Our goal is to determine the new possible directions for the integration of E-sport in education through empirical studies, in addition to the processing of the available state-of-the-art literature and media analysis.

Keywords: education, E-sport, economic training, IT training

A TOPOLYAI TSC LABDARÚGÓINAK ÁLLÓKÉPESSÉGE HAZAI ÉS NEMZETKÖZI MÉRKŐZÉSEKEN

Szerző: ANGYAL Nándor, IV. évfolyam (lilcnandor@gmail.com)

Témavezető: Dr. HALASI Szabolcs egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Sport- és Testnevelési Kar, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Kutatásom fő témája a topolyai TSC labdarúgó csapat profi játékosainak állóképessége, illetve teljesítménye a hazai szerb Szuperliga, valamint a nemzetközi UEFA Európa Liga, illetve az UEFA Bajnokok Ligája megmérettetéseiben. A mérkőzéseket elemzem, minden adatot összehasonlítok és kiemelem a különbségeket. A kutatásom célja bebizonyítani, hogy a kondícióval kapcsolatos és az erőnléti készenlét kihat a mérkőzések végeredményére. Megvizsgáltam a labdarúgók futásának mennyiségét győztes, döntetlen, illetve vesztes mérkőzéseken nemzetközi és hazai porondon is, valamint azt is, hogy mely csapatrészek dolgoznak a legtöbbet, konkrétan melyik játékosok emelkednek ki és miért. Az adatokat egy Catapult nevű játékosmegfigyelő technológia szolgáltatja. A játékosok ruhája alatt elhelyezett mérőeszköz segítségével pontos adatokat kapunk a labdarúgók mérkőzés közbeni teljesítményéről. A kapott adatokat más élvonalbeli csapatok teljesítményével is összevettem.

Kulcsszavak: labdarúgás, erőnlét, teherbírás, futás mennyiség, állóképesség

THE STAMINA OF THE TSC FOOTBALL CLUB PLAYERS IN DOMESTIC AND INTERNATIONAL MATCHES

Author: **Nándor ANGYAL**, fourth-year student

Supervisor: **Dr. Szabolcs HALASI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Sport and Physical Education, Novi Sad;
“Europa” Student Center – Student Dormitory, Novi Sad

The main topic of the thesis is the endurance of the professional players of the TSC football club from Bačka Topola, which performs in the domestic Serbian “Superliga”, the international UEFA Europa League, and the UEFA Champions League competitions. The matches will be analysed and I will compare all the data and determine the differences. The purpose of my research is to prove that conditional and fitness readiness affects the final result of matches. I have examined the number of runs of football players in winning, drawn and losing matches on the international and domestic stage, and then I compared which parts of the team works the most, as well as which players stand out from the competition and why. The data is provided by a player-monitoring technological tool called Catapult. With the help of a measuring device placed under the players’ kits, we get accurate data on the performance of the footballers during the match. I also compared the obtained data with the performance of other elite teams.

Keywords: **football, fitness, load capacity, running volume**

CHEERLEADER SPORTOLÓNŐK TESTKÉP MEGÍTÉLÉSÉNEK ÖSSZEHAISONLÍTÓ VIZSGÁLATA

Szerző: **MAJOROS Ivett**, III. évfolyam (majoros.ivett22@gmail.com)

Témavezetők: **VARGÁNÉ SZALAI Kata** tanársegéd;

Dr. PRISZTÓKA Gyöngyvér egyetemi docens

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Sporttudományi és Testnevelési Intézet,
Sportelméleti és Sportszervezési Tanszék, Pécs

Számos kutatás bizonyítja, hogy az esztétikai sportágat űző sportolónők körében kiemelkedően magasak a testükkel kapcsolatos elégedetlenségi mutatók.

Vizsgálatunkban a cheerleader sportolónők testükkel való viszonyára koncentráltunk, kiegészítve a férfiak szemszögéből történő összehasonlítással. Feltételeztük, hogy a sportolónők elégedetlenek testalakjukkal és soványság utáni vágygal rendelkeznek, valamint a férfiak véleménye és a sportolónők megítélése eltér az ideálisnak vélt testalak vonatkozásában. A

vizsgált minta cheerleader sportolónők, valamint olyan 18-25 év közötti férfiak, akik már láttak cheerleading bemutatót vagy versenyt. Módszerként a Testi Attitűdök Tesztet (TAT), az Emberalakrajzok Tesztet használtuk, valamint a sportolónők testösszetételét mértük.

Eredményként azt kaptuk, minél nagyobb a különbség az ideális és aktuális testalak között, annál jellemzőbb a testméret negatív értékelése és a saját testtel való általános elégedetlenség. A férfiak és a sportolónők véleményét összehasonlítva a férfiak engedékenyebbnek bizonyultak az ideális női testalak és cheerleader sportolónői testalakot illetően, a sportolónők viszont sokkal szigorúbbak önmagukkal szemben.

Munkánkkal arra szeretnénk ráirányítani az edzők és sportszakemberek figyelmét, hogy nagyobb hangsúlyt kell fektetni a különböző esztétikai sportágak képviselői esetében saját testükkel kapcsolatos viszonyukra, mert az elégedetlenség a mentális problémák megjelenése mellett sportbeli teljesítményükre is negatív hatással lehet.

A kutatás a „Kriszbacher Ildikó Tehetségondozó Program” segítségével készült.

Kulcsszavak: cheerleading, testkép, testalak

A COMPARATIVE STUDY OF BODY IMAGE PERCEPTION OF FEMALE CHEERLEADERS

Author: **Ivett MAJOROS**, third-year student (majoros.ivett22@gmail.com)

Supervisors: **Kara VARGÁNÉ SZALAI**, assistant professor;

Dr. Gyöngyvér PRISZTÓKA, associate professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Sciences, Institute of Sport Science and Physical Education, Pécs

Numerous studies have shown that female athletes in aesthetic sports have particularly high levels of body dissatisfaction. In our study, we focused on cheerleaders' attitudes towards their bodies, complemented by a comparison from the male perspective. Our hypothesis is that female athletes are dissatisfied with their body shape and have a desire for thinness, and that men's perceptions and female athletes' perceptions of what they perceive to be an ideal body shape would differ. The sample studied are female cheerleaders and men aged 18-25 who have seen a cheerleading performance or competition. The methods used were the Test of Attitudes to Body (TAT), the Human Characteristics Test and the body composition of female athletes. The results showed that the greater the difference between ideal and actual body shape, the more prevalent the negative body size evaluation and the more prevalent the general dissatisfaction with one's own body. When comparing the opinions of men and cheerleaders, men were more lenient about the ideal female body shape and cheerleader athlete body shape, while cheerleaders were stricter with themselves. Our work aims to raise awareness among coaches and sports professionals of the need to pay more attention to the way in which people in different aesthetic sports relate to their own bodies, as dissatisfaction can have a negative impact on their sporting performance, as well as cause mental health problems.

The research was carried out with the help of the "Kriszbacher Ildikó Talent Support Programme".

Keywords: cheerleading, body attitude, body shape

POTENCIA, IMPOTENCIA ÉS SZOCIALIZÁCIÓ A POLITIKAI MEZŐBEN

Szerző: **KOPUNOVIC Dávid** egyetemi hallgató (kopunoviczdavid@gmail.com)

Témavezető: **Dr. BERGER Viktor**, adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Kommunikáció- és Médiatudományi Intézet Szociológia Tanszék, Pécs

A társadalmi erőterben perifériára szorult ágensek a szolidaritás helyett az individualitásba kényszerítve kénytelenek biztosítani saját egzisztenciájukat a globális hegemonia rendszerében. Ha közelebbről vizsgáljuk a jelenséget, kénytelenek vagyunk a szocializáció, és annak közegein keresztül szemlélni a fent leírtakat. Eme „túlélési stratégiák” elsődleges eszközei közé sorolhatjuk például a kényszerítő hatalmi struktúrákkal kötött kompromisszumokat és a társadalmi mobilitás illúzióját is. Az előbb felvázolt állapot a politikai szocializációban integrálódik, ezáltal diszkrét értékeket, identitásmin-tákat, attitűdöket és politikai kultúrát eredményez. A szocializációs vákuum ismét felerősödik, és egy kollektíve impotens politikai állapotot hoz létre, a reflexió hiánya végett.

Munkámban arra vállalkozom, hogy a politikai szocializáció és Pierre Bourdieu szociológiájának elméleti hagyomá-nyán keresztül vegyem górcső alá a politikai potencia és impotencia jelenségeit.

Kulcsszavak: **politika, szocializáció, impotencia, potencia**

127

POTENCY, IMPOTENCY AND SOCIALISATION IN THE POLITICAL FIELD

Author: **Dávid KOPUNOVIC** (kopunoviczdavid@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Viktor BERGER**, adjunct

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities, Institute of Communication and Media Studies, Pécs

Agents marginalised in the social field are pushed into individuality rather than solidarity and forced to secure their own existence in a system of global hegemony. If we look closely at this phenomenon, we are forced to look at it through the medium of socialization and its media. Among the primary means of these ‘survival strategies’ we can include, for example, compromises with coercive power structures and the illusion of social mobility. The condition outlined above is integrated into political socialisation, thereby producing discursive values, identity patterns, attitudes and political culture. The socialization vacuum is again amplified, creating a collectively impotent political state, in the absence of reflection. In my work, I attempt to examine the phenomena of political potency and impotency through the theoretical tradition of political socialisation and Pierre Bourdieu’s sociology.

Keywords: **politics, socialisation, impotency, potency**

AZ IDEGENNYELV-HATÁSRÓL

Szerző: **VÉG Dorina Mirtill**, III. évfolyam (vegdorina@gmail.com)

Témavezető: **MATUZ-BUDAI Tímea**, egyetemi tanársegéd, PhD hallgató

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Pszichológia Intézet,
Általános és Evolúciós Pszichológia Intézmény, Pécs

Jelen kutatásban a nyelv és a gondolkodás kapcsolatát vizsgáltam anyanyelvi és idegennyelvi döntési helyzetekben magyar anyanyelvű – angol másodiknyelvű populáción, mindezt az idegennyelv-hatás (INYH) érvényesülésén keresztül.

A kutatás legfőbb célja volt kidolgozni magyar nyelvre is egy olyan általánosan felhasználható feladatsort, mellyel célzottan, több szempontból is meg tudjuk figyelni az INYH-t, illetve könnyen összehasonlíthatóvá tenni az anyanyelvi és idegennyelvi kontextusban meghozott, kockázatos és bizonytalan döntéseket.

Jelen kutatás rámutat a nyelvelsajátítás kulturális és társadalmi vonatkozásaira, melyek nagyban befolyással lehetnek az INYH-ra, és így az idegennyelven való gondolkozásra. Az eddigi teóriák alapján, idegennyelv használata közben csökken az emocionális befolyásoltság, kialakul egy kognitív távolság, emiatt a döntések konzisztensebbek, racionálisabbak lesznek, illetve csökken a kockázatkerülés mértéke is. Costa és munkatársai 2014-es kutatásának módszertanát vettük alapul. Ezt módosítva, hat feladaton keresztül teszteltük az INYH befolyását, olyan változókat mérve, mint a kockázatkerülés, a nyelvi keretezési hatás, a kétértelműség-kerülés, a kognitív stílus és a konzisztencia.

A kutatás eredményei hasonlóan szignifikánsak a nyelvi keretezési hatással kapcsolatos eddigi megfigyelésekkel, ami alátámasztja az INYH erős érzelmi vonatkozását. Azonban az eddigi kutatások többségével szemben nem mutatnak szignifikáns különbséget a kockázatkerülési attitűdben és a döntések konzisztenciájában.

Kulcsszavak: idegennyelv-hatás, emocionális befolyásoltság, kognitív távolság, konzisztencia, racionalitás, kockázatkerülés

THE FOREIGN LANGUAGE EFFECT

Author: **Dorina MIRTILL VÉG**, third-year student (vegdorina@gmail.com)

Supervisor: **Tímea MATUZ-BUDAI**, assistant, PhD student

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of Psychology,
Department of General and Evolutionary Psychology, Pécs

In this research, I investigated the relationship between language and thinking in the native and a foreign language in situations where the person has to make a decision, on a Hungarian native-English second-language sample, through the influence of the foreign language effect (FLE). Furthermore, the main aim of the research was to develop a test battery in Hungarian, which allows the observation of FLE in a targeted way from several perspectives, and to easily compare risky and uncertain decisions in native and foreign language contexts.

In addition, the present research highlights cultural and social aspects of language learning that can have a strong influence on FLE and thus on thinking in a foreign language. Based on existing theories, when using a foreign language, emotional affect and risk aversion is reduced, the cognitive distance is established, and therefore decisions become more consistent. We used the methodology of Costa et al.'s 2014 study as a base, modified it to fit, and to precisely test the influence of FLE across six tasks, measuring variables such as risk aversion, language framing effect, ambiguity avoidance, cognitive style, and consistency.

The results of this study are similarly significant to previous observations on the language framing effect, supporting a strong emotional aspect of FLE. However, in contrast to the majority of previous research, they do not show a significant difference in risk taking attitude and the consistency of decisions.

Keywords: **foreign language effect, bilingualism, emotional distance hypothesis, remote processing process hypothesis**

Humán tudományok I.

SZÓASSZOCIÁCIÓ: AZ ANYANYELV ÉS A KÖRNYEZETNYELV STÁTUSZA A MENTÁLIS LEXIKONBAN

Szerző: **JUSZKÁN Petra**, IV. évfolyam (petra.juszkán@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PÁPISTA Zsolt**, egyetemi docens

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A szókincs nagyságának felmérése évszázadok óta aktuális téma, főként a pszicholingvisztika területén. Korábbi kutatások leginkább az anyanyelv-elsajátítás folyamatával foglalkoztak, valamint annak a fejlődése során bekövetkező változásait vizsgálták. Mindehhez a szóasszociációs vizsgálati módszert alkalmazták.

A tanulmány célja e szempontból a környezetnyelv mentális lexikonban való státuszának meghatározása az anyanyelv viszonylatában, továbbá a kutatás keretében felbukkanó hasonlóságok és/vagy különbségek ismertetése kétnyelvű és egynyelvű alanyok között. A tanulmány egy kísérletre épül, melynek keretében a kutatási alanyok felváltva magyar (anyanyelvű) és szerb (környezetnyelvű) kivetített szavakat láttak, majd az azokra bennük keletkező asszociációkat lejegyezték. A kísérlet első fázisában szereplő magyar és szerb szavaknak a második fázisban a szerb, illetve magyar fordításukat vetítettük ki, így ugyanazokra a fogalmakra gyűjtöttünk asszociációkat mindkét nyelven. Abból az alapfeltételezésből indultunk ki, hogy a Vajdaság észak- és délkeleti (bánati) területein a szerbül lejegyzett asszociációk száma több lesz, mint az észak- és délnyugati (bácskai) részeken élő magyar anyanyelvű diákok esetében.

Kulcsszavak: **anyanyelv, környezetnyelv, kétnyelvűség, szóasszociáció**

WORD ASSOCIATION: THE STATUS OF NATIVE LANGUAGE AND THE LANGUAGE OF THE ENVIRONMENT IN THE MENTAL LEXICON

Author: **Petra JUSZKÁN**, fourth-year student (petra.juszkán@gmail.com)

Supervisor: **Zsolt PÁPISTA**, PhD, assistant professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of German Studies, Novi Sad;

Hungarian College of Higher Education in Vojvodina, Novi Sad;

“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The assessment of vocabulary size has been a longstanding subject of inquiry, particularly within the realm of psycholinguistics. Previous research has predominantly focused on the process of acquiring one’s native language and the accom-

panying developmental changes. In order to investigate this, the word association test method has been employed. The objective of this study is to determine the status of the language of the environment in the mental lexicon, and to elucidate any similarities or differences that arise between bilingual and monolingual individuals within the scope of this research. The study is rooted in an experiment involving research participants who belong to the Hungarian minority in the Republic of Serbia. They were presented with words in both Hungarian (their native language) and Serbian (the language of their environment), and subsequently recorded their associations. In the second phase of the experiment, the same words were presented again, but translated into the other language, thus associations were collected for the same concepts in both languages. Our initial assumption was that individuals residing in the northern and south-eastern regions of Vojvodina would exhibit a higher number of Serbian associations compared to Hungarian-speaking students living in the northern and south-western areas.

Keywords: native language, language of the environment, bilingualism, word association

AZ INTONÁCIÓS ESZKÖZÖK HASZNÁLATÁNAK TUDATOSSÁGA 15–30 ÉVES VAJDASÁGI MAGYAR FIATALOKNÁL

131

Szerző: **VADNAI Erika**, III. évfolyam (erikavadnai@gmail.com)

Témavezető: **PÁSZTOR KICSI Mária** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A dolgozat célja az intonációs eszközök tudatos használatának felmérése vajdasági magyar anyanyelvű fiatalok körében. A dolgozat első felében rövid ismertetőt nyújtok a kutatás tárgyáról: a hangsúlyról és a hanglejtésről. Hipotéziseim, hogy a kutatás alanyainak többsége tisztában van vele, hogy a magyarban az első szótagon van a hangsúly (szövegen belül módosulhat); hogy a kitöltők többsége tudja, hogy nem kell mindig minden szót hangsúlyozni a beszédben; hogy a vajdasági magyar anyanyelvű fiatalok számára nincs megfelelő tudás biztosítva nyelvük prozodikus eszközeinek helyes használatára; hogy a megfelelő hanglejtésről a válaszadók többségének van elméleti tudása. A kutatás kérdőíves felmérés eredményei- re épül. A célzott korosztály a 15–30 évesek. A kérdőív alapkérdései arra irányulnak, hogy mennyire vannak tisztában a megkérdézettek a hangsúly és a hanglejtés fogalmával, beszédbeli szerepével.

Kulcsszavak: intonációs eszközök, hangsúly, hanglejtés, vajdasági magyarság, kutatás

CONSCIOUS USE OF INTONATIONAL DEVICES AMONG HUNGARIAN YOUNG PEOPLE FROM VOJVODINA AGED 15 TO 30 YEARS

Author: **Erika VADNAI**, third-year student (erikavadnai@gmail.com)

Supervisor: **Maria PASZTOR KICSI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Studies, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

This study deals with conscious use of intonational devices among Hungarian young people from Vojvodina. In the first part of my work, I will give a brief description of the subject of the research, stress and intonation. My hypotheses are that the majority of the subjects of the research are aware that the first syllable is stressed in the Hungarian language (change within text); that the majority of the people who filled out the questionnaire are aware that it is not always necessary to emphasize every word in Hungarian speech; that Hungarian-speaking young people living in Vojvodina do not have adequate knowledge to provide proper use of the prosodic features of their first language; that the majority of respondents have theoretical knowledge about the correct use of intonation. The research is based on the results of a questionnaire survey. The targeted age group is 15 to 30-year-olds. The basic questions of the questionnaire are focused on how much the respondents are aware of the concept and role of emphasis and intonation in speech.

Keywords: intonation devices, stress, intonation, Hungarian people in Vojvodina, research

KUZEBAJ GERD NYELVÚJÍTÓ TEVÉKENYSÉGE ÉS HATÁSA A MAI UDMURT NYELVRE

Szerző: **KAISER Kamilla**, MA, II. évfolyam (kami.bagoly@gmail.com)

Témavezető: **Ekaterina SUNCOVA**, udmurt nyelvi lektor

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Finnugor Nyelvtudományi Tanszék, Szeged

Kutatásom témája a Kuzebaj Gerd (eredeti nevén Kuzma P. Csajnyikov, 1898-1937.) udmurt író, nyelvi aktivista által 1928-ban, mesterségesen létrehozott több, mint kétszáz szó (Gerd 1928) vizsgálata. Céloom a szóalkotási módok áttekintése az egyes lexémák esetén, majd egy kvantitatív vizsgálat keretein belül, szótárakkal és korpuszokkal való összevetés során annak megállapítása, hogy a Gerd cikkében publikált szavak közül melyek találhatók meg a mai udmurt nyelvben.

Elméletem szerint egy, a létrehozása óta eltelt közel száz évben a nyelvbe épült, ugyanakkor eredetileg nem természetes úton létrejött szó mintájára további, már a mai kor igényeihez igazodó szavak alkothatók. Az uráli nyelvcsaládba tartozó udmurt nyelv, melyet Oroszországban beszélnek, napjainkban is nyelvtervezési folyamatok alanya. Veszélyeztetett nyelv,

hiszen beszélőinek száma alig haladja meg a kétszázötvenezer főt, legtöbbjük udmurt-orosz kétnyelvű. Az oroszral való intenzív kontaktus hatása leginkább a szókincsen érhető tetten, ugyanakkor a nyelv többi szintjére is kiterjed. Kutatásom ezen negatív tendenciák megállításához, a revitalizációs törekvések hatékonyságához kíván hozzájárulni.

Kulcsszavak: **udmurt nyelv, Kuzebay Gerd, nyelvváltás, nyelvi tervezés**

KUZEBAY GERD'S LANGUAGE RENEWAL ACTIVITY AND ITS EFFECT ON THE CURRENT UDMURT LANGUAGE

Author: **Kamilla KAISER**, second-year MA student (kami.bagoly@gmail.com)

Supervisor: **Ekaterina SUNTSOVA**, Udmurt language lecturer

Institution: University of Szeged, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Finno-Ugric Linguistics, Szeged

The topic of my research is to examine the words artificially created by Kuzebay Gerd (Kuzma P. Chaynikov, 1898-1937), an Udmurt writer and language activist in 1928. My goal is to overview the means of word formation in the case of the individual lexemes. After that, in the frame of a quantitative study, I compare the words published by Gerd to dictionaries and corpora, in order to determine whether they are present in the current Udmurt language or not.

According to my theory, a word that has become part of the language during the past almost hundred years, which did not originally come to be in a natural way, can be used as a template to create additional words that are responding to the needs of today. The Udmurt language, which belongs to the Uralic language family and is spoken in Russia, is still subjected to language planning processes in the present day. It is an endangered language, since the number of its speakers barely exceeds two hundred and fifty thousand people, most of whom are Udmurt-Russian bilinguals. The effect of intensive contact with Russian is most visible in the vocabulary, but it also extends to other levels of the language. My research aims to contribute to stopping these negative trends and to the effectiveness of revitalization efforts.

Literature: Gerd K. [Герд К.] (1928) Виль удмурт кылъёс. (New Udmurt words) **Кенеш** No. 15. Izhevsk. pp. 19-21.

Keywords: **Udmurt language, Kuzebay Gerd, language renewal, language planning**

MOZGÁSIGÉK A NGANASZANBAN

Szerző: **VOJTER Kitti**, MA II. évfolyam (vojter.kitti@gmail.com)

Témavezető: **Dr. SZEVERÉNYI Sándor** tanszékvezető egyetemi docens

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Finnugor Nyelvtudományi Tanszék, Szeged

Előadásom célja a nganaszan nyelv mozgásigéinek tipológiai elemzése. Munkám során a Talmy (2000) által megfogalmazott elméleti keretre támaszkodom, amely szemantikai és szintaktikai szempontból csoportosítja az igéket. Eszerint

a mozgásigék a mozgásesemény három komponensére, a mozgó tárgyra, a mozgás útvonalára és ennek módjára utaló többletjelentéssel rendelkezhetnek, amely inherensen vagy segédelemmel (szatelit) valósulhat meg. A szamojéd nyelvek szárazföldi mozgást kifejező lexikonjáról eddig nem született részletes leírás az említett elméleti keret alkalmazásával.

Hipotézisem, miszerint a nganaszanban is a Talmy-féle modell szerint épül fel a mozgásigék rendszere, 20 igének a *Nganasan Spoken Language Corpus*ban történő vizsgálata, azaz több ezer mondatbeli előfordulás és kontextus alapján igaznak bizonyult. Eredményeim nemcsak egy veszélyeztetett urali nyelv mélyebb megismerését, de a nyelvtipológiai ismeretek szélesítését is segíti.

Kulcsszavak: urali nyelvek, szamojéd nyelvek, lexikológia, mozgásigék, tipológia

A kutatás a Kulturális és Innovációs Minisztérium ÚNKP-23-2-SZTE-123. kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

MOTION VERBS IN NGANASAN

Author: **Kitti VOJTER**, second-year MA student (vojter.kitti@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Sándor SZEVERÉNYI**, associate professor and head of department

Institution: University of Szeged, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Finno-Ugric Studies, Szeged

The purpose of my lecture is to analyse motion verbs in the Nganasan language. My work mostly relies on the typological categorization by Talmy (2000) which classifies verbs based on their semantic and syntactic characteristics. According to him, motion verbs can have additional meanings referring to one component of the motion event, namely, either to its Figure, to its Path or to its Manner. The additional meaning can manifest either inherently or with the help of so-called satellites. The verbs encoding motion events on the mainland in Samoyedic languages has not been described thoroughly from the perspective of the aforementioned theoretical framework.

My hypothesis, that the system of motion verbs in Nganasan is organized in the same way as the model of Talmy shows, proved true – based on the examination of 20 words, their thousands of occurrences and contexts in the *Nganasan Spoken Language Corpus*. The results of this study do not only help the description of an endangered Uralic language, but it also broadens the knowledge of language typology.

Keywords: Uralic languages, Samoyed languages, lexicology, motion verbs, typology

Supported by the ÚNKP-23-2 -SZTE-123. New National Excellence Program of the Ministry for Culture and Innovation from the Source of the National Research, Development and Innovation Fund.

„MÉGSEM [...] A HALÁL EGYÉNEKŰ KÖLTŐJE” (Szempontok Radnóti Miklós költészetének újraértelmezéséhez)*

Szerző: **BRANCZEIZ Anna**, doktorjelölt, tanársegéd (branczeiz.anna@pte.hu)

Témavezető: **Dr. habil. VÖÖ Gabriella** egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar,
Kultúraelméleti és Alkalmazott Kommunikációtudományi Tanszék, Szekszárd

Radnóti Miklós nem „a halál egyénekű költője: színes, gazdag és eredeti világot ismerhetünk meg verseiből” – írja Baróti Dezső *Írók, érzelmek, stílusok* című kötetében (Baróti, 1971, 331.). A recepciótörténet áttekintésén és értékelésén keresztül dolgozatomban arra vállalkozom, hogy megmutassam, milyen sokoldalúan lehet megközelíteni Radnóti költészetét. Az eligazodáshoz kiváló támpontot jelent Ferencz Győző 2005-ös monográfiája. Munkám egy nagyívű kutatás egyik első állomása, amely Radnóti verseinek költészetelméleti és -történeti újraértelmezését tűzte ki célul. Olyan szerzők nyomdokain haladok, mint Angyalosi Gergely, Gintli Tibor, Deczki Sarolta, illetve Vári György, akik radikálisan új szempontokkal gazdagították a Radnóti-kutatást. Az új értelmezési irány megköveteli a recepciótörténet újraértékelését is. Dolgozatomban figyelembe veszem Radnóti Miklós köteteinek kortárs kritikai visszhangját és az utóbbi években megjelent legfontosabb tanulmányokat egyaránt.

Kulcsszavak: Radnóti Miklós, befogadástörténet, újraértelmezés

„A Kulturális és Innovációs Minisztérium ÚNKP-23-4 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.”

“HE IS NOT ONLY THE SINGER OF DEATH” (Thoughts on the rereading of the poetry of Miklós Radnóti)

Author: **Anna BRANCZEIZ**, PhD candidate, assistant lecturer (branczeiz.anna@pte.hu)

Supervisor: **Gabriella VÖÖ**, PhD, associate professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Cultural Sciences, Education and Regional Development,
Department of Cultural Theory and Applied Communication Studies, Szekszárd

Radnóti is “not only the singer of death: we can discover a colourful, rich, and original world through his poems”, says Dezső Baróti in his book titled *Írók, érzelmek, stílusok* (*Writers, Emotions, Styles*, Bp., Magvető, 1971, p. 331). By reviewing and evaluating the history of the reception, the study aims to reveal that it is possible to approach the poetry of Radnóti in many different ways. The monograph of Győző Ferencz, published in 2005, provides a reliable guide for the orientation. This work is the first step of an overarching research aiming to reread the poems of Radnóti from a theoretical and historical perspective. The research follows in the footsteps of scholars such as Tibor Gintli, Gergely Angyalosi, Sarolta Deczki, and

György Vári, who have enriched the reading of Radnóti's poetry by radically new viewpoints. The new direction in the approach also demands the revision of the history of the reception. The paper considers both the contemporary critical echo of the volumes of Radnóti and the most significant studies published in recent years.

Keywords: Miklós Radnóti, the history of the reception, rereading

Supported by the ÚNKP-23-4 New National Excellence Program of the Ministry for Culture and Innovation from the source of the National Research, Development and Innovation Fund.

„HOVA TÚNT A MI IDŐNK!” (A berlini „zsidó szalonok” irodalom- és kultúrtörténeti jelentőségének értékelése 1780 és 1806 között)

Szerző: **CSÁSZÁR Andrea Mária**, PhD, IV. évfolyam (cyjay4@gmail.com)

Témavezető: **Dr. WEISS János** egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskola, Pécs

Kutatásomban a német irodalom- és eszmetörténetben íróként ismert Rahel Varnhagen (1771–1833) és berlini szalonjainak irodalom- és kultúrtörténeti beágyazottságával, valamint hatástörténetével foglalkozom. Jelen előadás keretében első szalonjának diszkurzív terét alakító két szegmensre fókuszálok: Henriette Herz és Dorothea von Schlegel tevékenységére, valamint a hozzájuk kapcsolható „zsidó szalonok” tereivel az 1780 és 1806 közötti időszakban.

Jürgen Habermas *A társadalmi nyilvánosság szerkezetváltozása* (1962) tanulmánya óta a szalon a polgárság emancipációjának fórumaként jelenik meg az irodalom- és szalontörténeti hagyományban. Azonban a berlini „szalonok” megítélése mégis vitatott a romantika szalontörténetében, ugyanis már maga Habermas is kizárólag a francia szalonokra vonatkoztatta állítását. A berlini társasági összejöveteleken belül még sajátosabb helyzetben voltak az úgynevezett „zsidó szalonok”, melyeket az elnevezésükkel ellentétben, általában nem a zsidó emancipáció elősegítését célzó kísérletekként tartottak számon, hanem mint a társadalmon kívül elhelyezkedő, vagyis „extraterritoriális” szociális tereket.

Elemzésem során a Varnhagen- és Herz-levelezések össz- és kritikai kiadásainak központi vizsgálata mellett, az elsődleges és másodlagos életrajzi kutatások biográfiái, valamint az egyes szalon- és irodalomtörténeti munkák pozitivista és kritikai megközelítéseinek ütköztetésével, e szalonokat egyrészt, mint kommunikációt generáló kulturális tereket, másrészt, mint szociabilitási kísérleteket vizsgálom meg, kitérve a női szerzőiség kérdésére is.

Kulcsszavak: szalontörténet, német romantika, kritikai szalonkutatások, „extraterritoriális terek”

“WHERE ARE OUR DAYS” (Evaluation of the literary and cultural-historical significance of the “Jewish salons” in Berlin between 1780 and 1806)

Author: **Andrea Mária CSÁSZÁR**, fourth-year PhD student, (cyjay4@gmail.com)

Supervisor: **Dr. János WEISS**, university professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities, Doctoral School of Literary and Cultural Studies, Pécs

In this research, I examine the literary and cultural-historical contexts and impact of Rahel Varnhagen (1771–1833), known as a writer in German literary and intellectual history, and her Berlin salons. In this presentation, I will focus on the two main segments that formed the discursive space of her first salon: the activities of Henriette Herz and Dorothea von Schlegel, and the spaces of the “Jewish salons” associated with them between 1780 and 1806.

Since Jürgen Habermas’ study, *The Structural Change of the Social Public Sphere* (1962), the salon has been represented in the literary and salon-historical tradition as a forum for the emancipation of the bourgeoisie. However, the perception of the Berlin ‘salons’ in the history of the salons in Romanticism is still controversial, since Habermas himself had already applied his claim exclusively to the French salons. Even more peculiar within Berlin social gatherings were the so-called “Jewish salons”, which, contrary to their name, were generally regarded not as attempts to promote Jewish emancipation, but as social spaces located outside society, i.e. “extraterritorial”.

In my analysis, alongside a central examination of the collected and critical editions of the Varnhagen and Herz correspondences, through contrasting the biographies of primary and secondary biographical studies and the positivist and critical approaches of salon and literary history works, I will examine these salons as cultural spaces generating communication on the one hand, and as attempts of sociability on the other, by addressing the question of female authorship too.

Keywords: **salon history, German Romanticism, critical salon studies, ‘extraterritorial spaces’**

„NE HIDD. HOGY TÜKRÖT TART ELÉD. A TÓ.”

Szerző: **LOCKER Barnabás**, III. évfolyam (lockerbarnabas6@gmail.com)

Témavezető: **Dr. ORBÁN Jolán** egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet,
Modern Irodalomtörténeti és Irodalomelméleti Tanszék, Pécs

Dolgozatomban azt vizsgálom, hogy Somlyó György költészete miként kötődik Balatonboglárhoz és a Balatonhoz, valamint ez a kötődés milyen térpoétikai és tájpoétikai alakzatokban mutatkozik meg. A szülőföld, a gyermekkori táj – a szülőház

és a tó – többször visszatér Somlyó műveiben, ám a Balaton nem csupán önmagát jelenti, nem is egy nemzeti gondolkodás szimbólumaként tűnik fel, hanem a költő sajátos viszonyából adódóan (is) egy privát, lírai én belső tereként jelenik meg.

Somlyó Balaton-költészete a hagyományos Balaton-értelmezések dekonstrukciója. Rámutat arra, hogy a szimbólumként túlterhelt Balaton olyan képzettársításokat idézhet fel, melyek a befogadót megtévesztve elvonják a figyelmet a lírai én működéséről. A Balaton úgy jelenik meg Somlyó költészetében, mint üres hely, amelyet az ideák világa tölthet ki: a tó lesz maga az a hely, ahol a mimézis kérdése egyáltalán felmerülhet. Egyszerre marad olyan tájegység (víz), ahol az ember visszavonulva a természetbe szabadon gondolkodhat, és válik belső nyugalommá, melyben egyáltalán lehetséges a gondolkodás. Az „én” kettős szerepet játszik: a külső, hagyományos nyugodtságra, a mindennapokból való kiszakadásra rímelve alakítja ki azt a belső rendet, mely az önreflexivitás tere és olyan poétikai-filozófiai belátásokhoz vezet, melyek gondolkodásra készítetnek, amint a következő sorok: „Ne hidd. Hogy tükröt tart eléd. A tó.”

Kulcsszavak: Somlyó György, Balaton, térpoétika, tájpoétika

“NE HIDD. HOGY TÜKRÖT TART ELÉD. A TÓ.”

Author: Barnabás LOCKER, third-year student (lockerbarnabas6@gmail.com)

Supervisor: Prof. dr. Jolán ORBÁN, university professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities, Institute of Hungarian Language and Literature,
Department of Modern Literature and Literary Theory, Pécs

In my paper, I would like to focus on György Somlyó’s poetry connected to Balatonboglár and Lake Balaton, and I would like to argue that this connection is manifested in the poetics of space and landscape. The homeland, the landscape of childhood – the house of birth and the lake – recurs several times in Somlyó’s works, but Lake Balaton does not only represent itself, nor does it appear as a symbol of national thinking, but (also) appears as the inner space of a private, lyrical self, due to the poet’s specific relationship.

Somlyó’s Balaton poetry is a deconstruction of traditional interpretations of Balaton. He points out that Lake Balaton, overloaded as a symbol, can evoke associations of images that deceive the recipient and distract attention from the functioning of the lyrical self. In Somlyó’s poetry, Lake Balaton appears as an empty space that can be filled by the world of ideas: the lake itself becomes the place where the question of mimesis can arise. At the same time, it remains a landscape (water) where man, retreating into nature, can think freely, and it becomes an inner resting place in which it is possible to think at all. The ‘I’ plays a double role: it rhymes with the external, traditional tranquillity, the escape from everyday life, to form an internal order that is a space for self-reflexivity and leads to poetic-philosophical insights that provoke reflection, as in the following lines: “Ne hidd. Hogy tükröt tart eléd. A tó.”

Keyword: György Somlyó, Balaton, poetics of space, poetics of landscape

A FANFIKCIÓ, MINT EGY LEGITIM MŰFAJ

Szerző: **SÁGI Andrea**, IV. évfolyam (sagi.andrea0725@gmail.com)

Témavezető: **GÁBRITY Eszter** doktorandusz

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Angol Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Dolgozatom fő témája a fanfikció műfaja és annak legitimitása. A kutatásom célja annak vizsgálata, hogy ez a műfaj miért nem elterjedt vagy miért nem tekintik legitim műfajnak a társadalomban. A munkám alapfeltételezése az, hogy a fanfikció egy olyan irodalmi műfaj, amelynek potenciális előnyei és értékei vannak, különösen az íráskészségek fejlesztése és a nyelvtanulás terén. Ugyanakkor a fanfikció jelenleg nem élvez széleskörű elfogadottságot és legitimitást a társadalom és a hagyományos média szemszögéből.

A kutatás kiindulópontja az volt, hogy feltételezzük, ennek a megosztott megítélésnek számos oka lehet, és azokat mélyrehatóan meg kell vizsgálni a fanfikcióval kapcsolatos társadalmi érték és elfogadottság jobb megértése érdekében. A munkám két fő területre fókuszált: a szakirodalom és a közvélemény hozzáállására. A kutatás során szakirodalmi elemzés és egy online kérdőív kitöltése révén (86 alany) próbáltam meg válaszokat találni ezekre a kérdésekre.

Kulcsszavak: irodalom, hobbi, új média, internetkultúra

FANFICTION AS A LEGITIMATE SUB-GENRE

Author: **Andrea SAGI**, fourth-year student (sagi.andrea0725@gmail.com)

Supervisor: **Eszter GÁBRITY**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of English Language and Literature, Novi Sad;

“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The main topic of my thesis prepared for the Scientific Student Conference is the genre of fanfiction and its legitimacy. The purpose of my research was to investigate why fanfiction is not widespread or why it is not considered a legitimate genre in society. The underlying assumption of my work is that fanfiction is a literary genre with potential benefits and value, particularly in the development of writing skills and language learning. At the same time, fanfiction does not currently enjoy widespread acceptance and legitimacy from the perspective of society and traditional media. The starting point of this research was to hypothesize that there could be many reasons for this divided perception, and they should be explored in depth in order to better understand the social value and acceptance associated with fan fiction. My work focused on two main areas: literature and public opinion. During the research, I tried to find answers to this question by means of literature analysis and filling out an online questionnaire which reached 86 people.

Keywords: literature, hobby, new media, internet culture

A NÉPSZÍNMIŰ ÉS A NÉPDRÁMA MŰFAJÁNAK KÉRDÉSEI (Jókai Mór *A gazdag szegények* című drámájának műfaji kérdései)*

Szerző: **BALOG Helga**, MA, II. évfolyam (balog.helgaaa@gmail.com)

Témavezető: **Dr. HÁSZ-FEHÉR Katalin** egyetemi tanár

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar, Magyar Nyelvi és Irodalmi Intézet,
Magyar Irodalmi Tanszék, Szeged

A népszínművet és a népdramát már az 1860-as évektől számos vita övezte, melyek többek között a popularitás, az üzleti érdek, a műfaji jegyek körülírása és elkülönítése, a technikai újítások, valamint a külföldi színházi divat és gyakorlat kérdései körül forogtak. Előadásomban ezen műfajok körül lezajló vitákat veszem sorra, igyekszem feltárni lényegüket, tisztázni, hogy a vitázó felek közül ki milyen szemszögből és műfaji fogalomrendszer mentén definiálta az említett műfajokat. A kutatásra Jókai Mór *A gazdag szegények* című regényének drámaaváltozatai sarkalltak, ugyanis a Jókai-adaptáció szövegkiadása a „népdráma” paratextust alkalmazza, ám az előadás, a kritikákból ítélve a népszínmű irányába mozdulhatott el, illetve egy 1900-as szövegkiadás is már „vígjáték”-ként határozza meg. Érdekeseek továbbá az 1950-es években megjelent drámaadaptáció körül lezajló viták is, Létay Vera kritikus ugyanis nem értette, hogy E. Kovács Kálmán miért alkalmazza adaptációjára a „tragikomédia” paratextust, amikor Jókai maga is „vígjáték”-ként jelölte meg művét. Előadásomban a Jókai-adaptációhoz kapcsolódóan foglalom össze a vitasorozat néhány fordulóját.

Kulcsszavak: színháztörténet, drámai műfajok, népdráma, népszínmű, Jókai Mór

„A Kulturális és Innovációs Minisztérium ÚNKP-23-2-szte-101 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.”

THE QUESTIONS OF THE GENRES OF POPULAR PLAY AND POPULAR DRAMA (The questions of genre of Mór Jókai's drama *A gazdag szegények*)

Author: **Helga BALOG**, second-year MA student

Supervisor: **Dr. Katalin HÁSZ-FEHÉR**, docent

Institution: University of Szeged, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Hungarian Language and Literature, Institute of Hungarian Literature, Szeged

Since the 1860s, there have already been numerous debates around popular play and popular drama which concerned, for example, popularity, business interest, the description and distribution of the genre characteristics, the technical innovations and the fashion and practice of the theater. I present these debates and I try to show their points and clarify the

point of views and the used terminology of the disputing parties. The drama versions of Mór Jókai's novel, titled *A gazdag szegények*, motivated me to do the research, because the adaptation uses the paratext "popular drama", but judging from the critics, the performance was a popular play, rather than a popular drama, and an edition published in 1900 defines it as comedy as well. The debates around the drama adaptation published in the 1950s are interesting too, because the critic Vera Létay did not understand why Kálmán E. Kovács used the paratext "tragicomedy" for his adaptation when even Jókai defined his work as comedy. In my presentation, I summarize the phases of the series of debates related to Jókai adaptation.

Keywords: theatre history, drama genres, popular drama, popular play, Mór Jókai

Supported by the ÚNKP-23-2-szte-101 New National Excellence Program of the Ministry for Culture and Innovation from the source of the National Research, Development and Innovation Fund

AZ ÉLETÜNK VITÁJA (A *Magyar Műhely* kanonizálásának megrekedése 1987-ben)

Szerző: **FENYŐ Dániel** doktorandusz, II. évfolyam (fenyoda@gmail.com)

Témavezető: **Dr. TAKÁTS József** adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar,
Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskola, Pécs

Kutatásom fókuszában az *Életünk* folyóirat 1987-es évfolyamának különböző számain keresztül lezajlott vita áll, amelynek tétje a *Magyar Műhely* által képviselt neoavantgárd művészet kanonizálódásának lehetősége volt. A vita a *Magyar Műhely* három szerkesztőjének a közel egy időben megjelenő könyvei kapcsán bontakozott ki. A három könyv reprezentatív, együttes megjelenése alkalmat adott arra, hogy hazai értelmezők számot vessenek a folyóirat által közvetített művészeti programmal. Az *Életünk*ben lezajlott vita sajátossága, hogy kirajzolja a *Magyar Műhely* elképzeléseit saját helyéről a magyar irodalmon belül, valamint a hazai, avantgárd iránt elkötelezett értelmező közösség elvárásait. A vita középpontjában a lokalitás és transznacionalitás, a fiatal irodalom sajátosságai, valamint az avantgárd fogalmának újragondolása állt.

Előadásomban az említett szempontok tárgyalása mellett arra is kitérek, hogy milyen jelentősége lehet annak, hogy a vita magyarországi résztvevői látókörén kívül álltak a neoavantgárd művészet más, eltérő formahagyománnyal és művészeti programmal rendelkező képviselői. A vita olyan időszakban zajlott, amelyben még nem volt kidolgozott nyelv a neoavantgárd és a posztmodern újszenzibilitás művészetének határozott elkülönítésére. Ennek okán az *Életünk*ben megjelent írások olyan folyamat állomásaként is olvashatók, amelyek előkészítik az vita során még avantgárdként megnevezett újabb irodalom befogadási módját.

Kulcsszavak: *Magyar Műhely*, *Életünk*, neoavantgárd, posztmodern, irodalmi kánon

ON THE DEBATE OF *ÉLETÜNK* (The interruption of the canonisation of the *Magyar Műhely* in 1987)

Author: **Daniel FENYŐ**, PhD student (fenyoda@gmail.com)

Supervisor: **Dr. József TAKÁTS**, university professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Doctoral School of Literature and Culture, Pécs

The focus of my research is the debate that took place through the volumes of the journal *Életünk* in 1987, which had at stake the possibility of canonising the neo-avant-garde art represented by the *Magyar Műhely*. The debate began by books published by the editors of the *Magyar Műhely*. The publication of the three books provided an opportunity for critics living in Hungary to assess the artistic programme represented by the journal. The specificity of the debate in *Életünk* is that it outlines the *Magyar Műhely*'s vision of its place in Hungarian literature and also the expectations of the inland interpretative community about the neo-avant-garde. At the centre of the debate were the issues of locality versus transnationality, the specificities of young literature, and the rethinking of the concept of the avant-garde. In addition to discussing these aspects, I will also discuss the significance of the fact that the participants of the debate were not really aware of other representatives of Hungarian neo-avant-garde art with different formal traditions and artistic agendas. The debate was taking place at a time when a well-working language did not exist for a clear distinction between art of the neo-avant-garde and postmodern or new-sensibility. For this reason, the writings in *Életünk* can also be read as a stage in a process that prepares new methods for the reception of the later-called postmodern literature, which is still being called avant-garde during the debate.

Keywords: *Magyar Műhely*, *Életünk*, neo-avant-garde, postmodern, literary canon

CSELÉDMOTÍVUM AZ ÉVEKEN ÁT (A Kosztolányi-cselédhagyomány alakulása)

Szerző: **TÓTH Bálint**, MA, II. évfolyam (toth.balint.university@gmail.com)

Témavezető: **Prof. Dr. SZILÁGYI Zsófia**, egyetemi tanár

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar, Magyar Nyelvi és Irodalmi Intézet, Magyar Irodalmi Tanszék, Szeged

Kosztolányi Dezső életművének egyik vitathatatlan csúcsteljesítménye az *Édes Anna*. Azonban a cseléd szereplőként nem ebben a regényben bukkan fel először Kosztolányinál. Egy egész sor prózai szöveg árulkodik arról, milyen út vezetett az *Édes Annáig*. A Veres András által szerkesztett kritikai kiadás sorra veszi ezen előzményeknek tartott szövegeket, ugyanakkor a Kosztolányi-szakirodalom sokkal inkább foglalkozik a húszas-harmincas évek alkotásaival, mint a korábbiakkal.

Föltűnő azonban, hogy a cseléd-motívumról nem esik szó részletes elemzésekben, illetve nem az *Édes Anna* vonatkozásában. Pedig jelen van, nagyon is, kivált a *Boszorkányos esték* (Uő., *Boszorkányos esték*, Bp.–Szabadka, Jókai nyomda, 1908.) novelláiban, az *Öt órákor* és *A boszorkány* című mű középpontjában is egy-egy cseléd áll. Ezek mellett érdekes a cselédmotívum helye a későbbi irodalmi életművekben. Gondolok itt a méltatlanul elfeledett Sziráky Judithra, aki 1926-ban még a Nyugatban indul a második nemzedék nagy ígéreteként. Ő az *Orkán* című elbeszélésében tematizálja a háziszolgálóságot (Uő., *Orkán*, Bp., Szépirodalmi, 1958.) Vagy a mai kortárs magyar irodalom egyik meghatározó prózaírójára, Grecsó Krisztiánra, aki legutóbbi novelláskötetében (Uő., *Valami népi*, Bp., Magvető, 2022.) is használja a cselédmotívumot.

Dolgozatomban a cselédek középpontba állító elbeszélések elemzésére teszek kísérletet, kitekintve a hagyomány alakulására és utóéletére, egészen a mai napig.

Kulcsszavak: magyar irodalmi modernség, cselédség, cselédmotívum, Kosztolányi Dezső, Sziráky Judith, Grecsó Krisztián, próza

FIKCIÓ ÉS AUTOFIKCIÓ SZABÓ MAGDA REGÉNYEIBEN

Szerző: **SZEBENYI Naomi II.** évfolyam (naomi.szebenyi@gmail.com)

Témavezető: **Dr. ORBÁN Jolán**, egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet, Modern Irodalomtörténeti és Irodalomelméleti Tanszék, Pécs

Dolgozatomban abból a hipotézisből indulok ki, hogy Szabó Magda prózájában egymásba szövődnek a fikció, az autofikció és az autobiográfia szála. A szakirodalom eddig elsősorban a fikció és autobiográfia kérdését vizsgálta, a kortárs autofikció-kutatás azonban lehetőséget kínál arra, hogy ezt a szempontot is bevonjuk az életmű elemzésébe. Három perspektívából szeretném vizsgálni Szabó Magda szövegeit: (1) a fikció, az autofikció és autobiográfia közötti viszony elemzésével egy olyan elméleti keretet szeretnék kidolgozni, amely a szöveginterpretációban alkalmazható. Szabó Magda „bevallottan” egymásba fűzte a fikció és autobiográfia szálait, ezért nem egy külső szempontrendszert alkalmazok pusztán, hanem a szövegei által kínált elméleti kérdések kritikai olvasatát próbálom adni. (2) Az ekként kidolgozott szempontrendszer alapján elemzem az író regényeit (*Régimódi történet*, *Für Elise*, *Ókút*, stb.) valamint (3) azokat a szövegeit – interjúk, vallomások, levelek, naplók –, amelyekben érinti a fikció, autofikció és autobiográfia kérdéseit.

Kulcsszavak: Szabó Magda, Für Elise, fikció, autofikció, önéletírás

FICTION AND AUTOFICTION IN MAGDA SZABÓ'S NOVELS

Author: **Naomi SZEKENYI**, second-year student (naomi.szebenyi@gmail.com)

Supervisor: **Jolán ORBÁN**, university professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities, Institute of Hungarian Language and Literature,
Department of Modern Literature and Literary Theory, Pécs

In my paper, I would like to argue that Magda Szabó interweaves the threads of fiction, autofiction and autobiography in her texts. Previous interpreters of Magda Szabó have focused primarily on the relationship between fiction and autobiography. Contemporary autofictional studies offer an opportunity to include this aspect in the analysis of her oeuvre. I would like to examine Magda Szabó's texts from three perspectives: (1) by focusing on the relationship between fiction, autofiction and autobiography, I would like to develop a theoretical framework that can be applied in textual interpretation as well. Magda Szabó "admittedly" interweaves the threads of fiction and autobiography in her texts, and therefore I will not adopt a purely externalist perspective, but will attempt to provide a critical reading of the theoretical issues offered by her texts. (2) I would like to analyse her novels from this perspective (*The Old-Fashioned Story*, *Für Elise*, *The Old Well*, etc.) and (3) her non-fictional texts – interviews, confessions, letters, diaries – where she addresses more explicitly the questions of fiction, autofiction and autobiography.

Keywords: **Magda Szabó, Für Elise, fiction, autofiction, autobiography**

IRODALOMTÖRTÉNET A MODERNIZMUS SZUBJEKTIVITÁSÁBAN VIRGINIA WOOLF *ORLANDO* CÍMŰ MŰVÉBEN

Szerző: **BALOG Krisztián**, III. évfolyam (krisztian.balog2002@gmail.com)

Témavezető: **KOCSIS Lenke** tanársegéd

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

Virginia Woolf *Orlando* című regénye egy különleges műalkotás, amelyben az irodalmi stíluskorszakok és az idő múlásának témája kiemelkedő fontosságú. A regény egyik legfontosabb jellemzője az, hogy a címszereplő, Orlando, évszázadokon átívelő élettörténetét követi nyomon. Ennek során a stílus és a hangulat is változik, tükrözve az adott kor jellegzetességeit és művészi tendenciáit. A mű a modernizmus szempontjából tekint vissza, reflektál az angol irodalomtörténet korszakaira, azokat a humor tárgyává téve harcol az irodalmi konvenciók és hagyományok ellen. A történet valójában Anglia kulturális fejlődésének egy szubjektív, modern összefoglalója, hol a századok jelentéktelenné, az ideák kicsinyessé válnak. A regény egyedi megközelítése mélyreható gondolatokat kínál az irodalom és az emberi tapasztalat kapcsolatáról,

amely formabontó voltával, a tradíciókat elvetve tör új utat a modern irodalom fejlődésének. Kutatásom célja feltárni ezen összefüggéseket Virginia Woolf művében.

Kulcsszavak: irodalomtörténet, korstílusok, modernség, szubjektivitás, nemkonvencionalitás, angol művelődéstörténet, Virginia Woolf

HISTORY OF LITERATURE IN THE SUBJECTIVITY OF MODERNISM IN VIRGINIA WOOLF'S NOVEL *ORLANDO*

Author: Krisztián BALOG, third-year student (krisztian.balog2002@gmail.com)

Supervisor: Lenke KOCSIS, teaching assistant

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad

Virginia Woolf's *Orlando* is a special piece of art, where the themes of literary styles and the passage of time are exceptionally important. The novel's key characteristic is that it traces the life of its titular character throughout several centuries. With this radical span of ages, the style and atmosphere of the book also changes often, always mirroring the specific era's artistic tendencies. The work reflects on the eras of English literature with the viewpoint of modernism, fighting against the literary conventions by making fun of them. The story is basically a subjective, modern summary of England's cultural evolution, where centuries turn insignificant and ideologies become shallow. The novel's unique perspective gives us complex thoughts about the connections between the human experience and literature, while it breaks new ground for the progression of modernist literature by rejecting artistic traditions. The goal of my research is to reveal these connections in Virginia Woolf's work.

Keywords: history of literature, modernism, subjectivity, unconventionality, English cultural evolution, Virginia Woolf

KÉT SIMON PÉTER (Nádas Péter *Egy családregény vége* és Szöllősi Mátyás *Simon Péter c. művének kapcsolódásai*)

Szerző: TÖRÖK Gabriella, IV. évfolyam (torokgabriella2000@gmail.com)

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Nádas Péter *Egy családregény vége* (1977) és Szöllősi Mátyás *Simon Péter* (2018) című regénye több aspektusból vizsgálódva is párhuzamba állítható. Jelen dolgozat a főszereplők névazonossága, valamint a művek egybeeső bibliai motívumai

tekintetében közelíti meg őket. E két kortárs szerző viszonya elsősorban mint mester és tanítvány-kapcsolat képzelhető el. Az alapvető kérdés, hogy Nádas Péter klasszikus műve miként hatott a fiatal szerző, Szöllősi Mátyás regényére. Szöllősi Mátyás művében a Nádas-regény nyomán keletkezett utánérzések, reminiscenciák, rájátszások, ellentétek és analógiák sokaságát lehet feltárni. A dolgozat komparatistikai módszerrel kíván rávilágítani arra, hogy ezek az egybeesések milyen természetűek, hogy az irodalmi áthagyományozódás során a kapott impulzusok csupán a szövegkánon szintjén maradtak-e, vagy Szöllősi Mátyás képes volt modellkánonként érvényesíteni a Nádas Péter-ihletést.

Kulcsszavak: kortárs magyar regény, komparatistika, hatáskutatás, biblia

TWO PETER SIMONS

(Péter Nádas's *The End of a Family Story* and Mátyás Szöllősi's *Péter Simon* and the connections between the works)

Author: Gabriella TÖRÖK, fourth-year student. (torokgabriella2000@gmail.com)

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

Péter Nádas's novel *The End of a Family Story* (1977) and Mátyás Szöllősi's novel *Péter Simon* (2018) can be paralleled from several aspects. The present paper approaches them in terms of the identity of the names of the main characters and the overlapping biblical motifs of the works.

In the works of these two contemporary authors, a multitude of opposites and analogies intersect. The thesis aims to shed light on the nature of these coincidences and how Péter Nádas's classic work influenced the novel of the young author, Mátyás Szöllősi.

Keywords: novel, comparative studies, impact research, Bible

Humán tudományok II.

HAMLET FARKASBŐRBEN

– A pszichoanalitikus elméletek rendszere *Az északi* (2022) c. filmben

Szerző: **HEGEDŰS Ferenc**, III. évfolyam (h.feri2003@gmail.com)

Témavezető: **Dr. ANDRÁS Csaba** PhD, adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar, Pécs

TDK-dolgozatom fő témája Robert Eggers 2022-es *Az északi* című *Hamlet* adaptációja. Kutatásomban azt vizsgálom, hogy a filmben miként jelenik meg, illetve milyen módon rendeződik a XX. századi pszichoanalitikus *Hamlet*-interpretációk összessége. Freud a *Hamletet* az ödipális viszony szemszögéből közelítette meg; Lacan a dráma vágystruktúráit vizsgálta; Ábrahám pedig egy családon belüli titok felszínre juttatásával és feloldásával kívánta kigyógyítani a közönséget. A dolgozat további részében a film pszichoanalitikus olvasatán – mindenekelőtt a vágystruktúrák vizsgálatán – keresztül arra a kérdésre keresek választ, hogy a film *Hamletjének* szubjektuma milyen eltéréseket, adott esetben radikális szembenállásokat mutat Shakespeare drámájának szubjektumával. Vizsgálom továbbá a film kulturális kontextusát, hogy rávilágítsak arra a háttérre, amelyben egyáltalán létrejöhetett ez a szembenállás egyazon karakter(ek) szubjektumreprezentációja között.

Kulcsszavak: *Hamlet*, pszichoanalízis, film

HAMLET IN WOLF'S CLOTHING

– The system of psychoanalytic theories in *The Northman* (2022)

Author: **Ferenc HEGEDŰS**, third-year student (h.feri2003@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Csaba ANDRÁS** PhD, senior lecturer

Institution: University of Pécs, Faculty of Arts and Social Sciences, Pécs

The main topic of my dissertation is Robert Eggers' *Hamlet* adaptation from 2022, called *The Northman*. In my research, I investigate how the film presents and constructs the 20th century psychoanalytic *Hamlet* interpretations. Freud approached *Hamlet* from the oedipal relationship; Lacan examined the structures of desire in the drama; Abraham sought to cure the audience by revealing the secret of Hamlet's family – for a longer description, see the study of Antal Bókay, called *Hamlet in Psychoanalysis*. In the rest of the paper, I will use a psychoanalytical reading of the film – above all, the examination of desire structures – to answer the question of how the subject of the film *Hamlet* differs from, and in some cases radically contrasts with, the subject of Shakespeare's drama. I will also investigate the cultural context of the film in order to highlight the background in which this opposition between the subject representations of the same character(s) could have arisen at all.

Keywords: *Hamlet*, psychoanalysis, film

SZÖRNY-KONCEPCIÓK (NÉMET) IRODALMI ÉS FILMES VONATKOZÁSBAN

Szerző: **IGNÁCZ Barbara**, V. évfolyam (ignacz.barbi@gmail.com)

Témavezető: **Dr. SATA Lehel** egyetemi docens

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Germanisztika Intézet,
Német Nyelvű Irodalmak Tanszéke, Pécs

A különböző szörny-figurák gyakori szereplői akár a múlt századi, akár a kortárs fikciós történeteknek. Gyermekmesék, krimi-regények vagy akár felnővéstörténetek alapulnak a konvencionális szörnyeteg alakjára: a testileg elváltozott, különös keverék-lényekben mélyebb, generációs vagy társadalmi félelmeink tükröződnek vissza.

Mi van azonban, ha a szörnyeteg alakját nem egy irodalmi-szimbolikus, hanem egy jogi-természeti megközelítésből vizsgáljuk? Michael Foucault – reflektálva a 18. és a 19. század között dinamikusan változó szörny-képekre – ismét a diskurzus részévé teszi a *monstre morale* fogalmát. A két század fordulóján új szörnyeteg tűnik fel: az eddigi testi-természeti perspektíva sokkal ingoványosabb utakra téved, hiszen immáron a kriminalitás és a moralitás homályos szemüvegén keresztül keressük a köztünk megbúvó rémalakokat. Ahogyan azt azonban például Szakolczai Árpád, szociológus megfogalmazza, ez sokkal inkább antropológiai, mintsem irodalmi megközelítés. Méltán merül hát fel a kérdés, miszerint hol és miként kell keresnünk a szörnyeket a fikciós történetek világában? Érvényesek a Foucault- vagy a Szakolczai-féle szörny-értelemzések irodalmi és filmes vonatkozásban is? Ezen teoretikus háttér felhasználásával igyekszem a német kultúra konvencionálisabb – mint például Heinrich von Kleist víziszörnyei vagy Kafka féregszörnyetege – és kevésbé klasszikus szörnymegjele-
nitéseire – akár Alfred Döblin *Berlin, Alexanderplatz* című regényében, vagy Günter Grass *A bádogdobjában* – is kitérni.

Kulcsszavak: német irodalom, német film, szörny-koncepciók

MONSTER-CONCEPTS IN GERMAN LITERATURE AND FILM

Author: **Barbara IGNÁCZ** (ignacz.barbi@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Lehel SATA**, associate professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities, Institute of German Studies, Department of German Literature, Pécs

The different monster-characters have always been regular figures in the stories of the last two centuries. Tales, crime stories, or even coming-of-age novels are based on the conventional monster: in the reflection of these physically morbid, intermediary beings people usually face their own generational or collective fears. But what if we are trying to explore the figure of the monster from a legal-natural, instead of a literary-symbolic perspective? While reflecting on the dynamically changing picture of the monster-figure of the 18th and 19th century, Michel Foucault refreshes the discourse around the term *monstre morale*. Between the two centuries, a new form of the monster appears, and with that, we have to look at monsters as a violation against society's criminal-moral complex. As Árpád Szakolczai points out, it is an anthropological approach, rather than a literary one. How should we analyse monster-figures in literary work and movies? Can the monster-concepts of Foucault and Szakolczai be valid in fictional work? Using this theoretical background, my aim is to give an analysis on

some more conventional – such as the sea monsters of Heinrich von Kleist or Kafka’s Georg Samsa – and some less traditional monsters – for example, those in Alfred Döblin’s *Berlin Alexanderplatz* or in *The Tin Drum* by Günter Grass – of German literature and film.

Keywords: German literature, German film, monster-concepts

KÁOSZ ÉS KOZMOSZ (A kerttervezés esztétikai forradalma és a tájépítészet politikai esztétikájának kezdetei)

Szerző: **JUHÁSZ Péter** doktorandusz, II. évfolyam (pjuhasz@mome.hu)

Témavezető: **Dr. HABA Péter**, egyetemi docens

Intézmény: Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, Doktori Iskola, Művészettudomány PhD, Budapest

Előadásomban a 18–19. századforduló épített táji környezetének társadalomelméleti és politikatörténeti összefüggéseit vizsgálom a korszak tájesztétikai gondolkodásának és kertészeti újításainak kontextusában. A dolgozat kerttörténeti esettanulmányaiban nemcsak a táj megváltozott érzékelési, tervezési és hermeneutikai kérdésköreit veszem számba, de Jacques Rancière *Le temps du paysage* [2020] c. könyvének belátásai alapján azokat szoros összeköttetésbe hozom a korabeli társadalomszervezés és kulturális termelés problémáival. A tájesztétika itt nem kizárólag művészetelméleti diszciplínaként értendő, hanem politikai diskurzusként is: az új szemléletmódok alapján megművelt természeti környezet és a ráirányuló érzéki tekintet ugyanis nemcsak egy új művészetfilozófiát jelentett, de egyszersmind leképezte a fennálló érzékelési keretek és a hegemon kulturális beszédmódok revideálását is. A táj következképp nem pusztán a kertek, hegyek és folyók művészi ábrázolása, hanem az észlelés olyan különös tárgyaként megjelenő forradalmi tapasztalat, amellyel kijelöltük új helyünket természetben és társadalomban egyaránt. Elvégre a *kertek gondozott kozmosza* és a *vadon zavaros káosza* közötti elmosódott határ nemcsak a szépségről és a művészetről alkotott fogalmainkat definiálta újra, de egyúttal elképzelhetővé tette az egyének közötti társadalmi különbségek elmosódását, és megjelenítette a fennálló renddel szembenálló forgatagok megváltozott politikai tájait is. A táj ideológiakritikai olvasatával így annak keretét vizsgálom, ahogyan a megművelt és épített táji környezet formájában újraíródtak a határvonalak természet és társadalom, társadalom és hatalom, természet és hatalom között. Előadásom célja tehát azt a forradalmi pillanatot bemutatni, amikor természet- és társadalomkép radikális politikai és esztétikai átalakulásokon ment keresztül. Egy forradalmat, ami rekonfigurálta a kettő összefüggéseit és megteremtette a dichotómiájuk közös nevezőjét. Egy forradalmat, ami újraírta az érzéki tapasztalás lehetséges kereteit és felszabadította a hierarchiáknak való alávetettség alól – legyenek azok az állami törvények, vagy a művészet szabályai. Egy forradalmat, amit tájnak nevezhetünk.

Kulcsszavak: kerttervezés, társadalomkritika, tájépítészet, politikai esztétika

CHAOS AND COSMOS

(The Aesthetic Revolution of Gardening and the Origins of the Political Aesthetics of Landscape Architecture)

Author: **Péter JUHÁSZ**, second-year PhD student, pjuhasz@mome.hu

Supervisor: **Dr Péter HABA**, associate professor

Institution: Moholy-Nagy University of Art and Design, Doctoral School, Art Science PhD

This paper examines the social and political aspects of the built landscape environment in the context of aesthetic thinking and horticultural innovations in the late 18th and early 19th centuries. In the historical case studies, the analysis does not simply discuss the perceptual, conceptual and hermeneutical improvements of landscaping, but, based on the ideas of Jacques Rancière's *Le temps du paysage* [2020], also draws a substantial connection with the issues of social planning and cultural production. Here, landscape aesthetics is not merely understood as an 'art theory', since it has never been, but a political discourse: based on new principles, the cultivation of the natural environment and the sensual gaze towards it did not only imply a new philosophy of art, but also reflected on the prevailing cultural distributions and hegemony. Thus, the notion of landscape does not only refer to an artistic representation of gardens, mountains and rivers, but rather means a revolutionary experience of a particular object, a radical perception with which we have established our new place in nature and society as well. Hence, these blurred boundaries between the *well-ordered cosmos of gardens* and the *disorderly chaotic wilderness* did not only redefine our notions on beauty and art, but also envisioned the blurring picture of social divisions between individuals, moreover, portrayed the changing political landscape of the tides of revolution against the *status quo*. Through this ideology critical interpretation of landscape, the research aims to explore the distinctions between nature and society, society and power, nature and power; and how these are rewritten in the form of landscape environment. The overall objective of the presentation is therefore to show the revolutionary moment when political and aesthetic transformations reorganised the forms of nature and society. A revolution that reconfigured the relationship between them and provided a common ground of their dichotomy. A revolution that rewrote the limits and conditions of sensual experience and emancipated it from subordination to hierarchies; whether it is ruled by the laws of the state or the norms of art. A revolution that we call landscape.

Keywords: social history of garden planning, political aesthetics of landscape architecture

A KÁOSZ KULTUSZREGÉNYE (Julio Cortázar *Sántaiskolája* a káoszelmélet fényében)

Szerző: **BICÓK Lea**, IV. évfolyam (bileszi51@gmail.com)

Témavezető: **Dr. CSÁNYI Erzsébet** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Julio Cortázar *Sántaiskola* című nagyregénye nemcsak terjedelmében monumentális, hanem szerkezetében is a megalkotott káosz eszméjével játszik. Az olvasó utasítást kap, hogyan ugráljon a számozott fejezetek között. Ezzel Cortázar olyan kísérleti ellenregényt alkot meg 1963-ban, amely radikálisan felrúgja a lineáris olvasási szokásokat. A világirodalomban Joyce *Ulyssese* és Faulkner *Hang és téboly* c. regénye kuszálja össze a fejezetek időbeli sorrendjét, de a lapozás folyamatos marad. A magyar irodalomban Esterházy Péter *Termelési-regénye* hoz hasonló újításokat, a szerb irodalomban Miroslav Pavić szótárregénye, a *Kazár szótár* robbantja szét a folyamatos olvasási lehetőségeket. A kaotikus szerkezet óhatatlanul befolyásolja a jelentésképződés folyamatát, s a posztmodernben ez az esetleges, kaotikus olvasatok jelentőségére mutat rá.

Célom az ilyen típusú regényszerkezetek vizsgálata az Umberto Eco *Nyitott mű* c. kötete által nyújtott elméleti keret segítségével, majd konkrétan Cortázar ellenregényének megközelítése a káosz-rend koordinátái függvényében.

Kulcsszavak: Cortázar, káosz, ellenregény, Nyitott mű

THE CULT NOVEL OF CHAOS (Julio Cortázar's *School of sorrows* in the light of chaos theory)

Author: **Lea BICÓK** fourth-year student (bileszi51@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Erzsébet CSÁNYI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Studies, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Julio Cortázar's great novel *The School for the Crippled* is not only monumental in its scope, but also in its structure, playing with the idea of constructed chaos. The reader is instructed on how to jump between the numbered chapters. In doing so, Cortázar creates an experimental counter-novel in 1963 that radically upends linear reading conventions. In world literature, Joyce's *Ulysses* and Faulkner's *The Sound and the Fury* jumble the chronological order of the chapters, but the turning of the pages remains continuous. In Hungarian literature, Péter Esterházy's novel *Production* brings similar innovations, while in Serbian literature, Miroslav Pavić's dictionary novel *Kazar Dictionary* explodes the possibilities of continuous reading. The chaotic structure inevitably affects the process of meaning-making, and in postmodernism this points to the importance of possible chaotic readings.

My aim is to examine this type of novel structure through the theoretical framework provided by Umberto Eco's *Open Work* and, more specifically, to approach Cortázar's counter-novel in relation to the coordinates of chaos order.

Keywords: Cortázar, chaos, counter-novel, open work

A DÉTOURNEMENT ESZTÉTIKO-POLITIKAI MŰKÖDÉSE

Szerző: **HORVÁTH Mihály**, MA 1. évfolyam, (horvath.mihaly@stud.mome.hu)

Témavezető: **dr. HEILIG András**

Intézmény: Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, Média Intézet, Újmédia-művészet, Budapest

A *détournement* egy gerilla-művészeti taktika volt a század derekán. A taktikát a Lettrista Internacionálé hozta létre az 50'-es évek elején, és annak utódja, a Szituacionista Internacionálé fejlesztette tovább egy évtizeddel később. A *détournement* (magyarul: eltérítés) középpontjában szélesebb elérésű tömegkulturális produktumok ludikus és háború-szerű kifordítása állt. A taktika kritikai funkciója a korban kiépülő új konzumerista valóság fogyasztói imperatívuszát közvetítő tartalmak kizökkentésében és hatástalanításában öltött testet. A *détournement*-t alkalmazó radikális avant-garde csoportosulások ezzel egy pedagógiai-propagandisztikus ellenstratégiai szerepkört is tulajdonítottak a taktikának. Előadásom során 1.) a *détournement* alakulástörténetének bemutatására vállalkozom, valamint 2.) retrospektív kritikájára, külön tekintettel a taktika mozgalomtörténeti szerepére és esztétiko-politikai hatásmechanizmusaira, illetve a csoportosulások feloszlását követő maradéktalan kooptálódásának okaira.

Kulcsszavak: *détournement*, lettrizmus, szituacionizmus, avant-garde

THE AESTHETIC-POLITICAL FUNCTION OF DÉTOURNEMENT

Author: **Mihaly HORVATH**, first-year MA student (horvath.mihaly@stud.mome.hu)

Supervisor: **Dr. András HEILIG**

Institution: Moholy-Nagy University of Arts and Design, Institute of Media Studies, New Media Art, Budapest

Détournement was a guerrilla-art tactic that originated in the middle of the 20th century. The tactic was created by the Lettrist International in the beginning of the 1950s and was further developed a decade later by its heir, the Situationist International. The aim of *détournement* was to critically hijack the products of mass culture in a playful and war-like manner. The tactic's critical function was to counterpose the consumerist imperative of their time's unfolding new reality. The radical avant-garde movements experimenting with *détournement* thus attributed the tactic the purpose of a pedagogic-propagandistic counter-strategy. In my lecture, I will be 1.) shedding light upon the history of the tactic's development with regard to its function in the politics of both lettrism and situationism, and 2.) offering its retrospective critique, considering its total cooptation after the fall of the Internationals.

Keywords: *détournement*, lettrism, situationism, avant-garde

HUMÁN-NONHUMÁN VISZONYOK MEGJELENÉSE TOLNAI OTTÓ VILÁGPOR C. KÖTETÉBEN

Szerző: **SZŰCS Dóra**, IV. évfolyam (sz.doraa2001@gmail.com)

Témavezető: **Dr. CSÁNYI Erzsébet**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A dolgozat a Tolnai Ottó 1980-ban megjelent, majd 2016-ban újrakiadott *Világpor* c. kötetében szerepeltetett nonhumán létezők vizsgálatát helyezi középpontba, a versekben megjelenő emberi és nem emberi viszonyának mibenlétét, a humán és nonhumán világ kontaktusait. Kutatásunk egyik fő célja feltárni, hogy lehetséges-e egy, az antropocentrikus megközelítést meghaladó olvasat létrehozása, a növényi és állati lét elemeinek versbeágyazódása a több költeményben is hangsúlyos szerepet kapó állati- és emberi csonton, véren és húson keresztüli érintkezéseknek, valamint a *Világpor* c. kötet egyes tájverseinek elemzésén keresztül. A tanulmány teoretikus háttérének felállításához a tágabb értelemben vett biopoétikai, posztantropocentrikus és poszthumanista elméletek megállapításait használjuk fel.

Kulcsszavak: humán-nonhumán, *Világpor*, biopoétika, posztantropocentrikus olvasat

THE REPRESENTATIONS OF HUMAN-NONHUMAN RELATIONS IN OTTÓ TOLNAI'S VOLUME *VILÁGPOR*

Author: **Dóra SZŰCS**, fourth-year student (sz.doraa2001@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Erzsébet CSÁNYI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad;

“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The paper focuses on the analysis of nonhuman beings featured in Ottó Tolnai's volume *Világpor* (published originally in 1980 and republished in 2016), the relationship between human and nonhuman in the poems, and the contact between the human and nonhuman world. One of the main aims of our research is to explore whether it is possible to create a reading that goes beyond the anthropocentric approach, through exploring the embedding of elements of plant and animal existence in poems, by the analysis of the animal-human contact via bone, blood and flesh (which is prominent in several poems), and through the analysis of some of the topographical poems in the volume. The theoretical background of the study is based on the findings of the broader theories of biopoetics, post-anthropocentrism and posthumanism.

Keywords: human-nonhuman, *Világpor*, biopoetics, post-anthropocentric reading

KÍSÉRLET SZÖGI CSABA *SZAKURA ANGYALAI*/C. PRÓZAMŰVÉNEK POSZTANTROPOCENTRIKUS OLVASATÁRA

Szerző: **SZABÓ Beatrix**, III. évfolyam (szbea02@gmail.com)

Témavezető: **Dr. CSÁNYI Erzsébet** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A TDK-dolgozat Szögi Csaba *Szakura angyalai* című kötetével foglalkozik. Célom a posztantropocentrikus szemszögből való vizsgálat lehetőségének a felvetése az angyal-szimbólum kapcsán.

A kortárs vajdasági magyar irodalom számtalan izgalmas művet kínál a posztantropocentrikus, ökokritikai megközelítések számára, de Szögi Csaba novelláinak világa nem a hagyományos human-animal ökokritikai reláción vizsgálható, hanem egy transzcendensebb síkon, az angyal-ember viszonylat keretében.

Kulcsszavak: Szögi Csaba, posztantropocentrikus, ember, angyal, természet, kultúra

AN EXPERIMENT ON THE POST-ANTHROPOCENTRIC READING OF CSABA SZÖGI'S *ANGELS OF SZAKURA* PROSE WORK

Author: **Beatrix SZABÓ**, third-year student (szbea02@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Erzsébet CSÁNYI** university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The paper deals with Csaba Szögi's *The Angels of Szakura*. My goal is to raise the possibility of an examination from a post-anthropocentric perspective in relation to the angel symbol.

Contemporary Hungarian literature in Vojvodina offers numerous exciting works for post-anthropocentric and ecocritical approaches, but the world of Csaba Szögi's short stories cannot be examined within the traditional human-animal ecocritical framework. Instead, it operates on a more transcendent plane, within the context of the angel-human relationship.

Keywords: Csaba Szögi, post-anthropocentric, human, angel, nature, culture

A NŐI TEKINTET LEHETŐSÉGEIRŐL

Szerző: **ROTTLER Lili**, MA I. évfolyam (rottler.lili@gmail.com)

Témavezető: **Dr. ANDRÁS Csaba**, egyetemi adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar, Pszichológia Intézet, Pécs

A női tekintet és a női esztétika létrehozásának kérdése az 1960-as évektől megerősödő baloldali és feminista filmelmélet egyik legjelentősebb területe. A kérdéskör által kínált elméleti kutatások olyan, sokak munkáján keresztül tárgyalt, gyakran vitatott szövegeket termeltek ki a filmelmélet diskurzusán belül, mint például Laura Mulvey 1975-ben publikált *A vizuális élvezet és az elbeszélői film* című írása is, amelyben a szerző létrehozta a – mára rendkívül hírhedté vált – „férfitekinetet” fogalmát, valamint egyben értelmezi is a jelenséget. Mulvey fogalomalkotói munkája, amellyel a tekintet filmekben megjelenő vizuális-művészeti vizsgálgódását végzi, megannyi más „tekintet”-koncepció létrejöttét indította el; így fogalmazódott meg a női tekintet lehetősége is.

Előadásomban Mulvey szövegéből kiindulva mutatom be a freudi pszichoanalízis és a különböző feminista filmelméletek szintézise által létrejövő elemzési eszköztárat, amely, bár a férfitekinetet fogalmát megalapozott kritikai eszközként használja a patriarchátus percepció sémáinak leleplezésére, a női tekintet pontos és elemzésre alkalmas leírásának lehetőségét szükségképpen nem foglalja magába, így Mulvey eredeti fogalmának ellentétpárját sem alkothatja.

Kulcsszavak: **feminista filmelmélet, tekintet, (freudi) pszichoanalízis**

ON THE FEMALE GAZE

Author: **Lili ROTTLER**, first-year MA student (rottler.lili@gmail.com)

Supervisor: **Csaba ANDRÁS**, senior lecturer

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of Psychology, Pécs

The question of the female gaze and the possible creation of female aesthetics are some of the most prominent areas of left-wing feminist film theory, an academic field that has been steadily growing since the '60s. The theoretical explorations offered by this discipline have produced much-discussed, often controversial texts within the discourse of film theory, for example, Laura Mulvey's *Visual Pleasure and Narrative Cinema*, published in 1975, in which the author creates the now infamous concept of the 'male gaze' and also interprets this phenomenon. Mulvey's conceptualization of the gaze, with which she gives her interpretations of visual storytelling, has given rise to many other 'gaze-focused' concepts, including the female gaze.

In my presentation, I will take Mulvey's text as a starting point to introduce the theoretical apparatus produced by the synthesis between Freudian psychoanalysis and feminist film theories, which, although it uses the concept of the male gaze as a well-established tool of criticism to expose the perceptual patterns of patriarchy, does not necessarily include the possibility of an accurate and analytically adequate description of the female gaze, to work as a complement of Mulvey's original idea.

Keywords: **feminist film theory, the gaze, (Freudian) psychoanalysis**

SZERKEZET ÉS ELBESZÉLÉSMÓD HÁROM 20. SZÁZADI MESEREGÉNYBEN (Lázár Ervin: *Szegény Dzsoni és Árnika*, Békés Pál: *A bölcs hiánypótló*, Nemes Nagy Ágnes: *Az aranyecset*)

Szerző: **KAISER Zsanett**, MA, II. évfolyam (zsanett.kaiser@gmail.com)

Témavezető: **Prof. Dr. SZILÁGYI Zsófia**, egyetemi tanár

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar, Magyar Nyelvi és Irodalmi Intézet,
Magyar Irodalmi Tanszék, Szeged

Jelen előadásom keretében, amely egy nagyobb, a 20. század második felében keletkezett műmesékre irányuló kutatás része, Lázár Ervin *Szegény Dzsoni és Árnika*, Békés Pál *A bölcs hiánypótló*, és Nemes Nagy Ágnes *Az aranyecset* című meseregényeiben vizsgálom a fellelhető népmesei szerkezetet, az elbeszélésmód játékosságát és egyéb sajátosságait. Ezzel az elemzéssel képet kapunk arról, hogyan viszonyultak az akkori gyerekirodalmi szerzők a népmesékhez, arra is keresve a választ, milyen céllal nyúltak vissza a folklór elemeihez – nyelvi játékhoz használták-e fel, vagy éppen a nyelv teremtő erejére hívták fel a figyelmet? Generációkat összekötő aktusnak tekintették-e, esetleg a didaktikusság eszközeként prezentálták azokat? De az is elképzelhető, hogy a korszak adta korlátozások megkerülése, valamiféle rendszerkritika is felcsendül az oldalakon.

Ezen kérdések megválaszolásával arra is fény derül, hogy miképp gondolkoztak a 20. század második felében egyes szerzők a gyerekirodalomról: a gyerekeket oktatni, szórakoztatni akarták-e, vagy a felnőtt olvasókat kívánták megszólítani, nekik szánt üzenetekkel. Természetesen, ahogy előadásom is mutatni fogja, ezen aspektusok nem kizárólagosak.

Kulcsszavak: *gyerekirodalom, 20. század, műmese, népmese*

A Kulturális és Innovációs Minisztérium ÚNKP-23-2-SZTE-111 kódszámú Új Nemzeti Kiválósági Programjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

STRUCTURE AND NARRATIVE STYLE IN THREE 20TH-CENTURY CHILDREN'S NOVELS (Ervin Lázár: *Szegény Dzsoni és Árnika*, Pál Békés: *A bölcs hiánypótló*, Ágnes Nemes Nagy: *Az aranyecset*)

Author: **Zsanett KAISER**, second-year MA student. (zsanett.kaiser@gmail.com)

Mentor: **Prof. Dr. Zsófia SZILÁGYI**, professor

Institution: University of Szeged, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Hungarian Language and Literature,
Institute of Hungarian Literature, Szeged

In the framework of my current presentation, which is part of a larger research project focusing on tales created in the second half of the 20th century, I examine the folkloric structures, narrative playfulness, and other peculiarities found in

Ervin Lázár's *Szegény Dzsoni és Árnika*, Pál Békés's *A bölcs hiánypótló*, and Ágnes Nemes Nagy's *Az aranyecset*. Through this analysis, we gain insight into how authors of children's literature from that era related to folk tales, seeking answers to questions such as whether they used folkloric elements for linguistic play or highlighted the creative power of language. Did they consider it an act that bridges generations, or did they present them as tools of didacticism? It is also possible that some form of criticism of the constraints imposed by the era is expressed within the pages.

By answering these questions, we also shed light on how certain authors in the second half of the 20th century thought about children's literature: Did they aim to educate and entertain children, or did they intend to address adult readers with messages meant for them? Naturally, as my presentation will demonstrate, these aspects are not mutually exclusive.

Keywords: children's literature, 20th century, tale, folktale

Supported by the ÚNKP-23-2-SZTE-111 New National Excellence Program of the Ministry for Culture and Innovation from the source of the National Research, Development and Innovation Fund.

EGY FÉNYKÉPALBUM MINT A KÁOSZ HORDOZÓJA – Márton László: *Árnyas fűtca*

Szerző: **MARKÓ Dalma**, III. évfolyam (dalmasaramarko@gmail.com)

Témavezető: **Dr. HANSÁGI Ágnes**, tanszékvezető egyetemi tanár

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Irodalmi Tanszék, Szeged

TDK-dolgozatom témája az a bizonyos fényképalbum, mely az emlékezetmunkát támogatva a narráció ritmusának diktálójaként szolgál Márton László *Árnyas fűtca* című regényében. Az emlékezés tárgya egy olyan esemény, melynek kapcsán újra és újra felmerül a kérdés: *lehet-e róla beszélni?*

Kutatásom célja bemutatni, hogy a szerző miként használja fel a magyarországi holokauszt áldozatairól és túlélőiről készült fotókat arra, hogy a témát övező káoszt megkísérelje valamiféle rendszerré szervezni. Abból az alapfeltételezésből indultam ki, hogy mind a népi történet megelőző időszak (a zsidó asszimiláció, az együttélés során felmerülő konfliktusok), mind pedig az azt követő évek (traumák feldolgozása, a mindennapokba való visszatérés megkísérlése) a regényben megjelenítve olyan kaotikus létállapot körvonalait vázolja fel, amelyben a rend megeremtése szükségszerű lehet a történetekről szóló diskurzus és az emlékezés során.

Kulcsszavak: 20. század, holokauszt, fénykép, emlékezés

A PHOTO ALBUM AS THE CARRIER OF CHAOS – László Márton's *Árnyas főutca* [Shadowy Main Street]

Author: **Dalma MARKÓ**, third-year student (dalmasaramarko@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Ágnes HANSÁGI**, department head, university professor

Institution: University of Szeged, Faculty of Humanities, Department of Hungarian Literature, Szeged

The topic of my essay is that particular photo album which, in the support of memory work, serves as the dictator of the rhythm of narrative in László Márton's novel, *Árnyas főutca* [Shadowy Main Street]. The subject of remembrance is an event about which the question has been asked for many decades: *can it be spoken about?* The aim of my research is to present the way the author uses the photos taken of those who experienced the Holocaust in Hungary and those in their lifetimes who were lost during it, in attempt to unravel the chaos surrounding the topic. My basic assumption was the fact that both the period antedating the genocide (Jewish assimilation, conflicts occurring during coexistence) and the subsequent years (processing traumas, attempting to return to everyday life) portrayed in the novel outline a chaotic state of being in which the installation of order could be necessary for discussions of the event and remembering what happened.

Keywords: 20th century, Holocaust, photograph, remembrance

TESTISÉG, VÁGY ÉS SZEXUALITÁS IRODALMI SZEMMEL, NŐK TOLLÁBÓL (Szabó T. Anna: *Szabadulógyakorlat*)

Szerző: **ERŐS Henrietta**, II. évfolyam (eros.henrietta03@gmail.com)

Témavezető: **Dr. NOVÁK Anikó** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

A női hang, a női felemelkedés a 21. század egy új jelensége, formája. Létfogosultságot és hirtelen nagy figyelmet kapott a női vágy, a női test és a szexualitás. A nők ma már szabadon megírhatják önnön világukat – következmények és bármiféle szankciók nélkül. A dolgozat ezt az irodalmi tünetet taglalja.

Az általános kérdéseken belül arra keresem a választ, hogy hogyan elemezhető ez az irodalmi jelenség Szabó T. Anna Szabadulógyakorlat című novelláskötetében. A téma kidolgozásához a teoretikus hálót Hélène Cixous A medúza nevetése, valamint Csorba Anett tanulmánya és Földes Györgyi Test-szöveg-test című könyve adják.

Kulcsszavak: női hang, vágy, testiség, szexualitás, nemek, szabadság, kurtizán irodalom, zene, kitörés, önmegvalósítás.

BODYNESS, DESIRE AND SEXUALITY FROM A LITERARY POINT OF VIEW, BY WOMEN

(Szabó T. Anna: *Szabadulógyakorlat*)

Author: **Henrietta ERŐS**, second-year student (eros.henrietta03@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Anikó NOVÁK**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad

The female voice, female empowerment is a new form of the 21st century. Female desire, the female body and sexuality suddenly received the right to exist and a lot of attention. Women are now free to write themselves, without consequences or sanctions of any kind. The thesis discusses this literary form, while looking for the answer to how a woman should write herself and how in the collection of short stories by Szabó T. Anna, *Szabadulógyakorlat*, the author wove herself into this topic. Hélène Cixous's *A medúza nevetése* and Anett Csorba's study, along with Györgyi Földes's book, *Test-szöveg-test*, provide the theoretical framework for developing the topic.

Keywords: **female voice, desire, body, physicality, sexuality, woman, man, gender, liberation, freedom, courtesan literature, music, female writing, female existence, female literature, breakthrough, ascension, self-realization, self-creation, femininity**

159

TOLNAI OTTÓ MISZTIFIKÁLÓDÓ TÁRGYAI

(Tolnai Ottó *Végeladás* c. drámájának megközelítése a posztantropocentrikus elmélet szemszögéből)

Szerző: **ZABOS KASZIBA Angéla**, II. évfolyam (kaszibaangela@gmail.com)

Témavezető: **Dr. CSÁNYI Erzsébet** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A kutatás Tolnai Ottó *Végeladás* című abszurd drámájával foglalkozik. A dolgozat célja a mű posztantropocentrikus szemszögből történő elemzése, ahol is az ember központi szerepét átveszik a tárgyak. Mintha a megelevenedő tárgyak uralnák az ember sorsát. Élő és holt helycseréje a művészetben mindig groteszk hatást vált ki. A tárgyak misztikájának – Tolnai Ottó által is bevallottan – nagy szerepe van az életében, így a műveiben is.

A drámában a tárgyak szimbolikussá, totemszerűvé válnak, és társaságuk filozófiai magaslatoikba emeli a sorsával bajlódó embert. A tárgyaktól való búcsú az élettől való búcsút jelenti – a holt tárgyak paradox módon az életet sugározzák.

A kutatás megpróbál válaszokat adni azokra a kérdésekre, hogy milyen kapcsolat épülhet fel ember és tárgy között, és hogy ez a kapcsolat mennyire lehet mély, ugyanakkor abszurd, groteszk, sőt, tragikus.

Kulcsszavak: Tolnai Ottó, abszurd dráma, groteszk, posztantropocentrikus

THE MYSTIFYING OBJECTS OF OTTÓ TOLNAI (An approach to Ottó Tolnai's *Végeladás* from a post-anthropocentric perspective)

Author: Angéla ZABOS KASZIBA, third-year student (kaszibaangela@gmail.com)

Supervisor: Dr. Erzsébet CSÁNYI, full professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

160

The research focuses on Ottó Tolnai's absurd drama titled *Végeladás*. The aim of this paper is to analyse Tolnai's work from a post-anthropocentric perspective, where objects take over the central role of humans. It is as if the animate objects control the fate of humans. The exchange of living and dead in art always evokes a grotesque effect. The mystique of objects – as acknowledged by Ottó Tolnai – plays a significant role in his life, and, thus, in his works as well.

In the drama, objects become symbolic, totemic, elevating the troubled human fate to philosophical heights through their presence. Parting with the objects signifies parting with life – the lifeless objects paradoxically radiate life.

The research attempts to provide answers to questions regarding the relationship that can be established between humans and objects and how deep, absurd, grotesque, and even tragic this relationship can be.

Keywords: Ottó Tolnai, absurd drama, grotesque, post-anthropocentric

ALBERT CAMUS: A *PESTIS* CÍMŰ REGÉNYÉNEK AKTUALITÁSA, A COVID19 TAPASZTALATAI UTÁN

Szerző: JOÓ Rebeka Zoé, mesterhallgató (lebeke99@gmail.com)

Témavezető: Dr. KELEMEN Zoltán, egyetemi tanár

Intézmény: SZTE, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Szeged

A kívülről érkező fenyegetés Albert Camus *A pestis* című regényében a mű keletkezése óta a fasizmus allegóriájaként olvasott. Dolgozatomban többek között arra teszek kísérletet, hogy a pestist mint betegséget, mint a természet termé-

szetidegen közegbe való betörését, valamint a járvány sújtotta várost mint a társadalmi test metaforáját vizsgáljam. TDK dolgozatom fő témája Albert Camus regényének párhuzamba állítása a megtapasztalt Covid19 pandémiával, melyhez egy új kutatási terület, az orvosbölcseztet szempontrendszerét alkalmazom. Kutatásom célja egy sokrétű elemzés megalkotása *A pestisben* megjelenített katasztrófa és valós történelmi járványok nyújtotta kulturális tapasztalat által.

Kulcsszavak: *Pestis, Covid19, karantén*

THE RELEVANCE OF ALBERT CAMUS'S *THE PLAGUE*, AFTER EXPERIENCING COVID-19

Author: **Rebeka Zoé JOÓ**, master'-student (lebeke99@gmail.com)

Supervisor: **Zoltán KELEMEN**, university professor

Institution: University of Szeged, Faculty of Humanities, Hungarian Language and Literature, Szeged

The external threat in Albert Camus's novel *The Plague* has been interpreted as an allegory of fascism since the inception of the work. In my thesis, I attempt to, among other things, examine the plague as a disease, the intrusion of nature into an alien environment, and the city affected by the epidemic as a metaphor for the social body.

The main aim of my thesis is to draw parallels between Albert Camus's novel and the experienced COVID-19 pandemic, using a new field of research, the perspective of medical philosophy. The aim of my research is to create a multifaceted analysis, informed by the cultural experiences presented in *The Plague* and real historical pandemics.

Keywords: *The Plague, COVID-19, quarantine*

ÁTLÉNYEGÜLŐ EMBER-NÖVÉGY KAPCSOLATOK A 21. SZÁZADBAN (Danyi Zoltán *A rózsákról* c. regényének posztantropocentrikus megközelítése)

Szerző: **RÁC Petra**, III. évfolyam (petrarac00@gmail.com)

Témavezető: **Dr. CSÁNYI Erzsébet** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Danyi Zoltán regényében már a cím felhívja a figyelmet arra, hogy a mű az ökokritikai kérdéshorizont felől lép be a lehetséges irodalmi diszkurzusok terébe, hiszen a közlések elsődleges szintje a bioszféra, a növényekre, konkrétan a rózsákra fog vonatkozni. A rózsák törvényeihez igazodva jelenik meg a főhős és világának középpontjában az emberi és nem emberi közötti viszonyok mibenléte áll. Kiderül azonban, hogy mindez csak a kiindulópont, amelyről a regény fokozatosan fejti le a rétegeket.

Kutatásom célja Danyi Zoltán *A rózsákról* c. regényének posztantropocentrikus elemzése, valamint a főhős mentális betegségének elemzése, annak kapcsolata a rózsákkal.

Kulcsszavak: Danyi Zoltán, vajdasági magyar kortárs regény, ökokritika, mentális betegségek

ESSENTIAL HUMAN-PLANT RELATIONSHIPS IN THE 21ST CENTURY (Zoltán Danyi's *A rózsákról*, and its post-anthropocentric approach)

Author: **Petra RÁC**, third-year student (petrarac00@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Erzsébet CSÁNYI**, full professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

In Zoltán Danyi's novel, the title draws attention to the fact that his work enters the field of possible literary discourses from the horizon of ecocritical questions, since the primary level of communication will be about the biosphere, plants, specifically, about roses. The protagonist appears in accordance with the laws of roses, and at the centre of his world lies the nature of the relationships between humans and nonhumans. However, it turns out that all this is just a starting point, from which the novel gradually unravels the layers.

The purpose of my research is a post-anthropocentric analysis of Zoltán Danyi's novel, titled *A rózsákról*, and an analysis of mental illness and its relationship to roses.

Keywords: Zoltán Danyi, Hungarian contemporary novel from Vojvodina, ecocriticism, mental illnesses

Humán tudományok III.

KI HÁT AZ UTCÁKRA, FUTURISTÁK!" (Művészetelmélet és kultúrpolitika a Szovjetunió első évtizedeiben)

Szerző: **VIDA Tamás**, doktorandusz (vidatamas42@gmail.com)

Témavezető: **Dr. FARKAS Attila** egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar, Filozófia Doktori Iskola, Pécs

Dolgozatomban a Szovjetunió kultúrpolitikája körüli vitákat vizsgálom az 1920-as évektől az 1930-as évek közepéig, valamint egyes avantgárd csoportok (leginkább a futuristák és a konstruktivisták) művészetelméleteinek hatását a későbbi szovjet hozzáállásokra. Amellett érvelek, hogy bár esztétikailag a sztálinizmus művészete, a szocialista realizmus aligha különbözhetne jobban az azt megelőző avantgárd mozgalmaktól, a művészet politikai jelentőségéről szóló elmélete mégis e mozgalmak filozófiai folytatásává teszi. A szovjet avantgárdon belüli, valamint az avantgárd és kritikusai közötti kritikai és elméleti viták vizsgálatán keresztül bemutatom, hogy a művészet társadalomhoz való viszonyáról, politikai eszközként való hatékonyságáról és a művészek sajátos felelősségéről szóló elképzelések hogyan fogalmazódtak meg az avantgárd körökben, hogy később beépüljenek a szocialista realizmus kultúrpolitikájába.

Kulcsszavak: propaganda, futurizmus, szocialista realizmus

"ONTO THE STREETS, FUTURISTS!" (Aesthetics and cultural policy in the first decades of the Soviet Union)

Author: **Tamás VIDA**, PhD candidate (vidatamas42@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Attila FARKAS**, full professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Cultural Sciences, Education and Regional Development,
Doctoral School of Philosophy, Pécs

My paper examines the debates surrounding the cultural policy of the Soviet Union from the 1920s to the mid-1930s, and the impact of certain avant-garde groups' (most notably the futurists' and constructivists') thinking about the social and political role of art and culture on later Soviet attitudes. I argue that although aesthetically the art of Stalinism, socialist realism could hardly be more different from the avant-garde movements that preceded it, its theory of the political significance of art makes it a philosophical continuation of those movements. Through the examination of the critical and theoretical debates within the Soviet avant-garde, as well as between the avant-gardes and their critics, I show how ideas regarding art's relationship to society, its effectiveness as a political tool and the particular responsibilities of artists were formulated within avant-garde circles to later be integrated into the cultural policy of socialist realism.

Keywords: propaganda, futurism, socialist realism

A KRITIKAI TÁRSADALMI ONTOLÓGIA LEHETŐSÉGEI

Szerző: **ÓNYA Balázs**, doktori hallgató, II. évfolyam (onyabalazs@gmail.com)

Témavezető: **dr. KOCSIS László**, adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Filozófiai Doktori Iskola, Pécs

Előadásom célja kettős: egyfelől történeti áttekintését kívánom nyújtani annak, hogy a kortárs társadalmi ontológiában hol és milyen módon érhető tetten a kritikai elméletek (mindenekelőtt a frankfurti iskola) korai álláspontja, valamint a pozitívizmus-vitában használt, vagy éppen abból kibontakozó megfontolások, elköteleződések. Arra szeretnék rámutatni, hogy a kortárs társadalmi ontológia nemritkán figyelmen kívül hagyja bizonyos irányzatok álláspontját, amelyek nagyon hasonló problémákat gyakran más, de nem kevésbé releváns megvilágításból vizsgáltak, így ennek a történeti szálnak a bemutatása hozzájárulhat egy egységesebb (azonban a különbségeket hangsúlyozó) és kontinuusabb társadalomfilozófiai ív rekonstruálásához.

Másfelől meggyőződés, hogy a kritikai elméletek *explicit* és *reflektív* becsatornázása a kortárs vitákba gyümölcsöző lenne, ugyanis képes lenne kitágítani azt a horizontot, amelyen a mai – többnyire analitikus – filozófusok állnak, továbbá egy olyan vízió megteremtését tenné lehetővé vagy idézne fel, amely túlmutat a társadalmi részproblémák akkurátus, bár egyáltalán nem jelentőség nélküli elemzésein, továbbá képes lenne eszközöket nyújtani az elemzések *társadalmi totalitásba való integrálásához*. Két példán (a társadalmi intézmények nem-ideális elméletén, valamint az ún. feljavító [*ameliorative*] elméleten) kereszttül igyekszem illusztrálni, hogy a kritikai elméletek és a pozitívizmus-vita milyen hozzáadékkal szolgálhatna a kortárs társadalmi ontológia égető kérdéseinek tisztázásában, amely egyben teret nyitna egy olyan társadalmi ontológia kidolgozásának is, amely fogódzóként, egyfajta fogalmi, filozófiai alapként szolgálhatna a társadalomtudományok gyakorlatára vonatkozóan.

Kulcsszavak: társadalmi ontológia, kritikai elméletek, nem-ideális elméletek, feljavító elméletek

THE POSSIBILITIES OF CRITICAL SOCIAL ONTOLOGY

Author: **Balázs ÓNYA**, second-year doctoral student (onyabalazs@gmail.com)

Supervisor: **Dr. László KOCSIS**, adjunct

Institution: University of Pécs, Doctoral School of Philosophy, Pécs

The aim of my presentation is twofold; on the one hand, I want to provide a historical overview of where and in what way the early positions of critical theories (above all the Frankfurt School) and the considerations and commitments used in or emerging from the positivism dispute can be found in contemporary social ontology. I would like to point out that contemporary social ontology often ignores the positions of certain tendencies that have already examined very similar problems, often from a different but not less relevant perspective, so that the drawing of this historical thread can contribute to the reconstruction of a more coherent (however, also more difference-based) and more continuous arc of social philosophy.

On the other hand, I am confident that an *explicit* and *reflective* introduction of critical theories into contemporary debates would be fruitful, as it would broaden the horizon of contemporary philosophers, who are mostly analytic philosophers, and would allow or evoke a vision that goes beyond the meticulous, though not irrelevant, analysis of social sub-problems, and would provide tools *for the integration of analyses into the social totality*. Through two examples (the non-ideal theory of social institutions and the so-called ameliorative theory), I will illustrate the contributions that critical theories and the positivism dispute could make to clarifying the burning issues of contemporary social ontology, which would also open up space for the development of a social ontology that could serve as a conceptual and philosophical basis for the practice of social sciences.

Keywords: social ontology, critical theory, non-ideal theories, ameliorative theories

GÉP/EMBER-VARIÁCIÓK – A TECHNOHUMANIZMUS VÁLTOZATAI

Szerző: **FEKETE Róbert**, MA II. évfolyam (islandcastle@gmail.com)

Témavezető: **Dr. habil GÁLOSI Adrienne** tanszékvezető egyetemi docens

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Filozófiai, Művészetelméleti és Klasszikus Tanulmányok Intézete, Esztétika és Kulturális Tanulmányok Tanszék, Pécs

Előadásom a technológia és a humanizmus kapcsolata köré épül, és e két jelenség viszonyrendszerét újraértelmező két lehetséges perspektívát kívánok megvilágítani, elsődlegesen a poszthumanista diskurzusok és a kibernetika nyelvjátékain keresztül bemutatva azokat. Ezek egyike a technológiai fejlődés és emberiség közötti antogonizmust élezi ki, míg a másik a technológia és az emberiség eredendő koegzisztenciáját tematizálja. Az előadás során a két nézet közös pontjaira kívánok rámutatni. A művészetet ennek folyamán kiemelt hangsúly illeti, amelyet filmművészeti, zenei, valamint irodalmi példák által egy olyan mezőként fogok bemutatni, amelyen keresztül az álláspontok közötti összeférhetetlenségek feloldhatók.

Kulcsszavak: poszthumanizmus, kibernetika, antropogenezis, technogenezis, kiborgizáció

MACHINE/HUMAN VARIATIONS – VERSIONS OF TECHNOHUMANISM

Author: **Róbert FEKETE**, second-year student (islandcastle12@gmail.com)

Supervisor: **Dr. habil Adrienne GÁLOSI** PhD, associate professor and head of department

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of Philosophy, Art Theory and Classical Studies, Department of Aesthetics and Cultural Studies, Pécs

My presentation builds upon the relationship between technology and humanism, and, primarily through the concepts of posthumanist discourses and cybernetics, I attempt to draw light to two possible perspectives on the redefinition of the

relationship. In doing so, I point out the common traits of the two viewpoints: on the one hand, that highlight the antagonism between technology and humanism, and, on the other hand, that thematises the coexistence between technology and humanism. Art, in this case, is specially emphasized, and by filmic, musical, and literary examples, I will present it as a field in which the incompatibilities of the statements can be resolvable.

Keywords: posthumanism, cybernetics, antropogenesis, technogenesis, cyborgisation

HALÁLBÜNTETÉS VAGY KÉNYSZERMUNKA? (Büntetések a felvilágosult abszolútizmusban)

Szerző: **CSABAY István Csaba**, PhD, II. évfolyam (csabaystvan@gmail.com)

Témavezető: **Dr. habil. BARCSI Tamás** egyetemi tanár;

Dr. PETE Krisztián egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola,
Jogbölcsélet és Társadalomelmélet alprogram, Pécs

A felvilágosodás jogelméleti kérdésekkel foglalkozó filozófusainak egyik legfontosabb belátása az volt, hogy a törvények, a közérkölc és a bűncselekmények között szoros kapcsolat áll fenn. Montesquieu, Helvétius, Beccaria, Voltaire stb. a különböző írásaikban arra próbálták meg felhívni a figyelmet, hogy az elkövetett bűncselekmények visszaszorítását nem a kiszabott büntetések szigorával, hanem az ítélkezési gyakorlatok következetességével és a büntetőtörvények közérthetőségével lehet elérni. E szerzők a feudalizmus erőszakos büntetéseivel szemben egy igazságosabb, arányosabb és humánusabb büntetőrendszer kívánalmát fogalmazták meg, amely kétségkívül hatással volt a felvilágosult uralkodók modernizációs programjára: II. Frigyes porosz király és Mária Terézia eltörölték a kínvallatást, II. Lipót toszkánai nagyherceg és II. József pedig megszüntették a halálbüntetést.

A halálbüntetést és a testi büntetéseket a szabadságvesztés különböző formái váltották föl (pl. kényszermunka), amelyek azonban gyakran hasonlóan erőszakosak voltak, mint a régi rend büntetései. Előadásomban arra keresem a választ, hogy a felvilágosodás legjelentősebb büntetőelméleti gondolkodóinak jog- és morálfilozófiai elköteleződéseiből következhetnek-e a felvilágosult abszolútizmus büntetőjogi reformjai.

Kulcsszavak: felvilágosodás, büntetőelmélet, halálbüntetés, kényszermunka, abszolútizmus

CAPITAL PUNISHMENT OR FORCED LABOUR? – Punishments in enlightened absolutism

Author: **István Csaba CSABAY**, second-year PhD student (csabaystvan@gmail.com)

Supervisor: **Dr. habil. Tamás BARCSI**, associate professor;

Dr. Krisztián PETE, assistant professor

Institution: University of Pécs, Doctoral School of the Faculty of Law, Legal Philosophy and Social Theory Subprogram, Pécs

One of the key insights of the Enlightenment philosophers of legal theory was that there is a close connection between law, public morality and crime. In their various writings, Montesquieu, Helvétius, Beccaria, Voltaire, etc. tried to draw attention to the fact that the reduction of crime was not achieved by the severity of the punishments imposed, but by the consistency and the comprehensibility of the criminal law. These authors argued for a more just, proportionate and humane penal system in contrast to the violent punishments of feudalism, which certainly influenced the reigns of the Enlightened monarchs – Frederick the Great and Maria Theresa abolished torture, Leopold II, Grand Duke of Tuscany and Joseph II abolished the death penalty.

Capital punishment and corporal punishment were replaced by various forms of imprisonment (e.g. forced labour), but often with a similar level of violence to the punishments of the *ancien régime*. In my presentation, I examine whether the legal and moral philosophical commitments of the most significant theorists can be used as a basis for the penal reforms of Enlightened absolutism.

Keywords: **Enlightenment, penal theory, capital punishment, forced labour, absolutism**

AZ OSZTRÁK- MAGYAR MONARCHIA ÉS A SZERB KÉRDÉS TISZA KÁLMÁN MINISZTERELNÖKSÉGÉNEK (1875–1890) IDEJÉN

Szerző: **MORVAI RÁCZ Richárd**, IV. évfolyam (richardbt1011@gmail.com)

Témavezető: **dr. PFEIFFER Attila**, egyetemi docens

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történelem Tanszék, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Tisza Kálmán a magyar történelem egyik legkiemelkedőbb államférfija, akit a magyar politikai életben és történelemben csak úgy ismerünk, mint a leghosszabb ideig folyamatosan hivatalban lévő kormányfőt. Sajnálatos módon azonban alakja a mai napig nem került megfelelő mértékben a történészek látókörébe. Az államot erős kézzel irányító miniszterelnök idejében azonban a nemzetközi politikai téren hatalmas változások mentek végbe: a Balkán- félszigeten a keleti válság és az

orosz-török háborúk (1875–1878), majd az ezeket lezáró berlini kongresszus következtében megváltoztak az erőviszonyok, Bosznia-Hercegovina okkupációja (1878), illetve a politikai tömbök létrejötte, emellett pedig az országban a nemzetiségi kérdés által kialakult feszült belpolitikai légkör is nagyban meghatározta hivatali idejét.

A munka célja, hogy egy kevésbé tanulmányozott személy életének és munkásságának a magyar történetírásban csak minimálisan ismert nézetével foglalkozzon; az Osztrák-Magyar Monarchiával és az abban kialakuló szerb kérdéssel. A kutatás a munkán belül két szempontot vesz igénybe – a belpolitikai jelenségeket, azon belül is a szerbek helyzetét és követeléseit, valamint a külpolitikai kapcsolatokat a XIX. század végén. Mivel ezzel a összetett kérdéskörrel nem foglalkoztak még történészek, szükséges az elsődleges, másodlagos és harmadlagos történelmi források vizsgálata is, melyek segítségével teljes válaszok kaphatók a kutatás fő kérdéseire. Fő célkitűzésként pedig a Tisza Kálmán személyének és korának tanulmányozása mellett a történelemtudományi ismeretek bővítését hivatott a dolgozat teljesíteni.

Kulcsszavak: **dualizmus, nemzetközi kapcsolatok, Osztrák-Magyar Monarchia, Szerbia, szerbek, Tisza Kálmán**

THE AUSTRO-HUNGARIAN MONARCHY AND THE SERBIAN QUESTION DURING THE PRIME MINISTERSHIP OF KÁLMÁN TISZA (1875-1890)

Author: **Richárd MORVAI RÁCZ**, fourth-year student (richardbt1011@gmail.com)

Supervisor: **Attila PFEIFFER PhD**, associate professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of History, Novi Sad;

“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

Kálmán Tisza is one of the most prominent statesmen in Hungarian history, known as the longest continuously serving prime minister in Hungarian politics and history. However, unfortunately, he has not been adequately recognized by historians to this day. During his time as prime minister, significant changes took place in international politics, including the Eastern Crisis and the Russo-Turkish wars (1875-1878) on the Balkan Peninsula, the occupation of Bosnia-Herzegovina (1878), as well as the establishment of political blocs resulting from the Berlin Congress that resolved these conflicts. Additionally, the tense domestic political atmosphere arising from the nationalities question greatly influenced his time in office. The goal of the research is to focus on a lesser-studied aspect of the life and work of an individual in Hungarian historiography, particularly with regard to the Austro-Hungarian Monarchy and the emerging Serbian question within it. The research within the work considers two perspectives – the domestic political phenomena, specifically, the situation and demands of the Serbs, as well as the foreign policy relations in the late 19th century. Since historians have not yet dealt with this complex issue, it is necessary to examine primary, secondary, and tertiary historical sources to obtain comprehensive answers to the main research questions. As a main objective, besides studying the personality and era of Kálmán Tisza, the thesis aims to expand the knowledge of historical science.

Keywords: **Austria-Hungary, dualism, international relations, Kálmán Tisza, Serbia, Serbs**

„KINCSEK A FÖLDBŐL”, AVAGY DÍSZKERÁMIÁK A KORA CSÁSZÁRKORBÓL

Szerző: **NÉMETH Roland**, régész, fiatal kutató (nemethroland23@gmail.com)

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Történettudományi Intézet,
Régészet Tanszék, Pécs

A római, kora császárkori temetkezési szokásokról számos információ áll rendelkezésre a régészeti leletek alapján. Előadásomban igyekszem vizsgálni, a kutatásom során talált leletek segítségével megérteni a római társadalom életét, temetkezési szokásait. Az temetkezés során az elhamvasztás oka, hogy nem elsősorban a test a fontos, hanem az ember szellemi öröksége. A római kori temetkezések mellékletei, vagyis az ún. temetkezési leletek különféle tárgyak, ékszerek, fegyverek, edények, élelmiszer-maradványok, amelyeket az elhunytal együtt temettek el vagy mellé helyeztek. A régészeti kutatás során talált árokkal övezett sírkert mellett három gazdag mellékletű, szórthamvas sír került elő. A temetkezések számos érdekes leletet rejtettek, többek között napvilágot látott egy bronzfibula (ruhakapcsoló tű), bronz karperec, mécses, illetve egy ép üveg illatszeres edény is. Feltételezem, hogy a próba-, illetve a teljes feltáráson előkerült sírok – mellékleteik alapján – a kora császárkori, Kr. u. 1–2. századi, helyi bennszülött római elithez köthetők. Az előkerült tárgyak egyértelműen a gazdagság ékes példái. A kutatás eredményeképpen elmondható, hogy a terra sigillata meglehetősen drága árunak számított ebben az időszakban, hiszen a márkás porcelán nagyjából ugyanazt a funkciót töltötte be az ókorban, mint napjainkban. Az edények fontos információkat is hordozhatnak az ókori római életmódról, gazdasági és kereskedelmi kapcsolatokról.

Kulcsszavak: **régészet, római kor, temetkezés**

“TREASURES FROM THE LAND”, OR. LUXURY CERAMICS FROM THE EARLY IMPERIAL PERIOD

Author: **Roland NÉMETH**, archaeologist and researcher (nemethroland23@gmail.com)

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities, Institute of History, Department of Archaeology, Pécs

One of the most significant new results of excavation was the Roman burials found on top of a hill at the western end of a site. Next to the grave garden surrounded by a moat, three graves with rich appendages and scattered ashes were found. Based on their annexes, they are dated to the early imperial period (first-second centuries AD) and have revealed many interesting finds, including a bronze fibula (clothing pin), a bronze bracelet, a candlestick, and an intact glass perfume vessel. The unearthed glass vessel, bronze bracelet and terra sigillata are clearly examples of local luxury and wealth. In particular, terra sigillata was considered a rather expensive commodity, as it fulfilled roughly the same function in ancient times as branded porcelain does today. This presentation explores how such artefacts suggest that these graves were linked to the local Roman elite.

Keywords: **archaeology, Roman age, graves**

A MODERN NEMZET KONCEPCIÓJA TISZA KÁLMÁN IDEJÉBEN A MAGYAR, SZERB ÉS A HORVÁT NEMZET VISZONYLATÁBAN

Szerző: **BATA Dórián**, IV. évfolyam (sett.bata@gmail.com)

Témavezető: **Dr. ORCSIK Károly**

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történelem Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A kutatás kiindulópontja az ún. duplex veritas jelenség a történelemben, vagyis a történelemtudományban uralkodó azon körülmény, hogy különböző népek különbözőképpen értelmezik a múltat és gyakran egyazon fogalom alatt mást és mást értenek, így nehéz megtalálni a közös nevezőket a történelemben. A másik jelenség pedig a dimenziók változása: az embereknek nehéz olykor elfogadniuk, hogy a különböző századok gondolkodásmódjai különböző dimenziókat emelnek ki ugyanazzal a fogalommal, jelenséggel vagy eseménnyel kapcsolatban. Kelet-Közép-Európában és a Balkánon a szocialista államok megbukása után a nacionalizmus újra fellángol és tulajdonképpen a késő újkor és kora jelenkor eseményei is új dimenzióba kerülnek. Érdemes tehát a régmúlt eseményeit saját dimenzióink szerint újra áttekinteni és ez alapján igyekezni közelíteni az álláspontokat és új nevezőket keresni közös történelmünkhöz, amely nevezők megtalálása a múltban nem volt lehetséges. Ennek elsődleges módszere lehet a filozófiából jól ismert dekonstrukció, tehát az ismert és megtanult strukturák lebontása történelmi jelenségek, események vagy személyek esetében.

Ez a rövid tanulmány igyekszik elméleti keretet adni és elveket meghatározni a további kutatáshoz, ahol remélhetőleg még több történelmi forrás segítségével tárhatjuk fel újra közös történelmünket. Tisza Kálmán korszakának tanulmányozása ebben az esetben azért is indokolt, hiszen ez az időszak az, amely 1848/1849. után a legintenzívebb fejlődések időszakát jelöli térségünkben mind a gazdaság, a szociológia, az ideológia terén és a politikum szférájában is.

Kulcsszavak: Magyarország, Horvátország, Szerbia, dualizmus, nemzet, nacionalizmus

THE CONCEPT OF THE MODERN NATION IN THE TIME OF KÁLMÁN TISZA IN RELATION TO THE HUNGARIAN, SERBIAN AND CROATIAN NATIONS

Author: **Dórián BATA**, fourth-year student (sett.bata@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Károly ORCSIK**

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of History, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The starting point of the research is the so-called duplex veritas phenomenon in history, i.e. the prevailing circumstance in the science of history, that different peoples interpret the past in different ways and often mean different things under the same concept, so it is difficult to find common denominators in history. The second phenomenon is the change

of dimensions: it is sometimes difficult for people to accept that the ways of thinking of different centuries give birth to different dimensions about the same concept, phenomenon, or event. After the fall of the socialist states in Central and Eastern Europe and the Balkans, nationalism is rejuvenated, and in fact, events of the late modern and early present take on a new dimension. It is therefore worth revisiting the events of the past according to our own dimension, and on this basis we try to approximate positions and find new denominators for our common history, which denominators could not be found in the past. The primary method may be deconstruction, well known from philosophy, i.e. the breakdown of known and learned structures in the case of historical phenomena, events, or persons.

This short paper aims to provide a theoretical framework and principles for further research, where, hopefully, we would be able to rediscover our common history with the help of more plentiful historical sources. In this case, the study of the era of Kálmán Tisza is also justified, since it is this era that marks the period of the most intensive development in our region after 1848/1849, both in the fields of economy, sociology, ideology, and politics.

Keywords: Hungary, Croatia, Serbia, dualism, nation, nationalism

A PÉCSI URÁNVÁROS (Az uránbányászok életforma-változásai 1956 és 1967 között)

Szerző: **PAP Luca Zsófia** I. évfolyam (paplucazsofia@gmail.com)

Témavezető: **Dr. habil. BÁNKUTI Gábor** egyetemi docens;

Dr. habil. PILKHOFFER Mónika egyetemi docens

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Interdiszciplináris Doktori Iskola

– „Európa és a magyarság a 18–20. században” Doktori Program, Pécs

Dolgozatom főként a pécsi Uránváros történetére fókuszál, amelyet az 1950-es években kezdtek el felépíteni válaszul a Szovjetunió nukleáris fegyverkezése miatt fontossá vált mecseki uránérclelőhelyek feltárására. Az eredetileg 20.000 lakosra tervezett városrész létrehozása nem csupán az uránbánya működéséhez szükséges munkaerő lakhatási nehézségeit hivatott megoldani, hanem reprezentatív szereppel is bírt, hiszen az újonnan kialakuló szocialista társadalom prominens tagjainak, az uránbányászoknak kívántak egy modern, esztétikus, zöldfelületekkel tarkított, szolgáltatásokkal, infrastruktúrával ellátott lakónegyedet kialakítani. Dolgozatomban azt kívánom bemutatni, hogy a gyors ütemben zajló építkezések ellenére az infrastruktúra – különösen a kommunális épületek tekintetében – nem tudta követni a lakóházak kivitelezésének dinamikus ütemét. Írásomban kiemelt figyelmet szentelek a késleltetett városfejlődés hatásaira az itt élők hétköznapijainak tekintetében. Tanulmányomban arra is kerestem a választ, hogy azok az uránbányászok, akik különböző okokból – mint a magas fizetés vagy a lakás – hátrahagyták korábbi életüket, és az ország különböző tájairól a pécsi Uránvárosba költöztek, milyen kihívásokkal néztek szembe az új környezetben. Továbbá elemeztem azt is, hogy milyen viselkedési minták jelentek meg közöttük, válaszként az életmódváltozás okozta stresszre és társadalmi konfliktusokra.

A kutatás módszertanának középpontjában sajtótermékek tartalomelemzése áll, amelynek keretében a Dunántúli Napló és a Mecseki Ércbányász cikkei és írásai betekintést nyújtottak az Uránvárosban zajló eseményekbe és a lakók mindennapi életébe. Emellett Pécs városi tanácsának végrehajtó-bizottsági iratai és a harmadik kerületi tanács üléseinek jegyzőkönyvei révén a hivatalos döntéshozatali folyamatok és a városi szervek Uránvárossal kapcsolatos nézőpontjai is megismerhetővé váltak.

Kulcsszavak: szocialista embereszmény, szocialista várostervezés, késleltetett városfejlődés, új munkásosztály, életforma-változás, deviáns magatartás

THE URANIUM CITY OF PÉCS (Lifestyle changes of uranium miners between 1956 and 1967)

Author: **Luca Zsófia PAP**, first-year student (paplucazsofia@gmail.com)

Supervisors: **Dr. habil. Gábor BÁNKUTI**, associate professor;

Dr. habil. Mónika PILKHOFER, associate professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Interdisciplinary Doctoral School

– “Europe and the Hungarians in the 18th-20th Centuries” Doctoral Program, Pécs

172

My paper primarily focuses on the history of the Uranium City in Pécs, construction of which began in the 1950s in response to the discovery of the Mecsek uranium ore deposits, which became crucial due to the Soviet Union's nuclear armament. The district, originally planned for 20,000 residents, was not only meant to address the housing needs of the workforce required for the uranium mine's operation but also served a representative role. It aimed to create a modern, aesthetically pleasing residential area with green spaces, amenities, and infrastructure for the prominent members of the emerging socialist society: the uranium miners. In my paper, I aim to illustrate that, despite rapid construction, the infrastructure, especially concerning communal buildings, couldn't keep pace with the dynamic rate of housing development. I give special attention to the effects of delayed urban development on the daily lives of its residents. I also explore the challenges faced by the uranium miners who, for various reasons – such as high wages or housing – left their previous lives and moved to the Uranium City in Pécs from various parts of the country, and the behavioural patterns that emerged among them in response to stress and social conflicts caused by lifestyle changes. The centrepiece of my research methodology is a content analysis of press products.

Articles and writings from *Dunántúli Napló* and *Mecseki Ércbányász* provided insight into the events in the Uranium City and the daily lives of its residents. Additionally, through the executive committee documents of the Pécs city council and the minutes of the meetings of the third district council, I was able to understand the official decision-making processes and the perspectives of city organizations related to the Uranium City.

Keywords: socialist ideal of man, socialist urban planning, delayed urban development, new working class, lifestyle change, deviant behaviour

A SZARAJEVÓI MERÉNYLET ÉS KÖVETKEZMÉNYEI (Eltérő vélemények a nemzeti sajtókban)

Szerző: **MADARÁSZ Marianna**, IV. évfolyam (mariannamadarasz20@gmail.com)

Témavezető: **Dr. ORCSIK Károly**

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történelem Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A szarajevói merénylet utáni forrongó hangulatban számos vélemény és nyilatkozat született, úgy a magyar, mint a szerb sajtó részéről. Dolgozatomban igyekeztem összehasonlítani, párhuzamba vonni és tartalmuk szerint elemezni azon kiválasztott cikkeket, melyek a szarajevói merényletet követően születtek.

A munkám célja, bemutatni és összehasonlítani a különböző etnikumok különféle felfogását az események kapcsán, a már ismert szakirodalom és periodikák segítségével.

Kulcsszavak: **XX. század, politika, merénylet, Ferenc Ferdinánd, nemzeti sajtó, cikk**

THE ASSASSINATION IN SARAJEVO AND ITS CONSEQUENCES (Different opinions in the national press)

Author: **Marianna MADARÁSZ**, fourth-year student (mariannamadarasz20@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Károly ORCSIK**

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of History, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

In the heated atmosphere after the assassination in Sarajevo, many opinions and statements were made, both by the Hungarian and the Serbian press. In my thesis, I tried to compare, draw parallels, and analyse the selected articles that were published after the assassination in Sarajevo according to their content.

The purpose of my work is to present and compare the various perceptions of different ethnicities in relation to the events, with the help of the already known literature and periodicals.

Keywords: **20th century, politics, assassination, Franz Ferdinand, national press, article**

A TANÁCSKÖZTÁRSASÁGBÉLI SZEREPVÁLLALÁS SOMOGYI PÁL 1945 UTÁNI (ÖN)REPREZENTÁCIÓJÁBAN

Szerző: **ZAB Tamás Lóránd** doktorandusz (zabt@gamma.ttk.pte.hu)

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar, Interdiszciplináris Doktori Iskola, Pécs

A történelem tudása a társadalmak számára olyan reprezentációs forma, amely a csoportidentitás fenntartásában nélkülözhetetlen.* A közösség tagjai által részben közösen megélt, majd a jelenben megkonstruált „kanonikus” múlt-elbeszéléshez kapcsolódó egyéni történetekkel van lehetősége az egyénnek saját viszonyát elbeszélnie a közösségen belül. Ahogyan ebben a közös narratívában az egyéni szociális reprezentációk megjelennek, azok „a világteremtés módjai”.** A tizenkilences múlt a veteránok önreprezentációjának lényeges eleme volt a Rákosi-, de különösen a Kádár-korszakban, ezért fontos kérdésnek tűnik, hogy milyen szempontok mentén és hogyan használták fel 1919-es érdemeiket politikai és egyéni céljaik elérése érdekében.

A kutatás lényegi célkitűzése annak a feltárása, hogy a különböző résztvevők milyen hatalmi-politikai megfontolásokból használták fel a saját, 1919-ben végrehajtott cselekedeteiknek az elbeszélését. 1919-hez tehát kettős módon viszonyultak: egyrészt tevékeny részük volt a kultusz kiépülésében, ugyanakkor a kultusz erőteljesen visszahatott az ő társadalmi presztízszükre is.

Jelen kutatás a somogyi Tanácsköztársaság-kultusz egyik legfontosabb formálójának, Somogyi Pálnak az önreprezentációját veszi átfogó vizsgálat alá.

Kulcsszavak: Tanácsköztársaság, kultuszépítés, önreprezentáció, társadalmi presztízis

* László János: *Történelem, elbeszélés, identitás*. in: (szerk.) Rákai Orsolya, Z. Kovács Zoltán: A narratív identitás kérdései a társadalomtudományokban. Bp., 2003., 156.

** Moscovici, Serge: Notes towards a Description of Social Representations. *European Journal of Social Psychology*, 1988/18., 231.

SZENT ISTVÁN KIRÁLYSÁGÁNAK KIALAKULÁSA ÉS A KORSZAK EGY SAJÁTOS FORRÁSA: *AZ INTELMEK*

Szerző: **WEISZ Anna Rozália** (weisz.anna.r@gmail.com)

Témavezető: **Dr. habil. BARABÁS Gábor**, egyetemi docens

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Történettudományi Intézet,
Középkori és Koraiújkori Történeti Tanszék, Pécs

A korai magyar középkori történelemből meglehetősen kevés forrás maradt ránk. Kutatásom célja a középkori Magyar királyság kialakulásának bemutatása, elsősorban a kereszténnyé válás szemszögén keresztül, melynek egy fontos forrása az *Intelme*k (Szent István király *intelmei* Imre herceghez). Előadásomban igyekszem az *Intelme*k műfaji besorolását meghatározni, valamint hasonló forrásokkal összehasonlítani a Kárpát-medencétől keletre és nyugatra. Ezt követően – Szűcs Jenő meghatározásával élve – az első magyar államelméleti mű sajátosságait szeretném bemutatni, különös tekintettel a szerző kilétére, a forrás keletkezési körülményeinek bemutatására és lehetséges helyszíneire, valamint a királytükör feltételezett címzettjére és céljára: mi volt a relevanciája a mű elkészíttetésének.

Kutatásom célja nem egy filológiai, vallástudományi vagy irodalomtörténeti elemzés, hanem történeti kontextusban vizsgálva kívánom értelmezni első királyunk *Intelmeit*.

Kulcsszavak: magyar középkor, Szent István, források, *Intelme*k

THE RISE OF THE KINGDOM OF ST. STEPHEN AND A SPECIFIC SOURCE OF THE PERIOD: *THE INTELMEK [ADMONITIONS]*

Author: **Anna Rozália WEISZ** (weisz.anna.r@gmail.com)

Supervisor: **Dr. habil. Gábor BARABÁS**, docent

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of History,
Department of Medieval and Early Modern History, Pécs

There are very few sources of early Hungarian medieval history. The aim of my research is to present the development of the medieval Hungarian Kingdom, primarily through the perspective of its becoming Christian, for which the *Intelme*k [Admonitions] is an important source. In my presentation, I will try to define the genre classification of the *Intelme*k [Admonitions] and compare it with similar sources east and west of the Carpathian Basin. Then, using the definition of Jenő Szűcs, I would like to present the characteristics of the first Hungarian state-theoretical work, with special regard to the identity of the author, the circumstances of the source and possible locations, as well as the supposed addressee of the king's mirror and its purpose: what the relevance of the work's production was. The aim of my research is not to produce a philological, religious, or literary historical analysis, but to interpret the *Intelme*k [Admonitions] of our first king in a historical context.

Keywords: the Hungarian Middle Ages, St. Stephen, sources, *Intelme*k [Admonitions]

UDVARIASSÁG ÉS NEMI EGYENLŐSÉG – A *Vidám illemtan* (1965) és a *Tudni illik, hogy mi illik* (1966) című illemtankönyvek összehasonlítása

Szerző: **FARKAS Viktor** (fv.viktor201@gmail.com)

Témavezető: **Dr. KISANTAL Tamás**, PTE BTK Modern Irodalomtörténeti és Irodalomelméleti Tanszék

Intézmény: Pécsi Tudomány egyetem, Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar, Magyar és Történelem tanári Szak, Pécs

A kutatás témája, hogy Kovács Judit, Fedor Ágnes és Osvát Katalin tollából származó *Vidám illemtan* (1965) és a Fejér István írta *Tudni illik, hogy mi illik* (1966) művek milyen állításokat tesznek a nemek közötti mindennapi együttélésről, a férfi-nő viszonyról. Milyen képet nyújtanak a kiadványok a korban gyakran emlegetett női egyenlőségről? Milyen a polgári hagyományokhoz való viszonya a szövegeknek? Elvetik azt, vagy építkeznek belőle? Milyen szempontok mentén teszik ezt? Illetve ki a célközönsége ezeknek a szövegeknek? A kutatás hipotézise, hogy a női egyenlőség csak szófordulatokban jelent meg, a mindennapi érintkezésekben azonban nem tükröződött. A kor ideológiai színezete miatt a polgári kultúrától való távolságtartást lehet feltételezni, továbbá feltehető, hogy a célközönség valamely feltörekvő réteg lehetett.

Az elméleti háttérrel Michel Foucault diskurzuselemzése adja. Az eredmények tekintetében eddig a célolvással kapcsolatban lehet annyit megállapítani, hogy voltak a közigazgatásban és politikai vezetésben olyan szocializációs közegekből érkezett emberek, akiknek lehetett szükségük ilyen kiadványokra. Az viszont nem egyértelmű, hogy az írók fejében ilyen típusú olvasók lettek volna vagy hogy ezek az emberek olvasták-e az ilyen témájú könyveket.

Kulcsszavak: *illem, illemtankönyvek, 1960-as évek, nemi egyenlőség*

POLITENESS, ETIQUETTE GUIDES, GENDER EQUALITY

Author: **Viktor FARKAS** (fv.viktor201@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Tamás KISANTAL**, PhD, University of Pécs, Faculty of Humanities, Department of Modern Literature, Pécs

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities, Hungarian and History Teacher Studies, Pécs

My research aims to compare two Hungarian etiquette guides published in the 1960s, *Vidám illemtan* (1965) by Judit Kovács, Ágnes Fedor and Katalin Osvát, and *Tudni illik, hogy mi illik* (1966) by István Fejér. I will examine these two books' approach to various topics including their affirmations about living together, their representation of gender relationships, and what gender equality meant in the 1960s from the viewpoint of these books.

I hypothesize that equality was only shown as a figure of speech and was not recognizable in everyday interactions.

My approach is based on the discourse analysis method of Michel Foucault.

Keywords: *politeness, etiquette guides, gender equality, 1960s*

VAJON EREDETI VAGY HAMISÍTVÁNY? (Az árverésen vásárolt Petőfi-kéziratok megoldatlan rejtélye)

Szerző: **PÁLFI Ádám**, MA, I. évfolyam (adam.palfi23@gmail.com)

Intézmény: Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Bölcsészettudományi és Művészeti Kar,
Történelemtudományi Intézet, Eger

1928-ban ünnepelték Petőfi egykori hitvese, Szendrey Júlia születésének 100. évfordulóját. A centenáriumi év utolsó hónapjában került sor a Lantos R.T. VII. aukciójára, amelyen – a néhány évvel korábban felbukkant –, Szendrey Júlia levelesládájából előkerült, irodalomtörténeti szempontból kivételes fontosságú iratokat készültek árverésre bocsátani. Az árverésen megjelent Nagykőrös város polgármestere, Dezső Kázmér. Mint múzeumalapító és kultúraszertető ember felismerte a kínálgó lehetőséget, ezért az aukció több tételét is megvásárolta, köztük Petőfi Sándor három versének eredeti kéziratát. Az árverés lezárását követően azonban az események váratlan fordulatot vettek. Előadásomban a levéltári kutatásom során előkerült dokumentumok alapján szeretném bemutatni a kéziratok kapcsán felmerült kételyeket és bizonytalanságokat.

Kulcsszavak: **Nagykőrös, Petőfi, kéziratok, aukció, eredeti, hamisítvány**

177

IS IT ORIGINAL OR A FORGERY? (The unsolved mystery of the Petőfi manuscripts purchased at auction)

Author: **Ádám PÁLFI**, first-year history MA student (adam.palfi23@gmail.com)

Institution: Eszterházy Károly Catholic University, Faculty of Arts and Humanities, Institute of History, Eger

In 1928, the 100th anniversary of the birth of Petőfi's former wife, Júlia Szendrey was celebrated. In the last month of the centenary year, the 7th auction of the Lantos R.T. took place, at which documents of exceptional importance from the point of view of literary history were auctioned, which had been found in the letterbox of Júlia Szendrey a few years earlier. The auction was attended by the Mayor of Nagykőrös, Kázmér Dezső. As a museum founder and lover of culture, he recognised the opportunity and bought several items at the auction, including the original manuscripts of three poems by Sándor Petőfi. But after the auction closed, events took an unexpected turn. In my presentation, I would like to present the doubts and uncertainties surrounding the manuscripts, based on documents found during my archival research.

Keyword: **Nagykőrös, Petőfi, manuscripts, auction, original, forgery**

A NIGERI VÁLSÁG

Szerző: **CSŐKE Nóra Hanna**, II. évfolyam (csoke.nora2003@gmail.com)

Témavezető: **Dr. SZANISZLÓ Réka Brigitta** oktató-kutató

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Szeged

Kutatásomban a 2023. július 26-án Nigerben elkövetett államcsínnyel és annak nemzetközi következményeivel foglalkozom. A nyugat-afrikai térségben gyakoriak a puccsok, Nigerben sem ez volt az első, azonban az idei júliusi események sokkal nagyobb port kavartak nemcsak helyi, hanem nemzetközi szinten is.

Dolgozatom három nagy részre osztható. Először a katonai hatalomátvétel előzményeit járom körbe, amely egyaránt jelenti az ország történelmének áttekintését és az ország társadalmi, állami és politikai berendezkedésének bemutatását. A második részben a nemzetközi közösség reakcióját vizsgálom, különös tekintettel az Amerikai Egyesült Államok, az Európai Unió és azon belül külön Franciaország, a Nyugat-afrikai Államok Gazdasági Közössége és Oroszország szempontjából. Továbbá nemzetközi jogi kérdéseket is érintek, például a Franciaország nigeri nagykövetének kiutasításával felmerülő diplomáciai jogi problémát.

A kutatás célja, hogy felhívjam a figyelmet az afrikai térség jelentőségére a nemzetközi béke fenntartásának szempontjából. Ezért a harmadik részben azzal foglalkozom, hogy a konfliktus különböző kimenetelei milyen szerteágazó következményekkel járhatnak és járnak a Száhel-övezet, az Európai Unió és a szélesebb értelemben vett nemzetközi közösség tekintetében. A téma aktualitásából adódóan még nem vonhatók le végleges következtetések, hiszen napról napra változik a helyzet. Ez pedig a kutatás jövőjét nézve újabb kérdéseket fog felvetni. A dolgozatom hozzájárul a nyugat-afrikai térséggel átfogóan foglalkozó magyar szakirodalomhoz, amely témából eddig nem sok tanulmány született magyar nyelven.

Kulcsszavak: **Nyugat-Afrika, államcsíny, törzsiség, diplomáciai és konzuli jog, szuverenitás**

THE CRISIS IN NIGER

Author: **Nóra Hanna CSŐKE**, second-year student (csoke.nora2003@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Réka Brigitta SZANISZLÓ**, Ph.D., academic lecturer-researcher

Institution: University of Szeged, Faculty of Law and Political Sciences, Szeged

The topic of my research is the coup d'état in Niger on the 26th of July 2023 and its international consequences. In West-Africa, coups happen often, and it was not the first in Niger either, but this July, the events caused a much bigger stir, only locally, but also internationally.

The thesis is divided into three parts. First, I examine the antecedents of the military takeover, which means both an overview of the country's history and a description of the country's social, state and political system. In the second part, I analyse the reactions of the international community, especially from the point of view of the United States of America, the

European Union, within it, France in particular, the Economic Community of West African States and Russia. I also dig into international law issues, such as the diplomatic legal problems arising from the expulsion of France's ambassador to Niger.

The aim of the research is to draw attention to the importance of the African region in connection with the maintenance of international peace. Therefore, in the third section, I examine the wide-ranging consequences that the various outcomes of the conflict could and will have for the Sahel-region, the European Union and the wider international community.

Due to the actuality of the topic, no final conclusions can be drawn yet, as the situation changes from day to day. This fact will raise new questions for the future of the research. However, my thesis contributes to the Hungarian literature dealing comprehensively with the West-African region, a topic on which not many studies have been published in Hungarian so far.

Keywords: West-Africa, coup d'état, tribalism, diplomatic and consular law, sovereignty

ÁTTEKINTÉS A VAJDASÁGI MAGYAR TANÍTÁSI NYELVŰ ISKOLÁK HELYZETÉRŐL 1918-TÓL NAPJAINKIG

Szerző: **JUSZKÁN Petra**, IV. évfolyam (petra.juszkán@gmail.com)

Témavezető: **Dr. ORCSIK Károly**

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A tanulmány a trianoni békeszerződés utáni időszakot szemlélteti, feltárva a Délvidéken kisebbségi nyelven folyó iskolák és oktatóik történetét, a hangsúlyt pedig a magyar nemzetiség sorsára fekteti.

A Vajdaságban élő magyarok anyanyelvükön való oktatási lehetőségei a mai napig nem kielégítő. Ebből kiindulva fontosnak érzem a múltból tanulni és e helyzet kiváltó oka után kutatni. A munkám megírásához főként Šimunović-Bešlin, Mesaroš és Horváth írásaira támaszkodtam.

Dolgozatom három nagyobb részből tevődik össze.

Az első egység felvázolja azt, hogy hogyan bánt Jugoszlávia – megalakulásának napjától kezdve – a magyarsággal, hogyan viszonyult az oktatáshoz, valamint mi lett a magyar iskolák, tanárok és megannyi diák sorsával. A második világháború után lassan egyfajta javulásra került sor, ami mindenekelőtt a magyar tankönyvek nyomtatásának köszönhető. Napjainkban még mindig érezhetők a történetek következményei, sőt, mondható, hogy a pusztítás folyamata továbbra sem ért véget.

Dolgozatomat egy saját kutatással zárom, mely lingvisztikai aspektusból közelíti meg a jelenlegi magyar diákoknál az anyanyelv és környezetnyelv státuszát a munkamemóriában, amivel alátámasztanám, hogy a színvonalas magyar oktatás, a magyar anyanyelvű oktatók, valamint a magyar nyelven íródott tankönyvek hiánya ellenére mégis a magyar mint anyanyelv dominál a környezetnyelvvvel szemben.

Kulcsszavak: magyar iskolák, Vajdaság, Jugoszlávia, kétnyelvűség, kisebbség

OVERVIEW OF THE SITUATION OF HUNGARIAN SCHOOLS IN VOJVODINA FROM 1918 TO THE PRESENT

Author: **Petra JUSZKÁN**, fourth-year student (petra.juszkán@gmail.com)

Supervisor: **Károly ORCSIK** PhD

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of German Studies, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad; “Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

This study delves into the post-Treaty of Trianon era, shedding light on the history of minority language schools in *Délvidék* and their educators. It places a spotlight on the Hungarian nationality's fate.

Presently, the educational opportunities for Hungarians in Vojvodina in their native language remain unsatisfactory. Consequently, it is crucial to delve into the past and unearth the root causes of this situation. My research heavily relies on the works of Šimunović-Bešlin, Mesaroš, and Horváth.

My thesis comprises three major sections. Firstly, it explores how Yugoslavia treated Hungarians from the country's inception, their educational policies, and the fate of Hungarian schools, teachers, and countless students. Post World War II, a gradual improvement occurred, primarily due to the printing of Hungarian textbooks. Nonetheless, the repercussions of past events persist today, and it can be argued that the process of deterioration is not yet complete. I conclude my work with original research which examines the current status of Hungarian students' mother tongue and the language of their environment in their working memory from a linguistic perspective. This research supports the idea that, despite the lack of high-quality Hungarian education, an insufficient number of teachers who are native Hungarian speakers, and a shortage of Hungarian textbooks, the Hungarian language remains dominant as a mother tongue over the environmental language.

Keywords: **Hungarian schools, Vojvodina, Yugoslavia, bilingualism, minority**

A MAI BÁCSCA TELEPÜLÉSEINEK GAZDASÁG- ÉS TÁRSADALOMPOLITIKAI VÁLTOZÁSAI MÁRIA TERÉZIA BETELEPÍTÉSI POLITIKÁJÁNAK KEZDETÉTŐL II. JÓZSEF HALÁLÁIG (1751–1790)

Szerző: **MORVAI RÁCZ Richárd**, IV. évfolyam (richardbt1011@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PFEIFFER Attila**, egyetemi docens

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történelem Tanszék, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A 2023-as évben egy fontos eseményről, a Pragmatica Sanctio magyar elfogadásának háromszázadik évfordulójáról emlékezünk meg. Ezen dokumentum által került hatalomra Mária Terézia (1740–1780), az európai történelem egyik

legismertebb uralkodója. Az osztrák örökösödési háborúban (1740–1748) elszenvedett vereségek és a német-római birodalombeli harcok (1740–1745) után, az északi területek helyett a déli területeken kereste a megfelelő lehetőséget birodalmának megszilárdítása érdekében. A munka célja a mai Bácskában végbemenő változások feltérképezése és bemutatása. Választásom azért esett a gazdasági és a társadalmi tényezőkre, mivel nem csak a szerb, hanem a magyar történetírás is hiányos ezen aspektusok fényében. Ezen okból kifolyólag a történetírás eredményei mellett levéltárban őrzött történelmi források és megjelentetett statisztikai adatok is bemutatásra kerülnek. Míg demográfiai szempontból a népességnövekedés és az etnikai összetétel került fókuszba, addig gazdasági szempontból a különböző betelepítések által kialakított gazdasági fejlődés és változások kerültek nagyító alá.

A konklúzió a betelepítések, az azok által kiváltott változások elemzésére, valamint Mária Terézia (1740–1780) és II. József (1780–1790) felvilágosult abszolutista uralkodók politikájának analizésére épül.

Kulcsszavak: Bácska, demográfia, etnikai összetétel, felvilágosult abszolutizmus, gazdaságpolitika, történelmi statisztika

THE ECONOMIC AND SOCIO-POLITICAL CHANGES IN THE SETTLEMENTS OF BAČKA FROM THE BEGINNING OF MARIA THERESA'S COLONIZATION POLICY UNTIL THE DEATH OF JOSEPH II (1751-1790)

Author: **Richárd MORVAI RÁCZ**, fourth-year student (richardbt1011@gmail.com)

Supervisor: **Attila PFEIFFER**, PhD, associate professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of History, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

In 2023, we commemorate the 300th anniversary of the Hungarian acceptance of the Pragmatic Sanction. This document paved the way for the reign of Maria Theresa (1740-1780), one of the most famous rulers in European history. After suffering defeats in the War of the Austrian Succession (1740-1748) and conflicts within the Holy Roman Empire (1740-1745), she sought to solidify her empire's power in the southern territories instead of the northern ones. The purpose of my work is to explore and present the changes, which occurred in present-day Bačka. I chose to focus on the economic and social factors because both Serbian and Hungarian historiography lack sufficient attention to these aspects. Therefore, in addition to the results of historical research, archival sources and published statistical data will also be presented. While demographic aspects focus on population growth and ethnic composition, economic aspects examine the economic development and changes brought about by various settlements. At the end of the work, I aim to create a conclusion that analyses the settlements, the changes they caused, and the policies of enlightened absolutist rulers Maria Theresa (1740-1780) and Joseph II (1780-1790). With the completion of the paper, we hope to enrich historical writing with new historical information and contribute to the development of historical science.

Keywords: Bačka, demography, economic policy, enlightened absolutism, historical statistics

Humán tudományok IV.

A SZENTMIHÁLYI LAKODALOM

Szerző: **GULYÁS Viktória**, II. évfolyam (g.viktoria2002@gmail.com)

Témavezető: **Dr. NÉMETH Ferenc** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Vajdaságban a 20. század második felében két helységben, Moholon és Szentmihályon voltak kivételesen látványos, gazdag népi hagyományokat és szokáskultúrát őrző és megjelenítő lakodalmak. Mindkettőről hangfelvételek is készültek az Újvidéki Rádió számára, sőt lemezen is megjelentették őket.

Néprajzi feltárásuk, hangzó anyaguk megőrkítése mindenekelőtt Király Ernő úttörő munkájának eredménye volt az 1960-as években. Dolgozatomban a hagyományos szentmihályi lakodalmat mutatom be, saját, terepi-néprajzi gyűjtésem alapján, reflektálva az 1980-as években bekövetkezett szokásváltásra, illetve a későbbi évek gyakorlatára.

Kulcsszavak: **Király Ernő, szentmihályi lakodalom, lakodalmi szokások és szokásváltások**

WEDDINGS IN MIHAJLOVO

Author: **Viktória GULYÁS**, second-year student (g.viktoria2002@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Ferenc NÉMETH**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

In the second half of the 20th century, Mohol and Mihajlovo (Szentmihály) in the Autonomous Province of Vojvodina were famous for weddings, with exceptionally rich folk traditions and customs. There were audio recordings for the *Újvidéki Radio* and they were also released on disc.

The ethnographic exploration and recording of audio material was Ernő Király's work in the 1960s. In my thesis, I will present the traditional wedding in Mihajlovo (Szentmihály), based on my own ethnographic collection, reflecting the changes in customs that occurred in the 1980s and in later years.

Keywords: **Ernő Király, the traditional wedding in Mihajlovo, wedding traditions, changing of wedding traditions**

HUMÁN TUDOMÁNYOK IV.

KÁOSZ A RENDBEN (Néphagyományok és a népviseleti etnoszemiotika az oktatásban)

Szerző: **CSAPÓ Zsófia**, IV. évfolyam, csapozsofia88@gamil.com

Témavezető: **HUSZÁR-SAMU Nóra** főiskolai tanársegéd

Intézmény: Eötvös József Főiskola, Baja

A TDK-dolgozatom témája a néprajz és a népviseleti etnoszemiotika fontossága az oktatásban. Hiszen ez mindannyiunk múltja és válaszokkal szolgálhat a jövőt illetően is. A pedagógusképzés során alig vagy szinte semmilyen hangsúlyt nem fektetnek a néprajzi tudásra és annak oktatására. Célom, hogy erre felhívjam a figyelmet és mind az általános oktatásban mind pedig a pedagógusképzésben megjelenjen. Dolgozatomban kitérek arra, hogy ez hogyan valósulhat meg az oktatásban úgy, hogy a gyermekek számára is érdekes legyen. Ehhez elengedhetetlen a pedagógus elhivatottsága és a megfelelő tudásanyag.

A téma kurrens, számos szakirodalom áll rendelkezésre és véleményem szerint pozitív szociális és kognitív következményekkel, előnyökkel jár a saját kultúránk, népszokásaink ismerete. Hiszen a megfelelő háttértudással rendelkező gyermekek számára a népmese az ősei története, a népviselet mindennapos, a tájszólás pedig nem hangzik idegennek.

Kulcsszavak: **etnoszemiotika, néprajz, népviselet**

183

CHAOS IN ORDER (Folklore and ethnosemiotics in education)

Author: **Zsófia CSAPÓ**, fourth-year student (csapozsofia88@gamil.com)

Supervisor: **Nóra HUSZÁR-SAMU**, assistant professor

Institution: Eötvös József College, Baja

The topic of my thesis is the importance of ethnography and ethnosemiotics in education. After all, it concerns children's past, which can provide answers in the future. During teacher training, little or no emphasis is placed on ethnographic knowledge and its teaching. My goal is to draw attention to this and to make it appear in both general education and teacher training. In my thesis, I discuss how this can be achieved in education in a way that is interesting for children as well. For this, the dedication of the teacher and the appropriate knowledge are essential. In my opinion, knowing our own culture and folk customs has positive social and cognitive consequences and benefits. After all, for children with the right background knowledge, folk tales are their ancestors, national costumes are commonplace, and dialects do not sound alien.

The topic is current, there is a lot of literature available. In my thesis I used the following: Bertalan Andrásfalvy's *Néprajzi alapismeretek*, Katalin Balatoni's *Ünnepek a néphagyományban*, Klára Gazda-Haáz Sándor's *Székelyek ünneplőben*, Edit Boda's *Tengertánc*.

Keywords: **ethnosemiotics, ethnography, folk costume**

CLAIRE VASARELY KÁRPITMŰVÉSZETE

Szerző: **BORBÉLY POLLA Valéria**, III. évfolyam (borbelypolla@gmail.com)

Témavezető: **HORVÁTH Olivér**

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Pécs

Kutatásom fő célja Claire Vasarely (Spinner Klára) falikárpitjainak elhelyezése a 20. századi francia kárpitművészet kontextusában. A magyar születésű művész főként Franciaországban kifejtett munkássága mindeddig méltatlanul kevés kritikai figyelemben részesült. Kutatásommal megkísérlek rávilágítani jelentőségére a francia kárpitművészeti színtéren, ezzel beemelve őt a magyarországi művészettörténeti diskurzusba. Claire Vasarely kárpitjai méltán kapcsolhatók a franciaországi Aubussoni kárpitművészeti iskolához, hiszen munkái részben itt készültek, részben pedig Victor Vasarely révén is kontaktusban állt e szövőműhellyel.

Előadásomban Claire Vasarely és Jean Lurçat kárpitjainak komparatív elemzésére vállalkozom, tematikai, formakincsbeli aspektusokat egyaránt megvizsgálva. Míg élénk színhasználatukban, organikus vonalvezetésükben és az állatábrázolásból adódó tematikus kapcsolódás miatt hasonlóság figyelhető meg e két művész munkái között, addig tartalmi szinten jelentős eltérések mutatkoznak, különösen nőábrázolásuk terén.

Kulcsszavak: 20. század, Aubusson, Claire Vasarely, kárpitművészet, művészettörténet

CLAIRE VASARELY'S TAPESTRIES

Author: **Valéria POLLA BORBÉLY**, third-year student (borbelypolla@gmail.com)

Supervisor: **Olivér HORVÁTH**

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Pécs

The primary aim of my research is to contextualize Claire Vasarely's (Spinner Klára) wall tapestries within the context of 20th-century French tapestry art. The artist, born in Hungary, has received undeservedly little critical attention for her work, primarily conducted in France. Through my research, I attempt to shed light on her significance within the French tapestry art scene, thus incorporating her into the discourse of Hungarian art history. Claire Vasarely's tapestries can rightfully be linked to the French Aubusson tapestry school since her works were partly created there, and she also had connections with this weaving workshop through Victor Vasarely.

In my presentation, I undertake a comparative analysis of Claire Vasarely's and Jean Lurçat's tapestries, examining both thematic and stylistic aspects. While similarities can be observed in their vibrant use of colour and organic line work, significant differences also emerge, especially in their portrayal of women, despite the thematic similarities arising from the numerous depictions of animals.

Keywords: 20th century, Claire Vasarely, tapestry art, art history

ÉLŐ VÁSZNAK, KIMÉRAK (Pierre Huyghe képzőművészetének poszthumanista olvasatai)

Szerző: **FOLYI Bence**, I. évfolyam (folyi.bence.info@gmail.com)

Témavezető: **Dr. habil. GÁLOSI Adrienne** egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Filozófia, Művészetelméleti és Klasszikus Tanulmányok Intézete, Esztétika és Kulturális Tanulmányok Tanszék, Pécs

Nehéz lenne tagadni a különböző poszthumanizmusok egyre markánsabb jelenlétét a kortárs képzőművészeti elméletekben. Francesca Ferrando nyomán a poszthumanizmust ernyőfogalomként használva a transzhumanizmust, a kritikai poszthumanizmust, az antihumanizmust és a további irányzatokat egyaránt ide sorolom. Előadásomban Pierre Huyghe – műfajilag sokszor bekezegezhetetlen – művészetének elemzésével szeretnék releváns adalékokat biztosítani a kialakult diskurzushoz. Kutatásomban Huyghe művészi eszközkészletét – különösen az élő organizmusok és a technológia kölcsönhatásának segítségével előidézett véletlenek szerepét – vizsgálva arra keresem a választ, hogy Huyghe a természettudomány és a képzőművészet vékony határmezsgyéjét belakó, efemer jellegű, folyamatosan változó alkotásai hogyan és milyen eredményességgel kísérik meg aláásni a szerzői (vagy tágabban: az emberi) ágencia koncepcióját, illetve a művekből kibomló lineáris narrativitást és időbeliséget.

Előadásom célja továbbá Huyghe példáján keresztül kritikai górcső alá venni a transz- és poszthumanista olvasatok relevanciáját és alkalmazhatóságát a kortárs képzőművészeti diskurzusokban.

Kulcsszavak: **Pierre Huyghe, BioArt, poszthumanizmusok, binaritás**

LIVING CANVASES AND CHIMERAS (Posthumanist readings on Pierre Huyghe's art)

Author: **Bence FOLYI**, first-year student (folyi.bence.info@gmail.com)

Supervisor: **Dr. habil. Adrienne GÁLOSI** PhD, associate professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Aesthetics and Cultural Studies, Pécs

It would be hard to deny the growing presence of various posthumanisms in contemporary art theory. Following Francesca Ferrando, I use posthumanism as an umbrella term to include transhumanism, critical posthumanism, anti-humanism and other tendencies. In my presentation, I will analyse Pierre Huyghe's art (often uncategorisable in terms of genre), in order to provide relevant contributions to the emerging discourse. In my research, I will examine Huyghe's artistic toolkit – in particular, the role of chance through the interaction of living organisms and technology – in order to explore how and with what effectiveness Huyghe's ephemeral, constantly changing works, which straddle the thin line between natural science and fine art, attempt to undermine the concept of authorial (or, more broadly: human) agency and the linear narrative and temporality that unfolds from the artworks.

Furthermore, my presentation aims to critically examine the relevance and applicability of trans- and posthumanist readings in contemporary art discourses through the example of Huyghe.

Keywords: Pierre Huyghe, BioArt, posthumanisms, binarity

A MÍTOSZ ELUTASÍTÁSA

– Felnövés és narratív kettősség az *El agua* (2022) című filmben

Szerző: LAJÓ Odil, mesterképzés I. évfolyam (lajoodil00@gmail.com)

Témavezető: Dr. VINCZE Teréz, egyetemi adjunktus

Intézmény: Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Művészetelméleti és Médiakutatási Intézet, Filmtudomány Tanszék, Budapest

186

Előadásomban az *El agua* című filmet vizsgálom. Elena López Riera 2022-es filmjének központi témája a mítoszteremtés és ezzel szemben a mítosz elutasítása mint a felnövésnek, az öntudat megerősödésének meghatározó tapasztalata. A filmnek ez az alapvető konfliktusa a vízzel kapcsolatos, amely mint szimbólum komplexen jelenik meg: életet adó volta hagyományosan női, kiáradása és előretörése férfi aspektusát emeli ki. Ez párhuzamban áll a filmben szereplő „női” és „férfi” terekkel és azok (ön)értelmezésével, és önmagában is feszültséget hordoz. Az elbeszélés mágikus realista elemeket működtet, azonban folytonosságát a dokumentumfilm eszköztárához tartozó interjúfelvételek meg-megakasztják, ami a diegézis határait kérdőjelezi meg. Elemzésemben arra keresem a választ, hogy milyen összefüggések állnak fenn a narratíva és az azt meghatározó szimbólum e kettőssége és a felnövő női karakter pozíciója között (mind az őt körülvevő közösségben, mind az elbeszélésben).

Kulcsszavak: felnövésfilm, filmnarratológia, mítosz

REJECTING THE MYTH

– Coming-of-age and narrative duality in *El agua* (2022)

Author: Odil LAJÓ, first-year master's student (lajoodil00@gmail.com)

Supervisor: Dr. Teréz VINCZE, adjunct professor

Institution: Eötvös Loránd University, Faculty of Humanities, Institute of Art Theory and Media Studies, Department of Film Studies, Budapest

In my presentation I will analyse the film *El agua*. The central theme of Elena López Riera's 2022 film is the creation of myth and, as a contrast, the rejection of myth as a defining experience of coming of age and of the assertion of self-consciousness. This, as the film's fundamental conflict is related to water, which appears as a complex symbol: its nurturing

nature is highlighted as traditionally feminine, its overflow and powerful advance as masculine. This parallels the film's 'feminine' and 'masculine' spaces and their (self-) interpretation and is itself a source of tension. The narrative contains elements of magic realism, but its continuity is repeatedly interrupted by interview footage, which questions the boundaries of the diegesis. In my analysis, I seek to answer the question of the connections between this duality of narrative and symbol and the position of the female protagonist (both in her surrounding community and in the narrative).

Keywords: coming-of-age, film narratology, myth

A GORPCORE JELENSÉG ÉRTELMEZÉSE ÉS KULTURÁLIS BEÁGYAZÓDÁSA

Szerző: HIZSNYIK Zsófia, III. évfolyam (hizsnyikzsofi@gmail.com)

Témavezető: Dr. MAKSA Gyula tanszékvezető, habilitált egyetemi docens

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar, Társadalom- és Médiatudományi Intézet,
Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék, Pécs

Kutatásom a kortárs médiatérben váltakozó trendek gyors egymásutániságának sorába illeszkedő *gorpcore* jelenség ismertté, népszerűvé válásának folyamatával foglalkozik, fő kérdésem pedig arra irányul, hogy ez hogyan zajlik le, illetve milyen társadalmi változásokat mutat. A *gorpcore* azt jelöli, amikor a túrázóközösség öltözködése a városi fiatalok körében is – eredeti funkcióját elvesztve – megjelenik. Elemzésemben a *gorpcore*-t és annak médiajelenlétét a kritikai kultúrákutatás, a szubkultúrákutatás és a poszt-szubkultúrákutatás értelmezési keretében vázolom fel. Hogyan határozható meg a *gorpcore*, milyen (szub)kulturális jelentések kapcsolódnak hozzá, mi történik, amikor bekerül a fősodorba? Kérdéseimre a választ olyan szempontok vizsgálatával keresem, mint a média, a piac és a márkák szerepe, az adott *szubkultúra* áruba bocsátása, és a fogyasztók igényeire gyakorolt hatás.

Kulcsszavak: szubkultúra, *gorpcore*, médiajelenlét, divat

INTERPRETATION AND CULTURAL EMBEDDING OF THE GORPCORE PHENOMENON

Author: Zsófia HIZSNYIK, third-year student (hizsnyikzsofi@gmail.com)

Supervisor: Dr. Gyula MAKSA, head of department, habilitated associate professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of Social and Media Sciences,
Department of Communication and Media Studies, Pécs

My research is concerned with the process of the *gorpcore* phenomenon becoming known and popular as part of a rapid succession of trends in the contemporary media space, focusing on how this is happening and what social changes it

reveals. Gorpcore refers to the emergence of dressing like the hiking community among urban youths, which has lost its original function. In my analysis, I outline gorpcore and its media presence in the context of cultural studies, subculture studies and post-subculture studies. How can gorpcore be defined, what (sub)cultural meanings are associated with it, what happens when it enters the mainstream? I seek to answer my questions by examining aspects such as the role of the media, the market and brands, the commodification of the subculture and the impact on consumer demands.

Keywords: subculture, gorpcore, media presence, fashion

MAGYAR KÖZSZEREPLŐK MEGJELENÉSE A PODCASTOKBAN

Szerző: BALÁZS Zita, II. évfolyam (balaszita9@gmail.com)

Témavezető: ZAKINSKI-TOMA Viktória egyetemi tanársegéd

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

188

Kutatásom témája a közszereplők és a podcastok vizsgálata. Arra a kérdésre keresem a választ, hogy a különböző podcastok ugyanazt a témát/embert hogyan mutatják be? Kutatásom során kizárólag olyan magyar podcastokat vizsgáltam, amelyekben magyar közszereplőkkel készítettek beszélgetést. A meghallgatott anyagok az elmúlt négy évben készültek. Kutatásom kezdetén megnéztem a kiválasztott videókat és közben arra figyeltem elsősorban, hogy 1) mi az interjú központi témája, 2) milyen az interjú hangulata (barátságos/laza, hivatalos, stb.), 3) hány kérdést tesz fel a podcastot vezető személy és ezekre milyen hosszú ideje van válaszolni az alanyoknak. A podcastokat a műfaji-stilisztikai elemzésen túl tartalmi szempontból és a készítőinek személyes stílusát tekintve is összehasonlítottam.

Kulcsszavak: podcast, interjú, YouTube, magyar közszereplők, beszélgetés

THE PRESENCE OF HUNGARIAN PUBLIC FIGURES IN PODCASTS

Author: Zita BALÁZS, second-year student (balaszita9@gmail.com)

Supervisor: Viktória ZAKINSKI-TOMA, assistant professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Hungarian Language Teacher Training, Subotica;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

The topic of my research study is public figures and podcasts. I am looking for an answer to the question of how different podcasts present the same topic/person. In my research, I only examined Hungarian podcasts in which conversations were had with Hungarian public figures. The material we auditioned was produced over the past four years. At the beginning of my research, I watched the relevant videos. While watching the videos, I primarily paid attention to 1) which side of the

interview the interview focuses primarily on, 2) what the atmosphere of the interview is (friendly/casual, official, etc.), 3) how many questions the podcaster asks and how long the subject has to answer them. In addition to a genre-stylistic analysis, I compared podcasts in terms of content and the personal style of the creators.

Keywords: podcast, interview, YouTube, Hungarian public figures, discussion

REKLÁMOZÁS CÉLJÁBÓL KÉSZÜLT TARTALMAK (Instagram és TikTok)

Szerző: **SINKOVICS Eleonóra** (sinkovicseleonora2002@gmail.com)

Intézmény: Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A modern emberek ragaszkodnak az okoseszközeikhez, így célszerű azokon keresztül megszólítani őket – amivel az alkalmazásfejlesztők tisztában vannak. 2014-es indulásával az Instagramot nem csupán személyes, hanem üzleti célokra is elkezdtek használni. Hatalmas sikert aratott, ugyanúgy, ahogy a 2017-ben népszerűvé vált TikTok is. Marketingstratégiákat illetően máshogy működnek, ennek ellenére célközönségük a befolyásolható felhasználói réteg, és eredeti algoritmusokat használnak. A TikTok jellegzetes rövid videói és ismétlődő tartalmi eladói szempontból pozitív hatást váltottak ki, így időközben kölcsönhatásba lépett a konkurens Instagrammal is.

Kutatásom célja, hogy összefoglaljam, mekkora az összefüggés az Instagram és a TikTok marketingstratégiái között, kiket és hogyan szólítanak meg, továbbá, mely formátumú tartalom a legnépszerűbb a két platformon. Empirikus kutatással felmérem, milyen formájú és időtartamú reklámokkal, hirdetésekkel szembesülök a két alkalmazás használata közben. Időperiódus szerint 4 napon keresztül (dec. 5,6,7) figyelem és dokumentálom azokat a tartalmakat, amelyek naponta 4-4 percnyi görgetés alatt az idővonalamon megjelennek. Űrlap formájában közzétett közvéleménykutatással kikértem kortársaim (19-29 éves kor, Z generáció) véleményét.

Kulcsszavak: TikTok, Instagram, reklámok, trend, algoritmus

CONTENTS OF ADVERTISEMENT (Instagram and TikTok)

Author: **Eleonóra SINKOVICS** (sinkovicseleonora2002@gmail.com)

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Hungarian Language Teacher Training, Subotica;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Modern people are bound to their smart devices, so it makes sense to reach them through those – which app developers are aware of. With its launch in 2014, Instagram began to be used not only for personal purposes, but also for business

purposes. It was a huge success, as was TikTok, which became popular in 2017. TikTok's characteristic short videos and repetitive content had a positive effect on its sellers, so over time it also interacted with the competitor, Instagram. There were many similarities between the two platforms, especially in terms of functions, and it cannot even be assumed that they are aimed at the same target audience. The purpose of my research is to summarize the relationship between the marketing strategies of Instagram and TikTok, who and how they address and which formats of content are the most popular on these platforms. With my empirical research, I will assess what form and last advertisements one encounters while using the two applications. According to the time period, for 4 days (December 5, 6, 7, 2022) I monitor and document the content that appears on my timeline during 4 minutes of scrolling each day. I asked for the opinion of my contemporaries (age 19-29, Generation Z) with my published public opinion poll.

Keywords: TikTok, Instagram, advertisements, trend, algorithms

MAGYAR NYELVŰ MÉDIUMOK MARKETINGKOMMUNIKÁCIÓS LEHETŐSÉGEI VAJDASÁGBAN

Szerző: **SZABÓ Zsuzsanna**, III. évfolyam (szsuzsi50@gmail.com)

Témavezető: **Dr. KISS Ferenc**, tudományos munkatárs

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Közgazdasági Kar, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Kutatásom során a vajdasági magyar nyelven működő médiaházak marketingkommunikációs ismeretét, használatát és lehetőségeit vizsgáltam.

A kutatásom kiinduló hipotézisei a következők: 1. A vajdasági magyar médiaházak a média alapvető forrásain kívül (rádió, tv, elektronikus sajtó) csak egyet használnak, vagy egyáltalán nem használnak marketingkommunikációs-eszközt; 2. A médiaházak munkatársai fontosnak tartják a marketinget a médiában; 3. A médiaházak nem fordítanak elegendő figyelmet a marketingtevékenységekre.

A következtetéseimet öt, esetenként magyar nyelven tevékenykedő médiaház visszajelzései alapján vontam le. Munkám során primer kutatást végeztem Google-kérdőív, illetve interjú formájában.

Kutatásomból kiderült, hogy igen sok marketingszöveget ismernek és alkalmaznak a intézmények, azonban hiány van az erre megfelelően kiképzett szakemberekből, ezáltal gyakori a rossz stratégia. A marketingre fordított eszközök hiánya miatt a marketingcélok részben vagy egyáltalán nem teljesíthetők.

Kulcsszavak: marketingszöveg, média, médiaházak, Vajdaság

HUMÁN TUDOMÁNYOK IV.

MARKETING COMMUNICATION POSSIBILITIES IN HUNGARIAN MEDIA IN VOJVODINA

Researcher: **Zsuzsanna SZABO**, third-year student (szsuzsi50@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Ferenc KISS**, research fellow

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Economics, Novi Sad;

“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

In my research, I explored the utilization and understanding of marketing communication and marketing tools within media institutions in Vojvodina.

My study was based on the following three hypotheses:

1. Hungarian media houses in Vojvodina, aside from essential sources such as a radio, TV and electronic press, either use marketing communication devices sparingly or not at all; 2. Employees within media houses consider marketing to be crucial in the media industry; 3. Media houses do not allocate sufficient attention to marketing activities.

I gathered feedback primarily from Hungarian media houses on this matter. My research involved the use of online questionnaires and interviews. Based on my findings, I have concluded that media institutions are aware of and utilize various marketing tools. However, there is a shortage of trained specialists, leading to the common adoption of ineffective strategies. Due to the lack of dedicated funds for marketing, marketing objectives may remain partially or entirely unattainable.

Keywords: **marketing tools, media, media houses, Vojvodina**

191

„A SZÍNHÁZ NEM SZÓ” (Esterházy Péter *Én vagyok a Te* című drámájának színházesztétikai elemzése)

Szerző: **SZABÓ Réka Dorottya** (rekadorottyaszabo@gmail.com)

Témavezető: **Dr. TÓTH Ákos** egyetemi adjunktus;

Dr. JÁSZAY Tamás egyetemi adjunktus

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar, Magyar Nyelvi és Irodalmi Intézet,
Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék, Szeged

Dolgozatomban Esterházy Péter *Én vagyok a Te* című drámájának színházesztétikai aspektusait vizsgálom. A szöveg sajátossága a folyamatos, explicit és implicit módon is megfogalmazott, paradox színházi önreflexió, ami a színház feladataira, vállalt esztétikai nézőpontjaira irányul. Az egyes szereplők megszólalásai és a szerzői utasítások összemosódó szerkezetét, illetve a konkrétan elhangzó metaszínházi gondolatokat elemezve munkám célja bemutatni azt a reprezentativitást

és a performativitás kettősségéből fakadó feszültséget, ami igazán csak a dráma színpadi adaptációjában születhet meg. A primer szövegen és annak ősbemutatójának, Gothár Péter 2011-es rendezésének felvételén kívül dolgozatomban szakirodalmi forrásaiként elsősorban különböző színházesztétikai alapfeltevésekre (Brecht, Artaud) támaszkodom, valamint felhasználom a drámára és a színpadi feldolgozásra reflektáló elemzéseket, kritikákat, tanulmányokat.

Kulcsszavak: Esterházy Péter, *Én vagyok a Te, színházesztétika*

A Kulturális és Innovációs Minisztérium ÚNKP-23-1-kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

“THEATER IS NOT A WORD”

(Theater aesthetical analysis of Péter Esterházy's drama *I am the you*)

Author: Réka Dorottya SZABÓ (rekadorottyasabo@gmail.com)

Supervisor: Dr. Ákos TÓTH, senior lecturer;

Dr. Tamás JÁSZAY, senior lecturer

Institution: University of Szeged, Faculty of Humanities and Social Studies, Institute of Hungarian Language and Literature, Department of Comparative Literature, Szeged

In my thesis, I examine the theatre aesthetic aspects of Péter Esterházy's drama *I am the You*. The peculiarity of the text is the continuous, explicitly and implicitly formulated, paradoxical theatrical self-reflection, which is aimed at the task of the theatre and its assumed aesthetic viewpoints. Analysing the blurring structure of the utterances of the individual characters and the author's instructions, as well as the specific meta-theatre ideas expressed, the aim of my work is to present the tension arising from the duality of representativeness and performativity, which can really only be born in the stage adaptation of the drama. In addition to the primary text and the recording of its premiere, directed by Péter Gothár in 2011, I rely on different theatre aesthetic assumptions (Brecht, Artaud) as literary sources for my paper, as well as use analyses, criticisms, and studies that reflect on the drama and the stage production.

Keywords: Péter Esterházy, *I am the You*, theatre aesthetics

Supported by the ÚNKP-23-1 – New National Excellence Program of the Ministry for Culture and Innovation from the source of the National Research, Development and Innovation Fund.

A MAGYAR VIDÉK SZÍNPADI REPREZENTÁCIÓJA A KÜLÖNBÖZŐ TÉRBELI METAFORÁK TÜKRÉBEN

Szerző: **PAMLÉNYI Laura**, II. évfolyam (pamlenyilaura@gmail.com)

Témavezető: **Dr. JÁSZAY Tamás** egyetemi adjunktus

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Bölcsészeti és Társadalomtudományi Kar,
Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék, Szeged

Dolgozatom alapjául Gábor Sára *Kutyaportéka* című drámája, és az ebből készült, Barcsai Bálint rendező által 2019-ben bemutatott előadás szolgál. Kutatásomban a drámaszövegre, illetve a belőle készült előadásra vonatkozó térbeli metaforák összegyűjtésével és elemzésével, valamint az ezekkel kapcsolatos, asszociatív többletjelentések megvizsgálásával elemeztem az előadást, és térképeztem fel az alkotók lehetséges prekonceptióit.

Az elemzett előadás, edukációs szempontból is működőképes módját választotta a reprezentációnak: bemutatja a vidéki emberek nézőpontját, majd ütközteti azt a közönségével, az elidegenítés eszközével hozza közelebb a vidéki embert a városihoz. A dolgozatban többek között összevetem az alkotók választott készítési metódusát a pokoljárással mint téri metaforával, kitérek a dráma fiktív városnévnek lehetséges konnotációira, illetve bemutatok néhány konkrét példát a fent említett nézőpontütköztetésre.

Kulcsszavak: kortárs, színház, reprezentáció, vidék

THE REPRESENTATION OF THE HUNGARIAN COUNTRYSIDE IN LIGHT OF DIFFERENT SPATIAL METAPHORS

Author: **Laura PAMLÉNYI**, second-year student (pamlenyilaura@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Tamás JÁSZAY**, senior lecturer

Institution: University of Szeged, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Comparative Literature, Szeged

The basis of my essay is Sára Gábor's play titled *Kutyaportéka* and its 2019 performance staged by the director Bálint Barcsai. In my research, I focused not only on the dramatic text, but also on collecting and analysing the spatial metaphors seen in the staging of the play, taking into consideration the ambiguity of the associations sparked by them, while mapping out the possible preconceptions of the author.

The analysed performance chose a type of representation that can be perceived as educational: it first shows the perspective of rural people, then clashes it against the audience's, bringing the two differing viewpoints closer by utilising the alienation effect. Among other things, in my essay, I will compare the authors' chosen method to a journey in hell as a spatial metaphor, I will touch upon the possible connotations of the name of the play's fictive town, and showcase some concrete examples of the aforementioned clash of perspectives.

Keywords: contemporary, theatre, representation, countryside

A SZEXUALITÁS REPREZENTÁCIÓI LONGOSZ *DAPHNISZ* ÉS *CHLOÉ* CÍMŰ MŰVÉBEN

Szerző: **ZABOS KASZIBA Angéla**, III. évfolyam (kaszibaangela@gmail.com)

Témavezető: **BEKE Ottó** egyetemi docens; Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka;

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A kutatás a szexualitás és az erotika különböző típusú megnyilvánulási módjait, reprezentációit vizsgálja Longosz *Daphnisz és Chloé* című művében. A szexualitás, valamint az erotika a művészet és azon belül az irodalom alapvető, meghatározó jelentőségű, archetipikus témái közé tartozik. Ezt bizonyítja a II–III. századi mű kompakt vonatkozásrendszere is. A kutatás célja az adott tematika megjelenésének vizsgálata a szerelmi regény különböző rétegein belül, különös tekintettel a narratívára, továbbá a műhöz kapcsolódó illusztrációkra, litográfiára, illetve a mű által ihletett versekre, egyéb intertextusokra.

A kutatás eredményeképpen megállapítható, hogy a nemiség jelensége a vizsgált műben a szerelemmel együtt, attól elválaszthatatlan módon bontakozik ki. *Daphnisz és Chloé* pásztor szerelme pásztorórává alakul.

Kulcsszavak: Longosz, *Daphnisz és Chloé*, szexualitás, erotika

REPRESENTATIONS OF SEXUALITY IN LONGUS' *DAPHNIS AND CHLOE*

Author: **Angéla ZABOS KASZIBA**, third-year student (kaszibaangela@gmail.com)

Supervisor: **Ottó BEKE**, assistant professor;

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad;

“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The research examines various manifestations and representations of sexuality and eroticism in the work titled *Daphnis and Chloe* by Longus. Sexuality and eroticism are fundamental and defining themes within art, particularly literature. This is evidenced by the compact system of references within the work from the 2nd to 3rd centuries. The aim of the research is to investigate the appearance of this theme within different layers of the romantic novel, with a particular focus on narrative aspects, as well as the illustrations, lithographs associated with the work, and the poems inspired by the work and other intertexts. As a result of the research, it can be concluded that the phenomenon of gender is intricately intertwined with love in the analysed work. The pastoral love between *Daphnis* and *Chloe* transforms into a pastoral hymn.

Keywords: Longus, *Daphnis and Chloe*, sexuality, eroticism

Művészetek

LÉGI LÁTÓSZÖG: DIGITÁLIS MOZAIK

Szerző: **VARGA Judit**, IV. évfolyam (juditvargaa@gmail.com)

Témavezető: **PALÁSTI Andrea**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Képzőművészet, Festészeti Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Visszatekintve az elmúlt évszázadokra, a szabadban történő festésnek hosszú története van, de csak az 1800-as években került széles körben elérhetővé a tubusos festék feltalálásának köszönve. Az impresszionizmus kora volt ez, amikor egy radikálisan új látásmód született, mely megváltoztatta a festészet munkamódszerét és ezzel a kép és a tájkép szemlélésére is átalakító hatással volt.

Manapág a számítógépek és műholdak nyújtanak új eszközt, melynek köszönhetően új látószöget kap az emberi szem: a műholdas felülnézetet. Ez kihatott a kortárs festészetre is. Vonzódásunk a földhöz már nem csak abban mutatkozik meg, hogy kimegyünk és lefestjük, amit emberi szemmel látunk, hanem más szemszögből figyelve is kutatjuk szépségét, változását és jelentőségét.

A 'Légi látószög: digitális mozaik' egy festménysorozat, melynek témája a Vajdaság területére fókuszál, hisz ez az otthonom, ide kötődöm, és érdemes figyelni mindarra, ami történik vele. A képek a figurativitás és a teljes absztrakció határán lebegnek, mert a látószögi viszonyokat megsemmisítették a felülnézet és a monitor határai. Így lépünk ki a természetből, a valós világból, ezáltal elgondolkodva azon, hogy mi is rejtőzhet – majdnem észrevétlenül – a természetben zajló jelenségek (példul a klímaváltozás, a fosszilis tüzelőanyagok kitermelése vagy szántóföldek termékenysége) mögött.

Kulcsszavak: légi látószög, mozaik, műhold, Vajdaság, tájkép

AERIAL PERSPECTIVE: DIGITAL MOSAIC

Author: **Judit VARGA**, fourth-year student (juditvargaa@gmail.com)

Supervisor: **Andrea PALÁSTI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Academy of Arts, Fine Arts, Painting Department, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

Looking back in history, outdoor painting has a long history, but it didn't become widely available until the 1800s, thanks to the invention of tube paint. This was the age of Impressionism, when a radically new way of seeing was born, which changed the working methods of painting, and thus had a transformative effect on the perception of pictures and landscapes.

Nowadays, computers and satellites provide a new tool, thanks to which the human eye gets a new viewing angle: the satellite overhead view. This also affected contemporary painting. Our attraction to the earth is not only manifested in

going out and painting what we see with the human eye, but also in observing its beauty, the changes and its significance from a different perspective.

‘Aerial perspective: digital mosaic’ is a series of paintings whose theme focuses on the area of Vojvodina, because this is my home, I am attached to it, and it is worth paying attention to everything that happens to it. The images hover on the border of figurativeness and complete abstraction, because the perspective conditions have been destroyed by the top view and the limits of the monitor. This is how we can ‘leave’ nature, the real world, just to get back to it again while thinking about the possibilities of what nature is hiding, such as climate change, the extraction of fossil fuels, or the fertilisation of fields.

Keywords: aerial perspective, mosaic, satellite, Vojvodina, landscape

MIKRO VILÁG MAKRÓBAN (festmény)

Szerző: **VÉGSŐ Vivienn**, III. évfolyam (vevivi002@gmail.com)

Témavezető: **KAPITÁNY Attila** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Képzőművészeti Tanszék, Grafikai Tervező Szak, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Ez a munka a világunk változásait követné le a környezetszennyezés következtében.

Fontosnak tartom, hogy minél közérthetőbben és minél nyomatékosabban tudjuk felhívni az emberek figyelmét a téma fontosságára.

Ennek elérése érdekében választottam motívumként az imádkozó sáskát, melyet többszörös nagyításban ábrázolok. A sáska testesítené meg a makrovilágot. A rovarunk viszont nem a klasszikus formájában tűnik fel, hiszen annyira szennyeződik a műanyagoktól, olyan mértékben, hogy maga is műanyaggá válik.

A műanyagoknak köszönhetően „kilép a térből” és háromdimenziós alkotásként prezentálódik.

A rovar által képviselt makrovilágot a mikro-plasztika hulladékok napról-napra minél inkább beszenyyezik. Mi több, nem csak környezetünkre, ránk is kihatással vannak.

A munkám célja a figyelemfelkeltés, tudatosítás, illetve az elgondolkodtatás a festészet eszközeivel.

Kulcsszavak: rovarok, változás, környezet, szennyezés

MICRO WORLD IN MACRO (painting)

Author: **Vivien VEGSO**, third-year student (vevivi002@gmail.com)

Supervisor: **Attila KAPITANY**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Academy of Arts Novi Sad, Faculty of Fine Arts, Department of Graphic Design, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

This work tracks the changes in our world as a result of environmental pollution. I think it is important that we draw people's attention to the importance of the topic as clearly and as emphatically as possible.

In order to achieve this, I chose the praying mantis as a motif, which I depict in multiple magnifications. The grasshopper would embody the macro world. Our insect, on the other hand, does not appear in its classic form, as it is so polluted by plastics that it itself becomes one. Thanks to the plastics, it "leaves space" and is presented as three-dimensional work. The macro world represented by the insect is being more and more polluted by micro-plastics every day. What's more, they have an impact not only on our environment, but also on us.

The purpose of my work is to attract attention, raise awareness, and make you think. (...)

Keywords: **insects, change, environment, pollution**

197

CSÜTÖRTÖK ESTE (festménysorozat)

Szerző: **VÉGSŐ Vivienn**, III. évfolyam (vevivi002@gmail.com)

Témavezető: **dr. PALÁSTI Andrea** egyetmi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Képzőművészeti Tanszék, Grafikai Tervező Szak, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A csütörtök este című festménysorozatom akril alapra készült filccel, illetve színes ceruza részletekkel gazdagítva. A munkám az Európa Kollégium lakóit mutatja be, az ő mindennapjaiknak egy szeletét. Az elképzelés gerincét a minden héten esedékes pénteki szobavizit adja. Ezekben a szobákban élünk, alkotunk, fejlődünk. A szobáink beköltözéskor egy friss vászonul szolgálnak, melyet mindenki a saját elképzelése szerint formál az év során. Minden szoba egyedivé válik az év végére. Megtelik színnel, élettel, velünk. Igyekeztem minél különbözőbb modelleket választani, akik merőben eltérnek egymástól. A hangsúly az embereken, tárgyaikon, és a szobák egy-egy apró szegletén van. A kollégium mint lakhely a kapocs az emberek között, ezzel megannyi élmény, barát, tudás, törődés keletkezett.

Kulcsszavak: **festménysorozat, lakószoba, kollégium, lakhely, szociális kapcsolati háló**

THURSDAY EVENING (series of paintings)

Author: **Vivien VEGSO**, third-year student (vevivi002@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Andrea PALÁSTI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Academy of Arts Novi Sad, Faculty of Fine Arts, Department of Graphic Design, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

My painting series Thursday evening is made on an acrylic base, enriched with marker and colored pencil details. My work presents the residents of the dormitory – a slice of our everyday life. The backbone of the idea is provided by the weekly Friday room checking. If we, college students put our hands on our hearts, we dare to admit that our room on a Thursday night is not as representative as it is on a Friday. We live, create and develop in these rooms. When you move in, our rooms serve as a fresh canvas, which everyone shapes according to their own ideas throughout the year. Each room becomes unique by the end of the year. It is filled with color, life, and us. I tried to choose as many different models as possible, who are completely different from each other. The focus is on people, their objects, and every small corner of the rooms. The dormitory is the link between people. We don't even realize how much value we get. So many experiences, friends, so much knowledge, care. This is an investment in our future so that we can build our future together.

Keywords: **painting series, residents of the dormitory**

SOROZATGYÁRTOTT EGYEDISÉG (csipkeszobor)

Szerző: **MÉSZÁROS Dániel** mesterszakos hallgató (daniel.meszaros99@gmail.com)

Témavezető: **PALÁSTI Andrea** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Újvidéki Művészeti Akadémia, Képzőművészeti Kar, Szobrászati Tanszék, Újvidék

Munkám célja az emberi lélek létének és a tisztán ipari sorozatgyártás közötti ellentét összegyúrása egy organikus és mélyen emberi, egyedi alkotássá. Az alapvetően esztétikailag kellemetlen manökeneket felhasználva egy textil machét készítettem csipkékből, s ezen túl mélyebb üzenetet igyekeztem közvetíteni – a lélek kivetülését. A csúfság és olcsóság helyett az aprólékos és néha már-már giccses szépség szűrőjén keresztül egy mélyebb szépséggel bíró alkotást hoztam létre.

A mű technikai szempontból egy kirakati manöken plasztikai másolata csipkéből, amit egy lámpa világít meg, és vet árnyékot a körülötte lévő térre. Ezen keresztül szerettem volna kapcsolatot teremteni a szépség – csúfság, lélek – lelketlenség és tömeggyártott – egyedi között.

Kulcsszavak: **lélek, fény, forma, szépség, csúfság**

MASS-MANUFACTURED UNIQUENESS

Author: **Dániel MÉSZÁROS**, master's student (daniel.meszaros99@gmail.com)

Supervisor: **Andrea PALÁSTI**, associate professor

Institution: University of Novi Sad, Academy of Arts, Faculty of Fine Arts, Department of Sculpture, Novi Sad

The aim of my work is to blend the contrast between the existence of the human soul and pure industrial mass production into an organic and profoundly human, unique creation. Utilizing originally aesthetically unpleasant mannequins as a foundation, I crafted a textile sculpture from lace, aiming to convey a deeper message – the projection of the soul. Instead of ugliness and cheapness, through the filter of meticulous and sometimes almost kitschy beauty, I created a structure with a deeper beauty.

From a technical point of view, the work is a plastic copy of a shop window mannequin made of lace, which is illuminated by a lamp and casts a shadow on the space around it. Through this, I wanted to create a connection between beauty-ugliness, soul-soullessness and mass-produced-uniqueness.

Keywords: **soul, light, form, beauty, ugliness**

VIRÁGZÁS

Szerző: **FARAGÓ Rita**, IV. évfolyam (ritafarago12@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PALÁSTI Andrea** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Műszaki Tudományok Kara, Tervezőgrafikai mérnök Szak, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Életünkben a növények nagy szerepet játszanak, ennek ellenére mégis figyelmen kívül hagyjuk őket. Szükségesnek tartom, hogy a növényekre nagyobb figyelmet fordítsunk, mivel a növényvilág felé való nyitottsággal társadalmi problémák is megoldhatók, mint például a klímaváltozás. A 20. század végén szembesültünk egy új kifejezéssel, a „növényvaksággal”, mely azt jelenti, hogy az emberiség nem ismeri a növényvilág sokoldalúságát, valamint a növényeket háttérbe helyezi. Ez problémát okoz, mivel ha nem vesszük figyelembe a növényeket, akkor meg sem védjük őket. Mivel a „növényvakságot” részben vizuális és esztétikai korlátok idézik elő, a művészeknek szerepük van abban, hogy a növények láthatóvá váljanak.

Ezért a munkám központi elemeit kézzel készített agyag tárgyak képezik, amiken növényi lenyomatok vannak. Emellett egy szekrényt régi konyhává alakítottam át, amiben az agyagtárgyak mellett egy receptes könyv is található, annyi különbséggel, hogy a gasztronómia helyett növényekről és a személyes emlékeimről olvashatnak benne.

A munkám központi témája a természet, bővebben a természet becsempészése a szürke hétköznapiainkba, a 21. századi modern, felgyorsult világba. Emellett, a természetet a gyerekkorommal kapcsolom össze, amikor a nagymamánál szil-

vát szedtünk a vasárnapi gombóchoz. Amikor ma megkóstolok egy szilvát, akaratlanul is előtenek az emlékek, a szilvafa képe, a virágok illata, pontosan úgy, ahogy Marcel Proust, francia író is előtörték, amikor *madeleine-t* mártogatott a teába. A régi konyha hangulatával és a növények jelenlétével ezt az érzést is szeretném visszahozni a kortárs világunkba.

Kulcsszavak: **növénylátás, növényvakság, ellentétek, emlékek**

BLOOMING

Author: **Rita FARAGÓ**, fourth-year student (ritafarago12@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Andrea PALÁSTI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Department of Graphical engineering and design, Novi Sad;
“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

Plants play a big role in our lives, yet we ignore them. I think it is necessary to pay more attention to plants, because social problems, such as climate change, can also be solved by being open to flora. At the end of the 20th century, we were faced with a new term, ‘plant blindness’, which means that humanity does not know the versatility of flora and puts plants in the background. This creates a problem because if we can’t see the plants, we won’t protect them. Since ‘plant blindness’ is partly caused by visual and aesthetic limitations, artists have a role in making plants visible. Therefore, the central elements of my work are handmade clay objects with plant prints on them. In addition, I transformed a cupboard into an old kitchen, in which, besides the clay objects, there is also a recipe book, with the difference that instead of gastronomy, readers can read about plants and my personal memories.

The central theme of my work is nature, more specifically, the introduction of nature into our gray everyday lives, into the modern, accelerated world of the 21st century. In addition, I associate nature with my childhood, when we picked plums for Sunday dumplings at my grandmother’s. When I taste it, I am involuntarily flooded with memories, the smell of plum trees and flowers, just as Marcel Proust, the French writer, was flooded when he dipped a madeleine in tea. With the atmosphere of the old kitchen and the presence of plants, I want to bring this feeling back into our contemporary world.

Keywords: **plant vision, plant blindness, contrasts, memories**

M Ű V É S Z E T E K

AZ ELSŐ KÁOSZ

Szerző: **HIPIK Tibor**, IV. évfolyam (hipikt@gmail.com)

Témavezető: **Mgr. LÁZÁR Tibor** képzőművész

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Interdiszciplináris Tanulmányok,
Számítógépes Játékok Képi Tervezése Szak, Újvidék

TDK-dolgozatom fő témája: a görög mitológia keletkezéstörténete. Kutatásom célja az ókori görög mitológia újraértelmezése, 3D modellezéssel ábrázolva, egy digitálisan készült kép keretén belül. Abból az alapfeltételezésből indultam ki, miszerint az univerzumot az „ősi Káosz” hozta létre. A mindenséget alkotó ürességet megszemélyesítettem, és az „első Káosz” nevet kapta; a káosz a mai napig az életünk meghatározó része, de jelentősen megváltozott a fogalom értelmezése az ókori görög filozófusok óta.

Kulcsszavak: **3D modellezés, görög mitológia, újraértelmezés, Káosz**

THE FIRST CHAOS

Author: **Tibor HIPIK**, fourth-year student (hipikt@gmail.com)

Supervisor: **Mgr. Tibor LAZAR**, artist

Institution: University of Novi Sad, Academy of Arts, Interdisciplinary major, Video game design, Novi Sad

The main topic of my dissertation is the formation history in Greek mythology. The goal of my research is to reinterpret ancient Greek mythology, presented by 3D modelling, inside a digitally-created image. I started from the basic assumption that the universe was created by “primal Chaos”. I personified the emptiness which makes up the universe, and it received the name “first Chaos”; chaos is a fundamental part of our life to this day, but the interpretation of the concept has changed significantly since the time of the ancient Greek philosophers.

Keywords: **3D modelling, Greek mythology, reinterpretation, Chaos**

MINDAZ, AMIT NEM MONDHATTAM KI

Szerző: **GERSTMAJER Renáta**, IV. évfolyam (greni.so@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PALÁSTI Andrea** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Műszaki Tudományok Kara, Grafikai mérnök és tervezés, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

TDK munkámban bemutatok 5 általam készített dallista borítót, amelyek egy szívtüreés történetét mesélik el. Ebben a projektben elsődleges célom az volt, hogy a nézőkkel éreztessem, hogy nem vagyunk egyedül az élet nehéz pillanataiban,

M Ű V É S Z E T E K

és hogy a művészet képes összekötni bennünket. A borítók mély érzelmi tartalommal rendelkeznek és egy személyes történetet mesélnek el. A dalok és a borítók összeállítása során arra törekedtem, hogy a zene és a vizuális elemek együttesen adják át az érzéseket. Ebben a projektben átéltem azt, hogy a művészet hogyan lehet az empátia és a közösségépítés eszköze. Remélem, hogy a munkám segít abban, hogy az emberek kevésbé érezzék magukat magányosnak, és inspirációra találjanak.

Kulcsszavak: fényképészet, grafikai tervezés, zene

EVERYTHING I COULDN'T SAY

Author: Renata GERSTMAJER, fourth-year student (greni.so@gmail.com)

Supervisor: Dr. Andrea PALASTI, university professor

*Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Graphic Engineering and Design, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad*

In my work, I present 5 album covers that I have made, which tell the story of a heartbreak. My primary goal in this project was to make the viewers feel that we are not alone in the difficult moments of life and that art can connect us. The covers have deep emotional content and tell a personal story. When compiling the songs and the covers, I tried to convey the feelings together with the music and the visual elements. In this project, I saw the power of art as a tool for empathy and community building. I hope my work helps people feel less alone and find inspiration.

Keywords: photography, graphic design, music

ÖRKÉNY ISTVÁN: ÉLETBEN MARADNI (rövidfilm)

Szerző: PÁSZTOR KICSI Tamás, mesterhallgató (tmspsztorkicsi8@gmail.com);

BRASNYÓ Albert, mesterhallgató (brasnyo.albert@gmail.com)

Témavezető: Filip KURANJI, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történelem Szak;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A dolgozatom fő témája az Életben maradni c. mű filmes interpretációja, és társadalomkritikai oldlának a megvilágítása.

A film Örkény István egyperceséből merít és az ő groteszk szelleméből, ami egyszerre ijesztő és humoros/csattanós is. A társadalomkritikai vonal az, amit meg szeretnénk világítani, ez a börtönrendszer és egyben a gyors elbírálási módszerek kritikája. Mindezt Örkény az első mondatban elmondja és nem tér rá vissza, mert a novella fő témája a börtönélet egy magán-cellában. Itt mondja el, hogy az elítélt társai mind belehaltak büntetéseikbe még mielőtt kimehettek volna. Főhősünk pedig

csak úgy éli túl a bezártságot, ha egy atipikus viselkedést vezet be, ez pedig egy hangya idomítása. Ennek a megszállottjává válik. Kiszabadulásakor pedig, a családi ebédkor, a hangya bemutatásakor, már nem találja a hangyát. Ebből következik, hogy skizofrénia vagy hallucináció végett látta, ami arra kellett, hogy túlélje a börtönt.

A Kádár-rendszerben, ahol nagyobb művészi kifejezési szabadság volt, mint a keleti blokk többi országaiban, az emberek mindennapjait átítatta az ellentmondás (vidám, de egyszerre barakk országban éltek), és ezt ők egyfajta furcsa szokatlan humorú, kissé morbid stílussal próbálták viccessé tenni vagy értelmezni. Ezt próbáltu megragadni kisfilmünkben.

Kulcszavak: Örkény István, Egyperces novellák, groteszk, társadalomkritika, film, kilátástalanság, humor

ISTVÁN ÖRKÉNY'S "STAY ALIVE" (Contemporary absurd)

Author: **Tamás PÁSZTOR KICSI**, fourth-year student (tmspstorkicsi8@gmail.com);

Albert BRASNYÓ, fourth-year student (brasnyo.albert@gmail.com)

Supervisor: **Filip KURANJI**, professor

Institution: University of Novi Sad, Academy of Arts, Sound Design, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

203

The work draws from István Örkény's one-minute short works and from his grotesque spirit and style, which, in our opinion, not only wants to show contemporary images and trends in the representation and interpretation of the world, but we believe that this is a kind of grotesque interpretation of the environment that can also be applied to today's society, since the absurdity is on the edge and we believe that absurdity is still present today, albeit in an atomized and mass-produced form. Actually, the part of the 21st century that we are living in now can be characterized and compared artistically to the period between the two world wars in which Örkény grew up and, to some extent, to the one after the Second World War. In the Kádár regime, where there was greater freedom of artistic expression than in the other countries of the Eastern Bloc, people's everyday lives were permeated by contradictions, and they tried to express this with a kind of strange, unusual, slightly morbid style of interpretation. That is why we chose a suitable text from István Örkény's one-minute short stories titled "Stay alive". We believe that this work will portray the spontaneity and abstraction tendencies of this world and society well.

Keywords: Örkény, absurd, Kádár system, short movie

A KÁOSZ MEGJELENÍTÉSE JEAN-PIERRE LEGUAY MŰVÉSZETÉBEN (Orgonajáték – vizuális performansszal)

Szerző: **JUNG Anna**, IV. évfolyam (mortalbellum@gmail.com)

Témavezető: **mgr. BORBÉLY Zoltán**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Zenei Tanszék, Orgona Szak, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Előadásom célja a káosz zenei megjelenítése Jean-Pierre Leguay művészetében, különös tekintettel a szerző 2013-as barcellónai orgona improvizációjára. A zenei kompozíció logikát, rendet feltételez, mely általában véve kizárja a káoszt. Ezen alapfeltételezésből kiindulva a belső logika, ill. rend hiánya a zeneműben kaotikus állapotot, káoszt eredményez.

Jean-Pierre Leguay (1939*), a párizsi Notre Dame nyugalmazott, vak organistája műveiben meglehetősen sok kaotikus zenei struktúra fedezhető fel. Az előadásom tárgyát képező improvizációban témaszerű, ismétlődő részek és közjátékok váltják egymást. Utóbbiakban a zenei szöveg teljes dallami, ritmikai, harmóniai, hangnemi és formai szétesése figyelhető meg, melyet e multimediális előadóművészeti kutatómunka keretében részletesen elemzek. Mivel orgonajátékomat videóról vetítem, a zenei dimenzió mellett a vizuális effektusokra is hangsúlyt fektetek.

Kulcsszavak: **Jean-Pierre Leguay, orgona, zene, káosz, improvizáció**

THE REPRESENTATION OF CHAOS IN THE ART OF JEAN-PIERRE LEGUAY

Author: **Anna JUNG**, fourth-year student (mortalbellum@gmail.com)

Supervisor: **Mgr. Zoltán BORBÉLY**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Academy of Art, Department of Music, Organ Major, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

The topic of my research is the representation of chaos in the art of Jean-Pierre Leguay, with special reference to the composer's organ improvisation in 2013 in Barcelona. A musical composition presupposes a logic and order that excludes chaos in general. Starting from this basic premise, the lack of internal logic or order in the music results in a chaotic state, aka chaos. In the works of Jean-Pierre Leguay (1939*), a retired blind organist of Notre Dame in Paris, a great deal of chaotic musical structure can be detected. In the improvisation that is the subject of my thesis, there are repetitive, thematic material and interludes. In the latter, there is a complete melodic, rhythmic, harmonic, tonal and formal disintegration of the musical text, that I will analyse in detail in this research project.

Keywords: **Jean-Pierre Leguay, organ, music, chaos, improvisation**

FRÉDÉRIC CHOPIN – OP.40 NO.2 C-MOLL POLONÉZ

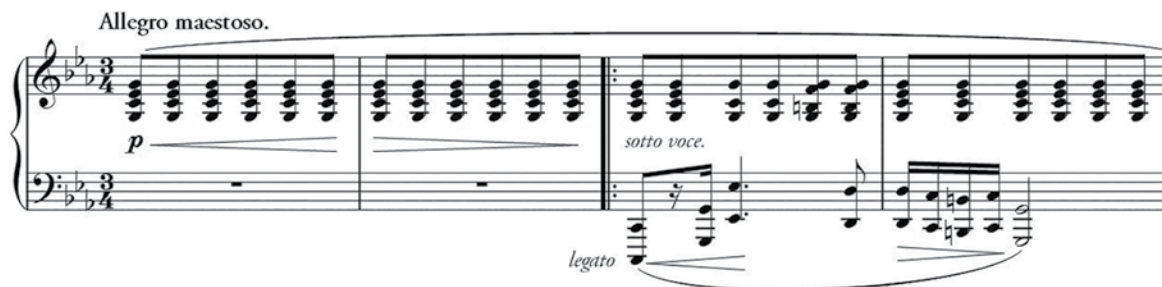
Szerző: **MEZEI Szimóna**, V. évfolyam (szimonamezei98@gmail.com)

Témavezető: **Dr. FODORNÉ KERÉKGYÁRTÓ Csilla** zongoraművész, zongoratanár, főiskolai docens

Intézmény: Széchenyi István Egyetem, Művészeti Kar, Zongora Szak, Győr

Chopin alkotásai különféle zenei műfajokat érintenek. Számos műve alapvetően a lengyel nemzeti zene mély megértését, rá gyakorolt hatását és a népzenehez való éles felfogást mutatták meg. Zenéje gazdag nemzeti jegyekkel rendelkezik. Amikor Lengyelországot megszállták és Chopint száműzték, szembenézve az anyaország és a nép szenvedésével, csak a végtelen gyászt és felháborodást tudta beépíteni műveibe, így olyan zongoraműveket hozott létre, mint a polonéz, a forradalmi etűdök stb., amelyek tele voltak lelkesedéssel, hazafias és nemzeti érzelmekkel. Frédéric Chopin 1838-ban komponálta a c-moll Polonézt. Egy derűs, drámai témával indul a zongoramű, amelyet a triórészben egy békés Ász-dúr rész követ. Az egész polonézt jellegzetes ritmus kíséri végig. A fő téma ezután visszatér, lerövidítve, de zajosan és zűr-zavaros akkordok adnak aláfestést. A polonéz függetlenül attól, hogy mikor, hol és ki írja, nyilvánvalóan mutatja az eredeti öröklődést, és mindig „visszakacsint” a lengyel pompa és a jellegzetes ritmus, amely 6/8-os vagy 3/4-es. Op.40. No.2. polonéz egy széles, nemes mű. Komor hangulatot fest le az első része. Szinte egyfajta felháborodást kelt. Előadásommal ezeket a meghatározó hangulatokat szeretném átadni a közönségnek, hogy tisztán hallható legyen első ízben a lázadó, háborús hangulat, majd a lágy, nyugodt, békét sugalló Ász-dúr rész, a végén pedig a visszatérés az elejéről, de kissé kaotikus kísérettel.

Kulcsszavak: zongora, Chopin, Polonéz

FRÉDÉRIC CHOPIN – POLONAISE OP.40 NO.2 C MINOR

Author: **Szimóna MEZEI**, fifth-year student, (szimonamezei98@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Csilla FODORNÉ KERÉKGYÁRTÓ**, pianist, piano teacher, associate professor

Institution: Széchenyi István University, Faculty of Art, Classical piano, Győr

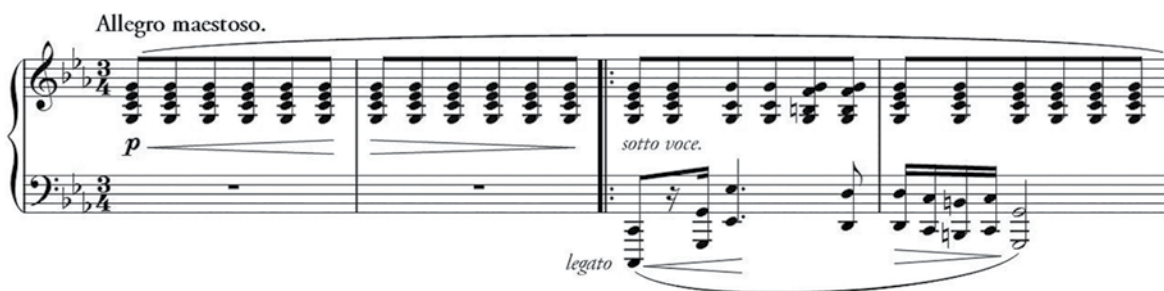
Chopin's works cover various musical genres. Many of his works basically showed a deep understanding of Polish national music, its influence on it, and keen perception of folk music. His music has rich national features.

When Poland was invaded and Chopin was exiled, facing the suffering of the motherland and the people, he could only integrate endless grief and indignation into his works, thus creating such piano works as Polonaise, revolutionary Etudes and so on, which were full of ardent patriotic and nationalistic feelings.

Frédéric Chopin composed the Polonaise in C minor in 1838. The piano piece begins with a serene, dramatic theme, which is followed by a peaceful section in A flat major in the trio section. The entire polonaise is accompanied by a characteristic rhythm. The main theme then returns, abbreviated. Regardless of when, where and by whom the polonaise is written, it clearly shows its original heritage and always “winks” back to the Polish splendour and the characteristic rhythm, which is 6/8 or 3/4.

Op.40 No.2 Polonaise is a broad noble work. The first part paints a gloomy mood. It almost creates a kind of outrage. With my performance, I would like to convey these defining moods to the audience, so that the rebellious, war-like mood can be clearly heard for the first time, followed by the soft, calm, peace-suggesting A flat major section.

Keywords: piano, Chopin, Polonaise

JOHANN SEBASTIAN BACH: JESUS BLEIBET MEINE FREUDE, KORÁL A BWV 147 KANTÁTÁBÓL MYRA HESS ÁTIRATÁBAN (Zongorajáték)

Szerző: **JENOVÁN Flórián**, mesterhallgató (flori.szajan@gmail.com)

Témavezető: **KINKA Rita** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Johann Sebastian Bach 1685. március 31-én látta meg a napvilágot Eisenach városában. A földi léttől Lipcsében, 1750. július 28-án búcsúzott. A barokk kori német zeneszerző, orgonista és hegedűművész, a zeneművészet kiemelkedő egyénisé-

ge, a protestáns egyházi zene jeles képviselője volt. Korának minden műfajában alkotott, az egyedüli kivételt az opera képzi. Művészetében a barokk zene a lehető legmagasabb szintre forrta ki magát. Legkedveltebb műfajai a korál, a korálvariáció, a kánon és a fuga voltak. Ezek mindegyikét a legmagasabb szintre fejlesztette. Egyházi műveiből árad a mély evangélikus vallásosság, hiszen közel 250 kantatájából mintegy 200 egyházi kantáta. Kantátaiban és passióiban a népszerű evangélikus korálokat (egyházi népénekeket) dolgozta fel. 147. kantátája egy vallásos témájú, rövidebb oratorikus mű. Eredetileg hat tételből állt, amelyeket utolsó weimari évében, 1716-ban komponált advent negyedik vasárnapjára. 1723-ban, már a lipcsei Tamás-templom karnagyaként egy ünnepi alkalomra két részesre és tíz tételre bővítette alkotását. A mű fő témája a hit, illetve a hitvallás. A kantáta legismertebb része, azaz az első és második részt lezáró korál az örömet és az isteni tökéletességet jeleníti meg. Előadásomban ezt a korált mutatom be zongorán.

Kulcsszavak: **zongora, Jonann Sebastian Bach, korál**

JOHANN SEBASTIAN BACH: *JESUS BLEIBET MEINE FREUDE*, CHORALE FROM BWV 147 CANTATA IN MYRA HESS'S ARRANGEMENT (Piano performance)

Author: **Flórián JENOVÁN**, master'-student (flori.szajan@gmail.com)

Professor: **Rita KINKA**, professor

Institution: University of Novi Sad, Academy of Arts, Novi Sad;

Hungarian College of Higher Education in Vojvodina, Novi Sad;

"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

Johann Sebastian Bach was born on March 31, 1685, in the city of Eisenach. According to the Julian calendar in use at the time, his birthdate was March 21. He departed from earthly life in Leipzig on July 28, 1750. He was a prominent figure in Baroque-era German music, known as a composer, organist, and violinist, and he was a distinguished representative of sacred music in the world of music. He composed in every genre of his time, with the exception of opera. In his artistry, Baroque music reached its highest level. His favourite genres included chorales, chorale variations, canons, and fugues, all of which he elevated to the highest standards. His sacred works are deeply rooted in Lutheran spirituality, as he composed around 250 cantatas, most of which are church cantatas. In his cantatas and passions, he adapted popular Lutheran chorales (church hymns). The 147th cantata is a shorter oratorio with a religious theme. Originally, it consisted of six movements, which he composed in 1716 for the fourth Sunday of Advent during his last year in Weimar. In 1723, as the music director at St. Thomas Church in Leipzig, he expanded the composition for a special occasion into a two-part work with ten movements. The main theme of the composition is faith and religious confession. The most famous part of the cantata, the chorale that concludes the first and second parts, represents joy and divine perfection. In my performance, I will present this chorale.

Keywords: **piano, Johann Sebastian Bach, chorale**

BEVEZETÉS A FILMZENÉBE

Szerző: **VASTAG Krisztina**, IV. évfolyam (jackie.connie99@gmail.com)

Előadók: **JUHÁSZ Krisztián**, **LAKATOS Kinga**, **ZVEKIĆ Danijela**, **PRERADOVIĆ Danijela**

Témavezető: **mgr. BORBÉLY Zoltán**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Zenei Tanszék, Zenepedagógia Szak, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

VMTDK munkám témája a filmzene, annak kialakulása, fejlődése és szerepe. A filmzene a film képsorait kísérő zenei aláfestés, a filmnézés élményének szerves része. Egyik fő feladata a szereplők érzelmeinek kifejezése. A némafilmek korszakában a kísérőzene élvezetesebbé tette a moziélményt, s ugyanakkor a vetítőgép zaját is tompította. Az 1933–1956 közötti időszakban a filmzene lendületesen fejlődött, melyhez Wolfgang Korngold zeneszerző nagyban hozzájárult. Az 60-as években az analóg szintetizátorok megjelenése új korszakot nyitott a filmzene történetében. Ezen időszakban számos meghatározó alkotás született, melyeket munkám keretében bővebben is elemzek.

Kulcsszavak: **film, filmzene, Wolfgang Korngold**

INTRODUCTION TO FILM MUSIC

Author: **Krisztina VASTAG**, fourth-year student (jackie.connie99@gmail.com)

Performers: **Krisztián JUHÁSZ**, third-year student; **Kinga LAKATOS**, third-year student; **Danijela ZVEKIĆ**, second-year student

Supervisor: **Mgr. Zoltán BORBÉLY**, university teacher

Institution: University of Novi Sad, Academy of Arts, Novi Sad;
“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

My research work is focused on the development and role of film music. Film music is actually a musical accompaniment to film sequences. It is an integral part of the experience of watching a film. One of its main functions is to express the emotions of the characters. In the silent film era, cue music made the cinematic experience more enjoyable. It muffled the noise of the projector at the same time. The period 1933–1956 saw a dynamic development of film music, to which composer Wolfgang Korngold made a major contribution. In the '60s, the advent of analogue synthesizers ushered in a new era in film music. This period produced a number of seminal works, which I would analyse in my work.

Keywords: **film, film music, Wolfgang Korngold**

BÁNÁTI RÓMAI KATOLIKUS HALOTTI BÚCSÚZTATÓ ÉNEKEK, SZAJÁNI GYŰJTÉS ALAPJÁN

Szerző: **JENOVÁN Flórián** mesterhallgató (flori.szajan@gmail.com)

Témavezető: **dr. NÉMETH Ferenc** egyetemi tanár

Intézmény: Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék; Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Témaválasztásom első hallásra sokak számára furcsa lehet. Olyan jelenséget kutattam, amely kivétel nélkül minden embert érint: az elmúlás, a halál. Szülőfalum, Szaján temetkezési szokásait kutattam, s megerősítést nyert, hogy – a számos rituálészzerű szokás és babona mellett – a végső búcsúnál igen fontos szerepe van a halotti búcsúztatónak.

A magyar halotti énekköltészetnek négy különböző, mondhatni négy fő műfaját különböztetjük meg. Ezek a siratóénekek, a virrasztóénekek, a halottbúcsúztató és a sirató, vagy más néven búcsúztató ballada. Noha négy külön műfajként tartják őket számon, mégis nehezen lehetne közéjük szigorú határvonalat húzni. Szaján olyan bánáti település, ahol a halottbúcsúztatásnak gazdag múltja van. Kutatómunkám során e szokás éltetőinek, a szajáni kántoroknak a hagyatékára alapoztam, különösképpen az egyik leghosszabb ideig szolgálatot teljesítő kántor búcsúztatóira.

Kulcsszavak: **egyházzene, népének, értékmentés, halotti búcsúztató**

BANAT ROMAN CATHOLIC FUNERAL FAREWELL SONGS, BASED ON A COLLECTION FROM SAJAN

Author: **Flórián JENOVÁN**, master's-student (flori.szajan@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Ferenc NÉMETH**, professor

Institution: "Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad;

Hungarian College of Higher Education in Vojvodina, Novi Sad; "Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

At first glance, my choice of topic may seem strange to many. I conducted research on a phenomenon that affects every person without exception: death and passing away. I investigated the funeral customs of my hometown, Sajan, and confirmed that, among numerous ritualistic practices and superstitions, the funeral farewell ceremony plays a significant role. Hungarian funeral song poetry can be distinguished into four different, one could say, main genres. These are mourning songs, vigil songs, funeral farewells, and lamentations, also known as farewell ballads. Although they are considered to be four separate genres, it is difficult to draw strict boundaries between them. Sajan is a Banat village with a rich tradition of funeral farewells. In my research, I relied on the legacy of the preservers of this tradition, the Sajan cantors, especially focusing on the funeral farewells of one of the longest-serving cantors.

Keywords: **church music, folk songs, cultural preservation, funeral farewell**

A 22. VAJDASÁGI MAGYAR TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁGA

A VMTDK TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁGÁNAK ELNÖKE:

Dr. Csányi Erzsébet egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

A VMTDK TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁGA SZEKCIÓNKÉNT:

ÉLŐ TERMÉSZETTUDOMÁNYOK

Kastori Rudolf akadémikus

Dr. Barak Ottó egyetemi tanár, ÚE, Orvostudományi Kar, Újvidék

Dr. Fábri Galambos Izabella egyetemi tanár, ÚE, Orvostudományi Kar, Újvidék

Dr. ifj. Bagi Ferenc egyetemi tanár, ÚE, Mezőgazdasági Kar, Újvidék

Dr. Horák Rita egyetemi tanár, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Dr. Lengyel László címzetes egyetemi docens, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Gödöllő

Dr. Pajić Mária egyetemi tanár, ÚE, Mezőgazdasági Kar, Újvidék

ÉLETTELEN TERMÉSZETTUDOMÁNYOK ÉS MŰSZAKI TUDOMÁNYOK

Dr. Pósa Mihály egyetemi tanár, ÚE, Orvostudományi Kar Gyógyszerésztudományi Intézet, Újvidék

Dr. Kaszás-Lažetić Karolina egyetemi tanár, ÚE, Műszaki Tudományok Kara, Újvidék

Dr. Lukity Tibor egyetemi tanár, ÚE, Műszaki Tudományok Kara, Matematika Tanszék, Újvidék

Dr. Szűcs Judit adjunktus, Pannon Egyetem, Zalaegerszeg

Dr. Pintér Róbert főiskolai tanár, Szabadkai Műszaki Szakfőiskola, Szabadka

Dr. Tarján László egyetemi tanár, ÚE, Műszaki Tudományok Kara, Újvidék

Mgr. Póth Miklós főiskolai tanár, Szabadkai Műszaki Szakfőiskola, Szabadka

Dr. Sörös Zita egyetemi tanár, ÚE Technológiai Kar, Újvidék

Dr. Mészáros Minucsér egyetemi tanár, ÚE, Természettudományi-Matematikai Kar, Újvidék

TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK I.

Dr. Dudás Attila egyetemi tanár, ÚE, Jogi Kar, Újvidék

Dr. Pétervári Máté adjunktus SZTE, Állam- és Jogtudományi Kar, Magyar Jogtörténeti Tanszék, Szeged

Dr. Kiss Ferenc tudományos munkatárs, ÚE, Technológiai Kar, Újvidék

Dr. ifj. Muhi Béla egyetemi tanár, Educons Egyetem, Közgazdasági Kar, Újvidék

A 22. VMTDK TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁGA

TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK II.

Dr. Major Lenke docens, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka
Juhász Kovács Cintia asszisztens, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK III.

Dr. Grabovac Beáta egyetemi tanár, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka
Dr. Erdős Kavečan Györgyi, főiskolai tanár, Felsőfokú Szakirányú Óvóképző és Edző Szakiskola, Szabadka
Badis Róbert kutató, Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium, Zenta

HUMÁN TUDOMÁNYOK I.

Dr. Horváth Futó Hargita egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék
Dr. Molnár Csikós László egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék
Dr. Pápista Zsolt docens, ÚE, BTK, Német Tanszék, Újvidék
Dr. Pásztor-Kicsi Mária egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

HUMÁN TUDOMÁNYOK II.

Dr. Fogarasi György tanszékvezető egyetemi tanár, Szegedi Tudományegyetem, BTK, Szeged
Dr. Hózsa Éva egyetemi tanár, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka
Dr. Bordás Sándor főiskolai tanár, Tanárképző Főiskola, Baja
Dr. Csányi Erzsébet egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

HUMÁN TUDOMÁNYOK III.

Dr. Beke Ottó docens, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka
Dr. Pfeiffer Attila docens, ÚE, BTK, Történelem Tanszék, Újvidék

HUMÁN TUDOMÁNYOK IV.

Dr. Zakinszky Toma Viktória docens, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka
Dr. Kulcsár Sarolta kutató

MŰVÉSZETEK

Kapitány Attila egyetemi tanár, grafikusművész, Művészeti Akadémia, Újvidék
Borbély Zoltán egyetemi tanár, orgonaművész, Újvidéki Művészeti Akadémia, Zeneművészeti Tanszak, Újvidék
Mgr. Lázár Tibor festőművész, Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium, Zenta
Varga Valentin képzőművész, a TAKT művészeti vezetője, Temerin

A 22. VAJDASÁGI MAGYAR TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA SZERVEZŐBIZOTTSÁGA

Dr. Csányi Erzsébet egyetemi tanár, ÚE, BTK, Újvidék, a bizottság elnöke

Kovács István kutató, Pécsi Tudományegyetem, BTK, Kerényi Károly Szakkollégium, Pécs

Dr. Pajić Mária egyetemi tanár, ÚE, Mezőgazdasági Kar, Újvidék

Dr. Sörös Zita egyetemi tanár, ÚE, Technológiai Kar, Újvidék

Dr. Pétervári Máté adjunktus, SZTE Állam- és Jogtudományi Kar, Magyar Jogtörténeti Tanszék, Szeged

Dr. Grabovac Beáta egyetemi tanár, ÚE, MTTK, Szabadka

Dr. Horák Rita egyetemi tanár, ÚE, MTTK, Szabadka

Dr. Pintér Róbert egyetemi tanár, Szabadkai Műszaki Szakfőiskola, Szabadka

Korhecz Réka tanársegéd, ÚE, Közgazdasági Kar, Szabadka

Dr. Horváth Zoltán egyetemi tanár, ÚE, Építőmérnöki Kar, Szabadka

Dr. Pápista Zsolt docens, ÚE, Bölcsészettudományi Kar, Német Tanszék, Újvidék

Nagy Olivér informatikus, Horgos

VaMaDisz, Újvidék

A 22. VAJDASÁGI MAGYAR TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA FELLÉPŐINEK E-MAIL ELÉRHETŐSÉGE

Angyal Nándor | lilcnandor@gmail.com
Bajusz Dávid | davidbajusz512@gmail.com
Balázs Beáta | balazs1959beata2004@gmail.com
Balázs Zita | balazszita9@gmail.com
Balog Helga | baloghelga00@gmail.com
Balog Krisztián | krisztian.balog2002@gmail.com
Bata Dorián | sett.bata@gmail.com
Bella Dániel | bellad1992@gmail.com
Bicók Lea | bileszi51@gmail.com
Bognár Emese | bognaremese02@gmail.com
Borbély Polla Valéria | borbelypolla@gmail.com
Boros Dianna | diannaboros99@gmail.com
Branczeiz Anna | anna.branczeiz@gmail.com
Brasnyó Albert | brasnyo.albert@gmail.com
Butás Flórián | butasflori@gmail.com
Csabay István | csabaystvan@gmail.com
Csapó Zsófia | csapozsofia88@gmail.com
Császár Andrea Mária | reg.cyjay@gmail.com
Csőke Nóra Hanna | csoke.nora2003@gmail.com
Drubina Zoltán Gábor | drubina.zoltan.gabor@gmail.com
Eigner Eszter | chesty8@gmail.com
Elekes István | elekesistvan99@gmail.com

Erdei Szabolcs | szabolcs.erdei123@gmail.com
Erdélyi Violetta | evioletta121@gmail.com
Erős Henrietta | eros.henrietta03@gmail.com
Fábián Viktor | fabianmviktor@gmail.com
Faragó Rita | ritafarago12@gmail.com
Farkas Viktor | fv.viktor201@gmail.com
Farkas Zsuzsanna | zsuzsika.farkas@gmail.com
Fehér Flóra | feher.flora1@gmail.com
Fekete Róbert | islandcastle12@gmail.com
Fenyő Dániel | fenyoda@gmail.com
Fercsik Bence-Máté | fercik.mate@gmail.com
Folyi Bence | folyi.bence.info@gmail.com
Forgó Zsanett | forgo.zsani@gmail.com
Gerstmajer Renáta | greni.so@gmail.com
Grund Félix | grufel@gmail.com
Gulyás Viktória | g.viktoria2002@gmail.com
Győri Anett | yygyori@gmail.com
Habram Hunor | ifshabramhunor@gmail.com
Hajdu Noémi | hajdu.nomi@gmail.com
Hegedüs Ferenc | h.feri2003@gmail.com
Hipik Tibor | hipikt@gmail.com
Hizsnyik Zsófia | hizsnyikzsofi@gmail.com

Hodász Kata | hodaszkata1309@gmail.com

Horváth Mihály | jnr.horvathm@gmail.com

Huszár Anna | pannih1204@gmail.com

Ignác Barbara | ignacz.barbi@gmail.com

Jenován Flórián | flori.szajan@gmail.com

Joó Rebeka Zoé | lebeke99@gmail.com

Juhász Krisztián | kidike4@gmail.com

Juhász Péter | nis.son95@gmail.com

Jung Anna | mortalbellum@gmail.com

Juszkán Petra | petra.juszkana@gmail.com

Kaiser Kamilla | kami.bagoly@gmail.com

Kaiser Zsanett | zsanett.kaiser@gmail.com

Kálmán Barbara | kalmanbarbie@gmail.com

Kalmár Edina | dinus0805@gmail.com

Kasza Laura | laurakasza13@gmail.com

Kató Hargita | kathaargita@gmail.com

Keresztesy Veronika | veruss858@gmail.com

Király Ibolya | kiralyi007@gmail.com

Kiss Noémi | noemikiss887@gmail.com

Kocsis Krisztina | tincsy01@gmail.com

Kolozsvári Ádám István | adamkolozsvari24@gmail.com

Kopunović Dávid | kopunoviczdavid@gmail.com

Kovács Dániel | koacsdani665@gmail.com

Kovács István | kovacs.istvan.hok@gmail.com

Kratofil Zsóka | kratofilzsoka@gmail.com

Lajkó Flórián | iskolaiskola@gmail.com

Lajó Odil | lajoodil00@gmail.com

Lakatos Kinga | l.kinga2002@gmail.com

Lampek Sz. Bettina | lampek.sz.bettina@gmail.com

Ležaić Schweitzer Liza | lizelott02@gmail.com

Locker Barnabás | lockerbarnabas6@gmail.com

Madarász Marianna | mariannamadarasz20@gmail.com

Majoros Ivett | majoros.ivett22@gmail.com

Majzik Vivien | majzikvivien94@gmail.com

Markó Dalma | dalmasaramarko@gmail.com

Mecserik Vivien | mecserikvivien2@gmail.com

Mészáros Dániel | daniel.mesaros99@gmail.com

Mezei Szimóna | szimonamezei98@gmail.com

Mihályfi Leontina | leontina.mihaljfi@gmail.com

Mihályi Csenge | csenge2905@gmail.com

Mihályi Zselyke | zselykem13@gmail.com

Miklós Miklós | miklosmiklos02@gmail.com

Molnár Ákos | akiboy1992@gmail.com

Móricz Kincső Boróka | morkinbor@gmail.com

Móricz Virág Kinga | moriczviragkinga@gmail.com

Morvai Rác Richárd | richardbt1011@gmail.com

Nagy Anikó | anikonagy115@gmail.com

Nagy Attila | nagyattila10.na@gmail.com

Nagy Tamás | tamasnagy199555@gmail.com

Németh Krisztián | sergely100@gmail.com

Németh Roland | nemethroland23@gmail.com

Ónya Balázs | onyabalazs@gmail.com

A 22. VMTDK FELLÉPŐINEK E-MAIL ELÉRHETŐSÉGE

Pálfi Ádám | adam.palfi23@gmail.com
Pamlényi Laura | pamlenyilaura@gmail.com
Pap Luca Zsófia | paplucaszofia@gmail.com
Papp Csaba | csaba.papp11231@gmail.com
Papp Daniella | pappdaniella992@gmail.com
Pásztor Kicsi Tamás | tmspsztorkicsi8@gmail.com
Pataki Valentina | vpataki56@gmail.com
Piri Pál | palpiri77@gmail.com
Pletikoszity Tamás | pletikoszitytamas@gmail.com
Polyák Gabriella | gabriellapolyak8@gmail.com
Preradović Aleksandra | aleksandraperadovic2003@gmail.com
Rác Petra | petrarac00@gmail.com
Rottler Lili | rottler.lili@gmail.com
Rózsa Róbert | robertroza99@gmail.com
Sági Andrea | sagi.andrea0725@gmail.com
Samu Lilla | samu.lilla.94@gmail.com
Sarus Tamás | sarustom6@gmail.com
Simon Oszkár | simonoscar2001@gmail.com
Sinkovics Eleonóra | sinkovicseleonora2002@gmail.com
Sörös Dóra | dora.seres01@gmail.com
Szabadi Kata | kataszabadi4@gmail.com
Szabó Beatrix | szbea02@gmail.com
Szabó István | szaboistvan30y@gmail.com
Szabó Péter | expecto0621@gmail.com
Szabó Réka Dorottya | rekadorottyaszabo@gmail.com
Szabó Zsuzsanna | szsuzsi50@gmail.com

Szász Tünde | szasztunde02@gmail.com
Szebenyi Naomi | naomi.szebenyi@gmail.com
Szécsényi Kata | szecsényi.kata@gmail.com
Szedlár Ágnes | sedlaragnes@gmail.com
Szeszák Nóra | noraszszak@gmail.com
Szücs Dóra | sz.doraa2001@gmail.com
Tóth Bagi Anna | wancsa95@gmail.com
Tóth Bálint | toth.balint.university@gmail.com
Tóth Szilárd | tothszilard000@gmail.com
Török Gabriella | torokgabriella2000@gmail.com
Törtei Petra | tertepetra@gmail.com
Übelacker Benjamin | ubelackerbenjamin@gmail.com
Vadnai Erika | erikavadnai@gmail.com
Varga Benedek | benedekvarga1@gmail.com
Varga Judit | juditvargaa@gmail.com
Varga Tamara | vargatamara1@gmail.com
Vastag Krisztina | jackie.connie99@gmail.com
Vég Dorina Mirtill | vegdorina@gmail.com
Végső Vivien | vevivi002@gmail.com
Vida Tamás | vidatamas42@gmail.com
Vojter Kitty | vojter.kitti@gmail.com
Vörös Szintia | vorosszintia528@gmail.com
Weisz Anna Rozália | weisz.anna.r@gmail.com
Zab Tamás Lóránd | ohrobin1234@gmail.com
Zabos Kasziba Angéla | kaszibaangela@gmail.com
Zvekić Danijela | danijelazvekić77@gmail.com

A 22. VAJDASÁGI MAGYAR TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA FELLÉPŐINEK NÉVSORA RÉGIÓNKÉNT

Szerbia (82)

Angyal Nándor | Bajusz Dávid | Balázs Beáta | Balázs Zita | Balog Krisztián | Bata Dorián | Bicók Lea | Bognár Emese |
Boros Dianna | Brasnyó Albert | Butás Flórián | Erdei Szabolcs | Erdélyi Violetta | Erős Henrietta | Fábián Viktor |
Faragó Rita | Farkas Zsuzsanna | Fehér Flóra | Fercsik Bence-Máté | Gerstmajer Renáta | Gulyás Viktória |
Habram Hunor | Hipik Tibor | Huszár Anna | Jenován Flórián | Juhász Krisztián | Jung Anna | Juskán Petra |
Kálmán Barbara | Kalmár Edina | Kasza Laura | Király Ibolya | Kiss Noémi | Kocsis Krisztina | Kopunović Dávid |
Kratofil Zsóka | Lajkó Flórián | Lakatos Kinga | Ležaić Schweitzer Liza | Madarász Marianna | Mecserik Vivien |
Mészáros Dániel | Mezei Szimóna | Mihályfi Leontina | Mihályi Csenge | Mihályi Zselyke | Miklós Miklós |
Móricz Kincső Boróka | Móricz Virág Kinga | Morvai Rác Richárd | Nagy Anikó | Papp Daniella | Pásztor Kicsi Tamás |
Pataki Valentina | Piri Pál | Pletikoszity Tamás | Polyák Gabriella | Preradović Aleksandra | Rác Petra |
Rózsa Róbert | Sági Andrea | Simon Oszkár | Sinkovics Eleonóra | Sörös Dóra | Szabó Beatrix |
Szabó Réka Dorottya | Szabó Zsuzsanna | Szécsényi Kata | Szedlár Ágnes | Szűcs Dóra | Tóth Bagi Anna | Tóth Szilárd |
Török Gabriella | Törtei Petra | Vadnai Erika | Varga Judit | Vastag Krisztina | Végső Vivienn | Vojter Kitti |
Vörös Szintia | Zabos Kasziba Angéla | Zvekić Danijela

Magyarország (65)

Balog Helga | Bella Dániel | Borbély Polla Valéria | Branczeiz Anna | Csabay István | Csapó Zsófia |
Császár Andrea Mária | Csőke Nóra Hanna | Drubina Zoltán Gábor | Eigner Eszter | Elekes István | Farkas Viktor |
Fekete Róbert | Fenyő Dániel | Folyi Bence | Forgó Zsanett | Grund Félix | Győri Anett | Hajdu Noémi |
Hegedüs Ferenc | Hizsnyik Zsófia | Hodász Kata | Horváth Mihály | Ignác Barbara | Joó Rebeka Zoé | Juhász Péter |
Kaiser Kamilla | Kaiser Zsanett | Kató Hargita | Keresztesy Veronika | Kolozsvári Ádám István | Kovács Dániel |
Kovács István | Lajó Odil | Lampek Sz Bettina | Locker Barnabás | Majoros Ivett | Majzik Vivien | Markó Dalma |
Molnár Ákos | Nagy Attila | Nagy Tamás | Németh Krisztián | Németh Roland | Ónya Balázs | Pálfi Ádám |
Pamlényi Laura | Pap Luca Zsófia | Papp Csaba | Rottler Lili | Sarus Tamás | Szabadi Kata | Szabó István | Szabó Péter |
Szász Tünde | Szebenyi Naomi | Szeszák Nóra | Tóth Bálint | Übelacker Benjamin | Varga Benedek | Varga Tamara |
Vég Dorina Mirtill | Vida Tamás | Weisz Anna Rozália | Zab Tamás Lóránd

Szlovákia (1)

Samu Lilla

A 2023. ÉVI KRISTÁLYGÖMB DÍJ NYERTESE KISS TAMÁS

A Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia 2023. évi Kristálygömb Díját a kuratórium (Kastori Rudolf akadémikus, dr. Gábrity Molnár Irén és dr. Csányi Erzsébet) egyhangúlag Kiss Tamás baritonistának ítélte oda az opera-szólóéneklés terén elért kiváló eredményeiért és a Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencián való kiemelkedő szerepléseiért.

Kiss Tamás 1999-ben született Kikindán. Az énektehetségét korán felfedezték, még az óvodában. A családban megvolt a zenei hajlam, nagyapja hegedűs volt, habár nem klasszikus zenész, nagymamájának pedig nagyon szép és tiszta hangja volt. Tamás testvére is foglalkozik zenével, de nem komolyzenével.

A nagybecskerekerei Josif Marinković Zeneművészeti Szakközépiskola elméleti szakirányának befejezése után 2018-ban az újvidéki Isidor Bajić Zeneművészeti Szakközépiskolába iratkozott, az Ének-hangszer tagozat szólóének szakára, ahol Balázs Márta volt a tanára.

2018–2022 között az újvidéki Művészeti Akadémia Zenei Karának Muzikológiai és Etnomuzikológiai Tanszékén végezte el az alapképzést. Ugyanitt jelenleg mesterképzést folytat a Zene a médiában szakon. Ezzel párhuzamosan beiratkozott a belgrádi Zeneművészeti Egyetem Szólóének Tanszékének alapképzésére, tanára Nikola Mijailović professzor.

Tamás anyanyelve a magyar, a szerb és angol nyelvet kiváló szinten beszéli, de a német és az olasz nyelvet is birtokolja alapszinten.

Fotó: Szerda Zsófia

- A Magyar Nemzeti Tanács ösztöndíjasa volt 2018-tól 2023-ig.
- Köztársasági ösztöndíjban részesült 2019-től 2023-ig.
- A köztársasági Fiatal tehetségek Alapjának (Fond za mlade talente) Dositej ösztöndíjasa volt 2022-ben és 2023-ban.
- 2020–2022 között a Melanija Bugarinović és lánya, Mirjana Kalinović Kalin – ifjúsági énekművészet fejlesztéséért alapítvány ösztöndíjasa is.
- Az Újvidéki Egyetem Egyetemi díjában részesült tudományos és szakmai munkájáért a 2020/21-es tanévben.
- Kiss Tamás a Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium ösztöndíjasa volt, a kollégium 19. nemzedékéhez tartozott tutorával, Acimović Vesnával.

A Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia életében 2020-ban, 2021-ben és 2022-ben jelen volt nemcsak mint a művészeti program egyik szereplője, hanem énekével meghatározta a VMTDK-ák megnyitójának hangulatát is. 2020-ban különdíjban részesült.

A szólóéneklés területén már eddig is kiemelkedő díjakat kapott:

- 6. Szlovén Zene Fesztiválja nemzetközi verseny – Grand Prix, Belgrád, 2020.
- 26. Petar Konjović nemzetközi verseny – 2. díj, Belgrád, 2021.
- 23. Nikola Cvejić Nemzetközi Szólóének Verseny – I. díj és Különdíj egy ígéretes férfihangért, Ruma, 2021.
- A Szerb Nemzeti Színház Miroslav Čangalović díjának nyertese, Újvidék, 2021.
- Részt vett a belgrádi MOTO (Musical Opera and Theatre Organisation) operaprodukcióiban az Opera: Past, Present, Perfect! nemzetközi projekt részeként a következő operai szerepek tolmácsolásában:
A nép hangja és *Redžep* Sztaniszláv Binicski a *Kora reggel* c. operájában;
Apa Milenko Zsivkovity a *Gyermekszoba* c. operájában;
Fekete Bob és *Tom* Benjamin Britten a *The Little Chimneyman/Csináljunk egy operát* c. operában;
Francois Villon Damján Jovicsin *Ulica Milosrđa* c. operájában.
- Szólistaként közreműködött Jasmina Mitrusity *Apoteoza Crnjanskog* című oratóriumában a Szerb Nemzeti Színházban.
- A XI. Vajdasági Tehetség Gálán Kiváló tehetség díjban részesült a Vajdasági Tehetségsegítő Tanács által, Szabadka, 2023.
- Részt vett a belgrádi Zeneművészeti Egyetem, az újvidéki Művészeti Akadémia és a trieszti Giuseppe Tartini Konzervatórium közös nemzetközi projektjében, melyben Bartók Béla A Kékszakállú herceg vára c. operáját adták elő, a *Kékszakállú* címszerepet énekelve, 2023.

Az eddigi legnagyobb sikere éppen ez volt, a Bartók-műben alakított Kékszakállú herceg.

A 2023. ÉVI KRISTÁLYGÖMB DÍJ NYERTESE KISS TAMÁS

Vallomása szerint a közönségnek a szerzeményből kibontható érzelmeket és gondolatvilágot szeretné átadni egyedi bariton hangján, lényén keresztül. Célja, hogy előadás közben nagyobb magabiztosságra tegyen szert.

Gratulálunk Tamásnak a tudatos, következetes munkával elért fényes eredményekért és további sok sikert kívánunk az énekművészet világában!

A Kristálygömb Díjat a Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencián 2006-tól kezdődően ítélik oda a tudományok és művészetek minden ágát egyenrangúan szem előtt tartva és értékelve. A díj oklevélből, egy feliratozott kristálygömbből és pénzjutalomból áll.

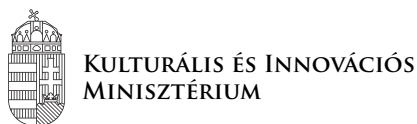
A Kristálygömb Díj eddigi nyertesei dr. Samu János Vilmos, dr. Simon Vilmos, mgr. Lázár Tibor, dr. Telek Tamás, dr. Holló Berta, dr. Beke Ottó, dr. Novák Anikó, dr. Kiss Ferenc, Beretka Sándor, dr. Harmathy Norbert, dr. Pálista Zsolt, dr. Lendák-Kabók Karolina, Vass Szabolcs, dr. Pfeiffer Attila, dr. Vickó Krisztina, dr. Vastag Erna.

A díjat 2023. november 25-én, a 22. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencián, Újvidéken, a Mezőgazdasági Kar amfiteátrumában adja át dr. Csányi Erzsébet, a VMTDK tudományos bizottságának elnöke.

A Kristálygömb Díj kuratóriuma

káosz

TÁMOGATÓINK

A VMTDK FELHÍVÁSA

A Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium 2023. november 23–26. között megrendezi a 22. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferenciát (VMTDK), melynek top-témája a KÁOSZ (mitológiai nevén: Khaosz).

Időpont: 2023. november 23–26. Helyszín: Újvidéki Egyetem, Mezőgazdasági és Technológiai Kar (Újvidék, Lázár cár sgt. 1.), Rektorátus (Újvidék, dr. Zoran Đinđić 1.).

JELENTKEZÉSI HATÁRIDŐ:

Jelentkezni a rezümé feltöltésével lehet 2023. október 1-ig a www.vmtdk.edu.rs oldalon.

A VMTDK CÉLJA:

- magyar nyelvű, Kárpát-medencei hatókörű, tudományos-művészeti fórum, nyilvános fellépési lehetőség és szakmai kapcsolatháló megteremtése az Újvidéki Egyetem hallgatói és főiskolásai számára
- hallgatók, fiatal kutatók és egyetemi tanárok, kutatók közötti kapcsolatok építése
- a magyar nyelv közéleti színtereinek bővítése a vajdasági felsőoktatásban és tudományosságban
- a vajdasági magyar elitképzés tervszerűsítése
- a tudományos igényű, innovatív, értékteremtő tevékenység ösztönzése a felsőoktatásban
- a vajdasági magyar közösség iskolázottsági szintjének növelése, képzési és önképzési lehetőségeinek bővítése
- a fiatal kutatók társadalmi érvényesülésének, a minőségvédelem biztosításának elősegítése
- az Újvidéki Egyetemnek mint többnyelvű egyetemi modellnek a fejlesztése
- a vajdasági felsőoktatási intézményekbe járó alap- és mesterképzős hallgatók számára a magyarországi Országos Tudományos Diákköri Konferenciára (OTDK) történő nevezési jelölések biztosítása a VMTDK tudományos bizottsága által (Figyelem! Külföldiek innen nem juthatnak tovább az OTDK-ra.)
- a vajdasági magyar tudományos és művészeti közelet fellendítése.

A VMTDK GYÖKERE, MODELLJE

A Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium 2002 óta minden évben megszervezi a Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferenciát az Újvidéki Egyetem valamelyik karán.

A VMTDK a vajdasági egyetemi tanárok, kutatók kezdeményezésére, hazai igények kielégítésére jött létre 2002-ben a VMFK keretében, és azóta is ezekhez idomulva fejleszti a vajdasági magyar tudományos és művészeti utánpótlás kinevelésének lehetőségeit. Már az első konferencia Kárpát-medencei hatókörű fórum volt, s a VMTDK azóta is nemzetközi kitekintést is nyújt. Elsőrendű feladata azonban az, hogy összefogja a szabadkai és újvidéki akadémiai polgárokat – hallgatókat és tanárokat egyaránt: vajdasági diákköri mozgalomként egy közös nyilvános teret, kohéziót biztosítson a mozaikosan szétszóródó vajdasági egyetemi karok között. A VMTDK a vajdasági magyar felsőoktatás legtagasabb diskurzusteremtő színtere. A vajdasági magyar egyetemi hallgatók túlnyomó többsége szerb nyelven tanul, ezért kutatási eredményeiknek a VMTDK nagy nyilvánossága előtt zajló, magyar nyelvű bemutatása a magyar szaknyelv elsajátítására ösztönöz, s ez már önmagában is siker.

A VMTDK FELHÍVÁSA

A VMTDK SZÁMOKBAN

A VMTDK olyan magyar nyelvű tudományos diákköri mozgalom, amelyben évente mintegy 150 hallgató, fiatal kutató vesz részt új szakmai eredményeivel. (2002, 1. VMTDK, Szabadka, 56 résztvevő; 2003, 2. VMTDK, Újvidék, 76 résztvevő; 2004, 3. VMTDK, Zenta, 82 résztvevő; 2005, 4. VMTDK, Szabadka, 98 résztvevő; 2006, 5. VMTDK, Újvidék, 97 résztvevő; 2007, 6. VMTDK, Újvidék, 82 résztvevő; 2008, 7. VMTDK, Újvidék, 104 résztvevő; 2009, 8. VMTDK, Szabadka, 110 résztvevő; 2010, 9. VMTDK, Újvidék, 150 résztvevő, 2011, 10. VMTDK, Újvidék, 153 résztvevő; 2012, 11. VMTDK, Szabadka, 188 résztvevő; 2013, 12. VMTDK, Újvidék, 146 résztvevő; 2014, 13. VMTDK, Újvidék, 135 résztvevő; 2015, 14. VMTDK, Szabadka, 164 résztvevő; 2016, 15. VMTDK, Újvidék, 152 résztvevő; 2017, 16. VMTDK, Újvidék, 134; 2018, 17. VMTDK, Újvidék, 146 résztvevő; 2019, 18. VMTDK, Újvidék, 137 résztvevő; 2020, 19. VMTDK, Újvidék, 139 résztvevő; 2021, 20. VMTDK, Újvidék, 115 résztvevő; 2022, 21. VMTDK, Újvidék, 122 résztvevő).

A VMTDK SZERKEZETE

A VMTDK szekciói felölelik a tudományok és művészetek minden területét.

A programok négy napon zajlanak:

- Csütörtökön a Philos folyóirat műhelykonferenciáját és irodalmi programját tartjuk.
- Pénteken a művészeti programokra kerül sor.
- Szombaton zajlik a tudományos konferencia: délelőtt vannak az ünnepi plenáris előadások, délután pedig 10-12 szekcióteremben párhuzamosan folynak a VMTDK szekciói.
- Vasárnap szervezői kerekasztal.

KIK JELENTKEZHETNEK?

A konferenciára minden 35 éven aluli, itthon vagy Magyarországon tanuló vajdasági egyetemi hallgató, főiskolás, doktorandusz és kutató jelentkezhet magyar nyelvű tudományos/művészeti pályamunkával (dolgozat, előadás, alkotás stb.), amely önálló tudományos/művészeti kutatásokra épül a jelentkező felsőoktatási tanulmányainak szakterületéről. Korlátozott számban (max. 50) jelentkezhetnek külföldi egyetemisták, doktoranduszok, 35 éven aluli kutatók a Kárpát-medence más régióiból (Magyarország, Románia, Szlovákia, Kárpátalja, Horvátország stb.) is. A konferencia nemzetközi jellegű, a mintegy 100 vajdasági résztvevő mellett a Kárpát-medence minden régiójából érkeznek résztvevők.

A KONFERENCIA SEKCIÓI:

1. élő természettudományok
2. élettelen természettudományok
3. műszaki tudományok
4. társadalomtudományok
5. humán tudományok
6. művészetek

A VMTDK FELHÍVÁSA

A VMTDK NYELVE

A tanácskozás nyelve magyar.

A rendezvény a magyar szaknyelv igényes használatára, közéleti gyakorlására ösztönöz.

A VMTDK PUBLIKÁCIÓI

A konferenciára megjelenik az ISBN számmal ellátott, magyar és angol nyelvű rezümékötet. A VMTDK megjelentetési lehetőségeit bővíti még a VMTDK TOP TÉMÁK sorozat és a Philos folyóirat (philos.rs).

TOP TÉMA

A VMTDK minden évben meghirdeti a konferencia központi témáját, amely természetesen nem kötelező érvényű. A korábbi top-témák: Duna, kristály, gömb, tükör, fa, fény, háló, tenger, szív, föld, ég, béke.

A 22. VMTDK top-témája a KÁOSZ (mitológiai nevén: Khaosz)!

DÍJAK

Kristálygömb Díj, szekcióelső díj, különdíj, közönségdíj, OTDK-nevezés.

A VMTDK nem versenyjellegű, de a nemzetközi tudományos bizottság több díjat is kihirdet.

SEKCIÓELSŐ díjat két kategóriában lehet nyerni:

1. egyetemi hallgatói, mesterképzős
2. doktoranduszi és fiatal kutatói kategória (35 éves korig).

A szekcióelső díjakat a külföldi résztvevők is elnyerhetik.

- KÜLÖNDÍJRA is minden fellépő esélyes.
- OTDK NEVEZÉSI JELÖLÉST csupán a vajdasági felsőoktatási intézményekbe járó alap- és mesterképzős hallgatók nyerhetnek.
- KÖZÖNSÉGDÍJ szekciótermenként kapható a közönségtől.

KRISTÁLYGÖMB DÍJ

A kuratórium 2006 óta a korábbi VMTDK-kon felmutatott kimagasló tudományos ill. művészeti eredmények alapján odaítéli a Kristálygömb Díjat, amelynek eddigi nyertesei dr. Samu János Vilmos (2006), dr. Simon Vilmos (2007), mgr. Lázár Tibor (2008), dr. Telek Tamás (2009), dr. Holló Berta (2010), dr. Beke Ottó (2011), dr. Novák Anikó (2012), dr. Kiss Ferenc (2013), Beretka Sándor (2014), dr. Harmathy Norbert (2015), Pápista Zsolt (2016), Lendák-Kabók Karolina (2017), Vass Szabolcs (2018), Oláh Tamás (2019), dr. Pfeiffer Attila (2020), dr. Vickó Krisztina (2021), Vastag Erna (2022).

OTDK-KVALIFIKÁCIÓ

A VMTDK egyúttal a vajdasági felsőoktatási intézményekbe járó alap- és mesterképzős hallgatók számára a magyarországi Országos Tudományos Diákköri Konferenciára (OTDK) történő nevezések kvalifikációs lépcsője, a VMTDK tudományos bizottsága javaslatai alapján lehet a dolgozatokat benevezni a kétévenként megszervezett OTDK-ra (<http://www.otdk.hu/>).

A VMTDK FELHÍVÁSA

TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁG

A VMTDK mintegy 50 tagú tudományos bizottsága vajdasági és külföldi egyetemi tanárokból, kutatókból áll. Feladata a VMTDK szakmai színvonalának biztosítása és a díjak odaítélése, kiosztása.

BENEVEZÉSI FOLYAMAT

A benevezés feltételei:

REGISZTRÁCIÓ október 1-ig!

- Regisztrálj a www.vmtdk.edu.rs honlapon a Jelentkezők rovatban adataiddal és a kutatás címével október 1-ig! (Társszerzőség esetében minden résztvevő külön regisztráljon!)

REZÜMÉK

- Készíts féoldalas, kulcsszavakkal ellátott magyar és angol nyelvű REZÜMÉT (összefoglalót) a honlapon megadott REZÜMÉMINTA szerint. A művészek a MŰVÉSZETI REZÜMÉMINTA alapján írják meg az összefoglalót.

Mentor

A rezümétet témavezetőd segítségével, jóváhagyásával írd meg! Mentor az lehet, aki a benevező pályázó felsőoktatási tanulmányaival azonos ill. rokon szakterületen tudományos titulusal, oktatói-kutatói kinevezéssel rendelkezik. A módszertani kutatások esetében a szakmódszertan-tanár lehet mentor. A PhD fokozat nélküli egyetemi tanársegédek kivételes esetben lehetnek mentorok, de komentorságot mindenkor vállalhatnak.

(Ha mentor keresésében segítségre van szükséged, fordulj bizalommal a szervezőkhöz: vamafelkol@gmail.com.)

A rezümében a minta szerint kötelező megadni a hallgató teljes nevét, e-mail címét, felsőoktatási intézményét és évfolyamát, a mentor nevét és munkahelyét, a kutatás témáját, korpuszát, célját, módszereit, várt és elért eredményeit, a következtetéseket.

- A rezümé önálló, plágiumtól (jelöletlen idézettől) mentes munka összefoglalója kell, hogy legyen.
- A magyar és angol nyelvű rezümétet egyetlen Word fájlban jegyezd meg és töltsd fel a honlapon (www.vmtdk.edu.rs) lévő profilodra!
(FONTOS a fájl elnevezése, kérünk, ne hibázz: VEZETÉKNÉV_KERESZTNÉV_REZ, pl.: KIS_BENEDEK_REZ)
- Ha valaki kivételesen két dolgozattal lép fel, jelölje a rezümét 1-es és 2-es számokkal - pl.: KIS_BENEDEK_REZ1.)

HATÁRIDŐ: 2023. október 1.

- Felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy csakis a szabályszerűen megírt, elnevezett és határidőn belül feltöltött rezümétet fogadjuk el! Természetesen az előző évben/években már megjelentetett rezümével/dolgozattal még egyszer nem lehet jelentkezni, de a téma kutatásának folytatása esetén újabb önálló dolgozattal igen.
- Október 1–20. között a tudományos bizottság teszi meg módosítási javaslatait. A pályázó a VMTDK tudományos bizottsága döntési kritériumait a pályázással elfogadja. Oklevelet és konferenciacsomagot kizárólag azok a hallgatók kapnak, akik részt vettek a VMTDK-án és előadták munkájukat!

A V M T D K F E L H Í V Á S A

DOLGOZAT

A TDK-dolgozatot november 1-ig kell feltölteni a honlapon (www.vmtdk.edu.rs) kialakított profilodra – Word fájlként.

- A dolgozatban plagizálni tilos, kérjük, gondosan hivatkozz, tedd ki az idézőjeleket, pontosan jelöld meg, ha mások gondolataival élsz a dolgozatban!

FONTOS, hogy a hallgató és mentora közösen vállalják a munka gondos ellenőrzését és hitelességét.

- A dolgozat eredeti, más helyen nem megjelentetett munka kell, hogy legyen.

(Fájlnév: VEZETÉKNÉV_KERESZTNÉV_DOL, pl.: KIS_BENEDEK_DOL).

TERJEDELEM: A dolgozat minimum 6, maximum 40 oldal hosszú lehet (Times New Roman, 12-es betűméret, másfeles sorköz)!

FELKÉSZÜLÉS A KONFERENCIÁRA

PREZENTÁCIÓ: Szóbeli bemutatód 15 perces legyen, amit majd 5 perces vita követ.

SZÁLLÁS-ÉTKEZTETÉS

Szállásról önállóan kell gondoskodnod.

Szombaton ebédet és vacsorát biztosítunk.

VMTDK PRO SCIENTIA ET ARTE

A VMTDK szellemi védnöki testülete a VMTDK PRO SCIENTIA ET ARTE, amelynek tagjai a VMTDK plenáris tanárelőadói: Kastori Rudolf akadémikus, az MTA külső tagja, Göncz Lajos, a Vajdasági Tudományos és Művészeti Akadémia tagja, Nusser Zoltán akadémikus, az MTA rendes tagja, Pléh Csaba akadémikus, az MTA rendes tagja, Pálincás József akadémikus, az MTA korábbi elnöke, Káich Katalin emeritus tanár, Kocsis Károly akadémikus, az MTA rendes tagja, Kövecses Zoltán, az MTA doktora, Tolnai Ottó költő, Bereczkei Tamás, az MTA doktora, dr. Hódi Sándor pszichológus, dr. Simon Vilmos egyetemi docens, Huszár Rudolf akadémikus, az MTA kültagja, dr. Hóza Éva egyetemi tanár, Kosztolányi György akadémikus, az MTA alelnöke, dr. Barak Ottó egyetemi tanár és a Kristálygömb díjasok: Samu János Vilmos (2006), dr. Simon Vilmos (2007), mgr. Lázár Tibor (2008), dr. Telek Tamás (2009), dr. Holló Berta (2010), Beke Ottó (2011), Novák Anikó (2012), dr. Kiss Ferenc (2013), Beretka Sándor (2014), dr. Harmathy Norbert (2015), Pálista Zsolt (2016), Lendák-Kabók Karolina (2017), Vass Szabolcs (2018), Oláh Tamás (2019), dr. Pfeiffer Attila (2020), dr. Vickó Krisztina (2021), dr. Vastag Erna (2022).

KAPCSOLAT:

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium

21000 Novi Sad/Újvidék

Vojvode Mišića 1.

+381-(0)63-88-26-36-8

E-mail: vamafelkol@gmail.com

Honlap: www.vmtdk.edu.rs

22.VMTDKkáosz

PROGRAM

22. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia
 Újvidék, 2023. november 23–26.
 A Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium 2023. november 23–26. között
 Újvidéken megrendezi a 22. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferenciát.

2023. november 23. (csütörtök) 11.00–16.00 PHILOS MŰHELYKONFERENCIA 2023 Helyszín: Újvidéki Egyetem, Rektorátus, előcsarnok (Újvidék, dr. Zoran Đinđić 1.) 2023. november 24. (péntek) VMTDK ART – MŰVÉSZETI KONFERENCIAPROGRAMOK Helyszín: Újvidéki Egyetem, Rektorátus (Újvidék, dr. Zoran Đinđić 1.) 18.00–19.00 VMTDK-TÁRLAT (előcsarnok) 19.00–22.00 EGYÉB MŰVÉSZETI PROGRAMOK (amfiteátrum) 2023. november 25. (szombat) Helyszín: Újvidéki Egyetem, Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum, Újvidék (Dositej Obradović tér 8.) TUDOMÁNYOS KONFERENCIAPROGRAM 10.00–11.00 REGISZTRÁCIÓ 11.00–11.45 ZENEI MEGNYITÓ KÖSZÖNTŐK MEGNYITÓBESZÉDEK Dr. Vastag Erna, a 2022-es Kristálygömb Díj nyertese Dr. Csányi Erzsébet, a VMTDK tudományos bizottságának elnöke 11.45–12.15 PLENÁRIS ELŐADÁS Dr. Horváth Péter egyetemi tanár, Biokémiai Intézet, Szeged 12.15–13.00 PLENÁRIS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI ÜLÉSSZAK	13.00 Sajtótájékoztató 13.00–13.30 Ebéd (Helyszín: A Mezőgazdasági Kar amfiteátrum előtti csarnoka) 13.30–18.00 TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI SZEKCIÓÜLÉSEK Helyszín: a Mezőgazdasági és a Technológiai Kar termei (Újvidék, Dositej Obradović tér 8., Lazar cár sugárút 1.) 18.00–19.00 MENTORI ÉRTEKEZLET (Mezőgazdasági Kar, P1 díszterem, földszint) 19.00–20.00 A KRISTÁLYGÖMB DÍJ ÁTADÁSA Kiss Tamásnak (Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum) KONFERENCIAKIÉRTÉKELÉS, OKLEVÉLKIOSZTÁS (Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum) 21.00–01.00 VMTDK-BULI (Újvidéki Színház, Újvidék, Jovan Subotić utca 3–6.) 2023. november 26. (vasárnap) 10.00–14.00 SZERVEZŐI KERESZTAL Helyszín: Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Tudósklub (Újvidék, Mišić vajda 1., udvari szárny) Az érkező vendégek fogadása, regisztráció és ügyelet szombaton 10.00 órától az Újvidéki Egyetem Mezőgazdasági Karán (Újvidék, Dositej Obradović tér 8.). A rendezvény társszervezője az Újvidéki Egyetem Mezőgazdasági Kara és Technológiai Kara. Kapcsolat: Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium 21000 Újvidék, Mišić vajda 1. Tel: +381 63 88 263 68 vamafelkol@gmail.com, www.vmtdk.edu.rs
--	---

A MAGYAR
TUDOMÁNY
ÜNNEPE

MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA

Tartományi Felsőoktatási
és Tudományügyi Titkárság

TUDOMÁNYOS
KÖZÖSSÉG

TUDOMÁNYOS
KÖZÖSSÉG

TUDOMÁNYOS
KÖZÖSSÉG

TUDOMÁNYOS
KÖZÖSSÉG

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti
Tehetség Program

TARTALOM

22. VMTDK KERETPROGRAM.....	5
TUDOMÁNYOS KONFERENCIAPROGRAMOK.....	7
DÉLUTÁNI Tudományos szekcióülések	9
ELŐSZÓ.....	29
A TDK-dolgozatok összefoglalói	
TUDOMÁNYOS PLENÁRIS DIÁKKÖRI ÜLÉSSZAK	
Elekes István (Szeged):	
EGY REGÉNY, MELYET A KÁOSZ NARRÁL (Bodor Ádám: <i>Az érsek látogatása</i>)	31
Lajkó Flórián (Újvidék):	
A MÉH CSÁSZÁRMETSZÉST KÖVETŐ HEGÉNEK SZÖVETTANI JELLEGZETESSÉGEI	32
Kovács István (Pécs):	
KÁOSZ A KÖBÖN? (A mohácsi kataklizma 500. évfordulójának előkészületei és feladatai)	34
ÉLŐ TERMÉSZETTUDOMÁNYOK	
Pletikoszity Tamás (Újvidék):	
A CUKORRÉPALEVÉL FEHÉRJEFRAKCIÓJÁNAK KIVONÁSA ÉS KARAKTERIZÁCIÓJA	36
Móricz Kincső Boróka (Újvidék):	
A HAGYOMÁNYOS, BIODINAMIKUS ÉS ORGANIKUS BOROK TECHNOLÓGIAI ÉS ÍZBELI ÖSSZEHASONLÍTÁSA	37
Kiss Noémi (Újvidék):	
A NANOSZŰRŐ MEMBRÁN HATÉKONYSÁGA A NÖVÉNYVÉDŐ SZEREK VÍZBŐL TÖRTÉNŐ ELTÁVOLÍTÁSÁBAN ..	39
Kratofil Zsóka (Újvidék):	
ÉLELMISZER-PAZARLÁS	40
Sörös Dóra (Újvidék):	
HORMONÁLIS RENDELLENESÉGEK A HIPOFÍZIS MIRIGYDAGANATBAN SZENVEDŐ PÁCIENSEKNÉL	
VAJDASÁG TERÜLETÉN	42
Habram Hunor (Újvidék):	
PONTRENDSZEREK HELYE A POLITRAUMÁS GYERMEKEK GYÓGYÍTÁSÁBAN	43
Fehér Flóra (Újvidék):	
REKREATÍV SPORTOLÓK ÉS EDZÉSI SZOKÁSAIK	45

Kató Hargita (Pécs): ELEKTROMÁGNESES STIMULÁCIÓ HATÁSA A SPORTTELJESÍTMÉNYRE	46
Szécsényi Kata (Újvidék): A VEGYSZERES GYOMIRTÁS LEHETŐSÉGÉNEK ÉS HATÉKONYSÁGÁNAK KIVIZSGÁLÁSA A RÓZSAALANYKÉNT HASZNÁLT VADRÓZSA (<i>ROSA CANINA</i>) MAGVETÉSBEN	48
Simon Oszkár (Újvidék): SZILVAÜLTETVÉNY FERTŐZÖTTTSÉGE SZILVAHIMLŐVEL	49
Boros Dianna (Szabadka): FENNTARTHATÓSÁG A SZÉPSÉGIPAR TÜKRÉBEN	50
Rózsa Róbert (Újvidék): AZ ACETILSZALICILSAV ÉS SZALICILSAV SZOLUBILIZÁCIÓJA FELÜLETAKTÍV ANYAGOK ÁLTAL	52
Miklós Miklós (Újvidék): AZ ARANYSZÍNŰ SÁRGASÁG (<i>Flavescence Dorée</i>)	53
Keresztesy Veronika (Pécs): ROBOTASSZISZTÁLT REHABILITÁCIÓ HATÉKONYSÁGA A KÉZFUNKCIÓRA STROKE-ON ÁTESETT PÁCIENSEK KÖRÉBEN (Sisztematikus irodalmi áttekintés)	54
ÉLETTELEN TERMÉSZETTUDOMÁNYOK ÉS MŰSZAKI TUDOMÁNYOK	
Nagy Tamás (Pécs): A BOSNYÁK IDENTITÁS TÉRSTRUKTÚRÁI A SREBRENICAI MÉSZÁRLÁS VIZSGÁLATÁN KERESZTÜL	55
Bajusz Dávid (Újvidék): TERMÉSZETVÉDELEM ÉS FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS A VÉDETT TERÜLETEKEN (A Fruška Gora Nemzeti Park esettanulmánya)	56
Piri Pál (Újvidék): TŰZVESZÉLY-TÉRKÉPEZÉS	57
Papp Daniella (Budapest): PEPTIDLÁNC ALAPÚ LINEÁRIS MOLEKULÁRIS MOTOROK SZINTÉZISE	58
Mihályi Csenge (Újvidék): DIGITÁLIS KÉPJAVÍTÁS VARIÁCIÓS MÓDSZEREKKEL	59
Erdélyi Violetta (Újvidék): FILMAJÁNLÓ-RENDSZER	60
Mihályi Zselyke (Újvidék): VETÜLETI IRÁNYOK MEGHATÁROZÁSÁNAK VIZSGÁLATA A TOMOGRÁFIAI KÉPALKOTÁSBAN	61
Mihályfi Leontina (Újvidék): MÁLNATERMESZTÉS Szerbiában és a világban	62

TARTALOM

Fábián Viktor (Szabadka): A KERESZTMETSZET MINT GEOMETRIAI KÁOSZ JELLEMZŐINEK MEGHATÁROZÁSA AZ OCTAVE SZOFTVER SEGÍTSÉGÉVEL	63
Erdei Szabolcs (Újvidék): A NOAA MŰHOLDAS VEVŐRENDSZER KONFIGURÁLÁSA ÉS AUTOMATIKUS MŰKÖDTETÉSE	65
Fercsik Bence-Máté (Újvidék): GRAVITÁCIÓS ENERGIATÁROLÁS	66
Szabó Péter – Németh Krisztián (Zalaegerszeg): JÁTÉKOS MÉRÉSEK	67
Polyák Gabriella (Újvidék): METAHEURISZTIKUS ALGORITMUSOK ÖSSZEHASONLÍTÁSA AZ UTAZÓ ÜGYNÖK PROBLÉMA MEGOLDÁSÁRA ..	68
Tóth Bagi Anna (Szabadka): PROGRAMKÓD-OLVASHATÓSÁG VIZSGÁLATA SZEMMOZGÁSKÖVETŐ ESZKÖZ SEGÍTSÉGÉVEL	70
Tóth Szilárd (Újvidék): PNEUMATIKUS RENDSZER FOGYASZTÁSÁNAK TESZTELÉSE	71
Kocsis Krisztina (Szabadka): ARCFELISMERÉS A BIZTONSÁGI RENDSZEREKNÉL	72
TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK I.	
Varga Tamara (Szeged): 3D NYOMTATÁS A SZERZŐI JOG ÉS AZ IPARJOGVÉDELEM LENCSEJÉN KERESZTÜL	74
Varga Benedek (Szeged): A CSŐDBÜNCSELEKMÉNYEK DOGMATIKAI ÁTALAKULÁSA A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTTI MAGYARORSZÁGON: A HITELSÉRTÉS	75
Szabadi Kata (Szeged): A GYULAI JÁRÁS FELÉPÍTÉSE ÉS MŰKÖDÉSE A KIEGYEZÉST KÖVETŐEN	76
Szabó István (Szeged): A KALOCSAI TÖRVÉNYSZÉK ELŐTTI KERESKEDELMI ÜGYEK AZ OKTÓBER DIPLOMÁT KÖVETŐ ÉVEKBEN	77
Bognár Emese (Újvidék): KISEBBSÉGEK PARLAMENTI KÉPVISELETE	78
Kovács Dániel (Szeged): A MAGYAR ABORTUSZPOLITIKA JOGBÖLCSELETI, ALKOTMÁNYJOGI ÉS SZOCIOLÓGIAI MEGÍTÉLÉSE A 29/2022 (IX.12.) BM RENDELET TÜKRÉBEN	80
Győri Anett (Szeged): A MAGYAR PERJOGI HAGYOMÁNYOK ÉS AZ OSZTOTT PERSZERKEZET	81

TARTALOM

Király Ibolya (Újvidék): A SZERZŐI JOG KIHÍVÁSAI A XXI. SZÁZADBAN	82
Grund Félix (Szeged): AZ 1874. ÉVI XXXIII. TÖRVÉNYCIKK VÉGREHAJTÁSÁNAK VIZSGÁLATA BELÜGYMINISZTERIUMI IRATOK ALAPJÁN „A LEGSZEBB POLGÁRI JOG GYAKORLATÁHOZ”	84
Forgó Zsanett (Szeged): AZ ÖZVEGYI JOG KORLÁTOZÁSA ÉS MEGSZÜNTETÉSE A BÍRÓSÁGI JOGGYAKORLATBAN AZ I. VILÁGHÁBORÚ IDEJÉN	85
Ležaić Schweitzer Liza (Újvidék): GYERMEKVÉDELEM A GENDERELMÉLET ÁRNYÉKÁBAN	86
Kolozsvári Ádám István (Szeged): MESTERSÉGES INTELLIGENCIA – TÚL A CHATGPT-N	87
Majzik Vivien (Szeged): SZEGED LESZ, SZEBB LESZ, MINT VOLT – A szegedi kisajátítás jogintézménye (1879–1884)	88
Papp Csaba István (Szeged): TÖRVÉNYHATÓSÁGI ÖNKORMÁNYZAT AZ 1886:XXI. TC. HATÁLYBALÉPÉSÉT KÖVETŐEN (A törvényhatóságok feletti felügyelet gyakorlati tapasztalatai)	89
Pataki Valentina (Újvidék): AZ ÉRZÉKSZERV MÁRKAÉPÍTÉS FOGYASZTÓKRA GYAKOROLT HATÁSÁNAK ELEMZÉSE (Esettanulmány a Guarana energiatáról)	90
Vörös Szintia (Szabadka): DIGITÁLIS MARKETING	92
Szász Tünde (Szeged): DAJKAANYASÁG AZ EURÓPAI SZABÁLYOZÁSOK TÜKRÉBEN	92
TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK II.	
Kalmár Edina (Újvidék): A NYELVEMLÉK MINT KIÁLLÍTÁSI TÁRGY	94
Butás Flórián (Újvidék): A NYELVTÖRTÉNET TANÍTÁSA AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA 8. OSZTÁLYÁBAN	95
Móricz Virág Kinga (Újvidék): A SZERBIAI TANULÓK PISA- TESZTEN NYÚJTOTT TELJESÍTMÉNYÉNEK SZINKRÓN ÉS DIAKRÓN VIZSGÁLATA ...	96
Törtei Petra (Szabadka): A TANULÓK CSALÁDI HÁTTERE MINT A KÜLÖNBBSÉGEK EGYIK FORRÁSA ÉS ENNEK HATÁSA A TANULÁSI TELJESÍTMÉNYRE	97

Szedlár Ágnes (Újvidék): A TANULÓK HOZZÁÁLLÁSÁNAK VIZSGÁLATA A SZERVES KÉMIA TANÍTÁSÁBAN ALKALMAZOTT INTERAKTÍV, HIBRID ILLUSZTRÁCIÓKHOZ	98
Farkas Zsuzsanna (Pécs): A VAJDASÁGI MAGYAR CSERKÉSZEK TÁBOROZÁSAI 1923-1945 KÖZÖTT	100
Drubina Zoltán Gábor (Pécs): EGY SZAKKOLLÉGIUM TUTORI RENDSZERÉNEK VIZSGÁLATA ÉLETÚTINTERJÚK TÜKRÉBEN	101
Lampek Sz. Bettina (Pécs): EGYETEMI HALLGATÓK TÁRSASJÁTÉK-KULTÚRÁJA	102
Hajdu Noémi (Pécs): FENNTARTÓVÁLTÁS A 2000-ES ÉVEK ELEJÉN (Egy általános iskola veszélyforrása)	103
Hodász Kata (Pécs): GYÓGYPEDAGÓGIAI NEVELŐINTÉZET ALAPÍTÁSA BARANYA MEGYÉBEN (1955-1956)	105
Nagy Attila (Pécs): ISKOLÁKBAN ÉS EGYESÜLETEKBEN ALKALMAZOTT NEGATÍV „FEKETE” PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK ÉS AZOK HATÁSAINAK VIZSGÁLATA	106
Huszár Anna (Újvidék): NYELVTÖRTÉNETI ISMERETEK A SZERBIAI ÁLTALÁNOS ISKOLÁK OKTATÁSI DOKUMENTUMAIBAN ÉS A NYOLCADIKOS TANKÖNYVBEN	107
Mecserik Vivien (Szabadka): STEM VAGY SEM? (Egy elméleti áttekintés a természettudományos tantárgyak népszerűségéről fiatalok körében)	109
Samu Lilla (Komárom): FIGYELEMHIÁNYOS HIPERAKTIVITÁS-ZAVARRAL KÜZDŐ GYERMEKEK TANULÁSÁNAK MEGSEGÍTÉSE A MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM ÓRÁKON	110
TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK III.	
Vég Dorina Mirtill (Pécs): A BORDERLINE SZELF-SZERVEZŐDÉS ÉS A NYELV KAPCSOLATA	111
Übelacker Benjamin (Pécs): A NÁRCISZTIKUS SÉRÜLÉS RIZIKÓTÉNYEZŐI ÉS PROTEKTÍV FAKTORAI	112
Balázs Beáta (Szabadka): AZ EMPÁTIA KAPCSOLATA A POZITÍV ÉS A NEGATÍV AFFEKTIVITÁSSAL VAJDASÁGI MINTÁN	113
Szeszák Nóra (Pécs): AZ ÉRZELEM FELISMERÉS KOGNITÍV ÉS SZOCIÁLIS TÉNYEZŐI	114

TARTALOM

Nagy Anikó (Újvidék): MENNYIRE SZORONGANAK MANAPSÁG AZ EGYETEMISTÁK? (A médiafogyasztás és a szociális szorongás kapcsolatának vizsgálata)	115
Kasza Laura (Szabadka): MENTÁLIS EGÉSZSÉG ÉS KAPCSOLATI ELÉGEDETTSÉG VAJDASÁGI FELNŐTT MINTÁN	116
Kálmán Barbara (Szabadka): VAJDASÁGI ÖSSZEFONÓDÁSOK A SÖTÉT ÉS A VILÁGOS VONÁSOK KÖZÖTT	117
Molnár Ákos (Pécs): VÁLASSZ A TÁNCOT, VÁLASSZ EGY TÁNCOT!	118
Sarus Tamás (Pécs): A KIÉGÉS ÉS MOTIVÁCIÓS SZINT VÁLTOZÁSA OSZTATLAN TESTNEVELŐTANÁR-KÉPZÉSBEN	120
Eigner Eszter (Pécs): A TESTNEVELÉS-OKTATÁS REFORMJAI MAGYARORSZÁGON ÉS SZERBIÁBAN	121
Bella Dániel (Zalaegerszeg): E-SPORT AZ OKTATÁSBAN: INNOVÁCIÓ GAZDASÁGI ÉS INFORMATIKUS KÉPZÉSEKEN	122
Angyal Nándor (Újvidék): A TOPOLYAI TSC LABDARÚGÓINAK ÁLLÓKÉPESSÉGE A HAZAI ÉS NEMZETKÖZI MÉRKÖZÉSEKEN	124
Majoros Ivett (Pécs): CHEERLEADER SPORTOLÓNŐK TESTKÉP MEGÍTÉLÉSÉNEK ÖSSZEHASONLÍTÓ VIZSGÁLATA	125
Kopunović Dávid (Pécs): POTENCIA, IMPOTENCIA ÉS SZOCIALIZÁCIÓ A POLITIKAI MEZŐBEN	127
Vég Dorina Mirtill (Pécs): AZ IDEGENNYELV-HATÁSRÓL	128
HUMÁN TUDOMÁNYOK I.	
Juszkán Petra (Újvidék): SZÓASSZOCIÁCIÓ: AZ ANYANYELV ÉS A KÖRNYEZETNYELV STÁTUSZA A MENTÁLIS LEXIKONBAN	130
Vadnai Erika (Újvidék): AZ INTONÁCIÓS ESZKÖZÖK HASZNÁLATÁNAK TUDATOSSÁGA 15-30 ÉVES VAJDASÁGI MAGYAR FIATALOKNÁL	131
Kaiser Kamilla (Szeged): KUZEBAJ GERD NYELVÚJÍTÓ TEVÉKENYSÉGE ÉS HATÁSA A MAI UDMURT NYELVRE	132
Vojter Kitti (Szeged): MOZGÁSIGÉK A NGANASZANBAN	133

Branczeiz Anna (Pécs):	
„MÉGSEM [...] A HALÁL EGYÉNEKŰ KÖLTŐJE”	
(Szempontok Radnóti Miklós költészetének újraértelmezéséhez)	135
Császár Andrea Mária (Pécs):	
„HOVA TŰNT A MI IDŐNK!”	
(A berlini „zsidó szalonok” irodalom- és kultúrtörténeti jelentőségének értékelése 1780 és 1806 között)	136
Locker Barnabás (Pécs):	
„NE HIDD, HOGY TÜKRÖT TART ELÉD. A TÓ.”	137
Sági Andrea (Újvidék):	
A FANFIKCIÓ, MINT EGY LEGITIM MŰFAJ	139
Balog Helga (Szeged):	
A NÉPSZÍNMIŰ ÉS A NÉPDRÁMA MŰFAJÁNAK KÉRDÉSEI	
(Jókai Mór <i>A gazdag szegények</i> című drámájának műfaji kérdései)	140
Fenyő Dániel (Pécs):	
AZ ÉLETÜNK VITÁJA (A Magyar Műhely kanonizálásának megrekedése 1987-ben)	141
Tóth Bálint (Szeged):	
CSELÉDMOTÍVUM AZ ÉVEKEN ÁT (A Kosztolányi-cselédhagyomány alakulása)	142
Szebenyi Naomi (Szeged):	
FIKCIÓ ÉS AUTOFIKCIÓ SZABÓ MAGDA REGÉNYEIBEN	143
Balog Krisztián (Újvidék):	
IRODALOMTÖRTÉNET A MODERNIZMUS SZUBJEKTIVITÁSÁBAN VIRGINIA WOOLF	
ORLANDO CÍMŰ MŰVÉBEN	144
Török Gabriella (Újvidék):	
KÉT SIMON PÉTER	
(Nádas Péter <i>Egy családregény vége</i> és Szöllősi Mátyás <i>Simon Péter</i> c. művének kapcsolódásai)	145
HUMÁN TUDOMÁNYOK II.	
Hegedüs Ferenc (Pécs):	
HAMLET FARKASBŐRBEN	
– A pszichoanalitikus elméletek rendszere <i>Az északi</i> (2022) c. filmben	147
Ignác Barbara (Pécs):	
SZÖRNY-KONCEPCIÓK (NÉMET) IRODALMI ÉS FILMES VONATKOZÁSBAN	148
Juhász Péter (Budapest):	
KÁOSZ ÉS KOZMOSZ	
(A kerttervezés esztétikai forradalma és a tájépítészet politikai esztétikájának kezdetei)	149

káosz

TARTALOM

Bicók Lea (Újvidék): A KÁOSZ KULTUSZREGÉNYE (Julio Cortázar <i>Sántaiskolája</i> a kaoszelmélet fényében)	151
Horváth Mihály (Budapest): A DÉTOURNEMENT ESZTÉTIKO-POLITIKAI MŰKÖDÉSE	152
Szücs Dóra (Újvidék): HUMÁN-NONHUMÁN VISZONYOK MEGJELENÉSEI TOLNAI OTTÓ <i>VILÁGPOR C.</i> KÖTETÉBEN	153
Szabó Beatrix (Újvidék): KÍSÉRLET SZÖGI CSABA <i>SAKURA ANGALAI C.</i> PRÓZAMŰVÉNEK POSZTANTROPOCENTRIKUS OLVASATÁRA ..	154
Rottler Lili (Pécs): A NŐI TEKINTET LEHETŐSÉGEIRŐL	155
Kaiser Zsanett (Szeged): SZERKEZET ÉS ELBESZÉLMÓD HÁROM 20. SZÁZADI MESEREGÉNYBEN (Lázár Ervin: <i>Szegény Dzsoni és Árnika</i> , Békés Pál: <i>A bölcs hiánypótló</i> , Nemes Nagy Ágnes: <i>Az aranyecset</i>)	156
Markó Dalma (Szeged): EGY FÉNYKÉPALBUM MINT A KÁOSZ HORDOZÓJA (Márton László: <i>Árnyas fűtca</i>)	157
Erős Henrietta (Újvidék): TESTISÉG, VÁGY ÉS SZEXUALITÁS IRODALMI SZEMMEL, NŐK TOLLÁBÓL (Szabó T. Anna: <i>Szabadulógyakorlat</i>)	158
Zabos Kasziba Angéla (Újvidék): TOLNAI OTTÓ MISZTIFIKÁLÓDÓ TÁRGYAI (Tolnai Ottó <i>Végeladás c.</i> drámájának megközelítése a posztantropocentrikus elmélet szemszögéből)	159
Joó Rebeka Zoé (Szeged): ALBERT CAMUS: A <i>PESTIS</i> CÍMŰ REGÉNYÉNEK AKTUALITÁSA, A COVID19 TAPASZTALATAI UTÁN	160
Rác Petra (Újvidék): ÁTLÉNYEGÜLŐ EMBER-NÖVÉNY KAPCSOLATOK A 21. SZÁZADBAN (Danyi Zoltán <i>A rózsákról c.</i> regényének posztantropocentrikus megközelítése)	161
HUMÁN TUDOMÁNYOK III.	
Vida Tamás (Pécs): „KI HÁT AZ UTCÁKRA, FUTURISTÁK!” (Művészetelmélet és kultúrpolitika a Szovjetunió első évtizedeiben)	163
Ónya Balázs (Pécs): A KRITIKAI TÁRSADALMI ONTOLÓGIA LEHETŐSÉGEI	164

Fekete Róbert (Pécs):	
GÉP/EMBER-VARIÁCIÓK – A TECHNOHUMANIZMUS VÁLTOZATAI	165
Csabay István (Pécs):	
HALÁLBÜNTETÉS VAGY KÉNYSZERMUNKA?	
(Büntetések a felvilágosult abszolutizmusban)	166
Morvai Rácz Richárd (Újvidék):	
AZ OSZTRÁK–MAGYAR MONARCHIA ÉS A SZERB KÉRDÉS TISZA KÁLMÁN	
MINISZTERELNÖKSÉGÉNEK (1875–1890) IDEJÉN	167
Németh Roland (Pécs):	
„KINCSEK A FÖLDBŐL”, AVAGY DÍSZKERÁMIÁK A KORA CSÁSZÁRKORBÓL	169
Bata Dorián (Újvidék):	
A MODERN NEMZET KONCEPCIÓJA TISZA KÁLMÁN IDEJÉBEN A MAGYAR, SZERB ÉS HORVÁT	
NEMZET VISZONYLATÁBAN	170
Pap Luca Zsófia (Pécs):	
A PÉCSI URÁNVÁROS (Az uránbányászok életforma-változásai 1956 és 1967 között)	171
Madarász Marianna (Újvidék):	
A SZARAJEVÓI MERÉNYLET ÉS KÖVETKEZMÉNYEI	
(Eltérő vélemények a nemzeti sajtókban)	173
Zab Tamás Lóránd (Pécs):	
A TANÁCSKÖZTÁRSASÁGBÉLI SZEREPVÁLLALÁS SOMOGYI PÁL 1945 UTÁNI (ÖN)REPREZENTÁCIÓJÁBAN	174
Weisz Anna Rozália (Pécs):	
SZENT ISTVÁN KIRÁLYSÁGÁNAK KIALAKULÁSA ÉS A KORSZAK EGY SAJÁTOS FORRÁSA: AZ INTELMEK	175
Farkas Viktor (Pécs):	
UDVARIASSÁG ÉS NEMI EGYENLŐSÉG	
– A <i>Vidám illemtan</i> (1965) és a <i>Tudni illik, hogy mi illik</i> (1966) című illemtankönyvek összehasonlítása	176
Pálfi Ádám (Eger):	
VAJON EREDETI VAGY HAMISÍTVÁNY?	
(Az árverésen vásárolt Petőfi-kéziratok megoldatlan rejtélye)	177
Csóke Nóra Hanna (Szeged):	
A NIGERI VÁLSÁG	178
Juszkán Petra (Újvidék):	
ÁTTEKINTÉS A VAJDASÁGI MAGYAR TANÍTÁSI NYELVŰ ISKOLÁK HELYZETÉRŐL 1918-TÓL NAPJAINKIG	179
Morvai Rácz Richárd (Újvidék):	
A MAI BÁCSKA TELEPÜLÉSEINEK GAZDASÁG- ÉS TÁRSADALOMPOLITIKAI VÁLTOZÁSAI MÁRIA TERÉZIA	
BETEPLÉPÍTÉSI POLITIKÁJÁNAK KEZDETÉTŐL II. JÓZSEF HALÁLÁIG (1751–1790)	180

TARTALOM

HUMÁN TUDOMÁNYOK IV.

Gulyás Viktória (Újvidék):

A SZENTMIHÁLYI LAKODALOM	182
--------------------------------	-----

Csapó Zsófia (Baja):

KÁOSZ A RENDBEN (Néphagyományok és a népviseleti etnoszemiotika az oktatásban)	183
---	-----

Borbély Polla Valéria (Pécs):

CLAIRE VASARELY KÁRPITMŰVÉSZETE	184
---------------------------------------	-----

Folyi Bence (Pécs):

ÉLŐ VÁSZNAK, KIMÉRÁK (Pierre Huyghe képzőművészetének poszthumanista olvasatai)	185
--	-----

Lajó Odil (Budapest):

A MÍTOSZ ELUTASÍTÁSA (Felnövés és narratív kettősség az <i>El agua</i> – 2022 című filmben)	186
--	-----

Hizsnyik Zsófia (Pécs):

A GORPCORE JELENSÉG ÉRTELMEZÉSE ÉS KULTURÁLIS BEÁGYAZÓDÁSA	187
--	-----

Balázs Zita (Szabadka):

MAGYAR KÖZSZEREPLŐK MEGJELENÉSE A PODCASTAKBAN	188
--	-----

Sinkovics Eleonóra (Szabadka):

REKLÁMOZÁS CÉLJÁBÓL KÉSZÜLT TARTALMAK (Instagram és TikTok)	189
--	-----

Szabó Zsuzsanna (Újvidék):

MAGYAR NYELVŰ MÉDIUMOK MARKETINGKOMMUNIKÁCIÓS LEHETŐSÉGEI VAJDASÁGBAN	190
---	-----

Szabó Réka Dorottya (Szeged):

„A SZÍNHÁZ NEM SZÓ” (Esterházy Péter <i>Én vagyok a Te</i> című drámájának színházesztétikai elemzése)	191
---	-----

Pamlényi Laura (Szeged):

A MAGYAR VIDÉK SZÍNPADI REPREZENTÁCIÓJA A KÜLÖNBÖZŐ TÉRBELI METAFORÁK TÜKRÉBEN	193
--	-----

Zabos Kasziba Angéla (Újvidék):

A SZEXUALITÁS REPREZENTÁCIÓI LONGOSZ <i>DAPHNISZ ÉS CHLOÉ</i> CÍMŰ MŰVÉBEN	194
--	-----

MŰVÉSZETEK

Varga Judit (Újvidék):

LÉGI LÁTÓSZÖG: DIGITÁLIS MOZAIK	195
---------------------------------------	-----

TARTALOM

Végső Vivien (Újvidék):	
MIKRO VILÁG MAKRÓBAN / CSÜTÖRTÖK ESTE	196
Mészáros Dániel (Újvidék):	
SOROZATGYÁRTOTT EGYEDISÉG	198
Faragó Rita (Újvidék):	
VIRÁGZÁS	199
Hipik Tibor (Újvidék):	
AZ ELSŐ KÁOSZ	201
Gerstmajer Renáta (Újvidék):	
MINDAZ, AMIT NEM MONDHATTAM KI	201
Pásztor Kicsi Tamás (Újvidék)– Brasnyó Albert (Újvidék):	
ÖRKÉNY ISTVÁN: ÉLETBEN MARADNI	202
Jung Anna (Újvidék):	
A KÁOSZ MEGJELENÍTÉSE JEAN-PIERRE LEGUAY MŰVÉSZETÉBEN	204
Mezei Szimóna (Győr):	
FRÉDÉRIC CHOPIN – OP.40 NO.2 C-MOLL POLONÉZ	205
Jenován Flórián (Újvidék):	
JOHANN SEBASTIAN BACH: JESUS BLEIBET MEINE FREUDE, KORÁL A BWV 147 KANTÁTÁBÓL	
MYRA HESS ÁTIRATÁBAN	206
Vastag Krisztina, Juhász Krisztián, Lakatos Kinga, Zvekić Danijela, Preradović Danijela (Újvidék):	
BEVEZETÉS A FILMZENÉBE	208
Jenován Flórián (Újvidék):	
BÁNÁTI RÓMAI KATOLIKUS HALOTTI BÚCSÚZTATÓ ÉNEKEK, SZAJÁNI GYŰJTÉS ALAPJÁN	209
A 22. VAJDASÁGI MAGYAR TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁGA	210
A 22. VAJDASÁGI MAGYAR TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA SZERVEZŐBIZOTTSÁGA	212
A 22. VAJDASÁGI MAGYAR TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA FELLÉPŐINEK E-MAIL ELÉRHETŐSÉGE	213
A 22. VAJDASÁGI MAGYAR TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA FELLÉPŐINEK NÉVSORA RÉGIÓNKÉNT	216
A 2023. ÉVI KRISTÁLYGÖMB DÍJ NYERTESE KISS TAMÁS	217
TÁMOGATÓINK	220
A VMTDK FELHÍVÁSA	221

22. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia

22. Vojvodanska mađarska naučna konferencija studenata

22. Hungarian Scientific Conference of Vojvodinian Students

Újvidék, 2023. november 23–26.

22.VMTDK REZÜMÉKÖTET 2023

Szerkesztette: **Csányi Erzsébet**

A kiadásért felel: **Csányi Erzsébet**

Lektor: **Lázár Szűcs Anikó**

Műszaki szerkesztés: **DataPrint**

Fedőlapterv: **Plaktila**

Nyomda: **Futura**, Újvidék

Példányszám: 200

Kiadó:

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium

21000 Novi Sad/Újvidék, Vojvode Mišića 1/III. em.

e-mail: vamafelkol@gmail.com

www.vmtdk.edu.rs

CIP – Каталогизacija y publikaciji
Библиотека Матице српске, Нови Сад

3(048.4)
5/6(048.4)
7(048.4)
821.09(048.4)

VAJDASÁGI Magyar Tudományos Diákköri Konferencia (22 ; 2023 ; Újvidék)

Kaosz : 22. VMTDK-rezümékötet : 2023 / 22. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia = 22. vojvodanska mađarska naučna konferencija studenata = 22. Hungarian Scientific Conference of Vojvodinian Students, Újvidék, 2023. november 23-26. ; [szerkesztette Csányi Erzsébet]. – Újvidék : Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, 2023 (Újvidék : Futura). – 238 str. ; 22 cm

Uporedno mađ. tekst i engl. prevod. – Tiraž 200. – Str. 29: Előszó / Csányi Erzsébet.

ISBN 978-86-85245-54-1

a) Друштвене науке – Апстракти б) Природне науке – Апстракти
в) Уметност – Апстракти г) Књижевност – Апстракти

COBISS.SR-ID 130073353

